

Sven Winnell 9 september 2015:
Samhällsplaneringens problem.
Påminnelser om våren och försommaren
2015.

<http://winnell.com/omr36-39zzze.pdf>

**Sven Winnell 9 september 2015: Samhällsplaneringens problem.
Påminnelser om våren och försommaren 2015.**

<http://winnell.com/omr36-39zzze.pdf>

Innehåll:

6 Tiden efter den 11 juni 2015

6 Innehållet i:
Sven Winnell 3 april 2015: Svenska folket och dess boende,
nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik.
Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och
regeringens verksamheter och ansvar.
<http://winnell.com/omr36-39zzy.pdf>

8 Innehållet i:
Sven Winnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd.
Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag.
Vårbudgeten. <http://winnell.com/omr36-39zzz.pdf>

12 Innehållet i:
Sven Winnell 11 maj 2015:
Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska
problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m.
Sven Winnell om boende och byggande.
<http://winnell.com/omrzzza.pdf>

17 Innehållet i
Sven Winnell 11 maj 2015:
De föreslagna nya lägenhetstyperna.
<http://winnell.com/omr36-39zzzb.pdf>

17 Innehållet i:
Sven Winnell 11 juni 2015: Folkhemmet tur och retur.
Socialdemokraternas forskningar om sin politik, samhälls-
planeringens problem och partiets kongress 2015.
<http://winnell.com/omr36-39zzzd.pdf>

24 Efter sammanställningen 11 juni 2015.

26 Utvecklingens krafter.

27	1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20 områden
27	2. Religiösa verksamheter o d.	5 områden
27	3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15 områden
28	4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3 områden
28	5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11 områden
28	6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30 områden
29	7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21 områden
29	8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12 områden
29	9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar.	
	Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12 områden

30 Innehållet i de 129 verksamhetsområdena.

31 Samhällsplaneringens problem.

I sammanställningen 9 september 2015 nämns på sida 31 att
Erik Fichtelius har anställts av Kungl. biblioteket, KB, för att
leda arbetet med att ta fram en nationell biblioteksstrategi.

33 Hushållsverksamheter. Hemkunskap.

35	Konsumenverket. Koll på pengarna 2014	
	Hushållskostnader 2014	
40	Månadskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.	
40	Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.	
41	Pensionärer 2014	
41	Årskostnader år 2014, pensionärer.	
42	2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	
42	2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	

43	2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmanroll-fritidsroll.
43	2010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	A1+A2. B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll. B1+B2
44	2011. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	
44	2012. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	49
45	2013 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	Individer och samhällen planerar framtiden:
45	2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	Hur var det ? Kunskaper och erfarenheter från det förgångna
46	Underskott och överskott i hushållsbudgetarna	Hur är det ? Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
46	2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.	Hur kan det bli? Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
		Hur bör det bli? Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?
47	Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsprojekt med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som formar framtiden.	49
		Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av psykiska och kroppsliga förhållanden och av deras fysiska och sociala miljöer.
48	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.	49
48	Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer: Individens kroppsliga förhållanden, Individens psykiska förhållanden, Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. Individens sociala miljö - sociala samhälle,	Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.
48	Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter: Individernas viljor. Kollektiva viljor. (Politik). Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar) Handlingar för psyket	49
		Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksam- heterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.
49	Människorna påverkar genom verksamheter i fyra olika roller :	50
		Informationer för rollerna A1, A2, B1 och och B2.

52 **De nio verksamhetsområdena har delats upp så att det blir 129 verksamhetsområden.**

- 52 Aktörer i samhällsplaneringen, i stora drag.
53 Klassifikationssystemet för verksamheter och bibliotekssystemen.
54 Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB.
55 Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer.
61 Den fundamentalpåverkanskedjan.
63 Politiska och opolitiska planeringar
64 Schema över påverkans och förändringsproblem
65 Schema över problem

66 **22 politikområden**

- * Partiledare Stefan Löfven.
- * Allmänt om socialdemokraternas politik.
- * Utrikes- och världspolitik. Globaliseringen.
- * Europapolitik.
- * Demokratiproblem, juridik.
- * Försvar.
- * Klimat och klimatpolitik
- * Transporter.
- * Planering av fysiska miljöer.
- * Landsbygdspolitik.
- * Bistånd.
- * Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningstjänst.
- * Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.
- * Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst
- * Utbildning. Forskning.
- * IT, Information, Konst, kultur, idrott.
- * Jobb.
- * Näringar.
- * Handel.

- * Migration. Integration o d.
- * Polisen. Brott. Kriminalvård,
- * Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner, försäkringar.

67 De 22 politikområdena och klassifikationssystemets verksamheter.

71 Politiska problem i de 22 politikområdena

74 **Förhistorien. Historisk tid. Demokrati. Globalisering. Forskningsarbetets början. Skattereformer. Socialdemokraterna.**

- 77 Politikerna - folkets valda representanter.
82 Sven Winnell: Planering och styrning. En svensk världsplanering behövs.
83 En inledning om planering.
85 Det första steget om folkets kunskaper och värderingar.
86 Svenska väljare okunniga.
87 Gammalmoderaterna måste hålla fingrarna i styr
89 Ett omöjligt samarbete

91 **Kunskap måste gå före ideologi och populism**

- 93 Socialdemokraternas forskning om partiet.
97 Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv.
108 Kommentarer till artikeln "Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv".
110 Klok vägvisare till Europa. Anna-Lena Lodenius skildrar högerpopulismens olika ansikten.
112 Sveriges regeringar under 100 år

114 **Utbildning.**

- 114 Om utbildning i skolan.
115 Religion och levnadskunskap.

117	Skatter och bidrag.
119	Något om skatte- och bidragshistoria.
122	Mer om skatter och bidrag.
127	Tillägg om skatter.
129	Matmomsen
130	Problem med lån.
132	Förslag till riksdagsbeslut.
133	Kompletteringar/revideringar till förslagen om riksdagsbeslut
133	TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
135	Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
135	Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
135	Bostadsbidrag för barnfamiljer.
135	Bostadspolitik.
136	Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd.
137	Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar.
138	Stefan Löfven: Tal i Almedalen, den 29 juni 2015
146	Stefan Löfvens sommartal, den 16 augusti 2015.
152	Miljöpartiets språkrör Gustav Fridolin. Tal i Amedalen, Publicerat 2 juli 2015.
160	Kulturhistoria
160	Han gav svensk film ett stråk av Hollywood
164	Behovet av klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter.
165	Snabb insats och tydliga krav ska bryta ungas kriminalitet

Tiden efter den 11 juni 2015

I serien om samhällsplaneringens problem skickades den 16 juni 2015 en lång sammanställning ut till socialdemokrater och regeringens miljöpartister:

Sven Wimmell 11 juni 2015: Folkhemmet tur och retur. Socialdemokraternas forskningar om sin politik, samhällsplaneringens problem och partiets kongress 2015.
<http://wimmell.com/omr36-39zzzd.pdf>

Sedan dess har mycket hänt inom politiken.

I serien har sedan lång tid tillbaka redovisats politikens utveckling och också redovisats intressanta tidningsartiklar om politiken. Det har varit viktigt att redovisa övergången från borgerligt till socialdemokratiskt styre och hur den nya regeringen tar sig fram. Och också att visa utvecklingen i världen utanför Sverige. Se

Sven Wimmell 10 september 2015: Tidningsartiklar om utrikes förhållanden 12 juni - 24 juli 2015.

<http://wimmell.com/omr36-39zzzf.pdf>

Sven Wimmell 11 september 2015: Tidningsartiklar om inrikes förhållanden 12 juni - 24 juli 2015.

<http://wimmell.com/omr36-39zzzg.pdf>

Den tiden gick uppmärksamheten mycket till problemen mellan Grekland och EU. Den 24 juli var Greklandsproblemen åtminstone tillfälligt lösta. Då pågick också de politiska verksamheterna i Almedalen. Efter den 24 juli 2015 kom sommarledigheterna. men snart där efter började regeringen och tidningarna komma med saker om höstbudgeten. Den ska komma den 21 september och tiden efter den 24 juli har innehållit och kommer att innehålla mycket om politiken. Här ska nu bara lämnas några påminnelser och något litet nytt.

Först innehållet i zzy, zzz, zzza, zzzb och zzzd.

Sven Wimmell 3 april 2015: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar. <http://wimmell.com/omr36-39zzy.pdf>

Innehåll:

Sida

4	En rapport om trångboddheten i Sverige. Målsättningar och definitioner kring trångboddhet
5	Boverkets rapport om rum för barnen
6	De föreslagna nya lägenhetstyperna
8	Ritning. Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök imindre skala
9	Ritning. Bostad 4 rum och kök i mindre skala
10	Ritning. Bostad 2 rum och kök i större skala
11	Ritning. Bostad 3 rum och kök i större skala
12	Ritning. Två studentbostäder med gemensamma utrymmen
13	Ritning. Bostad 2 rum och kök med större sovrum
14	Bostad 2 r o k
15	Bostad 3 r o k
16	Bostad 4 r o k
17	Två studentbostäder med gemensamma utrymmen för entré, badrum, kök och balkong.
18	Bostad 2 r o k med större sovrum
19	Svenska folkets boende.
19	Rumsenheter per boende efter hushållstyp
20	Utrymmesstandard
22	Genomsnittlig yta per lägenhet
24	Antal lägenheter efter region, hustyp, bostadsarea och år
24	Riket. Småhus och flerbostadshus
25	Riket. Övriga hus. SCBs kommentarer:
26	Förslag till lägenhetstyper i ny bostadsbebyggelse.

28	Hushålls- och bostadsstatistik
30	Registerbaserad hushållsstatistik
32	Artiklar om hushåll och ekonomi
33	Artiklar om Fastigheter
34	Artiklar om Regionalt
35	Artiklar om Glesbygd
36	Artiklar om Boende och byggande
37	Artiklar om Integration och segregation
38	Personer (antal och andelar) efter region, boendeform, kön, ålder, tabellinnehåll och år
38	Riket småhus, äganderätt
39	Riket, småhus, bostadsrätt
40	Riket, småhus, hyresrätt
41	Riket, flerbostadshus, bostadsrätt
42	Riket, flerbostadshus, hyresrätt
43	Riket, specialbostad, övrigt boende, uppgift saknas
44	Riket, samtliga boendeformer
45	SCBs kommentarer
46	Hushåll (antal och andelar) efter region, boendeform, hushållsstorlek, tabellinnehåll och år
46	Riket, småhus
47	Riket, flerbostadshus, specialbostad, övrigt boende
48	Riket, samtliga boendeformer. SCBs kommentarer
49	Årshyra per lägenhet, årshyra per kvm efter region, ägarkategori, nybyggår/värdeår, årsintervall, lägenhetstyp, tabellinnehåll och år
49	Riket
51	Kommuner med > 75000 inv samt Stor-Stockholm och Stor-Göteborg
53	Kommuner med < 75000 inv (exkl Stor-Stockholm och Stor-Göteborg)
55	SCBs kommentarer

56	<u>Hushållsverksamheter, hushållsbudgetar, inkomster och boende. Samhällsplaneringens problem. Politikområden. Skatter och bidrag. Regeringens verksamheter och ansvar.</u>
58	Hushållsverksamheter. Hemkunskap
59	Hushållsverksamhet
60	Konsumenverket. Hushållskostnader 2014
62	Förvärvsarbetande i åldrar 18-65 år
65	Månadskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer
65	Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer
66	Pensionärer 2014
66	Årskostnader år 2014, pensionärer
67	2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
67	2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn
68	2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn
68	2010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn
69	2011. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn
69	2012. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn
70	2013 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn
70	2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn
71	Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
72	Samhällsplaneringens problem
73	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter
73	Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer
73	Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter
73	Människorna påverkar genom verksamheter i fyra olika roller
73	Individer och samhällen planerar framtiden

73	Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna
74	Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer
74	Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar.
76	Klassifikationssystem för verksamheter
78	Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer
84	22 politikområden
85	De 22 politikområdena och klassifikationssystemets verksamheter
89	Regeringen och departementen
89	Sveriges regering
91	Departementen
93	Ministrarnas ansvarsområden
94	Något om skatte- och bidragshistoria.
97	Mer om skatter och bidrag
102	Tillägg om skatter
105	Förslag till riksdagsbeslut
106	Regeringen bör sätta fart på byggandet av bostäder för hyresrätt, fem lägenhetstyper som visades i början, i blandning som passar varje orsts behov
106	Regeringen styr Sverige

Sven Winnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten. <http://Winnell.com/omr36-39zzz.pdf>

Innehåll

Sida

6	<u>Kapitel 1. En början.</u>
7	Viktigast: arbete eller välfärd.
10	Personlig situation och välfärd. Skatter och utbildning.
11	Hushållsverksamheter. Hemkunskap.
13	Arbetsförmedling och träningsjobb.
14	”Automatiseringen har tagit bort 450 000 jobb på fem år.
16	Så kan Sverige utrota ungdomsarbetslösheten på bara några år.
17	Chefer måste ta ansvar för ökande psykiska ohälsan.
19	6 500 nya utbildningsplatser redan i år ska stärka Sverige.
21	Det behövs en statlig haverikommission för att utreda sjuksköterskornas villkor.
24	Alla mellan 18 och 24 bör kallas till medborgartjänst.
26	Birgitta Forsberg: I Landet Lagom behöver sällan någon stå till svars.
27	Politikproffs i kulisserna styr utan demokratiskt mandat.
30	Vi stämmer högskola för dålig utbildningskvalitet.
32	SD visar sitt janusansikte.
33	Tillväxten kan bli EU:s giftbägare.

36 **Kapitel 2. Samhällsplaneringens problem och**
grunderna för den svenska politiken.

- 37 Samhällsplaneringens problem.
38 Yuval Noah Harari: "Sapiens. En kort historik över
mänskligheten.
40 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
43 Klassifikationssystem för verksamheter.
45 22 politikområden.
46 De 22 politikområdena och klassifikationssystemets
verksamheter.
50 Regeringen styr Sverige.
52 Politiska problem i de 22 politikområdena.
54 Särskilda utredningar 30 januari 2010 - 17 juni 2013.
56 Utredningar före 30 januari 2010.
57 Ska vi tacka Stalin för Europas frihet?
59 Tillbaka till framtiden.
63 Politisk skräll med höga ideal.
64 Politikproffsen tar över.

66 Förhistorien. Historisk tid. Demokrati. Globalisering. Forsk-
ningsarbetets början. Skattereformer. Socialdemokraterna.
69 Politikerna - folkets valda representanter.

74 **Kapitel 3. Utbildning o d.**

- 75 Om utbildning i skolan.
76 Läroplan för grundskolan, förskoleklassen, fritidshemmet 2011
80 Ämneslärare saknar utbildning för att undervisa.
83 Många obehöriga lärare i skolan.
84 Religion och levnadskunskap.
86 Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan.
87 Tema SO.
87 Hur viktiga är SO-ämnena ur ett samhälleligt perspektiv?
88 Hur ser SO-undervisningen ut i praktiken?
90 Hur viktigt är det att lärarna har ämnesdidaktiska kunskaper?
91 Kursplaner.
91 Något för kulturministern och demokratiministern.
92 Något för arbetsmarknadsministern och näringsministern.
93 Planering och styrning. En svensk världsplanering behövs.
94 En inledning om planering.
96 Det första steget om folkets kunskaper och värderingar.
97 Svenska väljare okunniga.
98 Innehållet i : Sven Winnell 31 januari 2014:
Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund.
Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper.
PISA. Civilsamhället. Kultursamhället.
101 Innehållet i: Sven Winnell 4 september 2014:
Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem.
107 "Förbättra resultaten i skolan genom att
kasta ut datorerna från lektionerna.
109 Kunskapsklyftan riskerar bli en av de stora klassfrågorna.
111 Öka kännedomen om landets natur.
112 Alla mellan 18 och 24 bör kallas till medborgartjänst.
114 Domstolarna accepterar mer våld från de vuxna i skolan.

117 **Kapitel 4. Skatter och bidrag.**

119 Något om skatte- och bidragshistoria.

122 Mer om skatter och bidrag.

127 Tillägg om skatter.

129 Matmomsen.

130 Problem med lån.

132 Deklarationsdags. Bostadsförsäljningar.

133 Var glad för att du slipper djävulsblanketten.

134 10 tips som hjälper dig med din deklaration.

137 Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.

137 Årskostnader år 2014, pensionärer.

138 2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

138 2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

139 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna.

139 2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

140 Beräkningar av barnkostnader.

141 Villaägarna: Mer rättvist rikta kravet mot banken.

143 **Förslag till riksdagsbeslut.**

144 Kompletteringar/revideringar till förslagen om riksdagsbeslut.

147 **TV-avgiften avskaffas för privathushåll.**

149 Branschen har fått styra för mycket i digitalradiofrågan.

151 Experter delade om ökat surfande.

154 Använder internet dagligen.

154 Tillgång till surfplatta i hemmet.

155 **Systemet för pensionärernas bostadstillägg.**

156 Pensionärerna med låga pensioner.

156 Förbättringar för pensionärer med låga inkomster.

157 Bostadstillägg för pensionärer.

158 I samband med småhus finns två sätt att bo.

159 Viktiga händelser i bostadstilläggens historia.

167 Ingen i regeringen eller riksdagen har visat tillräckligt intresse för de lägsta inkomsterna.

167 Januari 2013: Förslagen för bostadstilläggen på sid 95 i <http://wimnell.com/omr36-39zq.pdf> bör bli att man helt slopar reglerna som föreskriver att kapital/förmögenheter och fastigheter ska påverka bostadstilläggen.

170 Så beräknar vi dina inkomster.

171 Så beräknar vi din bostadskostnad.

173 Så mycket kan du få i bostadstillägg.

174 Så beräknar vi ditt bostadstillägg.

176 Avtrappningsregler.

178 Från pensionsmyndigheten 22 april 2015.

178 Bostadstillägg till pensionärer.

178 Om bostadstillägg.

179 Innan du ansöker om bostadstillägg.

179 Ansökan om bostadstillägg.

180 Så mycket kan du få i bostadstillägg.

181 Efter du har ansökt.

182 För dig som har bostadstillägg.

182 Socialförsäkringsbalken (2015)

186 **Bostadsbidrag bör införas för barnlösa ickepensionärer.**

187 Bostadsbidrag bör införas för barnlösa ickepensionärer som inte kan få ungdomsbostadsbidragen.

188 Från försäkringskassan 18 april 2015.

189 Bostadsbidrag till unga utan barn 2015.

193	Bostadsbidrag – information om bostadskostnad och inkomst. 2015.	221	Med kommunala skatter 33% 2015.
197	Svenska folket och dess boende.	221	Avtrappning av bostadsbidrag 2015. Barnfamiljer.
198	De föreslagna nya lägenhetstyperna.	223	Förr fanns tabeller över bostadsbidrag för olika barnantal och olika inkomster. De går inte att finna nu.
199	B1.Målsättningar och definitioner kring trångboddhet.	224	Jobbskatteavdraget.
200	Ritning 2rok och 3rok.	226	Marginaleffekter av skatt och bidrag. 2015.
201	Ritning studentbostäder.	227	Jobbskatteavdraget år 2015 diagram.
202	Ritning 2rok med större sovrum	228	Marginalskatt år 2015, diagram.
203	Två studentbostäder med gemensamma utrymmen för entré, badrum, kök och balkong.	229	Tabeller för grundavdrag och preliminärskatt inkomståret 2015.
204	Bostad 2 r o k med större sovrum.	230	Grundavdrag 2015.
205	Förslag till lägenhetstyper i ny bostadsbebyggelse.	235	Skattetabeller för beräkning av preliminär A-skatt 2015.
207	Årshyra per lägenhet.	236	Skatteavdrag för månadslön 2015
209	Genomsnittlig yta per lägenhet.		
210	Kommentarer till försäkringskassans regler om bostadsbidrag för unga 18-28 år.	243	Från Ekonomifakta 11 april 2015. Skatter.
214	Traineejobb.	243	Skattetrycket.
215	Bostadsbidrag för barnfamiljer.	244	Skattetryck - internationellt.
216	Skatteverkets belopp och procentsatser för inkomstår 2015. Försäkringskassans aktuella belopp 2015. Prisbasbelopp. Grundavdrag inkomståret 2015. Avtrappning av bostadsbidrag 2015. Jobbskatteavdraget. Marginalskatter/marginaleffekter.	245	Skattetrycket per typ av skatt.
217	SKATTEVERKET Belopp och procentsatser för inkomstår 2015.	246	Skatteintäkter per skatt.
219	Försäkringskassan. Aktuella belopp 2015.	247	Skattestrukturen 2014.
220	Prisbasbelopp inkomstår 2015: 44500.	248	Arbetsgivaravgift.
220	Grundavdrag enligt Wikipedia.	249	Sociala avgifter.
221	Grundavdrag enligt Swedbank. 2015.	250	Sociala avgifter över tid.
		251	Marginalskatt år 2015.
		252	Genomsnittsskatt.
		253	Jobbskatteavdraget.
		255	Kommunalskatter.
		256	Skatt på arbete - internationellt.
		257	Skatt på arbete för en genomsnittlig löntagare.
		257	Andra skattefrågor.

258 **Kapitel 5. Vårbudgeten 2015.**

- 259 Ett Sverige som håller ihop - vårbudgeten för 2015.
259 Vårbudgeten på 5 minuter.
264 Finanspolitikens inriktning.
267 2015 års ekonomiska vårproposition.
268 Vårändringsbudget för 2015.
269 Statens budget 2015 i siffror.
270 Skatteförslag i vårändringsbudgeten 2015.
274 Sammanfattning prognos för den ekonomiska utvecklingen.
276 Den statliga budgetprocessen.
278 Det finanspolitiska ramverket.
280 Bedömningen av finanspolitikens långsiktiga hållbarhet.

- 282 Regeringens proposition 2014/15:100 2015 års ekonomiska
vårproposition Förslag till riktlinjer.
282 Innehållsförteckning.
284 Tabellförteckning.
286 Diagramförteckning.
288 Förslag till lag om ändring i riksdagsordningen.
289 Tabeller.

- 319 Regeringens proposition 2014/15:99 Vårändringsbudget för
2015.
319 Innehållsförteckning.
321 Tabellförteckning.
321 Diagramförteckning.
322 Tabeller.

333 **Kapitel 6. Budgetdebatt i riksdagen 15 april 2015.**

Sven Winnell 11 maj 2015:

Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem.

Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m.

Sven Winnell om boende och byggande.

<http://winnell.com/omrzzza.pdf>

Innehåll:

Sida

- 7 **Kapitel 1. Regeringen och politiska partier styr
Sverige.**
8 Sveriges regeringar under 100 år
10 22 politikområden.
11 Politiska problem i de 22 politikområdena
13 Gammalmoderaterna måste hålla fingrarna i styr
15 Ett omöjligt samarbete

17 **Kapitel 2. Socialdemokraternas politik och ansvaret för den.**

18 **Socialdemokraterna har inte skött informationen om sin politik**

- 20 Nyvald partistyrrelse
- 32 Nya verkställande utskottet
- 22 Socialdemokratiska ministrar.
- 29 Gruppledare
- 34 Regeringen styr Sverige.
- 36 Regeringens ministrar från miljöpartiet
- 37 Miljöpartiet ger upp kampen om Fi-väljarna
- 39 Oklart om fokus på två frågor fungerar
- 40 Makthavare i världen efter andra världskriget.

42 **DN/Ipsos: Dyster högtidsdag för S**

- 45 Ett uttryck för väljarnas grusade förhoppningar
- 47 Stefan Löfven. Tal på första maj i Sundsvall.
- 54 Första maj-tal 2015 av LOs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson
- 67 På marsch mot okänt mål
- 68 S säger nej till LO:s nya krav
- 70 Vilka är Stefan Löfvens största utmaningar?
- 71 Oppositionen hoppas på färre höjda skatter
- 72 Sjöstedt pressar S om jobben
- 73 Löfvens seger leder mot permanent försvagning.
- 75 Låt DÖ dö
- 77 DÖ-snack ska inte få styra
- 78 En tredje väg i svensk invandringspolitik
- 80 Innovationspolitiken måste samlas i egen proposition
- 82 Ankare i ett hav av kaos

84 **Kapitel 3: Politiska problem**

- 85 Innehållet i: Sven Winnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten. <http://winnell.com/omr36-39zzz.pdf>

- 89 Viktigast: arbete eller välfärd.
- 92 Personlig situation och välfärd. Skatter och utbildning.
- 93 Hushållsverksamheter. Hemkunskap.
- 94 Arbetsförmedling och träningsjobb.
- 95 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
- 98 Klassifikationssystem för verksamheter.
- 100 De 22 politikområdena och klassifikationssystemets verksamheter.
- 104 Förhistorien. Historisk tid. Demokrati. Globalisering. Forskningsarbetets början. Skattereformer. Socialdemokraterna.
- 107 Politikerna - folkets valda representanter.
- 111 Om utbildning i skolan
- 112 Religion och levnadskunskap.
- 113 Tillägg om skatter.
- 116 Problem med lån. Gör lägre avdrag för höga räntor.
- 118 Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
- 118 Årskostnader år 2014, pensionärer.
- 119 2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
- 119 2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
- 120 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
- 121 Förslag till riksdagsbeslut.
- 122 Kompletteringar/revideringar till förslagen om riksdagsbeslut
- 122 TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
TV-avgiften bör ersättas med en kollektivavgift för hushållen,

betald av staten, samtidigt som jobbskatteavdragen minskas med 100 kr per månad utom för de lägsta inkomsterna. Det kan ske genom en enkel ändring av en brytpunkt i skalan för jobbskatteavdragen. Inflationsuppräknings av jobbskatteavdragen bör tas bort och avdragen frysas till de avdrag som gäller för inkomståret 2015.

124 Systemet för pensionärernas bostadstillägg. För alla bostadsbidrag bör tas bort hänsynen till kapital. Hänsyn till kapitalinkomster bör tas på samma sätt som för alla andra inkomster.

124 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer. Bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och där med avtrappning 20% vid stigande inkomst.

124 Bostadsbidrag för barnfamiljer. För alla bostadsbidrag bör tas bort hänsynen till kapital. Hänsyn till kapitalinkomster bör tas på samma sätt som för alla andra inkomster.

124 Tillägg: Ny myndighet måste få ansvar för jämställdheten

127 **Kapitel 4. Regeringens bostadspolitik.**

128 Från vårpropositionen 2015.

133 Staten måste ta ekonomiskt ansvar för bostadsbyggandet

135 Boende och byggande

136 Mål för boende och byggande

137 Boende och byggande i statens budget

138 Urban utveckling - stadsdelar med utbrett utanförskap

138 Stimulans för ökat byggande

139 En investeringsstimulans för anordnande av nya hyresbostäder

141 Mehmet Kaplan: Modulbostäder är inte svaret

144 **Kapitel 5. Boverket och Socialstyrelsen om boende och bostadspolitik.**

145 Bostadsförsörjning och riksintressen

149 Bostadsbristen ur ett marknadsperspektiv

152 Boverket: Mål- och resultatindikatorer för samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

154 Boverkets indikatorer november 2014

155 Boverket. Årsredovisning 2014

157 Ungdomars boende- lägesrapport 2013

166 Socialstyrelsen. Den sekundära bostadsmarknaden.

167 Socialstyrelsen. Hemlöshetens omfattning i Sverige

168 Boverket:Nyanländas boendesituation – delrapport

168 **I det följande från boverket 3 maj 2015:**

169 Bostadsmarknaden

170 Läget på bostadsmarknaden

171 Läget på bostadsmarknaden i riket

173 Underskott på bostäder i de flesta storstadskommunerna

176 Stor efterfrågan på centralt belägna lägenheter i högskolekommunerna

178 Efterfrågan varierar mellan och inom kommunerna

181 Bostadsbyggandet fortsätter att öka

182 Bostadsbyggandet 2013

184 Prognos för bostadsbyggandet under 2014 och 2015

186 Marknadsrapporter

187 Bostadsmarknaden för olika grupper

187 Fortsatt svårt för ungdomar på bostadsmarknaden

189 Studentbostäder 2014

191 Andelen äldre ökar

192 Satsningar på trygghetsbostäder

194	Särskilda boendeformer för äldre
196	Seniorbostäder
198	Särskilda boendeformer för personer med funktionsnedsättning
199	Bostäder för nyanlända
200	Födda utanför Sverige bor annorlunda
201	Bostadsbeståndet i Sverige
202	Upplåtelseformer och boendeformer i Sverige
203	Bostadsmarknadsenkäten

205 **Kapitel 6: SCB om boende och bostäder, och något från andra om bostäder.**

206	Bostadsbeståndet 2014-12-31
208	Statistikdatabasen
209	Boende, byggande och bebyggelse
211	Statistiksidor som handlar om Boende
212	Statistiksidor som handlar om Lägenheter
213	Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)
215	SCBs sätt att ange utrymmesstandard är besvärligt
216	Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok
217	Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008
217	Utrymmesstandard i SCBs statistik

218 **Bra beskrivningar från SCB:**

219	Nya bostads- och hushållsstatistiken
219	Villa vanligaste boendeformen
223	Var tredje äldre bor ensam
225	Två personer i snitthushållet
228	Ökade skillnader i barnfamiljers inkomststandard
231	Ovanligt bo i bostadsrätt i glesbygd
232	Hushållens skulder på en hög nivå

236 **Annat:**

236	Brist på bostäder ger snabba försäljningar
237	Tukta byggsyndarna
238	Bostadspolitik och skattepolitik.
239	Vad kostar ett flerbostadshus?
240	Så vill Göran Persson få fart på byggandet
242	Nybyggarkommissionens slutrapport
243	Nybyggarkommisionens 63 förslag
252	SCB: Färdigställda lägenheter i nybyggda hus efter region, hustyp och kvartal. 2014
252	Bostads- och stadsutvecklingsminister Mehmet Kaplan 29 april 2015
253	Antal och andel hushåll och personer efter hushållstyp, 2012
255	I SCBs tabell över trångbodda ska man kanske mest tro på deras beräkningar om antalet personer trångbodda
256	Folkmängden och dess förändringar
258	Användningen av befintliga lägenheter.
260	Förslag till stöd per år, bostadsministerns 15 000 lägenheter:
260	Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och i 5-10 våningar.

261 **Kapitel 7: Sven Winnell om bostäder och bostadsbyggande.**

Innehållet i Sven Winnell 3 april 2015: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar.

<http://winnell.com/omr36-39zzy.pdf>

264 **En rapport om trångboddheten i Sverige. Målsättningar och definitioner kring trångboddhet**

265 Boverkets rapport om rum för barnen

266 **De föreslagna nya lägenhetstyperna. Ritningarna tar för mycket datorutrymme, är ej med här. Klicka på <http://winnell.com/omr36-39zzzb.pdf> så kommer de**

Ritning. Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök i mindre skala

Ritning. Bostad 4 rum och kök i mindre skala

Ritning. Bostad 2 rum och kök i större skala

Ritning. Bostad 3 rum och kök i större skala

Ritning. Två studentbostäder med gemensamma utrymmen

Ritning. Bostad 2 rum och kök med större sovrum

268 Bostad 2 r o k

269 Bostad 3 r o k

270 Bostad 4 r o k

271 Två studentbostäder med gemensamma utrymmen för entré, badrum, kök och balkong.

272 Bostad 2 r o k med större sovrum

273 **Svenska folkets boende.**

273 Rumsenheter per boende efter hushållstyp

274 Utrymmesstandard

276 Genomsnittlig yta per lägenhet

278 Antal lägenheter efter region, hustyp, bostadsarea och år

278 Riket. Småhus och flerbostadshus

279 Riket. Övriga hus. SCBs kommentarer:

280 **Förslag till lägenhetstyper i ny bostadsbebyggelse.**

282 Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd

283 Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar

284 **Hushålls- och bostadsstatistik**

286 **Registerbaserad hushållsstatistik**

288 Artiklar om hushåll och ekonomi

289 Artiklar om Fastigheter

290 Artiklar om Regionalt

291 Artiklar om Glesbygd

292 Artiklar om Boende och byggande

293 Artiklar om Integration och segregation

294 **Årshyra per lägenhet, årshyra per kvm efter region, ägarkategori, nybyggår/värdeår, årsintervall, lägenhetstyp, tabellinnehåll och år**

294 Riket

296 **Sätt att bygga**

Sena artiklar om byggande och bostadsbehov

- 298 Här stryps tillväxten av lågt byggande
- 301 Kommunen som bryter mot mönstret
- 302 Bostäder på väg att bli politik på nytt
- 303 Björn af Kleen: Föraktet för svaghet är grundmurat bland de välmående
- 304 Rättigheter som börda

- 305 Marknadshyror skulle kosta hushållen 17 miljarder
- 308 Rapport 2014 - Svensk elförsörjning i framtiden (PDF)

- 309 - **Kapitel 8: Riksdagens utskott**
- 342

Sven Winnell 11 maj 2015:

De föreslagna nya lägenhetstyperna.

<http://winnell.com/omr36-39zzzb.pdf>

Sven Winnell 11 juni 2015: Folkhemmet tur och retur.

Socialdemokraternas forskningar om sin politik, samhällsplaneringens problem och partiets kongress 2015.

<http://winnell.com/omr36-39zzzd.pdf>

Innehåll:

Sid

- 9 **Kapitel 1. Forskningar om politik och samhällsplanering**
- 10 Kunskap måste gå före ideologi och populism
- 12 Socialdemokraternas forskningar om partiet.
- 16 Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv.
- 27 Kommentarer till artikeln “ Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv”.
- 30 Klok vägvisare till Europa. Anna-Lena Lodenius skildrar högerpopulismens olika ansikten
- 33 Sveriges regeringar under 100 år

- 35 **Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen?**
- 37 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
- 40 Klassifikationssystem för verksamheter.
- 42 De nio verksamhetsområdena har delats upp så att det blir 129 verksamhetsområden:
- 42 Aktörer i samhällsplaneringen, i stora drag.
- 43 Klassifikationssystemet för verksamheter och bibliotekssystemen
- 44 Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB.
- 45 Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer.
- 51 Den fundamentala påverkanskedjan
- 53 Politiska och opolitiska planeringar

54 Schema över påverkans- och förändringsproblem
55 Samband mellan huvudområden.
56 22 politikområden.
57 De 22 politikområdena och klassifikationssystemets verksamheter.
61 Politiska problem i de 22 politikområdena
63 Förhistorien. Historisk tid. Demokrati. Globalisering. Forskningsarbetets början. Skattereformer. Socialdemokraterna.
66 Politikerna - folkets valda representanter.
71 Sven Winnell: Planering och styrning. En svensk världsplanering behövs
72 En inledning om planering.
74 Det första steget om folkets kunskaper och värderingar.
75 Svenska väljare okunniga.
76 Gammalmoderaterna måste hålla fingrarna i styr
78 Ett omöjligt samarbete

80 **Kapitel 2. Socialdemokraternas politik och ansvaret för det.**

81 Socialdemokraterna har inte skött informationen om sin politik
83 Nyvald partistyrrelse
84 Nya verkställande utskottet
86 Socialdemokratiska ministrar.
93 Gruppledare
98 Regeringen styr Sverige.
100 Regeringens ministrar från miljöpartiet
101 Miljöpartiet ger upp kampen om Fi-väljarna
103 Oklart om fokus på två frågor fungerar
104 Makthavare i världen efter andra världskriget.

106 **DN/Ipsos: Dyster högtidsdag för S**

109 Ett uttryck för väljarnas grusade förhoppningar

111 Stefan Löfven. Tal på första maj i Sundsvall.
118 Första maj-tal 2015 av LOs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson
131 På marsch mot okänt mål
132 S säger nej till LO:s nya krav
134 Vilka är Stefan Löfvens största utmaningar?
135 Oppositionen hoppas på färre höjda skatter
136 Sjöstedt pressar S om jobben
137 Löfvens seger leder mot permanent försvagning.
139 Låt DÖ dö
141 DÖ-snack ska inte få styra
142 En tredje väg i svensk invandringspolitik
144 Innovationspolitiken måste samlas i egen proposition
146 Ankare i ett hav av kaos

148 **Kapitel 3: Politiska problem**

149 Innehållet i: Sven Winnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten. <http://winnell.com/omr36-39zzz.pdf>
153 Viktigast: arbete eller välfärd.
156 Personlig situation och välfärd. Skatter och utbildning.
157 Hushållsverksamheter. Hemkunskap.
159 Arbetsförmedling och träningsjobb.
160 Om utbildning i skolan
161 Religion och levnadskunskap.
Tillägg:
162 Svenskar tror – men inte på Gud
166 Alla behöver ta ansvar för livet före döden”
169 Jag ser mig själv som en semisekulär svenne
172 Religion. En tro på högre makt
173 Påven tiger efter utspelet om ”nederlaget på Irland

- 174 Tillägg om skatter.
177 Problem med lån. Gör lägre avdrag för höga räntor.
179 Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
179 Årskostnader år 2014, pensionärer.
180 2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
180 2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
181 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
- 182 Förslag till riksdagsbeslut.
183 Kompletteringar/revideringar till förslagen om riksdagsbeslut
183 TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
TV-avgiften bör ersättas med en kollektivavgift för hushållen, betald av staten, samtidigt som jobbskatteavdragen minskas med 100 kr per månad utom för de lägsta inkomsterna. Det kan ske genom en enkel ändring av en brytpunkt i skalan för jobbskatteavdragen. Inflationsuppräknningen av jobbskatteavdragen bör tas bort och avdragen frysas till de avdrag som gäller för inkomståret 2015.
- 185 Systemet för pensionärernas bostadstillägg. För alla bostadsbidrag bör tas bort hänsynen till kapital. Hänsyn till kapitalinkomster bör tas på samma sätt som för alla andra inkomster.
- 185 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer. Bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och där med avtrappning 20% vid stigande inkomst.
- 185 Bostadsbidrag för barnfamiljer. För alla bostadsbidrag bör tas bort hänsynen till kapital. Hänsyn till kapitalinkomster bör tas på samma sätt som för alla andra inkomster.
- 185 Tillägg: Ny myndighet måste få ansvar för jämställdheten

- 188 **Kapitel 4. Regeringens bostadspolitik.**
189 Från vårpropositionen 2015.
194 Staten måste ta ekonomiskt ansvar för bostadsbyggandet
196 Boende och byggande
197 Mål för boende och byggande
198 Boende och byggande i statens budget
199 Urban utveckling - stadsdelar med utbrett utanförskap
199 Stimulans för ökat byggande
200 En investeringsstimulans för anordnande av nya hyresbostäder
202 Mehmet Kaplan: Modulbostäder är inte svaret
- 205 **Kapitel 5. Boverket och Socialstyrelsen om boende och bostadspolitik.**
Se kapitel 5 i Sven Winnell 11 maj 2015: Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m. Sven Winnell om boende och byggande. <http://winnell.com/omrzzza.pdf>
- 206 **Kapitel 6: SCB om boende och bostäder, och något från andra om bostäder.**
Se kapitel 6 i Sven Winnell 11 maj 2015: Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m. Sven Winnell om boende och byggande. <http://winnell.com/omrzzza.pdf>
- 207 **Kapitel 7: Sven Winnell: bostäder och bostadsbyggande.**
208 Innehållet i Sven Winnell 3 april 2015:
Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar.
<http://winnell.com/omr36-39zzy.pdf>

210	En rapport om trångboddheten i Sverige. Målsättningar och definitioner kring trångboddhet	244	Här stryps tillväxten av lågt byggande
211	Boverkets rapport om rum för barnen	246	Här byggs tillräckligt
212	De föreslagna nya lägenhetstyperna	247	Kommunen som bryter mot mönstret
214	Bostad 2 r o k	248	Bostäder på väg att bli politik på nytt
215	Bostad 3 r o k	249	Björn af Kleen: Föraktet för svaghet är grundmurat bland de välmående
216	Bostad 4 r o k	250	Rättigheter som börda
217	Två studentbostäder med gemensamma utrymmen för entré, badrum, kök och balkong.	251	Marknadshyror skulle kosta hushållen 17 miljarder
218	Bostad 2 r o k med större sovrum	254	Sven Winnell 17 maj 2015: Svensk elförsörjning i framtiden – en fråga med globala dimensioner. En tvärvetenskaplig rapport från Uppsala universitet http://winnell.com/omr36-39zzzc.pdf
219	Svenska folkets boende.		
219	Rumsenheter per boende efter hushållstyp		
220	Utrymmesstandard		
222	Genomsnittlig yta per lägenhet	255	<u>Kapitel 8: Riksdagens utskott</u>
224	Antal lägenheter efter region, hustyp, bostadsarea och år		Se kapitel 8 i Sven Winnell 11 maj 2015: Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m. Sven Winnell om boende och byggande. http://winnell.com/omrzzza.pdf
224	Riket. Småhus och flerbostadshus		
225	Riket. Övriga hus. SCBs kommentarer:		
226	Förslag till lägenhetstyper i ny bostadsbebyggelse.		
228	Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd		
229	Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar.	256	<u>Kapitel 9: Före och under Socialdemokraternas kongress 29-31 maj 2015</u>
230	Hushålls- och bostadsstatistik		
232	Registerbaserad hushållsstatistik	257	De osynliga med låga löner:
234	Artiklar om hushåll och ekonomi	257	LÖNEN: 19 KRONOR, SOVER: McDONALDS
235	Artiklar om Fastigheter	272	HOT OCH ÖVERGREPP PRISET FÖR ETT JOBB
236	Artiklar om Regionalt	276	Förtrycket fortsätter efter flykten till Sverige
237	Artiklar om Glesbygd	278	SLIT MED REKLAM HANS SISTA UTVÄG
238	Artiklar om Boende och byggande	281	Vi kan åtminstone erbjuda någonting att tjäna
239	Artiklar om Integration och segregation	282	De arbetar sju dagar i veckan – får ut 7 000 kronor i månaden
240	Årshyra per lägenhet, årshyra per kvm efter region, ägarkategori, nybyggår/värdeår, årsintervall, lägenhetstyp, tabellinnehåll och år. Riket	286	Icahandlare: Avtalen vi ser ger annan bild
		287	Städfirman: De får lön enligt lagen
242	Sätt att bygga	288	Ica lovar följa upp städarnas usla lön
243	Några dningsartiklar om boende och byggande	289	MINISTERN: SOM ETT SLAG I MAGEN

293 **Politik före socialdemokraternas kongress 29-31 maj 2015.**

- 293 S kärnväljare en krympande skara
296 En stukad statsminister som möter ombuden
297 S måste ta ställning för en offensiv ekonomisk politik
300 Regeringen saknar jobbstrategi
302 Jobbskatteavdraget gynnar inte den svenska tillväxten
304 Löfven: Gör din plikt, kräv din rätt
306 Partiet i kris – men här lever S-drömmen
315 Låna och bygg, Löfven!
316 Tuff marknad får föräldrar att bidra till bostad
319 Hur blir det med vår son om vi hjälper vår dotter?
320 Maria Crofts: Tänk igenom ditt beslut noggrant
- 321 **Kongressen 29-31 maj 2015.**
321 Här är Sveriges nya jobbagenda
322 Kongressen inleds idag (29 maj 2015)
xxx Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven: tal på 38:e ordinarie partikongressen den 29 maj 2015: Sveriges nya jobbagenda.
332 Socialdemokraterna maj 2015. Sveriges nya jobbagenda – riktlinjer för framtidens jobb
342 Trycket ökar på Löfven att våga mer politiskt
343 Det finns inga gratispengar
345 Framtiden gör sig bäst i framtiden
346 S vill bygga 500 000 bostäder
348 Största uppgiften: Att visa regeringsduglighet
349 En del företagare är helt skrupelfria
350 Vi bygger Sverige
351 Sveriges nya jobbagenda – riktlinjer för framtidens nya jobb. Preliminär version
364 Tal av Stefan Löfven på nationaldagen, Vår plikt gentemot demokratin

365 **Kapitel 10: Politik efter kongressen. Tidningsartiklar om politik o d 1 - 11 juni 2015.**

- 368 Löfven på smekmånad
369 Sveriges måste ta ansvar för hela sin klimatpåverkan
372 Feministisk politik bäddar för intern fajt
373 Jobben viktigaste frågan för vårt land
375 Nytt LO-förslag om att hjälpa arbetarna
376 Vi får inte vara hur naiva som helst kring korruptionen
377 Snårig väg fram till jobbmålet
378 Mina döttrar vill bara sitta inomhus och titta på amerikanska tv-serier
381 Pojkar blir män som blir pappor
382 Sju förslag för att stärka de osynligas rättigheter
384 ”Gör Sverige till föregångsland med skarpare lagar mot kemikalier i vardagen
386 Skolor får kritik för frånvarande elever
388 Folk tror att man curlar sina barn eller inte kan sätta gränser
389 SJ stoppar satsningen på snabbtåg till Oslo
391 Löfven hoppas på nya samarbeten
391 Hotet om brittiskt utträde en chans att göra EU bättre
394 LO: Svensk ekonomi behöver en kickstart
396 Romson får mer kritik än hela regeringar får
398 Högskolan lyckas inte bryta trend
399 Minister lovar utreda frånvaron
400 Löfvens byggförslag får tummen ned av fond-
401 Fler män än kvinnor får läsa vidare
402 Mariefred ger tiggarna arbete
404 Därför stoppas anhöriga från hemtjänstjobb
405 Kommuner ska få stöd mot social oro
406 Jag ville bryta formen
409 Ge socialen chansen att göra rätt
411 Protestera innan kyrkohandboken förstör kulturarvet

412 Pojken med guldbyxorna
 413 Vi ses i baren på åsiktshotellet
 415 Låt andra än föräldrarna ta ut del av föräldraledigheten
 417 Ändrade regler ska få pappor att ta fler dagar
 419 Kommuner tvingas ta emot flyktingar
 420 Val i dag skulle inte ändra läget – numinskar risken för nyval
 421 Jakten på partiklar är i gång på nytt
 422 Mycket väsen för lite väljarstöd
 423 Piratkopior slår hårt mot svenska bolag
 425 FI kräver åtgärder efter haveri
 426 Sverige starkt i trög ekonomi
 427 Avbryts var elfte minut på jobbet
 427 Skynda fynda – innan tjuven slår till igen
 430 Roland Paulsen: Nog finns det skitjobb, Birgitta Ohlsson
 430 Arkitekturmuseets öden. En långsiktig bra struktur är
 nödvändig
 432 Då trodde man att ett extrakt botade cancer
 435 Ord som räddar människoliv
 437 Många misstag men inga systemfel i falletBergwall
 440 Vården: Börja potträna innan barnet lärtsig gå
 442 Borgerlig splittring om utnyttjadearbetarna
 444 Djurskyddet kan bli krav vid upphandling
 445 Löfven medger att fel begåtts
 446 Rabatt för rika kommuner kan försvinna
 448 Nu ska hälsoklyftorna bort
 448 Känslig slutsats av Världsbanken om svenska visstider
 450 Sverige sämre än andra EU-länder
 451 Ebba Witt-Brattström: Det maskulina värdet dominerar
 fullständigt på författarnas kulturbörs
 453 Låt det inte ske igen
 454 Så kan vi tänka oss att förändra överskottsmålet

456 Färre svenskar redovisar gömda pengar
 458 Svenskt samarbete ingen het fråga för ministern
 460 Romson lovar att formulera sig
 460 Hård kritik mot åklagare och polis i Quickmålen
 462 Regeringen öppnar för nya regler
 463 Ny dom ändrar spelreglerna för den svenska asylprocessen
 465 Politik är inte bara att tycka och önska
 466 Moderater i vänteläge
 466 Peter Wolodarski: Först kritik i granskning, sen nytt chefsjobb
 470 Tyskland är ingen bra förebild i energipolitiken
 472 Sven Wimmell 17 maj 2015: Svensk elförsörjning i framtiden –
 en fråga med globala dimensioner. En tvärvetenskaplig rapport
 från Uppsala universitet <http://wimmell.com/omr36-39zzzc.pdf>
 473 Bidrag ökar till forskning – men lämnasorörda
 476 Mittenpolitikens återkomst
 477 Nya medborgare hälsades välkomna
 478 Klockan klämtar för omstridda skottsekunden
 481 Karin Bojs: De med bipolär sjukdom betalar för oss alla
 483 Få känner till stöd för att vårda en vän
 484 Klok vägvisare till Europa. Anna-Lena Lodenius skildrar
 högerpopulismens olika ansikten
 486 Bergwallkommissionen förbiser de stora bristerna i
 domstolarnas bevisvärdering
 488 Stoppa övergreppen mot funktionsnedsatta föräldrar
 490 Få väljare insatta i historisk pakt
 493 Kritikerna har svårt att ta fram alternativ
 494 Svenska "Poseidon" räddade 300
 493 Styrelseleproffsen kanbli företagsvärldens Zlatan
 496 Vi måste prata med de unga omvärderingar
 497 Arbetet måste inte räddas
 500 Nato-medlemskap gör Sverige mindre säkert

502 Register kopplar fler till svenska brottsplatser
504 Usel kontroll av bolag som letar mineraler
505 Satsning på kompisboende ska ge ungdomar lägre hyra
506 Det finns ingen kris för unga på arbetsmarknaden
508 Bättre att konstnärer arbetar med konst än i handel och välfärd
510 Fler svenskar smittas – farliga bakterier fortsätter att öka
512 Regeringen vill styra upp apoteken
513 Så klarar sig Volvo undan bolagsskatt
515 Det rimmar illa med fina ord om ansvar
516 Färre arbetsplatsolyckor – men fler blir sjuka av jobbet
517 Omröstning om frihandelsavtal skjuts upp
518 Linus Larsson: 800 miljoner skäl för Spotify att oroa sig
519 Migranterna stängs ute från jobben
520 Mellan lögn och statistik
522 I höstbudgeten sänker vi skatten för pensionärerna
523 Blir tuffare att komma överens
526 Man kan ställa sig frågan hur länge Alliansen överlever
527 Fokus på jobben i debatt
528 Åldersskillnad ökar risken för autism
528 De har störst inflytande på Twitter
530 Miljarder försvinner när kontroll av avtal brister
531 Arbetslöshetssiffrorna fortsätter långsamt nedåt
532 Avtalet med Spotify är en flykt från kärnaffären
533 Trots alla råd – dålig idé att ta ut pensionen tidigt
534 Hen kan upplevas som ett hot
536 Att ”hen” kommit med i SAOL kommer att öka användningen
538 Lägenheter byggs – men de unga har inte råd att flytta in
540 Fler i jobb – men inte de mest utsatta
541 När byråkratin hindrar utopin
543 Vårdnadstvist. Att strålkastarljuset ständigt sätts på föräldrarna i rättsalen går ut över barnen
544 Svårt bita den hand som föder

546 **Kapitel 11: Något om det som händer ute i världen.**

547 Så blev segern i kriget en förlust för hela Italien
550 Pikettys förslag leder helt fel
551 Därför ville människor i DDR ange varandra
554 Sverige ska hjälpa fattiga i Rumänien
555 Vård, utbildning och vatten har gett romer hopp om framtiden
559 Ukrainas ledare varnar för en rysk offensiv
561 Bilden av paret Clinton som ohederligt har bitit sig fast
562 Svenska storföretag försökte påverka USA
563 Ny lag stoppar övervakning
564 FN-chefen efterlyser ny vapenvila i Jemen
564 Uppgörelse med ett slitet Grekland nära
566 Grekerna kan missa betalning
567 Ingen ska behöva uppleva det vi fick genomlida
571 Vänstern sitter fast i dogmerna
572 Svenska vapen ska stoppa IS
572 Aggressivt Ryssland hot i Östersjön
574 President Erdogan favorit i svenskstaden Kulu
577 AKP vill att turkar ska hålla käften
577 Mannen som är på väg att stiga av demokratin
581 Tusentals protesterar i politiskt känslig tid
583 Varnar för rysk invasion
584 Demonstranterna laddar inför G7-batalj
585 Merkel öppnar för brittiska EU-krav
586 Grekland ber om uppskov med betalning
587 De flydde från kriget till krisen
589 Grekerna sätter allt på ett kort
590 Miljoner har lämnat sina hem
591 17 000 poliser ska bevaka G7-mötet
593 Långt kvar innan Bric tar över världsekonomin
594 Balterna hukar under hotfull skugga från öst

599 Arresteringsvåg efter bombdåd vid valmöte
601 Toppmötet störs av europeiska kriser
602 Erdogan får skrota sin plan
603 Resultatet skylls på storhetsvansinne
604 Skål – sedan började allvaret
604 Bitarna passar inte i regerings pusslet
606 HDP samlar ett brett stöd
607 G7-länder enade mot global uppvärmning
608 Tongångarna skärps om grekiskt nödlån
609 Ryska tv-stjärnan tar strid mot Putin
611 Nöden växer i östra Ukraina
612 Hjälp Grekland i kampen mot korruptionens hydra
615 Feminister pressas när Kina stoppar nya idéer
617 Påven inför tribunal mot övergrepp
618 När Obama inte kom till byn
619 Obama på spaning efter en strategi
620 Dödssprutor kan strida mot grundlagen

Efter sammanställningen 11 juni 2015.

I sammanställningen påpekades att Socialdemokraternas hemsida på Internet är alltför dålig. Den har inte blivit bättre. Man kan undra om socialdemokraterna förstått att information är viktigt och undra om de förstått att de behöver visa att de har en helhetssyn som får med alla problem. Om de vill övertrumfa de borgerliga måste de lära sig det klassifikationssystem för mänskliga verksamheter och utvecklingens krafter som de under många år har fått. Systemet innebär en fullständig samhällsbeskrivning som socialdemokraterna behöver för att kunna bedriva en god politik.

Därför ska i det följande börjas med påminnelser om utvecklingens krafter och klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter. Systemet bygger på vetenskapliga studier sedan mitten av 1960-talet och har illustrerats på Sven Winnells hemsida på Internet sedan 1998.

Bibliotekssystemen som används idag är tillkomna före demokratis genombrott och behöver kompletteras med det demokrativänliga klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter.

Riksbibliotekarien hade på 1970-80-talet ingen uppfattning om bibliotekssystemen och informationen för framtidsplaneringen. Dagens riksbibliotekarie har upptäckt att bibliotekssystemen inte är tillräckliga och har tillsatt en utredning om informationer som behövs. Det riksbibliotekarien nu efterlyser finns i klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter.

Universitetskanslern har fått påpekanden om att universitetsvärlden behöver inrätta sig efter klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter men har inte reagerat på det.

Information för samhällsplaneringen behov utreddes av statliga IT-kommissionen i början av 2000-talet, men kommissionen lades ner utan att några åtgärder vidtagits på informationsområdet.

Viktigt för samhällsplaneringen är det Sveiges professorer sysslar med, men varken högskoleverket eller regeringen har någon förteckning över professorerna.

Regeringen har minstrar för ett antal problemokråden men har ingen minister för det viktigast området, det om hushållens verksamheter. Den kvinnliga ministern utan portfölj som tycks var medhjälpare till statsministern bör få uppgiften att samordna hushållsverksamheterna.

Högerledaren har föreslagit skattelättnader för låga inkomster, men de lättnaderna är konstruerade som de nuvarande jobbskatteavdragen och ger lättnader för även högre inkomster och större lättnader ju högre inkomsterna är, d v s som de nuvarande jobbskatteavdragen - samtidigt som högerledaren påstår att det är skattelättnader för låga inkomster. De övriga borgerliga partierna lär gå med på det, vilket betyder att de borgerliga partierna vill fortsätta sin överklasspolitik.

Vänsterpartiledaren föreslår fastighetsskatt, vilket är förkastligt och absolut inte bör införas.

För barnlösa med låga inkomster bör införas bostadsbidrag. TV-avgiften bör avskaffas och ersättas med en kollektiv avgift som betalas av staten. För finansiering av det bör jobbskatteavdragen minskas utom för vissa låginkomster och pensionärer. Inflationsuppräknningen av jobbskatteavdragen bör avskaffas.

Enligt tidningarna ska regeringen gå med på amorteringskrav för nya lån. För att låntagarna inte ska få för stora räntekostnaderna ska räntekostnaderna ökas med vissa procent amorteringar. Amorteringsavgifterna bör inte införas men om regeringen och oppositionen vill införa amorteringsavgifter ändå lär man inte kunna undvika dem.

Amorteringskraven kan hindra unga att skaffa en enkel bostad och hindra pensionärer att skaffa en mindre bostad.

Det har talats om att minska ränteavdragen från 30% till något lägre. Ränteavdragen bör ligga kvar på 30%, men den nuvarande reduktionen av ränteavdragen vid stora lån kan ökas så att de med stora lån får lägre räntavdrag för övre delarna av räntorna. Det har visats hur det kan gå till.

Att människor nödgas låna pengar för att få något att bo i beror på den dåliga bostadspolitik. Bostadsbristen bör minskas med bostadsbyggande och inte med höjda hyror som folkpartiet vill, förmodligen påhejade av de övriga borgerliga partierna

Förmögenhetsskatt bör inte återinföras. Man bör se till att kapitalisterna investerar sina förmögenheter i saker som är nyttiga för samhället.

Den förmögenhetsskatt som barnfamiljer och pensionärer utätts för genom regler för minskade bostadsbidrag bör avskaffas. de är nu de enda som, på ett ovärdigt sätt, betalar förmögenhetsskatt.

Det kommer då och då förslag om att skattesystemet är dåligt och bör ändras. Men skattesystemet är bra och behöver inte ändras, man behöver dock ändra vissa detaljer, så är t ex jobbskatteavdragen olämpliga och bör på sikt avvecklas. Men det bör ske med försiktighet.

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskningar inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resurser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20 områden
2. Religiösa verksamheter o d.	5 områden
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15 områden
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3 områden
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11 områden
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30 områden
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21 områden
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12 områden
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar.	
Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12 områden
Summa	129 områden

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de härnäst följande sidorna.

Klassifikationssystemet för de mänskliga verksamheterna har konstruerats efter långa studier av arkitekt SAR Sven Winnell. Tog studenten på reallinjen vid Högre Allmänna Läroverket i Strängnäs på 1940 - talet. Med i examen bl a betyg i filosofi som var ett inte obligatoriskt tilläggsämne som lästes av få men som är ett viktigt ämne i samhällsplanering. Sedan arkitektexamen (med samhällsplanering) vid Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm 1952. Därefter många års verksamheter som arkitekt i offentliga och privata verksamheter. 1969 -70 ett års vidareutbildning i samhällsplanering vid Nordiska Institutet för Samhällsplanering, Nordplan. Där på 1970-talet fullgjord doktorskutbildning i samhällsplanering och vid KTH flera doktorandkurser om arkitektur och samhällsplanering.

Schemat över mänskliga verksamheter finns med i Nordplans meddelande 1986:5: "Sven Winnell : Samhällsplaneringens problem: ett klassifikationssystem som hjälpmedel." Enligt Libris finns rapporten på biblioteken för pliktleveranser.

Systemet med mänskliga verksamheter,

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter

20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

[SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.](#)

[SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar](#)

[SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.](#)

[SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning](#)

[SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.](#)

[SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

[SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)

[SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)

[SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)

[SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)

[SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)

[SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#)

[SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#)

[SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

2. Religiösa verksamheter o d.

5 områden:

[SW 2 Religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 21 Allmän religionsvetenskap.](#)

[SW 22/28 Kristna religioner.](#)

[SW 29 Icke kristna religioner o d.](#)

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

15 områden

[SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.](#)

[SW 31 Statistik och demografi.](#)

[SW 32 Statsvetenskap.](#)

[SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.](#)

[SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.](#)

[SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.](#)

[SW . 351 Sveriges riksdag \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige \(och mots.\)](#)

[SW . 353 Sveriges regering \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ \(FN, EU o d\).](#)

[SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:](#)

[SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.](#)

[SW 37 ...om utbildning o d.](#)

[SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.](#)

[SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.](#)

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.

3 områden:

[SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.](#)

[SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.](#)

[SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.](#)

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.

11 områden

[SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.](#)

[SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.](#)

[SW 51 Matematik.](#)

[SW 52 Astronomi, rymdforskning.](#)

[SW 53 Fysik o d.](#)

[SW 54 Kemi o d.](#)

[SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.](#)

[SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.](#)

[SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet](#)

[SW 58 Botanik.](#)

[SW 59 Zoologi.](#)

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

30 områden:

[SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.](#)

[SW 62 Ingenjörsverksamheter \(konstruktion o d\)](#)

[SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.](#)

[SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.](#)

[SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.](#)

[SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.](#)

[SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.](#)

[SW . 645 Användning av inventarier o d.](#)

[SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård \(utom tvätt o d\)](#)

[SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.](#)

[SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.](#)

[SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.](#)

[SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.](#)

[SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.](#)

[SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.](#)

[SW . 6525-6529 Militära verksamheter.](#)

[SW . 653 Handelsverksamheter.](#)

[SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.](#)

[SW . 655 Förlagsverksamheter o d.](#)

[SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.](#)

[SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.](#)

[SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.](#)

[SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.](#)

[SW 66/68 Tillverkning av varor.](#)

[SW 66 Tillverkning av kemivaror od.](#)

[SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d](#)

[SW 68 Tillverkning av komplexvaror.](#)

[SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.](#)

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.

21 områden:

[SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.](#)

[SW 70 Allmänt om konst o kultur.](#)

[SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.](#)

[SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.](#)

[SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.](#)

[SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.](#)

[SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.](#)

[SW 78 Musik \(konserter o d 792\)](#)

[SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.](#)

[SW . 7911-7913 Seder och bruk.](#)

[SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.](#)

[SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.](#)

[SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.](#)

[SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.](#)

[SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.](#)

[SW . 7951 Sociologi. Socialvård..](#)

[SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

[SW . 7957 Undervisning o d.](#)

[SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

[SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.](#)

[SW 796/799 Sport, idrott o d.](#)

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

12 områden:

[SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.](#)

[SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.](#)

[SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.](#)

[SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.](#)

[SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.](#)

[SW 84 Fransk skönlitteratur o d.](#)

[SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.](#)

[SW 86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .](#)

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.

12 områden:

[SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.](#)

[SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.](#)

[SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.](#)

[SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.](#)

[SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.](#)

[SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.](#)

[SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.](#)

[SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.](#)

[SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.](#)

[SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.](#)

[SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.](#)

[SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.](#)

Innehållet i de 129 verksamhetsområdena.

Som man kan förstå är de 129 verksamhetsområdena var för sig mycket omfattande. Innehållet i områdena detaljeras och kommenteras på sidorna 26-163 i

Sven Winnell 12 nov 2014: Levnadsförhållanden, system för verksamhetsområden, politiska aktörer, riksdagen, kommuner, myndigheter, utskott, regeringen och departementen, statsbudgeten.
<http://winnell.com/omr36-39zzr.pdf>

På sidorna 26-163 ges exempel på verksamheter genom hänvisning till bibliotekssystem:

Libris/SAB, det svenska bibliotekssystemet som bl a användes för den svenska nationalbibliografen,

Det amerikanska Deweys decimalklassifikationssystem, här kallat DC. (Wikipedias tolkning av systemet). Veterligen världens största system som revideras ganska ofta.

UDK, en europeisk variant av Deweys system, här kallat DK.
Revideras mer sällan.

De här tre systemen tillkom före demokratins genombrott och är inte väl anpassade till 2000-talets krav om informationer med hänsyn till politisk planering. När det svenska systemet konstruerades i början av 1900-talet övervägde man att ta DC istället för SAB, men man gillade inte att DC placerade medicinska problem. bl a operationer, i avdelningen för teknik, och därför valde man då SAB, där läkarnas verksamheter inte ses som teknik.

I Sverige används som regel SAB av universitet, högskolor och kommunala bibliotek, men tekniska skolor har ofta använt DK.

SAB tycks vara enkelt och väl inarbetat men är unikt. På senare år har svenska bibliotek strävat efter att övergå till DC, vilket är olyckligt eftersom DC innehåller ålderdomliga drag som inte är bra.

När de nämnda bibliotekssystemen togs i bruk var det inte tal om att politik och planering för framtiden var något problem som borde påverka bibliotekssystemens utformning. Vid samtal med riksbibliotekarien på 1970-80-talet framgick att han inte såg något klart samband mellan bibliotekssystem och hänsyn till samhällsplaneringens informationskrav. Idag kan man kräva att biblioteken ska vara bra verktyg för samhällsplaneringen.

Det upprättade klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter är veterligen världens enda system som anpassats till samhällsplaneringens krav. Det talas ofta om att politiker och andra som sysslar med framtidsplanering bör utgå från en helhetssyn, men det finns ingen annan framställd helhetssyn än den som finns i klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter. Systemet utgår från DC men har anpassats efter samhällsplaneringens krav.

Forskningar inom universitet och högskolor har stor betydelse för samhällsplaneringen, men högskoleverket har ingen förteckning över Sveriges professorer/professurer. Inte heller regeringen har en sådan och man kan undra hur regeringen kan regera utan det.

Om universitet och högskolor se:

Sven Winnell 10 april 2012: Universitet och högskolor. Utbildning och forskning. <http://winnell.com/omr40zh.pdf>

Sven Winnell 4 september 2014: Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem. <http://winnell.com/omr36-39zzm.pdf>

Från Kungliga bibliotekets hemsida på internet 3 sept 2015:

“2015-08-12.

Erik Fichtelius, tidigare vd för UR och mångårig medarbetare inom SVT och Sveriges Radio, har anställts av Kungl. biblioteket, KB, för att leda arbetet med att ta fram en nationell biblioteksstrategi.

– Jag är mycket glad över att vi har kunnat knyta Erik Fichtelius till KB och biblioteksstrategiarbetet. UR har precis som biblioteken ett viktigt bildningsuppdrag. Hans erfarenheter från bland annat public service och förmåga att se utvecklingsmöjligheter blir viktiga delar i det kommande arbetet. säger riksbibliotekarie Gunilla Herdenberg.

– Det här handlar om samhällets demokratiska infrastruktur. Hur ska medborgare och invånare få kunskap och inblick, och hur locka till läsning och tillgängliggöra berättelser av alla sorter för unga och gamla? säger Erik Fichtelius. Att få bidra till att utforma förslag och strategier, efter att i många år mest skildrat och bevakat blir häftigt. Det här är ett viktigt och roligt uppdrag i allmänhetens tjänst.

Regeringen beslutade före sommaren att ge KB i uppdrag att föreslå långsiktiga mål och strategier, utifrån bibliotekslagens bestämmelser, för att främja samverkan och kvalitetsutveckling i hela det allmänna biblioteksväsendet samt fortsätta arbetet med att tillgängliggöra e-böcker via den nationella katalogen LIBRIS. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2019.

Erik Fichtelius slutade i somras som vd på UR, Utbildningsradion, efter 46 år inom public service. Han har varit Ekochef och politisk reporter på Aktuell, författare till flera böcker, och två gånger vinnare av Stora Journalistpriset. Erik Fichtelius är hedersdoktor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Mittuniversitetet och har tidigare varit gästprofessor i journalistik vid Stockholms universitet. Han tillträder som nationell samordnare den 1 september.

Innehållsansvar: Peter Axelsson, e-post: fornamn.efternamn@kb.se “

Samhällsplaneringens problem.

Klassifikationssystemet för verksamheter har funnits på Internet sedan 1998 och har dessförinnan levererats till politiker per brev. Riksbibliotekarien har haft möjlighet att stifta bekantskap med systemet genom rapporten 1986 och genom Internet sedan 1998 då systemet blev helt tillgängligt för allmänheten. Det är bra att riksbibliotekarien har upptäckt problemet med att det behövs en strategi för information. Det uppgjorda klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter innebär den strategi som behövs och redan finns och som nu har använts och blivit belyst på Internet för samhällsplaneringens problem under 17 år.

Under de 17 åren har regeringen, de politiska partierna m fl ständigt blivit upplysta om hur man kan ha en nödvändig helhetssyn genom att använda systemet. Utvecklingen i Sverige är en följd av konflikter mellan överklass (borgerliga partier) och underklass (socialdemokrater m fl.) De senaste åtta åren av borgerligt styre har visat att borgerligt styre (som gynnar överklassen) är olämpligt. Socialdemokraterna måste bli bättre på att styra utvecklingen och isynnerhet de behöver förstå helheten som klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter beskriver.

Den 7 juni 2000 arrangerade IT-kommissionen en hearing om infostrukturens utveckling, den ”mjuka” infrastrukturen eller informationsinfrastrukturen. Hearingen utgick från de politiska visioner som bl a IT-propositionen fastlagt. Syftet med hearingen var att klarlägga vilka åtgärder som behöver vidtas för att Sverige relativt snabbt ska få i gång utvecklingen av en sammanhängande infostruktur som stöd för både samhällets utveckling och för den ekonomiska tillväxten.

Huvudfrågorna under hearingen berörde
- varför en utvecklad infostruktur behövs

- vilka möjligheter ny teknik ger för infostrukturen
- hur samhällets grundläggande information borde göras tillgänglig
- vilka nya informationskällor och grundtjänster som kan behövas framgent
- vilka kraven är på en framtida heltäckande storskalig infostruktur
- hur Sverige kan utveckla en framtidssäker infostruktur
- infostrukturens betydelse för tillväxt, demokrati, service och ett hållbart samhälle.

Hearingen finns redovisad i en rapport i december 2000 :(ITkommissionens rapport 3/2000, SOU 2000:123) "Hur blir en ny infostruktur motorn i e-Sverige? ",

Den 12 juni 2000 skickades till bl a IT-kommissionen och Statskontoret en skivelse daterad 000608 med en pdf-bilaga på 17 sidor:

"Sven Winnell: Infrastruktur för information". Innehåll:

- Utdrag ur program för IT-kommissionens hearing om informationsinfrastrukturen.
- Sven Winnell. Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
- Det tekniska i IT-strukturen.
- Den mjuka infostrukturen.
- Om Sven Winnells hemsida
- Infrastruktur för information. Förslag.

I skriften beskrivs bl a det klassifikationssystem för mänskliga verksamheter, som kan användas för den IT-infrastruktur IT-kommissionen efterlyser.

IT-kommissionen lades senare ner. Beskrivningar om IT-kommissionen finns på [SW .654 Telekommunikationsverksamheter](#). Deras utredningar föranledde inga åtgärder.

Erik Fichtelius har sagt att han i sin journalistiska verksamhet låter sig vägledas av sina "magkänslor". Det är en osäker princip och den ledde honom inte rätt när han gjorde en lång rad hemliga intervjuer med statsminister Göran Persson.

En förteckning över dokument på hemsidan:

Sven Winnell : Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. <http://winnell.com/omr40zf.pdf>

På sidorna 12 - 22 finns innehållsförteckningar till sammanställningar om infrastrukturen 8 juni 2000-8 mars 2004.

Universitetskanslern har fått följande sammanställning med påpekanden om att universitetsvärlden behöver en struktur för information:

Sven Winnell 4 september 2014:Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem.<http://winnell.com/omr36-39zzm.pdf>
men kanslern har inte svarat på det.

Utvecklingskrafterna: naturens krafter och människornas krafter/verksamheter är i konflikt med varandra: Dagens läge är att människorna påverkar naturen så att naturens krafter kan komma att förstöra möjligheterna för människornas liv på planeten. Det är klimatproblemet.

Efter problemen med Grekland och EU är nu flyktingfrågorna och kriget i mellanöstern bland de stora problemen i världen.

Den stora konflikten i svensk politik gäller att underklassen bör stödjas och överklassen bör hållas tillbaka. När det gäller ekonomi kan man anse att överklassen kan representeras av verksamhetsområdet 658 om företagsekonomi och att underklassen kan representeras av området 64 om hushållsverksamheter. Å ena sidan de som har makt och gott om pengar och å andra sidan de som är tämligen maktlösa och kämpar för att vardagen ska gå ihop.

Den socialdemokratiska regeringen borde lägga stor vikt vid hushållens problem, men har inget statsråd som sammanhållet håller i de problemen och inga tydliga åsikter om hur de bör hanteras.

Hushållsverksamheter. Hemkunskap. (från zzi)

64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
645 Användning av inventarier o d
646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).
647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter
648 Städning-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
(Numren från SW klassifikationssystem)

Detta är verksamheter som världens 7 miljoner människor alla har mer eller mindre. Verksamheterna är inte likadana världen över. I många fall är hushållen fattiga och lever på mindre än ett par tre dollar om dagen = cirka 20 kr per dag, hur det nu går till.

I Sverige är rimliga lägsta hushållskostnader i förvärsarbetande åldrar år 2014 för vuxen ensam 145 000 kr om året = cirka 400 kr per dag, för makar 222 000 kr = cirka 600 kr per dag. Pensionärer cirka 370 kr per dag och pensionärsmakar cirka 550 kr per dag.

Hushållsverksamheterna är grundläggande problem både i Sverige och världen. De är grunden för välfärden. I världen:

641 Maten. Är i världen som helhet ett problem. Det förekommer svält och näringsbrist. Skördarna slår fel. Mat slängs. Fördelningsproblem. Befolkningen ökar, räcker maten?

643 Bostäder. Bostadsbrist i Sverige. I världen dåliga bostäder och för få. Hälften av världens befolkning bor i städer, ofta tätt i höga hus utan kontakt med natur och därmed med tvivelaktig livskvalitet. Många sover på gatan.

644 El-, gas-, värme-, vatten- och hygienförsörjning. Vatten och avlopp saknas ofta, ger sjukdomar och elände. Energibrist. Hur göra den energi som behövs?

645 Tillbehör till boendet, inventarier, kommunikations- och transportmedel. Till fattigdom och dåliga bostäder hör dåliga tillbehör.

646 Personlig hygien. Kläder. Personliga hjälpmedel, t ex kryckor i den mån de inte finns med bland inventarierna. Hit kan man räkna sådant som bygger upp kompetensen och livskvaliteten, skolutbildning, information, läsmöjligheter. Säkerligen stora brister i världen.

647 Hushållsekonomi. Tillgång till pengar att betala hushållsverksamheterna med. Arbetslöshet. Skatter, försäkringar, generella bidrag mm. Lån och skulder.

648 Städning rengöring tvätt o d. Finns inte vatten och avlopp lätt tillgängligt blir det mycket problem. Ta bort farliga kemikalier, baciller.

649 Vård av barn, äldre och sjuka. Gemensamma organ som stöd saknas ofta

Hushållen är beroende av andra verksamheter än de egna hushållsverksamheterna: vägar, transportsystem, skolor, sjukhus m m

På nästa sida har gjorts en kort sammanställning av sådana andra verksamheter, så att alla verksamheter finns med. Den är gjord efter svenska förhållanden, men gäller i princip överallt i världen.

Ur den kan man utläsa vilka de viktigaste politiska problemen är.

(Från <http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf> Sid 11-15)

Hushållsverksamhet

Är beroende av

641 Matlagning. 642 Måltider
Restauranger

63 Biologisk produktion
66 Livsmedelsindustri
63 Livsmedelshandel
61 Livsmedelskontroll
62 Ingenjörsversamheter för
produktion och kontroll o d

643 Boende, hotell, härbärge, tält

643 Bostadsmarknad
647 Hyresvärdar
69 Bostadsbyggen. 66-68 Material
71 Fysisk planering av bostads-
områden och serviceområden
758 Social miljö i bostadsområden
62 Ingenjörsversamheter för
produktion och planering o d

644 El-, gas-, värme-, vatten-
hygienförsörjning o d.

644 Elsystem
644 Vattenkraftverk, kärnkraftverk
vindkraftverk, värmepumpar,
fjärrvärme. 71 Planering frisk luft.
644 Vatten- och avloppssystem
644 Avfallshantering
69 Produktion och reparation av
kraftverk, vatten- och avlopp od
71 Översiktlig planering av
kraftsystem, hygiensystem o d
62 Ingenjörsversamheter för
produktion och planering

645 Användning av inventarier o d.
Möbler, TV o d, telefoner, cyklar,
bilar, hushållsutrustning

653 Möbelhandel, handel för TV,
telefoner, transportmedel m m
68 Produktion av möbler, TV o d,
transportmedel m m
656 Vagnar, vägskötsel. vägavgifter
71 Översiktlig planering vagnar o d
656 Kollektivtrafik. 654 Televerks.
62 Ingenjörsversamheter för
produktion och planering o d

646 Personlig hygien, kläder o d,
Förmåga, kompetens

646 Personlig hygien, klädvård
653 Handel för kläder od
68 Produktion av kläder o d
7957 Utbildning 70 Kultur
7914-794 fritidssysslor
796-799 Sport och idrott
73-78 Utställningar, musik
655 Förlag 659 Reklam
80-99 Tidningar o annan läsning
651 Datorkunskap
6520 Tillgång till myndigheter
6525 Militära verksamheter
7952-7959+658 Sociala miljöer
61 Läkare, sjukhus
11-19 Inre verkligheter. 2 Religion

647 Hushållsekonomi. Inkomster,
utgifter

658 Arbetsmarknad, arbetsgivare
arbetsförmedling, fackföreningar,
arbetsinkomster
657 Försäkringar, skatter, kapitalin-
komster, skulder. Barnbidr, bostbidr
7951 Socialvård, socialbidrag
653 Handel med varor
653 Handel med utlandet
647 Hyror och bostadsutgifter
644 Bränsleutgifter o d
647 Hushållsutgifter 656 Resor

648 Städning, rengöring, tvätt

648 Städning .Kemikalier. Baciller

649 Personvård: barn, hemsjukvård,
äldreomsorg

649 Personvård: barn, äldreomsorg
hemsjukvård od
7951 socialvård 61 Läkare
7957 Dagis och skolor

Alla verksamheter är beroende av
10-19 Samhällets och individernas
kunskaper, värderingar och moral
31-39 Politiska verksamheter
50-59 Naturkunskaper, matematik

Konsumentenverket. Koll på pengarna 2014

Hushållskostnader 2014

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzi.pdf> sid 9

<http://www.konsumentverket.se/Global/Konsumentverket.se/Beställa%20och%20ladda%20ner/Broschyter/Dokument/2014/kollpapengarna-2014-kov.pdf>

Konsumentverkets beräkningar 2014

Konsumentverket gör varje år en beräkning av vad som är rimliga kostnader för hushåll av olika storlek. Siffrorna kan vara en utgångspunkt när du vill gå igenom din ekonomi. Du kan också jämföra våra beräkningar med dina egna.

Detta innehåller kostnadsposterna

Mat:

Alla måltider i hemmet. Matkostnad för alla måltider i Konsumentverkets matsedel. Det är en fyraveckors näringsberäknad matsedel som täcker dagsbehovet av energi och näring för respektive åldersgrupp. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två till tre mellanmål.

Alla måltider i hemmet utom lunch. Matkostnad utom lunch fem dagar per vecka. (Barnen äter i skolan och vuxna äter på restaurang). Övriga matkostnader som du har för exempelvis festmåltider och extra fika (hemma eller på uteställe) ingår inte i beräkningen. Du måste själv lägga till den kostnad du har för detta.

Personlig hygien inkl. tandvård: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning m.m. samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Kläder, skor: Ett basbehov av vanliga kläder och skor som används till vardags, på fritiden och för något festligare tillfälle. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.

Fritid, lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift m.m.

Mobiltelefon: Kostnaden för telefon med kontantkort.

Barn- och ungdomsförsäkring: Kostnad för sjuk- och olycksfallsförsäkring för barn och ungdomar. Försäkringen avser även sjukdom samt olycksfall under fritid.

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper m.m.

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator m.m. Frys, diskmaskin och tvättmaskin ingår inte.

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, tv-licens och dagstidning m.m.

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkringsbelopp och bostadsort. Storstad: över 200 000 invånare. Mellanstor stad: 50 000–200 000 invånare. Mindre tätort: under 50 000 invånare.

Konsumentverkets beräkningar

Beräkningarna innebär inte en mycket låg standard, men det är inte heller någon lyxnivå. Du ska klara dig även på längre sikt. I beräkningarna förutsätts att du inte har några funktionsnedsättningar eller sjukdomar som innebär extra utgifter för till exempel hjälpmedel eller mediciner. Det förutsätts också att du bor i lägenhet och inte har några utgifter för trädgård eller reparationer.

Observera att inte alla hushållskostnader ingår i beräkningarna. Kostnader som inte ingår är till exempel för resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas, alkohol, tobak och spel.

Beloppen i tabellerna har avrundats till jämna tiotal kronor.

Gemensamma kostnader per månad

	1 person	2 personer
Förbrukningsvaror	100	130
Hemutrustning	370	450
Medier	930	960
Hemförsäkring		
storstad	140	150
mellanstor stad	90	100
mindre tätort	80	90
Summa gemensamma kostnader		
storstad	1540	1690
mellanstor stad	1490	1640
mindre tätort	1480	1630

Individuella kostnader per månad

KVINNOR	18-30år	31-60år	61-74år	75-år
Alla måltider i hemmet	1790	1760	1620	1570
Alla måltider i hemmet utom lunch	1380	1360	1250	1210

	18-30år	31-49år	50-60år	61-år
Personlig hygien inkl. tandvård	510*	510	490	490
Kläder och skor	600	600	600	600
Fritid och lek	620	620	620	620
Mobiltelefon	230	210	210	210
Summa kostnader, exklusive livsmedel	1960	1940	1920	1920

MÄN	18-30år	31-60år	61-74år	75-år
Alla måltider i hemmet	2380	2240	2020	1830
Alla måltider i hemmet utom lunch	1810	1730	1550	1410

	18-30år	31-49år	50-60år	61-år
Personlig hygien inkl. tandvård	380*	380	380	380
Kläder och skor	590	590	590	590
Fritid och lek	620	620	620	620
Mobiltelefon	230	210	210	210
Summa kostnader, exklusive livsmedel	1820	1800	1800	1800

* För 18- och 19-åringar minskas summan med cirka 55 kr/månad p.g.a. fri tandvård.

Förvärvsarbetande i åldrar 18-65 år

Hemförsäkring i storstad. Kostnader för alkohol, tobak, tips och spel ingår inte i någon av posterna. Inga kostnader för semester ingår.

Mat:

Alla måltider i hemmet. Matkostnad för alla måltider i Konsumentverkets matsedel. Det är en fyraveckors näringsberäknad matsedel som täcker dagsbehovet av energi och näring för respektive åldersgrupp. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två till tre mellanmål. Inklusive matlåda till jobbet.

Kvinna 18-30 år 1700 kr per mån. 31-60 år 1760 kr. 61-74 år 1620 kr. 75- år 1570 kr.

Kvinna 18-65år:

$13 \times 1700 + 30 \times 1760 + 5 \times 1620 = 22100 + 52800 + 8250 = 83150 = 48 \times 1732$

Säg kvinna 18-65 år 1730 kr per mån.

Kvinna 66-80 år:

$66-74\text{år: } 9 \times 1620 + 6 \times 1570 = 14580 + 9420 = 24000 = 15 \times 1600$

Säg kvinna 66-80 år 1600 kr per mån

.

Man 18-30 år 2380. kr. 31-60 år 2240 kr. 61-74 år 2020 kr. 75- år 1830 kr

Man 18-65 år:

$13 \times 2380 + 30 \times 2240 + 5 \times 2020 = 30940 + 67200 + 10100 = 108240 = 47 \times 2255$

Säg man 18-65 år 2260 kr per mån.

Man 66-80 år:

$66-74\text{år: } 9 \times 2020 + 6 \times 1830 = 18180 + 10980 = 29160 = 15 \times 1944.$

Säg man 66-80 år 1950 kr per mån

Personlig hygien inkl. tandvård: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning m.m. samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Kvinna 18-19 år 455 kr per mån. 20-30-år 510kr. 31-49år 510kr. 50-60år 490kr. 61-65år 490kr.

Kvinna 18-65år:

$2 \times 455 + 11 \times 510 + 19 \times 510 + 16 \times 490 = 910 + 15300 + 7840 = 24050 = 48 \times 501$

Säg kvinna 18-65 år 500kr per månad.

Kvinna 66-80år: 490 kr per månad.

Man 18-19år 325 kr. 20-80år 380.

$2 \times 325 + 46 \times 380 = 650 + 17480 = 378.$

Säg man 18-65år 380 kr per månad

Man 66-80år: 380kr per månad

Kläder, skor: Ett basbehov av vanliga kläder och skor som används till vardags, på fritiden och för något festligare tillfälle. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.

Kvinnor 600 kr per mån, män 590 kr.

Fritid, lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift m.m.

Kvinnor och män 620 kr/mån.

Mobiltelefon: Kostnaden för telefon med kontantkort.

18-30år 230 kr per månad 31- år 210 kr.

Säg kvinnor och män 210 kr per månad

Gemensamma kostnader per månad:

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper m.m. **1 person 100 kr per mån. 2 pers 130 kr.**

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator m.m. Frys, diskmaskin och tvättmaskin ingår inte. **1 pers 370 kr per mån, 2 pers 450 kr.**

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, tv-licens och dagstidning m.m. **1 pers 930 kr per mån, 2 pers 960 kr.**

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkringsbe-
lopp och bostadsort. Storstad: över 200 000 invånare. Mellanstor stad:
50 000– 200 000 invånare. Mindre tätort: under 50 000 invånare.
I person storstad 140 kr per mån. 2 pers 150 kr. (Mellanstad
89/100. Mindre tätort 80/90.)

El. 2010 angavs: Den här posten är en uppskattad genomsnittlig
förbrukning i kilowatt i hyreslägenhet: 1 person 180 kWh per månad,
2 personer 240 kWh.
Fortum 2014 El i Stockholm, treårskontrakt: fast avgift ca 75 kr per
mån. kWh-pris ca 1,45 kr. Gör:
1 person 336 kr per mån. 2 pers 423 kr.
Säg 1 person 340kr. 2 personer 420 kr.

Övrigt:

Kollektivresor och fackavgifter (inkl a-kassa):

Konsumentverket visar kostnader för en 20- åring, som har egen
inkomst och bor i en mellanstor stad. Den egna bostaden är på två rum
och kök:

Kollektiva lokalresor 510 kr per månad och fackavgifter (inkl a-kassa)
450 kr per månad. Summa $960 \times 12 = 115200$ per år.

I Stockholm kostar busskort 790 kr per mån (pensionär 490 kr)

Säg för åldrar 18-65 år: $790 + 450 = 1240$ kr per mån = 14880 kr per år.
För arbetsresor får i skatten dras av delar över 10 000 kr per år, 790 kr
per månad ligger under gränsen.

Bostadskostnader:

Genomsnittlig hyra för hyreslägenheter i riket 2012 enligt SCBs
Statistisk årsbok för Sverige 2014 var
2 rok: 58 658 kr per år = 4 888 kr per månad
3 rok: 71 499 kr per år = 5 958 kr per månad

Pressmeddelande från SCB 2013-10-02

Hyrer i bostadslägenheter:

Hyrorna ökade i genomsnitt 2,2 procent mellan 2012 och 2013. Det är
något lägre än förra året, då hyrorna steg med 2,8 procent.

Regional hyresförändring i procent mellan 2012-2013

Region	Procent
Stor-Stockholm	2,0
Stor-Göteborg	2,4
Övriga större kommuner	2,2
Övriga mindre kommuner	2,2

*Gränsen mellan större o mindre kommuner går vid 75 000 invånare.

Billigare att bo i mindre kommun

En person i en kommun med färre än 75 000 invånare får betala drygt 1 100 kronor mindre i hyra per månad för en trea än en person i Stor-Stockholm.

Historiskt ökade hyrorna snabbare än priser i övrigt

I löpande priser blev det 16 gånger dyrare att hyra en lägenhet mellan åren 1969 och 2012. Samtidigt så har den allmänna prisnivån blivit drygt 8 gånger högre. Omräknat till fasta priser har hyrorna per kvadratmeter bostadsyta stigit med cirka 95 procent under denna tidsperiod. Realt skedde den största ökningen under åren 1990 till 1992 som resultat av skatte- och subventionsförändringar. 1991 var höjningen nästan 30 procent.

Genomsnittlig hyra 2013 blir

2 rok 2013: $4888 \times 1,022 = 4996$ kr per månad

3 rok 2013 $5958 \times 1,022 = 6089$ kr per månad.

Genomsnittlig hyra 2014, om hyrorna ökar 2,2% blir

2 rok 2014: $4996 \times 1,022 = 5106$ kr per månad = 61272 kr per år
säg 5100 kr per månad = 61 200 kr per år

3 rok 2014: $6089 \times 1,022 = 6223$ kr per månad = 74676 kr per år
säg 6200 kr per månad = 74 400 kr per år

Utrymmesstandard :

Enligt Diagram 10.2, sid 225 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008, hade i hyreslägenheter 2002:

Hushåll med en person

- 64 år i genomsnitt ca 1,8 rok (1,77),

65 - år cirka 2,0 rok (2,08).

Hushåll med makar, 2 personer

- 64 år cirka 2,8 rok (2,72),

65 - år cirka 3,0 rok (2,98).

(Siffrorna inom parentes från tabell 10.7 på sid 230 i årsboken).

I bostadsrättslägenheter, tab 10.7 ungefär som i hyrslägenheter:

Ensam - 64 år 1,95 rok,

65- år 2,46.

Makar - 64 år 2,92 rok,

65- år 3,14 rok.

I småhus är rumsantalen cika 2 rum större än i hyrslägenheter:

Ensam - 64 år 4,17 rok,

65 - år 4,19.

Makar - 64 år 4,72,

65 - år 4,64 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffor är det rimligt att räkna med

2rok för ensam och

3rok för makar. (Utan barn).

Boverkets principer för bostadsytor innebär att 2 rok för ensam och 3 rok för makar ger likvärdig bostandard.

Månadskostnader år 2014, förvärvs- arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	2260	1730	2260+1730
Hygien (personlig)	380	500	380+500
Kläder och skor	590	600	590+600
Lek och fritid	620	620	620+620
Mobiltelefon	210	210	210+210
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	930	930	960
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	340	340	420
Summa per månad 2014	5940	5540	9830
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	5740		

Årskostnader år 2014, förvärvs- arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2014	5940	5540	9830
enligt månadsedovisningen.			
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	5740		
2014 per år:	68880		117960
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 5100	61200		
Makar 3rok, 12x 6200			74400
Summa per år 2014, bostad + övrigt	130080		192360
Förvärvsarbetande:arbets- resor+ fackavgifter säg	14880		29760
Summa per år 2014: bostad + övrigt	144960		222120
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
Säg för enkelhets skull, avrundat	145000		222000
Makar 153 % av ensam.			
Ensam man	147400		
Ensam kvinna	142600	skillnad 4800 kr	

Pensionärer 2014

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam man Ensam kv. Makar

Livsmedel. Alla mål äts hemma	1950	1600	1950+1600
Hygien (personlig)	380	490	370+490
Kläder och skor	590	600	590+600
Lek och fritid	620	620	620+620
Mobiltelefon	210	210	210+210
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	930	930	960
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	340	340	420
Summa per månad 2014	5630	5400	9370
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	5515		

Lokalresor säg 200 kr per månad per person, medger 2 resor i veckan i en zon i Stockholm = 2400 kr per år.

Vårdkostnad 1100 kr per år (gräns i försäkringen)

Läkemedelskostnad 2200 kr per år (gräns i försäkringen)

Hemtjänst: Säg (lågt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 per år.

Summa för dessa kostnader 2400+1100+2200 = 5700 kr per person. samt med hemtjänst

Ensam 6900 kr per år

Makar/sambor 13200 kr per år

Årskostnader år 2014, pensionärer.

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam man Ensam kv. Makar

Summa per månad 2014 **5630** **5400** **9370**

enligt månadsedovisningen.

Genomsnitt för ensam man + kv/mån **5515**

2014 per år: **66180** **112440**

Bostadshyra per år säg :

Ensam 2rok, 12x 5100 61200

Makar 3rok, 12x 6200 74400

Summa per år 2014,

bostad + övrigt 127380 186840

Lokalresor m m säg 6900 13200

Vård, läkemedel

Hemtjänst.

Summa per år 2014:
bostad + övrigt **134280** **200040**

Säg för enkelhets skull, avrundat **134000** **200000**

Makar 149 % av ensam.

Ensam man 135380

Ensam kvinna 132620 skillnad 2760 kr

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor= 61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	1364	16368	4637 55644 -64356	-68712 (55644x	2-180000)
7001	1628	19536	5373 64476 -55524	-51048	84 000
8001	1892	22704	6109 73308 -46692	-33384	96 000
9001	2161	25932	6840 82080 -37920	-15840	108 000
10001	2491	29892	7510 90120 -29880	240 kris-	120 000
11001	2849	34188	8152 97824 -22176	15648 gräns	132 000
12001	3212	38544	8789 104468 -14532	20936	144 000
13001	3575	42900	9426 113112 - 6888	46224	156 000
14001	3938	47256	10063 120756 756 kris-	61512	168 000
15001	4301	51612	10700 128400 8400 gräns	76800	180 000
16001	4664	55968	11337 136044 16044	92088	192 000
17001	5027	60324	11974 143688 23688	107376	204 000
18001	5390	64680	12611 151332 31332	122554	216 000
19001	5753	69036	13248 158976 38976	137952	228 000
20001	6151	73812	13850 166200 46200	152400	240 000
21001	6514	78168	14487 173844 53844	167688	252 000
22001	6877	82524	15124 181488 61488	182976	264 000
23001	7240	86880	15761 189132 69132	198264	276 000
24001	7603	91236	16398 196776 76776	213552	288 000
25001	7966	95592	17035 204420 84420	228840	300 000
26001	8324	99888	17677 212124 92124	244248	312 000
27001	8799	105588	18202 218424 98424	256848	324 000
29001	9859	118308	19142 229704 109704	279408	348 000
30001	10389	124668	19612 253344 115344	290688	360 000
35001	13039	156468	21962 263544 143544	347088	420 000
40001	15731	188772	24270 291240 171240	402480	480 000
45001	18631	223572	26370 316440 196440	452880	540 000
50001	21531	258372	28470 341640 221640	503280	600 000
55001	24431	293172	30570 366840 246840	553680	660 000
60001	27331	327972	32670 392040 272040	604080	720 000

2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4300 kr per mån = 51 600 kr per år för ensam och 5200 kr per mån för makar/sambor= 62 400kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 124 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 186 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	836	10032	5165 61980 -62020	-62040 (61980x2-186000)	
7001	1074	12888	5927 71124 -52876	- 43752	Ensans
8001	1338	16056	6663 79956 -44044	-26088	förbättring
9001	1602	19224	7399 88788 -35212	-8424	på skatten
10001	1910	22920	8091 97092 -26908	8184 kris-	2006 - 2008
11001	2230	26760	8771 105252 -18748	24504 gräns	3428
12001	2551	30612	9450 113400 -10600	40800	3932
13001	2872	34464	10129 121548 - 2452	57096	4436
14001	3193	38316	10808 129696 5696 kris-	73392	4940
15001	3513	42156	11488 137836 13856 gräns	83672	5456
16001	3834	46008	12167 146004 22004	106008	5960
17001	4155	49860	12846 154152 30152	122304	6464
18001	4475	53700	13526 162312 38312	138624	6980
19001	4796	57552	14205 170460 46460	154920	7484
20001	5149	61788	14852 178224 54224	170448	8024
21001	5470	65640	15531 186372 62372	186744	8528
22001	5790	69480	16211 194532 70532	203064	9044
23001	6111	73332	16890 202680 78680	219360	9548
24001	6435	77220	17569 210892 86828	235784	10052
25001	6766	81192	18235 218882 94820	251764	10400
26001	7097	85164	18904 226848 102848	267696	10724
27001	7428	89136	19573 234876 110876	283752	12452
29001	8247	98964	20754 249048 125048	312096	15344
30001	8777	105324	21224 254688 130688	323376	15344
35001	11427	156468	23574 282888 158888	379776	15344
40001	14077	168924	25924 311088 187088	436176	15848
45001	16874	202488	28127 337524 213524	489048	17084
50001	19774	237288	30227 362724 238724	539448	17084
55001	22674	272088	32327 387924 263924	589848	17084
60001	25574	306888	34427 413124 289124	640248	17084

2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4450 kr per mån = 53 400 kr per år för ensam och 5420 kr per mån för makar/sambor= 65 040kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 130 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 195 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam					Makar lika inkomst		
Mån. lö	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år		
6001	729	8748	5272	63264	-66736	-68472 (63264x2-195000)	
7001	977	11724	6024	72288	-57712	-50424	Ensams
8001	1225	14700	6776	81312	-48688	-32376	förbättring
9001	1474	17688	7527	90324	-39676	-14352	på översk.
10001	1745	20940	8256	99072	-30928	3144 kris-	2006 - 2009
11001	2055	24660	8946	107352	-22648	19704 gräns	- 472
12001	2365	28380	9636	115632	-14368	36264	+164
13001	2676	32112	10325	123900	-6100	52800	788
14001	2986	35832	11015	132180	2180 kris-	69360	1424
15001	3297	39564	11704	140448	10448 gräns	85896	2048
16001	3607	43284	12394	148728	18728	102456	2684
17001	3918	47016	13083	156996	26996	118992	3308
18001	4228	50736	13773	165276	35276	135552	3944
19001	4539	54468	14462	173544	43544	152088	4568
20001	4881	58572	15120	181440	51440	167880	5240
21001	5191	62292	15810	189720	59720	184440	5876
22001	5502	66024	16499	197988	67988	200976	6500
23001	5812	69744	17189	206268	76268	217536	7136
24001	6123	73476	17878	214536	84536	234072	7760
25001	6437	77244	18564	222768	92768	250536	8348
26001	6768	81216	19233	230796	100796	266592	8672
27001	7100	85200	19901	238812	108812	282624	10388
29001	7761	93132	21240	254880	124880	314760	15176
30001	8091	97092	21910	262920	132920	330840	17576
35001	10444	125328	24557	294684	164684	394368	21140
40001	13094	157128	26907	322884	192884	450768	21644
45001	15759	189108	29242	350904	220904	586808	24464
50001	18659	223908	31342	376104	246104	557208	24464
55001	21559	258708	33442	401304	271304	557208	24464
60001	24459	293508	35542	426504	296504	658008	24464

2010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam					Makar lika inkomst		
Mån. lö	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år		
6001	687	8244	5314	63768	-70232	-73464 (63768x2-201000)	
7001	918	11016	6083	72996	-61004	-55008	Ensams
8001	1149	13788	6852	82224	-51776	-36552	förbättring
9001	1380	16560	7621	91452	-42548	-18096	på översk.
10001	1644	19728	8357	100284	-33716	-432 kris-	2006 - 2010
11001	1943	23316	9058	108696	-25304	16392 gräns	-3128
12001	2244	26928	9757	117084	-16916	33168	-2384
13001	2545	30540	10456	125472	-8528	49944	-1640
14001	2846	34152	11155	133860	-140 kris-	66720	-896
15001	3147	37764	11854	142248	8248 gräns	83496	-152
16001	3448	41376	12553	150636	16636	100272	592
17001	3749	44988	13252	159024	25024	117048	1336
18001	4050	48600	13951	167412	33412	133824	2080
19001	4351	52212	14650	175800	41800	150600	2824
20001	4682	56184	15319	183828	49828	166656	3628
21001	4983	59796	16018	192216	58216	183434	4372
22001	5284	63408	16717	200604	66604	200208	5116
23001	5585	67020	17416	208992	74992	216984	5860
24001	5886	70732	18115	217380	83380	233760	6604
25001	6201	74412	18800	225600	91600	250200	7180
26001	6532	78384	19469	233628	99628	266256	7504
27001	6863	82356	20138	241656	107656	282312	9232
29001	7524	90288	21477	257724	123724	314448	14020
30001	7854	94248	22147	265764	131764	330528	16424
35001	10134	121608	24867	298404	164404	395808	20860
40001	12784	153408	27217	326604	192604	452208	21364
45001	15434	185208	29567	354804	220804	508608	24364
50001	18323	219876	31678	380136	246136	559272	24496
55001	21223	254676	33778	405336	271336	609672	24496
60001	24123	289476	35878	430536	296536	660072	24496

2011. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	680	8160	5321	63852	-70148	- 73296	
7001	911	10932	6090	73080	-60920	- 54840	
8001	1142	13704	6859	82308	-51692	- 36384	
9001	1373	16476	7628	91536	-42464	- 17928	
10001	1630	19560	8371	100452	-33548	- 96 kris-	
11001	1930	23160	9071	108852	-25148	16704 gräns	
12001	2231	26772	9770	117240	-16760	33480	
13001	2532	30384	10469	125628	- 8372	50256	
14001	2833	33996	11168	134016	16 kris-	67032	
15001	3134	37608	11867	142404	8404 gräns	83808	
16001	3435	41220	12566	150792	16792	100584	
17001	3736	44832	13265	159180	25180	117360	
18001	4037	48444	13964	167568	33568	134136	
19001	4338	52056	14663	175956	41956	150912	
20001	4669	56028	15332	183984	49984	166968	
21001	4970	59640	16031	192372	58372	183794	
22001	5271	63252	16730	200760	66760	200520	
23001	5572	66864	17429	209148	75148	217296	
24001	5873	70476	18128	217536	83536	234072	
25001	6181	74172	18820	225840	91840	250680	
26001	6510	78120	19491	233892	99892	266784	
27001	6843	82116	20167	242004	108004	283008	
29001	7504	90048	21497	257964	123964	314928	
30001	7834	94008	22167	266004	132004	331008	
35001	9931	119172	25070	300840	166840	400680	
40001	12581	150972	27420	329040	195040	457080	
45001	15231	182772	29770	357240	223240	513480	
50001	18054	216648	31947	383364	249364	565728	
55001	20954	251448	34047	408564	274564	616128	
60001	23854	286248	36147	433764	299764	666528	

2012. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4900 kr per mån = 58 800 kr per år för ensam och 6000 kr per mån för makar/sambor= 72 000 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 142 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 216 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	660	7920	5341	64092	-77908	- 87816	
7001	891	10692	6110	73320	-73178	- 69360	
8001	1122	13464	6879	82548	-59452	- 50904	
9001	1353	16236	7648	91776	-50224	- 32448	
10001	1591	19092	8410	100920	-41080	- 14160 kris-	
11001	1891	22692	9110	109320	-32680	2640 gräns	
12001	2192	26304	9809	117708	-24492	19416	
13001	2493	29916	10508	126096	-15904	36192	
14001	2794	33528	11207	134484	-7516 kris-	52968	
15001	3095	37140	11906	142872	872 gräns	69744	
16001	3396	40752	12605	151260	9260	86520	
17001	3697	44364	13304	159648	17648	113296	
18001	3998	47976	14003	168036	26036	120072	
19001	4299	51588	14702	176424	34424	136848	
20001	4630	55560	15371	184452	42452	152904	
21001	4931	59172	16070	192840	50840	169680	
22001	5232	62784	16769	201228	59228	186456	
23001	5533	66396	17468	209616	67616	217296	
24001	5834	70008	18167	218004	76004	203232	
25001	6135	73620	18866	226392	84392	236784	
26001	6451	77412	19550	234600	92600	253200	
27001	6782	81384	20219	242628	100628	269256	
29001	7445	89340	21556	258672	116672	301344	
30001	7775	93300	22226	266712	124712	317424	
35001	9565	114780	25436	305232	163232	394464	
40001	12215	146580	27786	333432	191432	450864	
45001	14865	178380	30136	361632	219632	507264	
50001	17578	210396	32423	389076	247076	562152	
55001	20478	245736	34523	414276	272276	612552	
60001	23378	280536	36623	439476	297476	662952	

2013 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6100 kr per mån för makar/sambor= 73 200 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 220 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån. lö	Prelskatt /mån	/år	Efter skatt /mån	/år	Över-skott/år	Överskott /år	
6001	575	6900	5426	65112	-79888	- 89776	
7001	779	9348	6222	74664	-70336	- 70672	
8001	982	11784	7019	84228	-60772	- 51544	
9001	1185	14220	7816	93792	-51208	- 32416	
10001	1388	16656	8613	103356	-41080	- 13288	kris-
11001	1651	19812	9350	112200	-32800	4400	gräns
12001	1916	22992	10085	121020	-23980	22040	
13001	2180	26160	10821	129852	-15148	39704	
14001	2445	29340	11556	138672	-6328	57344	kris-
15001	2683	32196	12318	147816	2816	75632	gräns
16001	2948	35376	13053	156636	11636	93272	
17001	3240	38880	13761	165132	20132	110264	
18001	3504	42048	14497	173964	28964	127928	
19001	3769	45228	15232	182784	37784	145568	
20001	4060	48720	15941	191292	46292	162584	
21001	4325	51900	16676	200112	55112	180224	
22001	4590	55080	17411	208932	63932	197864	
23001	4855	58260	18146	217752	72752	215504	
24001	5120	61440	18881	226572	81572	233144	
25001	5384	64608	19617	235404	90404	250808	
26001	5655	67860	20346	244152	99152	268304	
27001	5946	71352	21055	252660	107660	285320	
29001	6529	78348	22472	269664	124664	319328	
30001	6819	81828	23182	278184	133184	336368	
35001	8269	99228	26732	320784	175784	421568	
40001	10654	127848	29347	352164	207164	484328	
45001	13104	157248	31897	382764	237764	545528	
50001	15554	186648	34447	413364	268364	606728	
55001	18244	218928	36754	441084	296084	662168	
60001	20944	251328	39057	468684	323684	717368	

2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6200 kr per mån för makar/sambor= 74 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 222 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån. lö	Prelskatt /mån	/år	Efter skatt /mån	/år	Över-skott/år	Överskott /år	
6001	629	7548	5372	64464	-80536	- 93072	
7001	851	10212	6150	73800	-71200	- 70672	
8001	1073	12876	6928	83136	-61864	- 55728	
9001	1295	15540	7706	92472	-52528	- 37056	
10001	1517	18204	8484	101808	-43192	- 18384	kris-
11001	1757	21084	9244	110928	-34072	-144	gräns
12001	2052	24624	9949	119388	-25612	16776	
13001	2378	28536	10623	127476	-17524	32952	
14001	2644	31728	11357	136284	-8716	50568	kris-
15001	2940	35280	12061	144732	-268	67464	gräns
16001	3236	38832	12765	153180	8180	84360	
17001	3561	42732	13440	161280	16280	100560	
18001	3828	45936	14173	170076	25076	118152	
19001	4124	49488	14877	178524	33524	135048	
20001	4449	53388	15552	186624	41624	151248	
21001	4745	56940	16256	195072	50072	168144	
22001	5041	60492	16960	203520	58520	185040	
23001	5337	64044	17664	211968	66968	201936	
24001	5633	67596	18368	220416	75416	218832	
25001	5929	71148	19072	228864	83864	222000	
26001	6224	74688	19777	237324	92324	218808	
27001	6520	78240	20481	245772	100772	269544	
29001	7112	85344	21889	262668	117668	303336	
30001	7417	89004	22584	271008	126008	320016	
35001	9067	108804	25934	311208	166208	400416	
40001	11525	138300	28476	341712	196712	461424	
45001	14175	171700	30826	369912	224912	517824	
50001	16825	201900	33176	398112	253112	574224	
55001	19670	236040	35331	423972	278972	625944	
60001	22570	270840	37431	449172	304172	676344	

<http://wimnell.com/omr36-39zss1.pdf> sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushållsbudgetarna för förvärvsarbetande med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamma och makar med lika stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att

- * underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,**
- * att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och**
- * att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomster 35000 och högre.**

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomsgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	2006	2014	Skillnad	
Mån. Över-				
lön skott/år				
6001	-64356	-80536	-16180	Underskottet har ökat
7001	-55524	-71200	-15676	Underskottet har ökat
8001	-46692	-61864	-15172	Underskottet har ökat
9001	-37920	-52528	-14608	Underskottet har ökat
10001	-29880	-43192	-13312	Underskottet har ökat
11001	-22176	-34072	-11896	Underskottet har ökat
12001	-14532	-25612	-11080	Underskottet har ökat
13001	-6888	-17524	-10636	Underskottet har ökat
14001	756	-8716	-9472	Överskottet har minskat
15001	8400	-268	-8668	Överskottet har minskat
16001	16044	8180	-7864	Överskottet har minskat
17001	23688	16280	-7408	Överskottet har minskat
18001	31332	25076	-6256	Överskottet har minskat
19001	38976	33524	-5452	Överskottet har minskat
20001	46200	41624	-4576	Överskottet har minskat
21001	53844	50072	-3772	Överskottet har minskat
22001	61488	58520	-2968	Överskottet har minskat
23001	69132	66968	-2164	Överskottet har minskat
24001	76776	75416	-1360	Överskottet har minskat
25001	84420	83864	-556	Överskottet har minskat
26001	92124	92324	200	Överskottet har ökat
27001	98424	100772	2348	Överskottet har ökat
29001	109704	117668	7964	Överskottet har ökat
30001	115344	126008	10664	Överskottet har ökat
35001	143544	166208	22664	Överskottet har ökat
40001	171240	196712	25472	Överskottet har ökat
45001	196440	224912	28472	Överskottet har ökat
50001	221640	253112	31472	Överskottet har ökat
55001	246840	278972	32132	Överskottet har ökat
60001	272040	304172	32132	Överskottet har ökat

Samhällsplaneringens problem.

Hur ska man kunna förbättra världen?

Ett forskningsprojekt med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som formar framtiden.

Ämnet om samhällsplaneringens problem har utretts i samband med forskarutbildningen i samhällsplanering vid Nordiska Institutet för Samhällsplanering, Nordplan. Institutet bildades 1968 av de nordiska länderna med plats i Stockholm. Av någon anledning lades det ner efter ett par decennier.

Innan nedläggningen publicerade institutet dock en rapport, Nordplan meddelande 1986:5, "Sven Winnell : Samhällsplaneringens problem: ett klassifikationssystem som hjälpmedel." Systemet ordnar samhällsplaneringens problem på ett systematiskt sätt. Enligt Libris finns rapporten på bibliotek :

Umeå universitetsbibliotek,
Kungl. biblioteket,
Nordregio, Biblioteket,
Riksdagsbiblioteket,
Stockholms universitetsbibliotek, Geobiblioteket,
Lunds universitets bibliotek, Universitetsbiblioteket,
Malmö stadsbibliotek, Informations- och lånecentralen och
Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek, Alnarpbiblioteket.

När Internet kom till på 1990-talet belystes klassifikationssystemet och samhällsplaneringens problem med hjälp av det som fanns där och 1998 lades på Internet in Sven Winnells hemsida:

nu <http://winnell.com> "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter." Forskningen har med varierande intensitet pågått sedan mitten av 1960-talet.

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har ordnats in i 129 verksamhetsområden i nio huvudområden numrerade 1-9. I områdena finns verksamheter som tillsammans formar världens framtid: myndigheter och privata företag och organisationer, arbetare, tjänstemän, filosofer, forskare, lärare, elever, författare, människor av alla slag med alla upptänkliga verksamheter, yrkesverksamheter, fritidsverksamheter, tankeverksamheter o s v.

Redovisningen på hemsidan omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena.

De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

På område 40 förtecknas bilagor som har att göra med klassifikationssystemets utformning. Klassifikationssystemet innebär en samhällsbeskrivning som beskriver de olika verksamheterna, verksamhetsområdena och hur de beror av varandra.

Senare har arbetet mer växlats över till att påverka utvecklingen genom politiken och många bilagor om det har gjorts och finns förtecknade på område 36-39.

Många bilagor handlar både om att visa systemets uppbyggnad och att påverka politiken och mycket gäller att bara undersöka verksamheterna i de olika områdena.

Arbetet gäller att hålla koll på alla som med verksamheter påverkar utvecklingen. Det är så många att enda möjligheten i det arbetet är att skaffa kunskaper från hemsidor på Internet. Människor som väsentligt påverkar utvecklingen finns ofta i företag och organisationer som numera måste ha hemsidor på Internet för att kunna göra sig gällande. Hemsidesinnehavare som man har anledning besöka har vanligen sitt material svåröverskådligt och ändrar ofta åsikter och adresser. Det är inte möjligt att ständigt kontrollera dem och deras ändringar.

Det finns på de 129 områdena på hemsidan inte plats för några mer omfattande beskrivningar eller beskrivningar som har kort giltighetstid. Områdena måste i stor utsträckning få innehålla länkar till bilagor som innehåller beskrivningar av verksamheter och länkar till beskrivningar.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

[Sven Wimmell 080203+++: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. \(http://wimnell.com/omr40zf.pdf\)](http://wimnell.com/omr40zf.pdf)

I början är dokumenten uppdelade på olika kategorier, men från och med 8 april 2011 (sidan 164) förtecknas de i kronologisk ordning, varvid den senaste läggs underst.

De senaste utredningarna finns också förtecknade i början av hemsidan och där ligger den senaste överst.

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.

Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.

Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:

* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.

* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.

Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.

Kollektiva viljor. (Politik).

Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).

Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).

Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A. Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ?	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ?	Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ?	Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ?	Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter. Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

**psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och
sociala miljöer.**

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världs-förbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskning, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska alla åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personers, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområ-

dena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1 behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knyppar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in text "fotbollsmatcher" eller "magont". I ett väl utvecklat nät ska man då få "träffar" som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1 gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2 gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2 är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifikationssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikations-systemet för verksamheter.

De nio verksamhetsområdena har delats upp så att det blir 129 verksamhetsområden.

1-4: 44 områden. 5-6: 41 och 7-9 45 områden. Varje sådant område är vanligen mycket innehållsrikt och kan delas upp i mindre områden, men för förståelsen av det hela är det lämpligt med just de 129 förtecknade områdena.

Verksamheterna är inte i alla områden av samma karaktär. Man kan säga att det i huvudområdena 1-4 i grunden är fråga om tankeverksamheter och registrering av tankeverksamheter o d. Område 5 gäller i grunden naturforskningsverksamheter och 6 teknologisk-ekonomisk användning av naturforskningens rön till kroppslig-materiell nytta. Områden 7-9 kan anses gälla kulturella verksamheter, där man visserligen använder materiella ting, men där huvudsyftet är nytta för psyket, verksamheterna kan beskrivas som informationsverksamheter med olika slags uttrycksmedel.

Den uppgjorda förteckningen över verksamheterna är grundad på mycket långa studier där verksamheterna hämtats från från etablerade system och klassifikationer för näringsgrenar, yrken, utbildningar, forskningar och bibliotekssystemens dokument mm. Utgångspunkten för huvudupplägget är det mer än 100 år gamla bibliotekssystemet DC, som dock i väsentliga avseenden reviderats med hänsyn till de under de många åren inträffade samhällsförändringarna. I några delar stämmer systemet mer med DK och det udda svenska bibliotekssystemet SAB .

Aktörer i samhällsplaneringen, i stora drag.

FN har cirka 185 medlemsländer i följande världsdelar.
Vad som händer där kan historieskrivarna redovisa.

93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
93 Allmänt om allmän historia. Världs- och forntidshistoria
94 Medeltidens o nya tidens historia i allmänhet och i Europa
95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
97 Medeltidens o nya tidens historia i Nord- o Mellanamerika
98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika
99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Rymden

Lokalhistoria skilras i
91 Allm. geografi, reseskildringar 913/919 motsvarar 93/99.

Länderna i de olika världdelarna har organisationer för världsdelarnas problem. Exempel Europeiska unionen.

Länderna har vanligen regeringar och parlament e d och kommuner e d. Sverige har 290 kommuner, som har en gemensam organisation : “Sveriges kommuner och landsting” , SKL. Parlamenten har underorgan, i Sverige “utskott”. Regeringarna har underorgan, i Sverige “departement “, kommunerna har underorgan, i Sverige vanligen “nämnder”. Regeringarna har också på olika sätt andra underorgan, i Sverige “myndigheter” och bolag, “utredningar”.

Det privata näringslivet och ideella organisationer har företag och branschorganisationer t ex fackföreningar och arbetsgivarorganisationer, “Röda korset” o d, tankesmedjor m m, politiska partier, politiker, vetenskapliga organisationer och enskilda forskare.

Klassifikationssystemet för verksamheter och bibliotekssystemen.

Det uppgjorda klassifikationssystemet är ett system för klassifikation av mänskliga verksamheter, och är uppgjort med tanke på att utvecklingen i världen huvudsakligen beror av dessa verksamheter.

Verksamheterna är infogade i ett system med 9 huvudområden betecknade 1-9. Varje sådant område delas upp i 10 delområden, i princip enligt en decimalprincip, så att man erhåller 90 områden betecknade 10-99. Vart och ett av dessa områden delas sedan in i 10 områden så att man får 900 områden 100-999. Därefter kan delas in i områden med 4 siffror 1000-9999, etc.

Fördelningen av verksamheterna på de 9 huvudområdena innebär en mycket grov sortering som bara ger en första överblick. Indelningen på nivån med tre siffror och 900 områden innebär fler områden än man kan hålla i huvudet.

Nivån med 90 områden 10-99 innebär en indelning som på någorlunda fattbart sätt ger en överblick över verksamheterna samtidigt som områdena på det hela taget motsvarar vanligen förekommande områdesindelningar och således inte blir för grov.

En del av områdena 10-99 är dock så omfattande att en längre gående uppdelning måste göras om man vill ha en klarare uppfattning om verksamheterna.

Systemet är uppbyggt med utgångspunkt från världens största system för klassifikation av dokument, det mer än 100 år gamla amerikanska bibliotekssystemet DC, Dewey Classification, och det på det systemet senare byggda DK, eller som det också heter UDK, Universiella Decimalklassifikationen.

DC- och DK-systemen har mycket stora likheter, men har också skillnader. De klassificerar med hjälp av siffror ungefär som systemet

här. Systemen är uppgjorda för **klassifikation av dokument**, medan systemet här avser **klassifikation av verksamheter**. Det är en väsentlig skillnad, men klassifikationerna i systemet här överensstämmer i stor utsträckning med klassifikationerna i DC och DK. Vilka skillnaderna är förbigås nu.

I den svenska nationalbibliografin, den officiella förteckningen över svenska dokument, och i svenska forskningsbibliotek och folkbibliotek har använts i första hand för klassifikation av dokument ett svenskt system, som är mycket udda i jämförelse med system som används i andra länder, SAB:s klassifikationssystem, upprättat 1921 av Sveriges Allmänna Biblioteksförening, senare reviderat.

SAB-systemet klassificerar med hjälp av bokstäver och har huvudområden betecknade med "stora" boksäver A-Ä (versaler). Som indelningsgrund därefter används "små" bokstäver (gemena). Siffror används ibland som tilläggsbeteckningar.

DC, DK och SAB har samma dokument att klassificera och områdena i de olika systemen har ofta samma omfång, men med olika beteckningar. Som exempel kan nämnas, att område 2 i DC och DK gäller religion, medan i SAB religion betecknas C.

Allmänt kan sägas, att DC-och DK-systemen har fördelar framför SAB-systemet, men att en övergång till DC eller DK i svenska nationalbibliografin och i svenska bibliotek inte varit möjlig på grund av att så mycket sedan 1921 är klassificerat enligt SAB. **På senare tid tycks man dock i svenska bibliotek inrikta sig på att övergå till DC, vilket är olyckligt eftersom DC inte är helt bra med hänsyn till samhällsplaneringens problem.**

I systemet för verksamheter har klassifikationerna för dokument så att säga översatts till klassifikationer för verksamheter, tonvikten har lagts vid de verksamheter som dokumenten beskriver eller är resultat av.

Kort om skillnader mellan klassifikations-systemet för verksamheter och biblioteks-systemen DC, DK och SAB.

DC, DK och SAB konstruerades innan demokratin i praktiken slagit igenom ordentligt. Världen styrdes av, som de trodde, visa herrar, som styrde efter vad de trodde vetenskapliga principer. I deras schemor finns inte särskilda platser för politiska krav o d. I klassifikationssystemet för verksamheter har område 3 gjorts till ett område för politik. Opolitiska delar har flyttats till områdena 6 och 7. I områdena 36-39 finns plats för politiska krav. Opolitiska delar av DC-DK 36-39 har flyttats till områdena 6 och 7.

DC, DK och SAB skiljer inte väl mellan ingenjörsmässiga konstruktionsverksamheter o d och tillverkning av det konstruerade.

I klassifikationssystemet här görs sådan åtskillnad att allt tillverkningsarbete finns i avdelningarna 66-69. Exempelvis finns tillverkning av transportmedel i DC och DK i avdelningen 62 för ingenjörskonstruktioner, men finns i schemat här på 689, där DC inte har någonting och DK Tekniskt hobbyarbete.

Den stora maskin- och elindustrin har DC och DK på avdelningen 62 för ingenjörskonstruktioner. I schemat här finns tillverkningarna på 682 och 683. På 682 har DC och DK bara hovslageri och tillverkning av möbelbeslag o d, något som vittnar om att DC och DK i de här avseendena är gammalmodiga.

DK har flyttat en stor del av träindustriarbetena från 674 till 630, som avser lantbruk o d. I schemat här kvarligger skogsindustrin på 674. DK har också handel med skogsprodukter och skogspolitik på 630. I schemat här finns den handeln på 653 och skogspolitiken kommer på 38.

SAB är dåligt utvecklat när det gäller arkitektur och formgivning

av fysiska miljöer. Formgivning av hus och anläggningar placerar SAB vanligen på avdelningarna för ingenjörer, byggmästare och byggnadsarbetare, vilket är tokigt. Stadsplanering od hör hemma inom avdelningen för översiktlig planering (Ict), men SAB har skapat en helt ny avdelning för detta , Odg.

Opolitiska delar av offentlig förvaltning, bl militära verksamheter, som inte kan hänföras till speciellt fack, har här placerats på 652, handel har placerats på 653, transporter på 656, penningverksamheter på 657, arbete på 658. Problem med sociala miljöer och beteenden finns på 79. Opolitiska delar av utbildning har placerats på 7957.

Språkliga verksamheter finns på område 80. I DK ligger de på 80, men i DC på 4. Område 80 stämmer bra med hänsyn till SABs områden. Område 4 har blivit ett område för sambandsforskning. DC-DK 0 har huvudsakligen lagts in i område1. Tidningar finns på 90.

Det nämnda är exempel på skillnader mellan klassifikationssystemet för verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK, SAB. En detaljerad redogörelse om skillnaderna finns i en särskild bok:" Kapitel 8. Klassifikationssystemet för verksamheter . En jämförelse med DC (Dewey Decimal Classification),

DK (Universiella decimalklassifikationen) och

SAB (Sveriges allmänna biblioteksförnings system på svenska bibliotek)." Har delats upp på två pdf-filer (149+140=289 sidor):

[Klassifikationssystemet. Bok 9 feb 1996, del 1 sid 1-402](http://wimnell.com/omr025.pdf)

(<http://wimnell.com/omr025.pdf>)

[Klassifikationssystemet. Bok 9 feb 1996, del 2 sid 501-913](http://wimnell.com/omr026.pdf)

(<http://wimnell.com/omr026.pdf>)

Efter 1996 har klassifikationssystemet illustrerats många gånger. I sammanställningen nu finns med om Libris/SAB och senaste DC.

Klassifikationssystemet för verksamheter är gjort med hänsyn till samhällsplaneringens problem, vilket inte gäller för DC, DK och SAB. Svenska biblioteks övergång till DC är inte någon bra utveckling.

Klassifikationssystemet för verksamheter.

Med några förtydligande kommentarer.

Forskningsarbetet om samhällsplaneringens problem syftar till att man ska få ett grepp om hur man ska göra för att förbättra Sverige. Men eftersom Sverige är så beroende av världen utanför måste man också komma in på hur man ska kunna förbättra övriga världen.

Systemet för problemen är uppbyggt på människornas verksamheter eftersom det huvudsakligen är de som påverkar utvecklingen. Systemet innehåller nio huvudområden numrerade 1-9.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.

Innehåller områdena

10 om samhällenas samlade kunskaper och värderingar od: arkiv, bibliotek, övergripande samhällskunskap, idé-och läromshistoria, filosofihistoria o d.

11-19 individernas filosofiska och psykologiska verksamheter.

Det är de som huvudsakligen driver utvecklingen framåt (eller bakåt). Individernas kunskaper, erfarenheter, värderingar och moral od dikterar individernas verksamheter i områdena 2-9.

2. Religiösa verksamheter o d.

De kan ses som psykologiska verksamheter ingående i 11-19, men har av tradition ett eget område.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

Verksamheterna i 3 bestämmer helt eller delvis verksamheterna i 1-9, varav område 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter som är till materiell nytta och verksamheterna i 7-9 som mest är till psykisk nytta.

31 Statistik och demografi

32 Statsvetenskap. Bl a med demokratiproblem.

33 Nationalekonomi, internationell ekonomi

34 Lagar o förordningar, traktat, juridik

35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.

351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)

352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots utomlands)

353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)

354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d)

(355-359 används för närvarande ej)

36/39 Politiska krav och politiska planeringar:

36...om individernas kroppsliga förhållanden.

37...om utbildning o d.

38...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.

39...om sociala miljöer, nöjen, sport o d

I 36-39 ingår bl a politiska partier och utredningar med politiska förslag.

4 Sambandsforskningsverksamheter.

Innehåller i princip forskningar om samband mellan områdena 1-9.

Det finns inte mycket sådana forskningar. I den mån de finns redovisas de mest ihop med de olika verksamheterna.

5 Naturforskning. Matematikverksamheter.

Verksamheterna i 5 är förutsättningar för verksamheterna i 6-9. Och kunskaperna i 5 är nödvändiga för individerna i 11-19 och för de politiska verksamheterna i område 3.

50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap

51 Matematik

52 Astronomi, rymdforskning. **Här ingår universums historia.**

53 Fysik o d

54 Kemi o d

55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d. **Jordklotets resurser och verksamheter och klimatforskning od. Övergripande åtgärder för att påverka klimatet ingår i 71 om planering av fysiska miljöer.**

56 Paleontologi (Utdöda växter och djur), arkeologi o d. **Här ingår människans förhistoria.**

57 Biologi, ekologi. Naturgeografi. Utvecklingslära, äftlighet. Med mikrobiologi.

58 Botanik.

59 Zoologi

6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

Verksamheter som är till materiell nytta (eller onytta). Verksamheter som mest är till psykiska nytta finns i områdena 7-9. Verksamheterna i 6 bygger i hög grad på verksamheterna/ kunskaperna i område 5.

60 Allmänt om teknologiska och ekonomiska verksamheter

61 Människokroppens utseende och funktioner, hur man bör sköta kroppen, hälso- o sjukvård, räddningsverksamheter, begravning, kemikalieinspektion o d, Veterinärverksamheter.

62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d).

Tillverkningar ingår i 66-69. Planering av fysiska miljöer ingår i 71-72. Drift av energisystem ingår i 644.

620 Allmänt.

621 Ingenjörsverksamheter: maskinbyggnad, kärnteknik, elektroteknik, mekanisk teknologi. 6211 Kärnteknik, kärnenergi, atomkraft, allmänt om värmekraftmaskiner, ånga, ångkraft. 6212 Hydraulisk energi, vattenkraft. 6213 El- och telekonstruktion o d, elektronik. 6214 Värmekraftmaskiner, förbränningsmotorer od. 6215 Pneumatisk energi, kylteknik, värmepumpar od. 6216 Maskiner o d för lagring o transport av gaser o vätskor. 6217 / 6219 Plastisk bearbetning, maskinelement, verktyg, verktygsmaskiner. 6217 Plastisk bearbetning, smidning, gjutteknik, valsning, dragning, värmebehandling, ytbehandling, sammanfogning, lödning, limning. 6218 Transmissioner, växlar, kuggar, lyftdon, hissar, transportdon, fästelement, smörjning. 6219 Verktyg, verktygsmaskiner, bearbetningsmetoder.

Gruvkonstruktioner o d. 623 Militärkonstruktioner . 624 Konstruktion av byggnader o d. 625 Konstruktion av trafikleder till lands. Järnvägar, gator, vägar o d. 626 Vattenbyggnad i allmänhet, kanaler, anläggning för jordbruk, fiske. 627 Anläggningar i hamnar, vattendrag och öppet hav, dammar. 628 Hygienkonstruktioner, vatten och avlopp, belysning o d. 629 Transportmedelskonstruktion o d.

63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske.

Livsmedelsindustri och träindustri ingår i 66-68, matlagning i 641.

64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

641 Matlagning. **642** Måltider, servering, restauranger.

643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell. Byggande ingår i 69, planering av fysiska miljöer ingår i 71-72.

644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Drift. Byggande ingår i 69, planering av fysiska miljöer ingår i 71-72.

645 Användning av inventarier o d.

646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter. Fastighetsförvaltning.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d . Åldringsvård.

65 Administration, distribution, kommunikation, organisation o d

651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning

6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning. Bl a om kommuner och allmänt om statliga myndigheter. Särskilda verksamheter ingår i respektive verksamhetsområden.

6525-6529 Militära verksamheter. Historiskt perspektiv ingår i historia 93-99

653 Handelsverksamheter.

654 Telekommunikationsverksamheter. Drift. Tillverkning av utrustningar ingår i 66-69.

655 Förlagsverksamheter o d.

656 Transportverksamheter, resebyrå, lagring o d. Drift. Planering av fysiska miljöer ingår i 71-72. Tillverkning av utrustningar ingår i 66-69.

657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter. Ntionalekonomi se 33.

658 Allmän företagsekonomi, Arbetsförmedling. Arbetsmarknad. Näringslivets organiationer, fackföreningar o d.

659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

66/68 Tillverkning av varor

66 Tillverkning av kemivaror o d

660 Allmänt. 661 Kemikalier. 662 Explosivämnen, tändmedel, bränslen. 663 Drycker, njutningsmedel. 664 Livsmedel. 665 Oljor, olje- o asfaltprodukter, fett, vax. 666 Glas och porslin, lergods, cement, betong. 667 Färger. 668 Hygienartiklar, läkemedel, kemisk-tekniska artiklar. 669 Metaller od

67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d

670 Allmänt. 671 Ädelmetallvaror, ädelstensvaror. 672 Enkla metallvaror av järn o stål. 673 Enkla föremål av metaller, ej ädelmetall, ej järn. 674 Trävaror . 675 Läder och skinn . 676

Pappersmassa, papper och pappersvaror . 677 Garn, tråd, textilier. 678 Plast- och gummivaror. 679 Gruvbrytning, oljeutvinning o d, tillverkning av stenvaror.

68 Tillverkning av komplexvaror

680 Allmänt. 681 Finmekaniska produkter, instrument, optik, elektronik. 682 Maskiner. 683 Maskiner och apparater för värme, ventilation, sanitet och för el o d. 684 Möbler o d. 685 Skor,lädervaror, hjälpmedel för gång o d, sportartiklar. 686 Grafiska produkter, bokbindning o d. 687 Beklädnadsartiklar. 688 Dekorationsartiklar, leksaker o d. 689 Transportmedel.

69 Tillverkning/ byggande av byggnader och anläggningar.

690 Allmänt. 691.Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68). 692 Byggnadsdelar. 693 Murning, betongggjutning o d. 694 Byggnadsträarbeten. 695 Olika slags byggnader och anläggningar. 696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d. 697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d. 698 Måleri-, glasmåsteri- och inredningsarbeten o d. 699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner. Isoleringsarbeten.

Anläggningar o d konstrueras av ingenjörer i område 62 och byggs av varor som tillverkas i områdena 66-68.

7-9 Verksamheter som mest är till psykisk nytta (eller onytta).

7 Formgivning av fysiska o sociala miljöer.

70 Allmänt om konst och kultur. Kombinationer av planeringar för fysiska och sociala miljöer

71-78 Fysiska miljöer

Miljöer planeras i områdena 71-72 men byggs i området 69.

71 Övergripande planering av fysiska miljöer. Klimat. **Forskning om klimatet ingår i område 55. Behov av bostäder uppstår i område 643 och direktiv om bostadsbyggande kan komma från politikerna i område 3. Formgivning av bostäder ingår i 72.**

72 Formgivning av byggnader och anläggningar, arkitektur

73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning

74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning

75/77 Bildkonst. **75** Måleri. **76** Grafiskt, **77** Foto

78 Musik/ljud (konserter o d 792)

79 Sociala miljöer.

79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer och verksamheter. Sport

7911-7913 Seder och bruk. Planering av sociala miljöer.

Ett gammalt schema från DC-DK mest för "naturfolkens liv", som i princip kan användas även för "civiliserade" (79110-79119):

79110 Allmänt.

79111 Kläder. Dräkter. Mode. Smycken.

79112 Seder och bruk i den enskildes liv.

791121 Födelse. Dop. Omskärelse. Barndom. Manbarhetsritualer.

Myndighetsförklaring 791122 Dödande av människor, t. ex. av barn,

gamla och fångar. Rituelle mord. Huvudjägare. Själv mord, harakiri.

791123 Familjeliv. Familjens organisation. Släktskap. Patriarkat.

Matriarkat. Konstlade familjerelationer. Fostbrödralag. 791124 Frieri.

Äktenskapslöfte. Förlovnings. 791125 Giftermål. Bröllop. Bröllopsedvänner. Äktenskapsformer. Gruppäktenskap. Polygami. Monogami.

791126 Förhållanden mellan könen. Kärlek. Kärlekskonst. Konkubinat. Morganistiska äktenskap. Celibat: religiösa äktenskapsförbud.

Prostitution. 791127 Vänskap. Gästfrihet. Fiendskap. 791128 Måltider.

Mat- och dryckesvanor. 791129 Namn. Efternamn. Förnamn. Öknamn.

79113 Död, begravning, se även 7956. 79114 Folkligt liv. Officiellt liv, se även 7916.

79115 Takt och ton. Etikett. Umgängesregler. Ceremoniell.

79116 Kvinnorörelsen. Kvinnans ställning i samhället.

79117 Speciella folkgrupper med hänsyn till deras seder och vanor

79118 Folketro, legender, övernaturligt, spöken, drömtydning, ordspråk, seder

79119 Krigsseder, krigsbeteenden o d

7912 Planering av sociala miljöer och sociala beteenden. Världsnivå och stora regioner.

7913 Planering av sociala miljöer och sociala beteenden. Nationella och lägre nivåer.

7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.

7914 Filmkonst, filmer, filmproduktion, filmföreläsningar, TV, video, radio od.

7915 Vaxkabinett. Marionetteater. Skuggspel o d.

7916 Offentliga fester. Marknader. Parader. Fyrverkerier. Karnevaler. Maskerade.

79161 Festmåltider. Banketter. Offentlig utspisning. 79162 Nationalfester. Folkfester. Folknöjen. Karnevaler. Maskerade. Speciella dagar

t. ex. Mors dag, 79163 Lekar. Spel. Danser. 79164 Officiella högtidligheter. Kröningar. Statsbesök. Triumftåg. Jubileer. Invigningar. 79165 Processioner. Defileringar. Demonstrationer. 79166 Marknader. 79167 Ryttarfester. Torneringar. Tvekamper. Dueller. 79169 Offentlig gästfrihet. Internationella sällskapliga relationer. 7917 Nöjesfält. Tivoli o d 7918 Menagerier. Cirkusar. 7919 -

792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.

793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.

794 Spel. Skicklighets- och turspel Lotteri. Lotto. Tips

795 Sociala miljöer och sociala verksamheter. (Som är särskilt uppmärksammade/problematiserade i moderna samhällen. Sociala beteenden ingår också i 791-794)

Sociala miljöer, sociala relationer o d, socialvård, kriminalitet, bedrägerier, diskriminering, polisväsen o d, kriminalvård o d, undervisning, mobbning, migration, integration, föreningsliv m m.

Verksamheterna i 795 gäller sociala miljöer och vissa sociala verksamheter i dem. Indelningen 7915-7959 följer indelningen i 72 om formgivning av byggnader i de fysiska miljöerna. 721 gäller allmänt om formgivning av byggnader och 7951 gäller allmänt om formgivning av sociala miljöer. 722-724 gäller byggnader i olika tidsepoker och 7952-7924 sociala miljöer i olika tidsepoker, men även dagens sociala miljöer i byggnader från olika epoker. 7955-7958 gäller sociala miljöer med anknytning till byggnader i 725-728 och 7959 gäller sociala miljöer o d utan anknytning till några särskilda byggnader.

7950 Allmänt. 7951 Sociologi, socialvårdsmiljöer, socialvård, kriminologi. 7952/7958 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till fysiska miljöer av olika slag. 7952/7954 Sociala miljöer i olika tidsepoker. 7955/7958 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till olika slags byggnader. 79551 -offentliga byggnader, verksamheter bl a polisväsendet. 79552 -merkantila byggnader. 79553 -transporter o kommunikation. 79554 -industri, lantbruk. 79555 - sjukhus,vårdhem. 79556 - fängelser od, verksamheter bl a kriminalvård o d.79557 - restauranger od. 79558 - fritid, underhållning, sport. 79559 - övriga byggnader. 7956 - med anknytning till död, begravning, religion. 7957 -undervisnings-, forskningsanstalter, museer, bibliotek, verksamheter bl a undervisning. 7958 Sociala miljöer i boendet. 7959 Sociala miljöer och verksamheter i grupper, folkrörelser, föreningar.

7951 Socialvård o d.

Direktiv om verksamheter kan komma från politiker område 3.

79510 Allmänt. 79511 Sociologi. 79513 Social frågor, socialt läge. 79514 Samhällets vårdproblem, socialvård. 795140 Socialhjälpens organisation. 795141 Samhällsförhållanden som påverkar levnadsnivå: näringsstruktur, nya familjetyper. 795142 Individuella förhållanden som kan föranleda vårdinsatser: dålig ekonomi, arbetslöshet, bristande utbildning osv. 795144 Samhälleliga hjälpformer, socialvård. 7951440 Heminstitutioner, daghem, ålderdomshem, blinda etc 7951442 Materiell hjälp: understöd, barnbidrag, föräldrapenning, naturabidrag skolmåltider. 7951444 Immateriell hjälp: rådgivning, rådgivning, samtalsterapi, gruppterapi, familjeplanering mm. 7951446 Aktivisering till självhjälp. 7951448 Social infrastruktur, socialvårdsmiljöer. 795146 Personer i socialvård. 7951462 Socialarbetare. 7951465 Hjälpbehövande. Barn. Sjuka barn. Spädbarn. Barnavårdscentraler. Ungdomar. Fritidsgårdar. Åldringar. Utlänningar. Invandrare.

Flyktingar. Sjuka. Handikappade. Blinda. Synsvaga. Dövstumma. Invalider. Rörelsehindrade. Mentalsjuka. Utvecklingsstörda. Arbetslösa. Militärer. Soldathem. Sjömanshem. Låginkomsttagare. Krigsskadade. Föräldralösa barn. Fosterbarn. Fosterhem. 79516 Kriminologi Se även 7952-7956.

7952/7956 Sociala miljöer o verksamheter i fysiska miljöer

7952 forntidsmiljöer, 7953 medeltidsmiljöer, 7954 nya tidens miljöer, 7955 -7956 andra miljöer, se hemsidans område 7952-7956, bl a polis och kriminalvård o d, sociala miljöer i offentliga verksamheter, i handel och industrier, sjukhus, vårdhem, uppfostringsanstalter, restauranger, kyrkor etc.

7957 Undervisning o d. Forskning, skolor, mobbning. Kan också beskrivas på olika verksamhetsområden.

7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet, integration, migration, invandring.

7959 Sociala miljöer o verksamheter i allmänna grupper o d, pensionärsföreningar mm.

796/799 Sport, idrott o d.

796 Sport. Idrott. Kroppsövningar. Gymnastik. 7960 Allmänt. 7961 Lek o vederkvickelse i det fria. 7962 Motions- och skicklighetstävlingar med redskap, t.ex. krocket, bowling. 7963 Bollspel. 7964 Gymnastik. Fri-idrott. Allmän idrott. 7965 Fotvandring. Bergsbestigning. Orientering. 7966 Cykel. 7967 Motorsport. 7968 Kamp- och försvarssporter. 7969 Vintersport. 797 Vattensport. Simsport. Flygsport. 798 Ridsport. Hästsport. Sport med andra djur. 799 Sportfiske. Jaktport. Sportskytte.

8 Språk. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

80 Språk. Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.

81 Litteraturvetenskap - historia. 812/819 motsvarar 82/89.

82/89 Skönlitteratur på olika språk

82 Engelsk skönlitteratur o d.

83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitteratur

84 Fransk skönlitteratur o d

85 Italiensk skönlitteratur o d

86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d

87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d

88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d

89 Skönlitteratur på orientaliska och övriga språk o d

9 Saklitterärt. Allmän geografi, allmän historia. Biografi.

90 Tidningar, tidkrifter, journalistik o d.

91 Allm. geografi, reseskildringar 913/919 motsvarar 93/99.
Med lokalhistoria.

92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d. Personer.

93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

De olika staterna finns angivna på världsdelarnas områden på hemsidan

93 Allmänt om allmän historia. Världs- och forntidshistoria

94 Medeltidens o nya tidens historia i allmänhet och i Europa

95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.

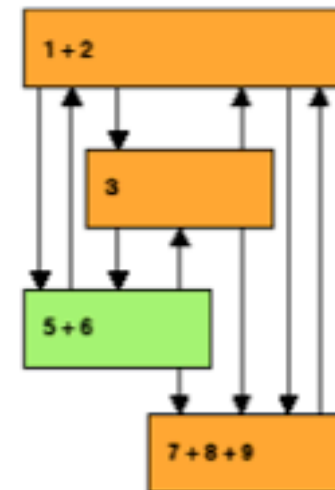
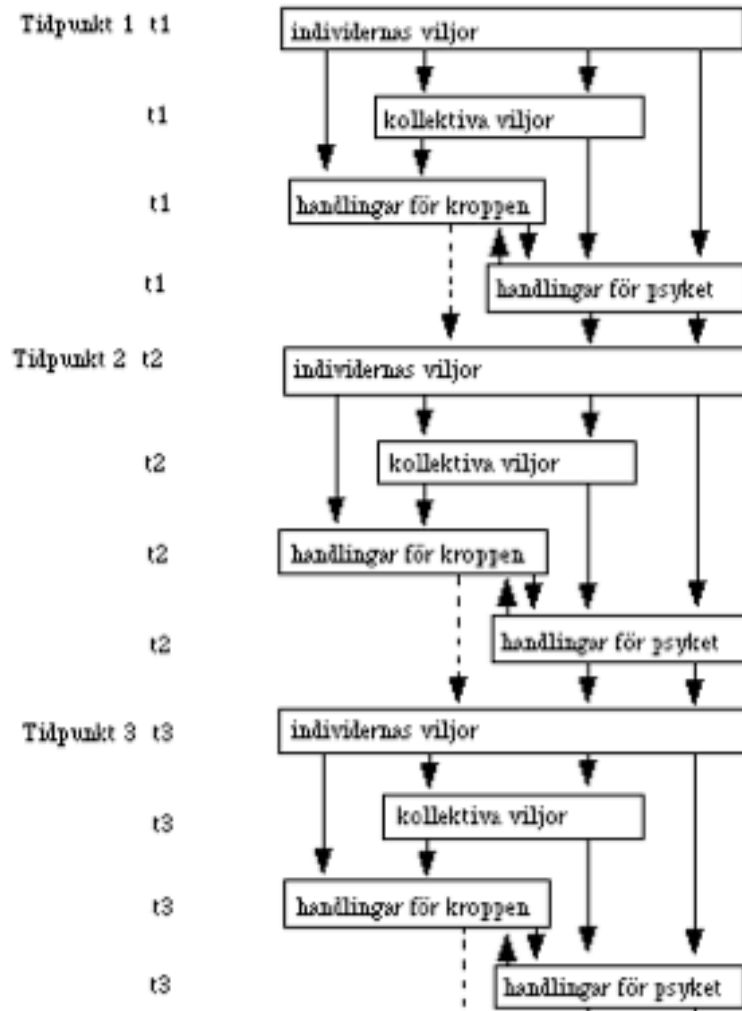
96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.

97 Medeltidens o nya tidens historia i Nord- o Mellanamerika

98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika

99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Polerna. Rymden

Den fundamentala påverkanskedjan

- 1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
- 3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
- 5-6 Naturforskning och teknologiska/ekonomiska verksamheter.
- 7-9 Kulturella verksamheter.

4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom årtal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

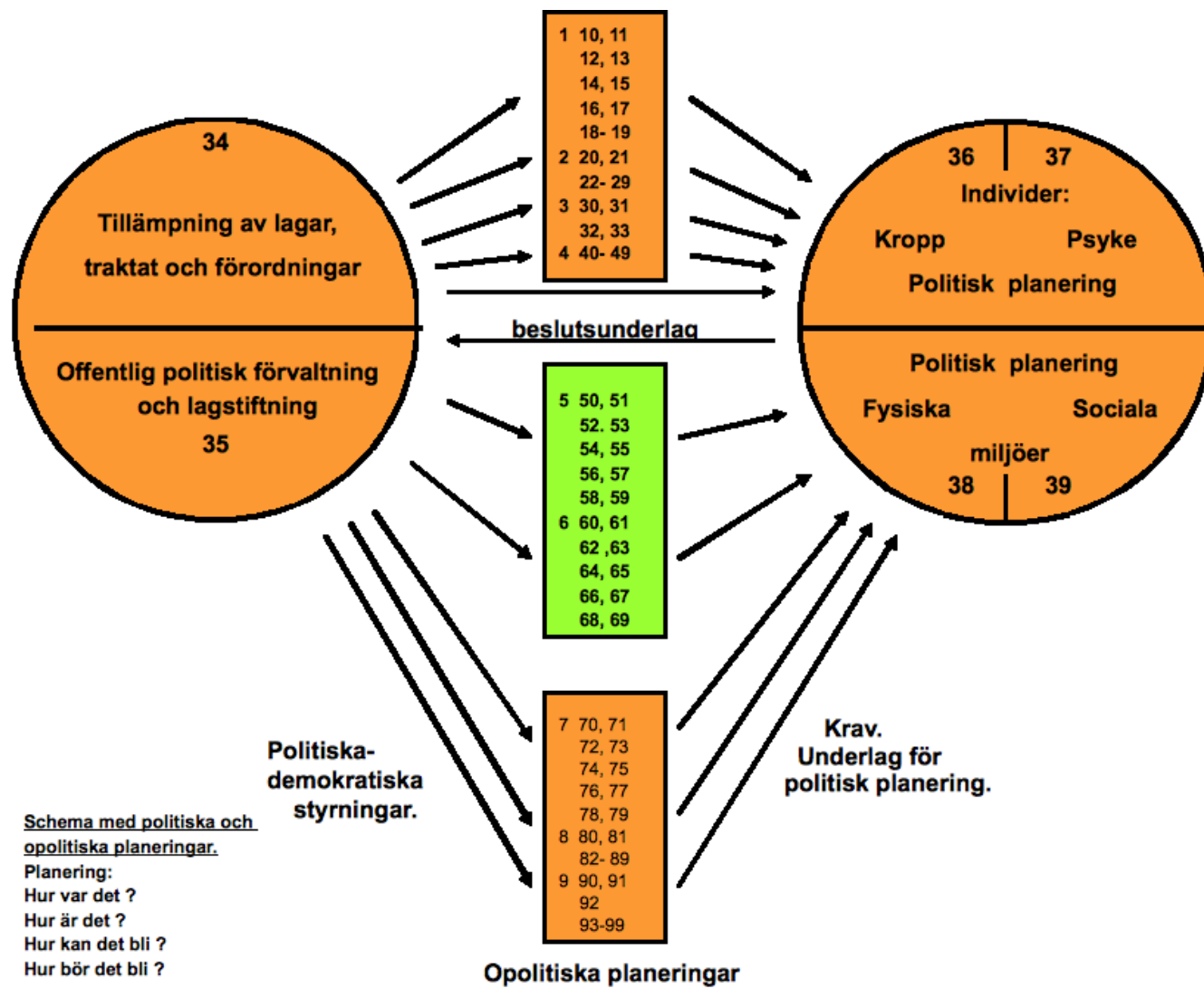
Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individernas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlig än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

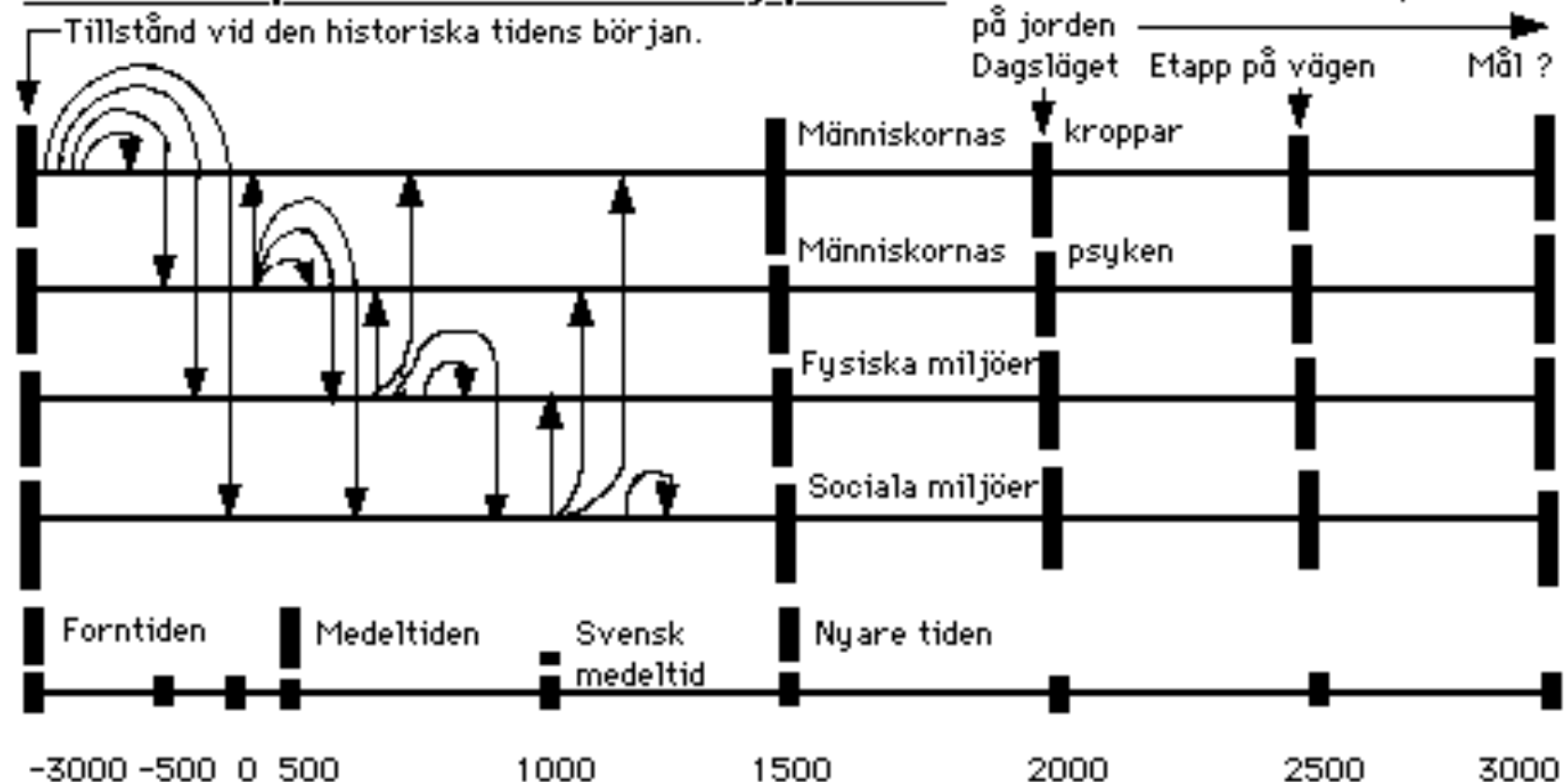
Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheter i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration.

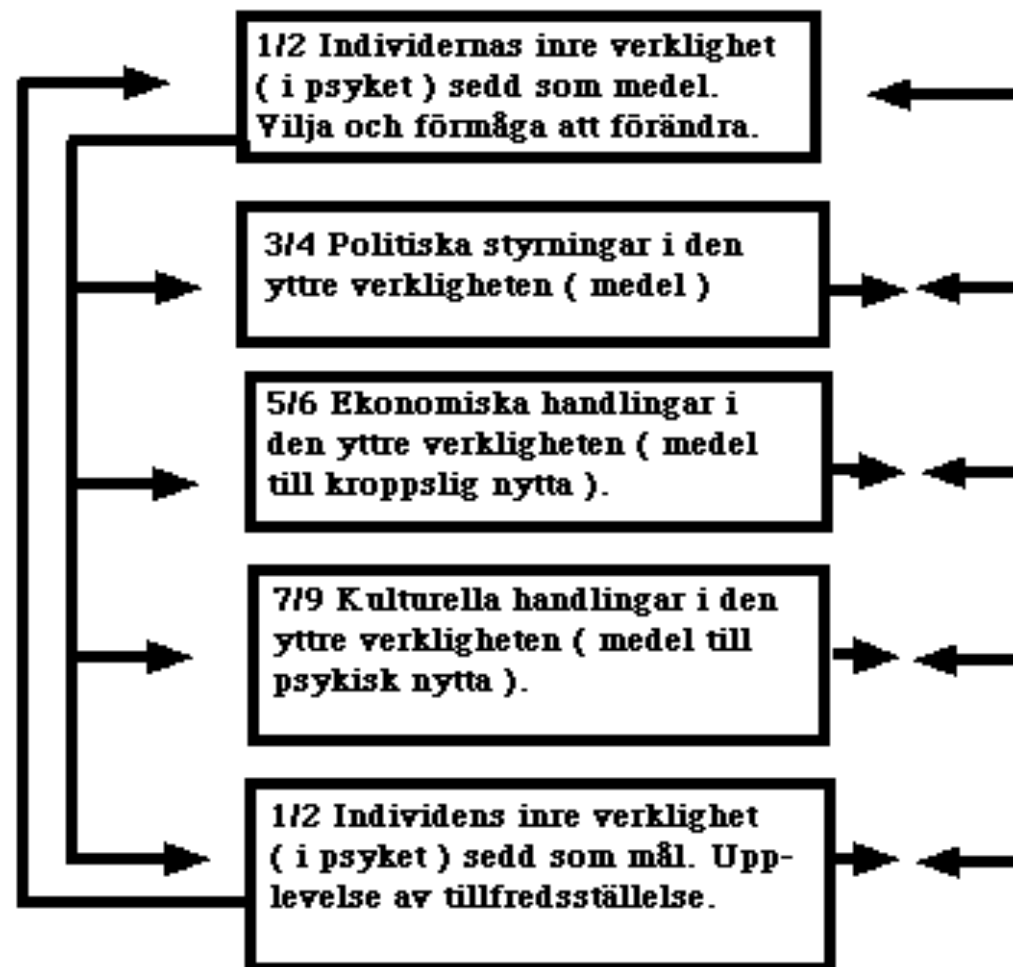

Schema över påverkans- och förändringsproblem.

16 pilar med direkta och indirekta påverkansmöjligheter.

Hur kan och bör människorna påverka utvecklingen,

22 politikområden.

Under årens lopp har innehållet i de dominerande politikområdena skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som huvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden.

* **Partiledare Stefan Löfven.**

* **Allmänt om socialdemokraternas politik.**

* **Utrikes- och världspolitik. Globaliseringen.**

Politik för en utrikesminister.

* **Europapolitik.**

Politik för en EU-minister.

* **Demokratiproblem, juridik.**

Politik för en demokratiminister och en justitieminister.

* **Försvar.**

Politik för en försvarsminister.

* **Klimat och klimatpolitik**

Politik för en miljöminister.

* **Transporter.**

Politik för en infrastrukturminister.

* **Planering av fysiska miljöer.**

Politik för en plan- och byggminister.

* **Landsbygdspolitik.**

Politik för en landsbygdsminister.

* **Bistånd.**

Politik för en bistandsminister.

* **Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningstjänst.**

Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**

Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.

* **Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst**

Politik för en barn-och äldreminister med välfärd och socialtjänst o d

* **Utbildning. Forskning.**

Politik för en utbildningsminister.

* **IT, Information, Konst, kultur, idrott.**

Politik för en IT-minister och en kultur- och idrottsminister.

* **Jobb.**

Politik för en arbetsmarknadsminister.

* **Näringar.**

Politik för en näringsminister.

* **Handel.**

Politik för en handelsminister.

* **Migration. Integration o d.**

Politik för en migrationsminister och en integrationsminister.

* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**

Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.

* **Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner, försäkringar.**

Politik för finans-, finansmarknads- och socialförsäkringsministrar.

De 22 politikområdena och klassifikations-systemets verksamheter.

Fördelningen av klassifikationssystemets områden kan bli, med hänsyn till hur regeringens verksamheter fördelar sig på ministrar:

- 1 **Ledning.** (Statsminister)
353 Sveriges regering
- 2 **Planering av och information om regeringspolitiken.** (Planeringsminister. Informationssekreterare. Gruppsekreterare. Partisekreterare) Förutsättningar för regeringen.
351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och motsvarande utomlands)
6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning. Del
36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
36...om individernas kroppsliga förhållanden.
37...om utbildning o d.
38...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
39...om sociala miljöer, nöjen, sport o d
- 3 **Utrikes- och världspolitik.** (Utrikesminister och FN-minister och Världspaneringsminister) 91+93-99 har tagits med här.
354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d) Del
91 Allm. geografi, reseskildringar 913/919 motsvarar 93/99.
93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
93 Allmänt om allmän historia. Världs- och forntidshistoria
94 Medeltidens o nya tidens historia i allmänhet och i Europa
95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.

97 Medeltidens o nya tidens historia i Nord- o Mellanamerika
98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika
99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Rymden

- 4 **Europapolitik.** (EU-minister och Europaplaneringsminister)
354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d) Del
91 Allm. geografi, reseskildringar 913/919 motsvarar 93/99 Del
94 Medeltidens o nya tidens historia i allmänhet och i Europa. Del
- 5 **Demokratiproblem, juridik.** (Demokratiminister. Justitieminister, del)
31 Statistik och demografi
32 Statsvetenskap
33 Nationalekonomi, internationell ekonomi
34 Lagar o förordningar, traktat, juridik
6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning. Del
- 6 **Försvar.** (Försvarsminister)
6525-6529 Militära verksamheter
- 7 **Klimat och klimatstörningar.** (Miljöminister)
71 Övergripande planering av fysiska miljöer. Klimat. Del
- 8 **Transporter.** (Infrastrukturminister)
656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
- 9 **Planering av fysiska miljöer.** (Plan- och byggminister.)
71 Övergripande planering av fysiska miljöer. Klimat. Del
72 Formgivning av byggnader och anläggningar, arkitektur
- 10 **Landsbygdspolitik.** (Landsbygdsminister)
63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske

- 11 **Bistånd.** (Biståndsminister)
7951 Socialvård o d. Del
- 12 **Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningstjänst.**
(Socialminister)
61 Hälso- o sjukvårdsverksamheter, räddning o d. Veterinär-
verksamheter
- 13 **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**
(Hem- och konsumentminister. Energiminister)
64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
645 Användning av inventarier o d.
646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).
647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter
648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
649 Personvård: barn, hemsjukvård o d. Del
- 14 **Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst.** (Barn- och
äldreminister)
649 Personvård: barn, hemsjukvård o d . Del
7951 Socialvård o d.
- 15 **Utbildning. Forskning.** (Utbildningsminister)
7957 Undervisning o d.
Forskning och utbildning:
4 Sambandsforskningsverksamheter.
5 Naturforskning. Matematikverksamheter
50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap
51 Matematik
52 Astronomi, rymdforskning
53 Fysik o d
54 Kemi o d
55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d
56 Paleontologi, arkeologi o d
57 Biologi, ekologi. Naturgeografi. Utvecklingslära, ärftlighet
58 Botanik.
59 Zoologi
60 Allmänt om teknologiska och ekonomiska verksamheter
62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d) Del
7959 Sociala miljöer och verksamheter i allmänna
grupper o d. Del
- 16 **IT. Information, Konst, kultur, idrott.**
(IT-minister. Kultur-och idrottsminister)
101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar
104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
105 Övergripande om forskning
106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
107 Övergripande om kulturella verksamheter, utbildning o d.
108 Samhällskunskap.
109 Ide- filosofi- och lärdoms historia.
11/19 Individernas inre verkligheter.
11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
15 Individens psykiska mekanismer. Psykologi o d.
16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.

17 Individens moral och uppfattningar om moral.
 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.
 20 Övergripande religiösa verksamheter o d
 21 Allmän religionsvetenskap
 22/28 Kristna religioner
 29 Icke kristna religioner o d
 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning
 654 Telekommunikationsverksamheter.
 655 Förlagsverksamheter o d.
 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od. Del
 70 Allmänt om konst och kultur.
 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning
 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning
 75/77 Bildkonst.75 Måleri.76 Grafiskt, 77 Foto
 78 Musik (konserter o d 792)
 7911-7913 Seder och bruk. Planering av sociala miljöer.
 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
 794 Spel. Skicklighets- och turspel Lotteri. Lotto. Tips
 7959 Sociala miljöer och verksamheter i allmänna grupper o d.
 Del
 796/799 Sport, idrott o d
 80 Språk.Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
 81 Litteraturvetenskap - historia. 812/819 motsvarar 82/89.
 82/89 Skönlitteratur på olika språk
 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik.
 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d

(Området är mycket stort, men politikerna brukar inte ha mycket intresse för konst och kultur)

17 **Jobb.** (Arbetsmarknadsminister.)
 658 Allmän företagsekonomi, Arbetsförmedling.
 Arbetsmarknad. Del
 18 **Näringsar.** (Näringsminister)
 658 Allmän företagsekonomi, Arbetsförmedling.
 Arbetsmarknad.Del
 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d) Del
 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od. Del
 66/68 Tillverkning av varor
 66 Tillverkning av kemivaror o d
 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
 68 Tillverkning av komplexvaror
 69 Tillverkning/ byggande av byggnader och anläggningar
 19 **Handel.** (Handelsminister)
 653 Handelsverksamheter.
 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od. Del
 20 **Migration. Integration.** (Integrationsminister.
 Migrationsminister)
 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet m m
 21 **Polisen. Brott. Kriminalvård.** (Justitieminister, del)
 7952/7956 Sociala miljöer o verksamheter i fysiska miljöer.Del
 22 **Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner,försäkringar.**
 (Finansminister. Finansmarknadsminister. Skatteminister.
 Socialförsäkringsminister)
 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter

Kommentarer:

Det som anges för politikområdet om planering och information om regeringspolitiken avser förutsättningar för politik o d, hur man organiserar sin verksamhet, Källor till planering av och information om regeringspolitiken. Ett område för hur man kommer fram till politiska förslag och förmedlar förslagen till väljarna.

Se exempel i

Sven Wimmell 27 november 2013: Regeringens, kommunernas och landstingens verksamheter i 22 politikområden den 27 november 2013. Första delen med de första 12 områdena.

<http://wimmell.com/omr36-39zdz1.pdf>

Verksamheterna 91 och 93-99 har placerats på politikområdet för utrikesfrågor eftersom det som hänt och händer i världen är viktigt för utrikesfrågorna, men de verksamheterna har delar på alla politikområden. Området 9 kan i första hand anses höra till politikområdet för kultur med kommentaren att alla politikområden har delar i 9.

På grund av att politikerna har svårt att hantera kulturfrågor blir politikområdet för kultur mycket stort. Alla politikområden har delar inom området för kultur, men det är besvärligt att ange hur.

Verksamhetsområdet 79 gäller sociala miljöer och är då egentligen ett område för kultur, men i området 79 har brutits ut delar som ses som särskilda områden: socialpolitik, bistånd, polis o d, utbildning, migration-integration-segregation och idrott.

Området polis är bredare än bara polis. (Se omr7952-7956.html) Se gärna omr7952-7956d.pdf

Alla områdena innehåller stora tydliga politiska problem och många detaljproblem.

När det gäller ordningen mellan områdena har här börjats med området om den politiska ledningen och området för hur man kommer fram till politiska förslag och förmedlar förslagen till väljarna.

Sedan kommer området för hur man ser på världen, världsplaneringen och utrikespolitiken samt hur man ser på Europa.

Efter det kommer problem med demokratin och juridiken, krigs- och försvarsproblem och problemen med klimatet sett som gällande världen och de olika länderna.

Sedan utbredningen över markytan: transporter, planeringen av den fysiska miljön och problem med glesbygden, det som tidigare brukade kallas jordbrukspolitik. Dessa problem kan ses som gällande hela världen och gällande varje land för sig, bland annat Sverige.

Efter dessa områden som kan gälla hela världen kommer området om biståndspolitik där de föregående problemen är förutsättningar för biståndet.

Sedan kommer områden som mer kan gälla närområden: först område om hälsa, sjukvård och räddning, sedan område om hushållens verksamheter och område om omsorg för grupper som behöver stöd.

Efter detta: område för utbildning, område för information och kultur od, område för jobb och område för näringar och område för handel.

Sedan område för rasism, främlingsfientlighet o d och integration, och område för brott, polis od.

Sist området för pengar. Man kan rimligen inte diskutera pengar förrän man gått igenom alla de tidigare områdena.

Politiska problem i de 22 politikområdena

Politiska problem och deras hantering har behandlats på hemsidan, wimnell.com, sedan den införes på internet 1998, dvs 17 år. Länkar till särskilda utredningar läggs in i början på hemsidan, med det senaste överst och innehållsförteckningar till utredningarna läggs in på <http://wimnell.com/omr40zf.pdf>. De särskilda utredningarna har med datorteknikens utveckling blivit längre och längre. De politiska problemen är fördelade på de 22 politikområdena i den ordning de har nu fr o m 22 november 2013: Utredningarna sedan dess:

Sven Wimnell 9 september 2015: Samhällsplaneringens problem. Påminnelser om våren och försommaren 2015.
<http://wimnell.com/omr36-39zzze.pdf>

Sven Wimnell 11 juni 2015: Folkhemmet tur och retur. Socialdemokraternas forskningar om sin politik, samhällsplaneringens problem och partiets kongress 2015.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzd.pdf>

Sven Wimnell 17 maj 2015: Svensk elförsörjning i framtiden – en fråga med globala dimensioner. En tvärvetenskaplig rapport från Uppsala universitet
<http://wimnell.com/omr36-39zzzc.pdf>

Sven Wimnell 11 maj 2015: De föreslagna nya lägenhetstyperna.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzb.pdf>

Sven Wimnell 11 maj 2015: Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m. Sven Wimnell om boende och byggande.
<http://wimnell.com/omr36-39zzza.pdf>

Sven Wimnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten. <http://Wimnell.com/omr36-39zzz.pdf>

Sven Wimnell 3 april 2015: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar. <http://wimnell.com/omr36-39zzzy.pdf>

Sven Wimnell 10 mars 2015: Utrikespolitisk debatt och några tidningsartiklar i 22 politikområden 28 januari - 27 februari 2015, med utvecklingen under perioden. En fortsättning på <http://wimnell.com/omr36-39zzzv.pdf> <http://wimnell.com/omr36-39zzzx.pdf>

Sven Wimnell 17 sept 1997 + 1 februari 2015: Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
<http://wimnell.com/omr109b.pdf>

Sven Wimnell 31 januari 2015: Socialdemokraternas hemsida på internet. Människornas levnadsvillkor och utvecklingens krafter. Partiledardebatt och tidningsartiklar i 22 politikområden 10-27 jan 2015 <http://wimnell.com/omr36-39zzzv.pdf>

Sven Wimnell 10 jan 2014: Tidningsartiklar 11 december 2014 - 10 januari 2015. Med förhandlingar och överenskommelser om hur man ska styra Sverige utan extra val. <http://wimnell.com/omr36-39zzzu.pdf>

Sven Wimnell 10 dec 2014: Om politik med anledning av budgetbeslutet i riksdagen den 3 dec 2014.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzt.pdf>

Sven Winnell 1 dec 2014: Tidningskommentarer 27 okt - 27 nov 2014 om de sista 11 politikområdena.

<http://winnell.com/omr36-39zszs2.pdf>

Sven Winnell 1 dec 2014: Några kommentarer om sådant som de politiska partierna inte bryr sig om och tidningskommentarer 27 okt - 27 nov 2014 för de första 11 politikområdena..

<http://winnell.com/omr36-39zszs1.pdf>

Sven Winnell 12 nov 2014: Levnadsförhållanden, system för verksamhetsområden, politiska aktörer, riksdagen, kommuner, myndigheter, utskott, regeringen och departementen, statsbudgeten.

<http://winnell.com/omr36-39zszr.pdf>

Sven Winnell 12 nov 2014: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Förteckning över särskilda utredningar t o m 12 november 2014 <http://winnell.com/omr40zi.pdf.pdf>

Sven Winnell 26 oktober 2014: Budgetpropositionen 2015. Människornas levnadsförhållanden. Regeringen. Myndigheter. Sammanfattningar om budgeten. Tidningskommentarer. Budgetdebatten. <http://winnell.com/omr36-39zszq.pdf>

Sven Winnell 13 oktober 2014: Människornas levnadsförhållanden. Riksdagens utskott. Den nya regeringen. Kommentarer och förslag. Tidningskommentarer. Partiledardebatten 8 okt 2014

<http://winnell.com/omr36-39zszp.pdf>

Sven Winnell 13 okt 2014: Samhällsplaneringens problem. Tidningsartiklar 21 sept-13 oktober 2014.

<http://winnell.com/omr36-39zszo.pdf>

Sven Winnell 20 september 2014: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Politik september 2014

<http://winnell.com/omr36-39zszn.pdf>

Sven Winnell 4 september 2014: Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem.

<http://winnell.com/omr36-39zszm.pdf>

Sven Winnell 30 juni 2014: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Politik maj - juni 2014

<http://winnell.com/omr36-39zszl.pdf>

Sven Winnell 10 maj 2014: Svensk politik från vikingatiden till oppositionens valplattformar för valen 2014.

<http://winnell.com/omr36-39zszk.pdf>

Sven Winnell 080201+5 april2014: Sveriges och omvärldens historia.

<http://winnell.com/omr93c.pdf>

Sven Winnell 3 april 2014: Statistisk årsbok för Sverige 2014 och regeringens verksamheter inlagt i 22 politikområden. Med många länkar till myndigheter o d och bibliotekssystem.

<http://winnell.com/omr36-39zszj.pdf>

Sven Winnell 3 april 2014: Hushållsverksamheter, hushållsbudgetar, inkomster och boende, skatteproblem m m. Och sedan: Statistisk årsbok för Sverige 2014 och regeringens verksamheter inlagt i 22 politikområden, med många länkar.

<http://winnell.com/omr36-39zszl.pdf>

Sven Winnell 27 februari 2010 + 3 april 2014: Fackföreningar och arbetsgivareföreningar 2014. Statistik om arbete och näringar. Arbetsförmedlingens hemsida. <http://winnell.com/omr658f.pdf>

Sven Winnell 15 mars 2014: Samhällsplaneringens problem. Förslag till förstasida med 22 politikområden på socialdemokraternas hemsida och kommentarer om de 22 områdena. <http://winnell.com/omr36-39zzg.pdf>

Sven Winnell 31 januari 2014: Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund. Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper. PISA. Civilsamhället. Kultursamhället. <http://winnell.com/omr36-39zzf.pdf>

Sven Winnell 24 december 2013: Socialdemokraternas politik. Krav om bättre politik och bättre information om politik. Krav om bättre samhällsinformation och bättre skolundervisning. <http://winnell.com/omr36-39zze.pdf>

Sven Winnell 27 november 2013: Regeringens, kommunernas och landstingens verksamheter i 22 politikområden den 27 november 2013. Första delen med de första 12 områdena. <http://winnell.com/omr36-39zzd1.pdf>

Sven Winnell 27 november 2013: Regeringens, kommunernas och landstingens verksamheter i 22 politikområden den 27 november 2013. Andra delen med de sista 10 områdena. <http://winnell.com/omr36-39zzd2.pdf>

Sven Winnell 22 november 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Hösten 2013 inför valet 2014. Del

1-3. <http://winnell.com/omr36-39zzb.pdf>

Sven Winnell 22 november 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Hösten 2013 inför valet 2014. Del 4 <http://winnell.com/omr36-39zzc.pdf>

Förhistorien. Historisk tid. Demokrati. Globalisering. Forskningsarbetets början. Skattereformer. Socialdemokraterna.

Förhistorien

Man menar nu att universum bildades för 13,8 miljarder år sedan. Vårt solsystem bildades för omkring 4,5 miljarder år sedan och vår planet Jorden kom till i det sammanhanget.

Dinosaurierna uppstod för omkring 230 miljoner år sedan och dominerade jorden till för omkring 65 miljoner år sedan då en meteorit slog ned i Mexico, vilket medförde att de dog ut tillsammans med mycket annat levande. Överlevde gjorde en liten mus, ett däggdjur som sedan utvecklats till de stora djuren på jorden, inklusive människorna.

Människornas tillkomst började med en apmänniska i Afrika för omkring sju miljoner år sedan, som med tiden reste sig upp på två ben och spred sig över hela jorden. Den utvecklades till många arter, en art har överlevt, den nuvarande människan. Släktet Homo uppstod för omkring 2,5 miljoner år sedan. Människorna började då med stenredskap, blev jägare och samlare.

Den moderna människan, Homo Sapiens, uppstod i Afrika för 200 000 år sedan. För 75 000 år sedan började vi göra smycken och nya redskap och upprätta handel.

De första civilisationerna uppstod i Mesopotamien för 5 800 år sedan och byggde på odling som gjorde människorna till lantbrukare. Med tiden uppstod städer. I borte Asien uppkom också civilisationer, som dock levde tämligen avskilda från västvärlden som vi i väst vanligen mest har intresserat oss för.

Det föregående från Bonniers böcker om vetenskapens universum. Om historia se Sven Winnell 080201+ 5 april 2014: Sveriges och omvärldens historia. <http://winnell.com/omr93c.pdf>

[Sven Winnell 16 mars 2008: Något om sociala miljöer. Kompletterad 1 juni 2012 med våldet i världen, mänskliga rättigheter, mobbning, diskriminering o d. http://winnell.com/omr7952-7956d.pdf](http://winnell.com/omr7952-7956d.pdf)

[Sven Winnell 16 maj 2012: Politik i maj 2012 och socialdemokraternas möjligheter att vinna valet 2014. http://winnell.com/omr36-39zq.pdf](http://winnell.com/omr36-39zq.pdf)

Historisk tid. Demokrati. Globalisering.

Historisk tid med skriftspråk började för omkring 5 000 år sedan. Några människor tog makten och det uppstod överklass och underklass. Makthavarna och överklassen styrde underklassen, vanligt folk som arbetade och fann sig, om än ovilligt, i överklassens direktiv. De här maktrelationerna pågick oavbrutet tills så småningom, efter tusentals och många hundratals år underklassen genondrev förändringar av maktrelationerna genom att införa demokrati, folkstyre.

Det stora genombrottet för demokratin, åtminstone i formell mening, kom för ungefär 100 år sedan. Tidigare hade demokratiliknande förhållanden påbörjats här och där. Bildandet av USA i slutet på 1700-talet och franska revolutionen 1789 var steg i utvecklingen mot hel demokrati. I Sverige kan man sätta demokratins genombrott till 1920-talet då kvinnor fick rösträtt och kunde rösta första gången 1924.

I början av 1900-talet hade europeerna stora och många kolonier i världen för övrigt och regerade över folk där. Efter andra världskriget har kolonierna frigjort sig från europeerna och i världen finns nu omkring 200 stater som själva styr sig, åtminstone i princip. Samtidigt har

västerlandets förhållanden i fråga om produktion och konsumtion börjat sprida sig till tidigare utvecklade länder som nu är stora konkurrenter till folket i väststaterna. bl a Sverige.

Konkurrensen utifrån och teknikutvecklingen o d medför aretsslöshetsproblem. För att komma till rätta med arbetslösheten måste svenskarna ha bättre utbildning och ha bra levnadsförhållanden så att de kan och orkar arbeta. Utbildning och levnadsförhållanden styrs av politikerna, med direktiv om verksamheter och med pengar, inkomster och skatter och bidrag o d.

Sveriges stora problem kan sägas innehålla problem om gemensamma verksamheter, problem om välfärd och välfärdsfördelning när det gäller individerna och hushållen, utbildning och forskning, arbete och arbetsinkomster, skatter och bidrag. I problemet med arbete ingår problem om företag och handel som ger arbete. Arbetet ingår i offentliga och privata verksamheter.

Forskningsarbetet om samhällsplaneringens problem.

Det har sitt ursprung i förhållandena på bostadsmarknaden efter andra världskriget. Efter kriget bestämde regeringen om bostadsbyggandet. Byggarbetskraft och pengar till byggande skulle i första hand gå till industrier o d och för att bygga bostäder måste man söka arbetstillstånd hos arbetsmarknadsmyndigheterna. Bostadsbyggandet försumrades.

Samtidigt växte behovet av bostäder, bl a genom att lantbruket rationaliserades och folk måste söka arbete i städerna. De som ville flytta in där fick inga bostäder. Köerna till bostäder som byggdes var till en början hemliga och de som stod i köerna trodde de skulle få bostad snart. Men det visade sig efter några år när man fick veta om köerna, att det skulle kunna ta många tiotals år innan det blev möjligt att få bostad genom de offentliga bostadsförmedlingarna.

Så småningom på 1960-talet föreskrev statsminister Tage Erlander att en miljon bostäder skulle byggas på tio år. Det skedde med förmånlig finansiering, i stor skala, mycket med flerbostadshus och var huvudsakligen avklarat på 70-talet. Då gick musten ur politikerna och det byggdes sedan mindre, mest småhus i familjeregi.

Sedan blev det vanligt att ombilda hyreslägenheter till bostadsrättslägenheter och nybyggandet gällde mest bostadsrätter. Nu är det mycket svårt att få tag i hyreslägenheter, bostadsbristen är stor och regeringen säger sig vilja åstadkomma mer hyreslägenheter. Men det är oklart hur det ska ske. Regeringen måste se till så att det finns bra bostäder och se till att folk har råd att hyra dem.

Som en hjälp har gjorts:

Sven Winnell 3 april 2015: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar. <http://winnell.com/omr36-39zzy.pdf>

Hemmafruar, sambeskattning, särbeskattning, skattereformer.

Före andra världskriget var det vanligt i Sverige att gifta par delade upp så att mannen arbetade och tjänade pengar och hustrun var hemmafru och skötte hushållet och barnen. Under kriget, då svenska män var inkallade till militären, fick kvinnorna ta över manliga arbeten. Det och flyttningar från lantbruken till arbeten i städerna gjorde att systemet med hemmafruar minskade och skattesystemets sambeskattning blev otidsenligt.

På 1960-talen strävade man att ta bort sambeskattningen och åstadkomma en särbeskattning.. Det gick trögt och finansminister Gunnar Sträng blev tvungen att i stort sett själv klara det och gjorde 1970 års skattereform, som bara till en del löste problemet. Efter reformen blev

det nödvändigt att reformera mera och det skedde i en litet reform 1982 och en större 1990, den skatte reform som i huvudsak gäller nu, men som en del i ovist nit vill förändra.

Förmögenhetsskatten och arvs-och gåvoskatten har tagits bort och det är bra, de bör inte återinföras. Fastighetsskatten har avskaffats och ersatts av en avgift. Den gamla fastighetsskatten var ett elände då den innehöll föreskrifter om inkomster av fastigheterna, som var fiktiva och inte existerade i verkligheten. Fastighetsskatter bör inte återinföras, det nuvarande systemet med avgifterna bör behållas.

I 1990 års skattereform infördes en ny typ av kapitalinkomstbeskattning: Kapitalinkomster beskattas med 30% och kapitalutgifter ger avdragsrätt 30%, en procentsats som skruvas ner vid vissa höga kapitalutgifter. Systemet bör behållas och procentsatsen 30% behållas för både kapitalinkomster och kapitalutgifter. Vad man kan gör är att studera minskningen av avdragsrätten vid höga kapitalutgifter, procentsatser och storleksgränser, och eventuellt minska avdragsrätten genom att ändra procentsatser och storleksgränser vid höga inkomster.

De borgerliga partiernas politik.

Politiken bygger på traditioner från 1800-talet om överklasser och underklasser. De borgerliga har kvar det gamla tänkandet om att det är överklassen som är det viktiga och att underklassen bara ska finna sig i det överklassen önskar om sina levnadsförhållanden. De har inte tagit tillräcklig hänsyn till att den svenska demokratins genombrott på 1920-talet kräver att överklassen inte ska få dominera. Det borgerliga styret i åtta år har stärkt överklassen.

Socialdemokraternas uppgift.

Det är socialdemokraternas uppgift att företräda underklassen och se till att välfärdsfördelningen blir sådan att underklassen får rimliga

levnadsförhållanden. Underklassen har ibland riktat ett hat mot överklassen och felaktigt trott att regler om förmögenhetsskatt, arvs-och gåvoskatt, fastighetsskatt skulle förbättra välfärdsfördelningen. Sådana skatter har tvärtom försämrat välfärdsfördelningen och de bör inte återinföras.

Underklassen har också riktat kritik mot den s k kapitalismen och velat avskaffa den. Revolutionen i Ryssland i början av 1900-talet syftade till att avskaffa kapitalismen, men den ledde istället till Stalins maktmissbruk, som i sin tur ledde till Sovjetunionens fall.

Kina styrs av kommunister, som till en början velat avskaffa kapitalismen. Men de har förstått att kapitalismens marknadskrafter kan vara effektiva för fördelningar, och tillåter nu delar av kapitalismens principer.

I Sverige bör det gamla hatet mot kapitalismen ersättas med en förståelse av att kapitalismen kan vara effektiv vid fördelningar. Staten, dvs folket, bör dock få styra kapitalisternas verksamheter så att de svarar mot folkets behov. Det har i många år sagts att staten inte kan och inte ska bedriva verksamheter som det privata näringslivet håller på med, men det är nödvändigt stt staten skaffar sig sådana kunskper att de kan styra dem. Ett skäl för det är att de globala förhållanena gör det nödvändigt för det svenska folkets överlevnad.

Detta gör det i sin tur nödvändigt att svenska folket får kunskaper så att de kan styra staten i förnuftig riktning. Utbildning av svenskarna måste börja redan i förskolan och grundskolan och fortsätta på gymnasiet, högskolor o s v och också pågå i de informationsverksamheter som finns efter skolorna, i tidningar, radio, TV, böcker, föredrag och samtal och som finns i teatrar, underhållningsverksamheter o d.

Politikerna - folkets valda representanter.

Sverige är kanske det bästa landet i världen. men det säger inte så mycket sedan man sett hur det står till i världen. Det finns stora brister i Sverige. Det är de svenska politikerna i riksdagen och kommunerna som ska se till att det blir bättre. De är valda representanter för svenska folket. Men hur väl representerar de folket? Vilka åsikter har folket och hur förmedlas de till politikerna?

Frågor om det ingår i demokrati- och kulturministerns arbetsuppgifter, men än har inte från henne setts några åsikter om det. Och statsministern som ska hålla koll på sina ministrar tycks fullt upptagen av att resa världen runt i regeringens fina flygmaskin och göra reklam för Sverige.

De politiska partierna har inga tydliga åsikter om hur Sverige och världen fungerar. I höstas gjorde en psykolog intervjuer med de svenska partiledarna och försökte få fram deras åsikter och värderingar om deras utgångspunkter för politiken, men fick inga klara utgångspunkter. Partiledarna drivs av allmänt tyckande.

I forskningsarbetet om samhällslaneringens problem har undersökts vilka krafter det är som styr utvecklingen och resultatet av det är att det huvudsakligen är krafterna i de mänskliga verksamheterna som avgör utvecklingen. Naturen, det som för övrigt påverkar utvecklingen, jordklotets och atmosfärens verksamheter, växt- och djurvärlden, påverkar, men denna påverkan kan så gott det går styras av människorna så att även de krafterna beror av de mänskliga verksamheterna.

Efter det konstaterandet har undersökts vilka de mänskliga krafterna är och det har resulterat i det klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som visats här tidigare. Klassifikationssystemet innehåller nio huvudområden numrerade 1-9 som sedan indelas i 129 verksamhetsområden utvalda

med hänsyn till hur lätt det är att förstå områdenas avgränsningar. De 129 områdena kan sedan underindelas, och det har gjorts till en del enligt en decimalprincip, men underindelningar kan också göras med ledning av andra slags underindelningar som olika brancher vill ha.

De politiska partierna har en vana att röra ihop allting i en enda röra. Att få dem att dela upp sina problem i 129 delområden när de propagerar för sin politik är kanske för mycket begärt. men när de utformar sin politik bör de ha de 129 områdena framför sig för att inte glömma bort någon verksamhet.

Med hänsyn till politikernas möjligheter att propagera för sin politik har de 129 områdena grupperats in i de 22 politikområdena som visats.

Politikområdena är ordnade så att varje område i regeringen huvudsakligen motsvaras av ett ministerområde, med undantaget att det viktigaste politikområdet, det om hushållsverksamheterna med människornas grundläggande levnadsvillkor inte har någon minister. Förslag har lämnats att statsådet Kristina Persson ska få bli minister för detta område.

Folket åsikter och åsikterna hos de folkvalda politikerna, folkets representanter, drivs av allmänt tyckande. Tyckandet är ett uttryck för åsikter som för varje tidpunkt följer av traditioner från det förgångna. Det som framförs på Sven Wimmells hemsida innehåller mycket om utvecklingen ifråga om historia och tänkesätt.

Hur man tänkte i det förgångna kan man få uppfattningar om genom att läsa historia, filosofihistoria od. Yuval Noah Hararis ”Sapiens. En kort historia över mänskligheten kan vara en möjlighet.

Svensk historia hänger samman med världshistorien. När man undersöker världshistorien måste man gå tillbaka 5000 år. När man undersöker svensk historia kan det räcka med att gå tillbaka till vikingatiden.

Här några utredningar:

[Sven Wimmell 17 sept 1997 + 1 februari 2015: Filosofins historia.](#)
[Bertrand Russel om västerlandets visdom.](#)
<http://wimmell.com/omr109b.pdf>

[Sven Wimmell 080201+5 april2014: Sveriges och omvärldens historia.](#)
<http://wimmell.com/omr93c.pdf>

[Sven Wimmell 16 mars 2008: Något om sociala miljöer. Kompletterad 1 juni 2012 med våldet i världen, mänskliga rättigheter, mobbning, diskriminering o d.](#) <http://wimmell.com/omr7952-7956d.pdf>

[Sven Wimmell 10 maj 2014: Svensk politik från vikingatiden till oppositionens valplattformar för valen 2014.](#)
<http://wimmell.com/omr36-39zzk.pdf>

Det förgångna kan delas in i förhistorisk tid och historisk tid med forntiden, medeltiden och nya tiden. Forntiden slutade omkring år 500 i världshistorien och omkring år 1000 i Sverige. därefter följde medeltiden till omkring år 1500 då nya tiden tog vid.

I Sverige dominerades medeltiden av den katolska kristendomen. Gustav Vasa i början av 1500-talet grundade det moderna Sverige med en förstatligad protestantisk kyrka och en stark organisation för att ta in skatter.

Senare kom Gustav II Adolf som krigade i Tyskland och dog på slagfältet 1632. Men han hann grunda gymnasier. Efter det någon gång Karl XII som krigade i Ryssland, gjorde av med svenskarna och deras pengar, gjorde nödmynt, kom sent omsider tillbaka till Sverige, krigade mot Norge och dödades där av en knapp från en okänd skytt 1718.

Då var Sveriges storhetstid slut och regerades sedan av hattar och mössor. 1772 gjorde Gustav III statskupp och blev enväldig. Hans efterkommande avsattes sedan han förlorat Finland till Ryssland 1809 och levde till slut av sitt liv nere i Europa som överste Gustafsson.

En greve fick uppgiften att hitta en ny kung och hittade en Bernadotte i Frankrike som så småningom fick komma på den svenska tronen. Han förväntades ta tillbaka Finland men gick i union med Norge. Konungen styrde Sverige.

Då var Sverige inne i industrialiseringen epok och folket som mest levde på landsbygden började flytta till städerna, där en del blev ett fattigt proletariat.

Folkskola instiftades 1842 och drevs till en början med kristlig ideologi. Darwin kom med sin rapport om arternas uppkomst, vilket undergrävde den kristliga kyrkan auktoritet. Ståndsiksdagen med adel, präster, borgare och bönder gjordes om till en tvåkammarriksdag där också arbetare kunde komma in - om de hade de pengar som krävdes, vilket sällan var fallet.

Det socialdemokratiska partiet bildades 1889 och hade som mål åtta timmars arbetsdag och rösträtt för alla, även kvinnor.

Det svenska samhället i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet var ett tydligt klassamhälle. Gustaf Sundbärgs offentliga utredning om det svenska folklynnet visar att tankarna om världen och livet var fjäran från det som gäller idag.

På 1910-talet gjorde riksdagsmännen uppror mot kungamakten och den parlamentarismen infördes, dvs att makten ligger hos folket

och inte hos Konungen. Den principen infördes inte i lagen förrän i slutet av 1900-talet och nu har kungen bara representativa uppgifter, visa upp sig vid kungliga bröllop och begravningar, ta emot utländska ambassadörer, åka till utlandet på statsbesök od, men aldrig ha några politiska åsikter.

Allmän rösträtt infördes 1921 och kvinnor fick rösta första gången 1924, man kan säga att demokratin då var formellt inför i Sverige. Flickor fick rätt att på gymnasier på 1920-talet. Statskyrkan avskaffades i slutet av 1900-talet.

Socialdemokraterna innehade regeringsmakten 1932-1976, sedan skiftade den mellan socialdemokrater och borgerliga. En socialdemokratisk regering med miljöpartister kom till hösten 2014 efter åtta års borgerligt styre.

Förhållandena i Sverige har undergått en enorm förändring sedan 1920-talet, men de yngre generationerna förstår nog inte det. De unga nu har inte varit med om de stora förändringarna och tycks vara benägna att i okunskap göra om misstag som begåtts tidigare.

Svenskarna klarade sig undan första och andra världskriget och har levt tämligen isolerade sedan början av 1900-talet. Världen utanför har varit med om krigen och om de stora förändringarna, Sovjetunionens uppgång och fall, kalla kriget, avvecklingen av alla kolonier som europeerna hade i början av 1900-talet, Mellanösterns och Nordafrikas problem, Ostasiens problem med Kinas omvandling av Mao och Deng till en kapitalistisk kommuniststat o s v.

Hans Rosling har nyligen i TV berättat om att tillståndet i världen är bättre än de flesta tror. Men utvecklingen i Grekland, Ryssland och

oenigheter i EU, skjutvapnen i USA m m gör att det kan vara svårt att vara så optimistisk som Hans Rosling

Det viktiga nu är att det är eländigt i världen, men att det finns hopp om förbättringar om människorna anstränger sig. Demokratin är formellt den styrningsform som fått ett geombrott. Man kan hoppas att den också innebär att man ska komma framåt med hjälp av samarbete och överenskommelser.

I Sverige började man på 1970-talet mer allmänt inse, att Sverige är obotligt beroende av världen utanför. Nu borde alla kunna inse, att Sverige definitivt är en del av världen och måste anpassa sig till den. Samtidigt är det demokratin som gäller. Sverige påverkas av världen utanför och bör påverka världen.

Trots allt som hänt i Sverige under 1900-talet och början av 2000-talet lever klassamhället kvar. Det finns en överklass och en underklass. Mätt i pengar och inkomster ligger gränsen vid något över inkomst 25 000 kr per månad, ungefär medelinkomst och medianinkomst = den mittersta inkomsten.

De borgerligas politik gynnar överklassen och den nuvarande regeringen borde vara intresserad av förhållandena för underklassen.

Människor i underklassen kan tänkas vilja komma till överklassen och kan tro att de då bäst ska rösta på de borgerliga. Eftersom socialdemokraterna gjort att många från underklassen kommit upp i överklassen är partiet angeläget att inte stöta sig med dem som kommit upp i överklassen och kanske röstar borgerligt. Det gäller för socialdemokraterna att övertyga om att det är bra välfärdsfördelning som är viktigt, inte att man har hög inkomst.

Demokratin kräver att folket har goda kunskaper om välfärdsfördelningen och om hur den kan förbättras.

För att demokratin ska fungera bra måste folket ha goda kunskaper om välfärd och allt annat i politiken.

Kunskaper som behövs.

Personernas kunskaper för livets fyra stora roller:

- A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.**
- A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden.**
- B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.**
- B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.**

Kunskaperna bör ges i skolorna. När man gått ut skolorna får man fortsätta kunskaper genom nyhetsmedier, föredrag och samtal, teatrar och underhållningar, studiecirkel etc. Viktig är publicserviceverksamheterna i radio och TV.

Skolorna betalas med skattemedel och publicserviceverksamheterna bör när det gäller hushållen betalas genom att hushållens TV-avgifter avskaffas och ersätts med en kollektivavgift för alla hushåll som beta-

las av staten. Statens kostnader för denna kollektivavgift inhämtas genom sänkningar av jobbskatteavdragen med 100 kr per månad utom för personer med inkomster under 11000 kr per månad = 132000 kr per år, De behöver de drygt 2000 kr per år i ökad disponibel inkomst som omläggningen innebär för dem. Pensionärer som inte har jobbskatteavdrag får samma förbättring. Företag ska betala som nu.

Skolorna bör förbättra sin utbildning så att de ger eleverna kunskaper enligt de angivna kunskapsbehoven. Regeringens ministrar för de olika politikområdena bör för skolministrarna redovisa vilka kunskaper som behövs när det gäller att kunna rösta väl och utbildningsministrarna bör utforma sin utbildningspolitik efter det.

På senare år har partierna ofta propagerat för bättre utbildning. Bland det första som framförts har varit att lärarnas löner bör höjas. Men dåliga lärare blir inte bättre för att de får högre löner. Dåliga lärare bör utbildas så att de blir bättre, det behövs alltså säkra system för vidareutbildning av lärare.

De som nu utbildas till lärare vid universitet och högskolor måste få en bättre utbildning än nu. De som utbildar lärarna utgår från skolornas kursplaner. Dessa planer tycks inte alltid motsvara de kunskapsbehov som finns. Regeringen bör kontinuerligt granska, värdera och revidera kursplanerna.

På Sven Wimmells hemsida har under årens lopp ständigt förts fram behov om förbättring av läroplanerna utan att partierna tagit till sig och gjort förbättringar.

Några utredningar:

Sven Winnell 4 september 2014: Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem.

<http://winnell.com/omr36-39zzm.pdf>

Sven Winnell 10 april 2012: Universitet och högskolor. Utbildning och forskning.

<http://winnell.com/omr40zh.pdf>

Sven Winnell 31 januari 2014: Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund. Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper. PISA. Civilsamhället. Kultursamhället.

<http://winnell.com/omr36-39zzf.pdf>

Sven Winnell 3 april 2014: Statstisk årsbok för Sverige 2014 och regeringens verksamheter inlagt i 22 politikområden. Med många länkar till myndigheter och bibliotekssystem.

<http://winnell.com/omr36-39zzj.pdf>

I följande utredning har några behov om utbildningar m m i korthet förts fram

Sven Winnell 1 dec 2014: Några kommentarer om sådant som de politiska partierna inte bryr sig om och tidningskommentarer 27 okt - 27 nov 2014 för de första 11 politikområdena..

<http://winnell.com/omr36-39zzs1.pdf>

Sven Winnell: Planering och styrning.

En svensk världsplanering behövs.

Från <http://winnell.com/omr36-39t.pdf> 2 feb 2008

Man bör skilja noga mellan planering och styrning. Man kan planera vad som helst utan att ha några möjligheter att styra det som planeras. Svenskarna har inte möjligheter att direkt ingripa i demokratiska styrningar eller utvecklingar i andra länder. Svenskar kan inte styra processerna i Ryssland, USA, Japan, Kina eller något annat land, men kan hålla en planering som gäller hur det var, hur det är, hur det kan bli och hur det bör bli i dessa länder.

Svenskarna är beroende av utvecklingen i andra länder och har förpliktelser genom överenskommelser att medverka i världens utveckling, det är viktigt att svenskarna får en uppfattning om hur det kan och bör bli i andra länder. Därför bör Sverige hålla sig med en svensk världsplanering som underlag för svenskarnas agerande i världen.

Planering innebär att man ställer frågor och svar om hur det var, hur det är, hur det kan bli och hur det bör bli. Frågorna bör gälla väsentliga saker, och det ska beröras längre bort i det följande. Sådan planering bör ständigt pågå och ändras vartefter som förutsättningar och förhållanden ändras.

För att kunna hålla en världsplanering måste man ha en planering för förhållandena i Sverige, något som finns i någon mån men behöver utvecklas. Det är politikernas, regeringens och riksdagens uppgift. Det sägs att regeringen styr riket, men den gör det utan tillräckligt bra planering. Nästan varje dag ger massmedierna exempel på brister i de planeringar som finns.

Demokratin.

I Sverige räknar vi med att makten utgår från folket. Det är den s k representativa demokratin som gäller, dvs folket väljer i allmänna val representanter som styr i riksdag, kommuner, landsting och till liten del även EU-parlamentet.

Om det ska bli god demokrati måste det väljande folket ha goda kunskaper och värderingar om det som ska styras, det ska överföras till representanterna och dessa ska ha goda kunskaper och värderingar och kunna styra väl med hänsyn till framtiden på kort och lång sikt och med hänsyn till krav och behov både i Sverige och i världen för övrigt. På varje punkt i denna kedja finns det stora brister som gör att demokrati fungerar illa och alltför dåligt.

Det första steget gäller folkets kunskaper och värderingar om det som ska styras och det är alldeles klart att folket inte har tillräckliga kunskaper och inte har tillräckliga kunskaper om värderingar som behövs i dagens komplicerade värld. Samma gäller för representanterna som man kan ställa större krav på. Överföringen från folket till representanterna görs av de politiska partierna och har stora brister och det gäller också styrningarna som görs.

De valda representanterna delegerar ofta styrningar till underliggande tjänstemän och nämnder o d. Riksdagen stiftar lagar och styr med budgetpengar o d och delegerar till regeringen och den i sin tur i stor utsträckning till myndigheter, bolag o d. Möjligheter till fel i överföringar är enorma. Det behövs tydlighet i alla överföringar och goda kontroller av att överföringarna blivit rätt gjorda. Det är vanligt med otydlighet i överföringarna och att det efteråt är svårt att hitta någon ansvarig för fel.

En inledning om planering. Från 36-39za 30 jan2010

Det är problem med världens klimat. Klimatförändringarna ger redan svåra konsekvenser och det blir säkert värre om inget görs för att förbättra utvecklingen. Det finns också andra problem, om välfärdsfördelningen i världen mm. Det är bråttom att göra något.

Det behövs planeringar som klargör utvecklingen och riktar in den på lämpligt sätt mot framtiden. Planeringar bör innehålla fyra moment:

hur var det,

hur är det,

hur kan det bli och

hur bör det bli.

Vi i världen lever på det hela taget i ett planeringslöst tillstånd. Det finns delvis beskrivningar om hur det var, hur det är, kan bli och bör bli, men det finns inga heltäckande beskrivningar som systematiskt går igenom alla problem och sätter alla delar i relation till varandra.

Det är människorna som kan göra något för att förbättra utvecklingen och människorna agerar enskilt och i grupper som finns i olika storlekar.

* Hela världens befolkning representeras av Förenta nationerna, FN. I FN finns underliggande organisationer som svarar för delar av de totala verksamheterna.

* Befolkningar i grupper av länder representeras av regionala organisationer som Europeiska unionen, EU, och motsvarande eller likande organisationer i andra delar av världen. I EU finns bl a Kommissionen med underavdelningar och Europaparlamentet med partigrupper och utskott.

* Befolkningen i de olika länderna representeras av regeringar och riksdagsförsamlingar o d med departement och riksdagsutskott o d. Under dessa finns myndigheter med särskilda uppgifter.

* På lägre nivåer kommer kommunstyrelser och kommunförsamlingar, med underavdelningar.

De nu nämnda har vissa bestämda maktbefogenheter. Vid sidan av dem finns organisationer för arbetsgivare och anställda av många kategorier och organisationer för olika uppgifter och intressen, t ex forskare, tillverkare och konsumenter.

Nedanför eller utanför organisationerna finns de enskilda människorna med egna kunskaper, erfarenheter och tycken.

När man säger att organisationerna representerar dem inom gruppen är det inte helt korrekt, de representerar på sin höjd en majoritet i gruppen, och de kanske bara representerar ett ledarskikt i gruppen.

I alla planeringsmomentet hur det var, hur det är, kan bli och bör bli kan göras olika beskrivningar som strider mot varandra. T ex när det gäller kostnader för klimatförbättringar finns olika beskrivningar om hur det bör bli, fattiga länder anser att de rika länderna bör betala mycket, men de rika länderna tenderar av girighet att motsätta sig det.

Arbetsgivare och anställda brukar ha olika uppfattningar om lönernas storlek. Socialdemokrater och moderater kan ha olika uppfattningar i många ärenden. Journalister kan vinkla beskrivningar om hur det är. Direktiv till offentliga utredningar kan vara missledande. Politiker kan göra beskrivningar som utelämnar viktig information för att få fler röster. De kommersiella reklamfirmorna är specialister på att med

förföriska formuleringar framställa varor och tjänster som enbart fördelaktiga för köparna.

Beskrivningar i de fyra planeringsmomenten kan vara av olika kvalitet och kan vara dåliga. Beskrivningar från vetenskapliga institutioner ligger vanligen högt på kvalitetsskalan.

Planeringars uppgift är i första hand att reda ut vad man bör vilja, i andra hand att besluta om åtgärder som leder dit man vill. Vilja och åtgärder bör bedömas efter konsekvenser i viktiga avseenden, varom mera längre fram idet följande.

Det är viktigt att observera, att man kan planera vad man vill utan att ha möjlighet att besluta om åtgärder. Sverige bör hålla sig med en världsplanering som underlag för deltagande i styrningar i internationella organisationer och som underlag för utbyten med delar av världen som inte regleras genom sådana organisationer.

Planeringar syftar i första hand till att skaffa sig kunskaper och i andra hand till att påverka. Det är sålunda bra att skaffa sig kunskaper om hur det var, är, kan bli och bör bli i andra länder, t ex USA, Kina, Ryssland, utan att ha möjlighet att besluta om förhållandena i de länderna.

Med planeringar avses här kunskapsbildande processer och ska inte förknippas med s k planhushållningar som förekom i det kommunistiska Sovjetunionen.

När det gäller åtgärder som kan följa av uppfattningar om vad man bör vilja och göra finns det två olika områden som beror av maktförhållandena: offentliga demokratiskt styrda beslut i offentliga organisa-

tioner och beslut av privata organisationer och enskilda personer.

Det vill säga offentliga organisationer av typ FN, EU, stater och kommuner som har laglig rätt besluta. I världen har sådana organisationer numera vanligen ledning som är vald genom allmänna val, direkt eller indirekt, men det förekommer också ledningar av diktaturtyp o d, som inte följer av allmänna val. De offentliga organisationernas åtgärder är inte opartiska utan beror av var ledningsmajoriteten hör hemma i de politiska skalorna, höger, vänster eller något annat.

Privata organisationer är företag av olika slag, oljebolag, biltillverkare, läkemedelstillverkare, telefonbolag, handelsbolag, tidningsutgivare etc och arbetsgivarorganisationer, branschorganisationer, löntagarorganisationer, ideella föreningar etc. Privata organisationer är numera ofta styrda på ett eller annat sätt av de demokratiska organisationern, men har stor frihet att tycka och göra vad de vill.

Den 6 december 2009 började FNs klimatmöte i Köpenhamn.(Skrivet hösten 2009, ett nytt möte har hållits i slutet av 2010) Det är meningen att man bl a ska få fram åtgärder som minskar utsläpp av koldioxidgaser mm som påverkar jordens klimat och kan förstöra jordklotet om inget görs för att förhindra det. Eftersom gaserna sprids i atmosfären är det en fråga för hela världens befolkning. Men eftersom det huvudsakligen är enskilda personer och privata organisationer som gör utsläppen är det svårt att styra förändringar. Utsläpparna inser inte tillräckligt väl konsekvenserna av den förstörelse som pågår.

Världen är på katastrofkurs. Vill man undvika katastroferna måste människorna i världen få kunskper och bli medvetna om hur saker hänger ihop.

Det första steget om folkets kunskaper och värderingar.

Från <http://wimnell.com/omr36-39t.pdf> 2 feb 2008

Varifrån får människor sina kunskaper? Man har egna minnen från sin levnad, från sin närmaste omgivning, från berättelser där, från tidningar och tidskrifter, radio, TV, film, böcker, föredrag och kurser, skolan, yrkesverksamheter, och sedan ett tiotal år från Internet.

Man måste vara hundra år gammal för att kunna ha några egna minnen från tiden för första världskriget. 90-åringar kan ha minnen från 1920-talet och 80-åringar kan minnas från och med 1930-talet, i Sverige har de varit med om de tidiga rundradiosändningarna, de första ljudfilmerna och civilflygets barndom med småplan som landade på vattnet och för tio kronor tog upp några passagerare för en kort rundtur i luften. På 30-talet kunde de se Hitler på journalfilmer och höra honom i radio inviga olympiska spelen i Berlin 1936, ett förspel till andra världskriget som bröt ut hösten 1939.

De som nu är 70 år var mest i förskoleåldern under andra världskriget som slutade 1945 med atombombarna. Dagens 60-åringar började skolan ungefär då TV-sändningar började i Sverige och de första satelliterna kom upp. 50-åringarna föddes 1957, började skolan på 60-talet och var ca 10 år då högertrafiken infördes. 40-åringarna började skolan när det skedde miljonprogrammet, bygge av en miljon bostäder, var slutfört, rekordåren var slut och den första borgerliga regeringen på länge kom till.

De som nu är 40-50 år och har ledande positioner i Sverige har egna

minnen bara från ett par-tre decennier i slutet av 1900-talet. De som nu går i grundskolan och gymnasiet har inga egna minnen från tiden då det inte fanns Internet och datorer och mobiltelefoner var ovanliga.

De som 2006 fick rösta för första gången var födda 1988 och hade inga egna minnen från tiden före tidigast 1991 då de var tre år gamla. För att kunna rösta väl måste man ha kunskap om det förgångna och förstagångsväljarna måste ha fått kunskaper om tiden före 1991 genom skolan och på andra sätt. Valda representanter i 40-årsåldern har inga egna minnen för tiden före 1970 då de var tre år, eller 1980 då de var 13 år.

Det som hände innan man var född kan vara svårt att förstå och få grepp om. Beskrivningar om världen utanför Sverige fanns förr inte så mycket av som idag. På 1930-talet talade man om infödingar och naturfolk som efterblivna och något mycket avvikande från de civiliserade. Numera har de forna infödingarna blivit människor med mänskliga rättigheter. Regeringens intresse för europafrågor var litet på 1970-talet, nu måste den följa med vad som händer i Europa fastän inte mycket märks av det. Klimatproblemen har "satt världen på kartan"

Med hänsyn till att jordklotet blivit en angelägenhet för alla behövs mer kunskaper om världen och dess problem.

Hur ska man kunna förbättra världen?

Svenska väljare okunniga.

Från <http://wimnell.com/omr36-39t.pdf> 2 feb 2008

SvD 080119:

“Svenska väljare okunniga.

Inte ens hälften av väljarna visste att det var en socialdemokratisk regering som styrde i Sverige när de skulle rösta i valet 2006. Okungheten i valmanskåren var också stor i frågor om arbetslösheten och om vilket parti som olika politiker kandiderade för.

Det är professor Sören Holmberg vid Göteborgs universitet som nu presenterat ytterligare siffror från väljarundersökningarna som gjordes i samband med valet 2006. Liknande undersökningar har gjorts sedan 1960-talet och en del av materialet handlar om hur kunniga väljarna är när de går in i vallokalen.

- Det finns stora luckor och det man kan se är att de allra mest grundläggande kunskaperna blir sämre för varje gång, säger Sören Holmberg.

Under 1960-talet kunde mellan 65 och 70 procent av väljarna tala om hur den sittande regeringen såg ut. Inför 2006 års val var det bara 46 procent som visste vilket parti som satt i regeringen. Resten hade inte en aning eller gissade på något helt annat parti än socialdemokraterna.

Flest okunniga väljare har socialdemokraterna och det rör sig då om vilka partier som finns, hur Sverige styrs politiskt, enkla personfrågor och vad olika sakfrågor handlar om. Av de kunnigare väljarna röstar flest på folkpartiet och sedan moderaterna.

Kunskapsnivån påverkar även viljan att rösta överhuvudtaget. 40 procent av okunniga avstod från att rösta medan 95 procent av de kunniga utnyttjade sin möjlighet att välja.

På 1960-talet kunde 60 procent av de tillfrågade namnge en lokal eller regional politiker som kandiderade till riksdagen. Vid mätningen 2006 var det bara 40 procent.

- Och detta trots att exponeringen i medierna blivit mycket större och att vi hade personval för tredje gången. Fiasko är väl rätta ordet för den reformen, säger Sören Holmberg.

Undersökningen visar också att kungheten ökar ju äldre man blir. De allra äldsta pensionärerna, 71-80 år, var bäst på att sätta partibeteckning efter olika politikernamn jämfört med förstagångsväljarna 18-21 år. Hela 92 procent av de äldre visst att Bosse Ringholm var socialdemokrat medan 30 procent av de unga anade det.

Motsvarande siffror för Jan Eliasson (s) var 80 mot 17 procent, för Carin Jämtin (s) 68 mot 15 procent, Karin Pilsäter (fp) 60 mot 2 procent, Gunilla Carlsson (m) 42 mot 2 procent, Yvonne Ruwaida (mp) 35 mot 2 procent, Alice Åström (v) 21 mot 1 procent medan bara 4 procent av de äldre och 3 procent av de yngre visste att Fredrick Federley är centerpartist.

Fredrik Mellgren 08-13 58 59 fredrik.mellgren@svd.se

DN 6 maj 2015:

”Gammalmoderaterna måste hålla fingrarna i styr”

“ Tolerans är nyckeln. Att påverka politikens sakinnehåll och förverkliga sitt eget program är inte oppositionens uppgift. När nu gammalmoderater skär tändar över regeringens politik gäller det att respektera Decemberöverenskommelsen. Belöningen är att samma tolerans visas i motsatt politiskt läge, skriver statsvetaren Leif Lewin.

Gammalmoderaterna har svårt att hålla fingrarna i styr. Det kliar av lust att trycka på nejknappen, när den rödgröna regeringen kommer med sina samhällsskadliga förslag. Det känns absurt att lägga ner sina röster, när både den egna övertygelsen och de egna väljarna talar för avslag. Så vad är det för spel som Decemberöverenskommelsen dragit in dem i?

Egentligen har de aldrig trivts i den parlamentariska demokratin. Det började redan när den allmänna rösträtten infördes. Enligt de gamla högermännens uppfattning borde dugligheten ligga till grund för inflytandet i det politiska livet, precis som i det ekonomiska. Men genom ett taktikspel, som de hade svårt att acceptera, drev den dåvarande högerledaren och statsministern Arvid Lindman år 1907 igenom förslaget om allmän och lika rösträtt för män och proportionell valmetod med argumentet att det var det minst dåliga alternativet. Värre skulle det nämligen ha blivit, om vänstern fått som den ville. Då skulle vi ha fått allmän och lika rösträtt för män med bibehållen majoritetsvalmetod, vilket skulle ha inneburit total vänsterdominans och höger-

partiets utplåning. Men man knorrade och statsministern fick hota med avgång och regeringskris för att få de motvilliga att ge med sig.

Inte blev det bättre när man började diskutera vilken makt kungen skulle ha. Tvärtemot vad grundlagen föreskrev menade vänstern att kungen inte skulle få välja sina rådgivare som han ville utan skulle tvingas utse en regering, som utgick ur riksdagens majoritet. Nåja, denna brittiska parlamentarism lyckades man sabotera under en följd av år genom ett system med hemliga rådgivare till kungen bakom ryggen på vänsterregeringen. Ordningen framträdde till slut öppet under borggårdskrisen i februari 1914, då kungen demonstrerade sin personliga makt och tog bladet från munnen i försvarsfrågan och talade direkt till folket med påföljd av vänsterregeringen fick gå och en högerregering träda till.

Men det var en tillfällig seger. För de äldre, icke samarbetsvilliga högermännen blev författningsuppställningen hösten 1918 en bitter stund. En revolutionär våg drog genom världen. Kungar och kejsare störtades, Hjalmar Branting besökte det nya Sovjetunionens ledare Lenin och uttalade sig positivt om honom, det socialdemokratiska partiet krävde lika rösträtt för män och kvinnor, förstakammarens avskaffande och införande av republik. Vid en urtima riksdag forcerades reformerna, högern fick finna sig i att rädda det som räddas kunde – främst monarkin – men den parlamentariska demokratin triumferade. Högern gick mot katastrofval och drog sig under ständig kräftgång för årtionden tillbaka i de politiska kulisserna.

Det är först i vår tid, under de senaste decennierna, som moderaterna åter beklätt statsrådsposter. De var länge ovälkomna. Nostalgiskt tillbakablickande mot den gamla koalitionen med socialdemokraterna i

kampen för parlamentarism och demokrati i förra seklets barndom ville högröstade krafter inom folkpartiet 1976 förhindra att moderat-ledaren Gösta Bohman fick säte i regeringen.

Misstron fortsatte och ledde några år senare till att de regeringsbärande center- och folkpartierna spelade under täcket med den socialdemokratiska oppositionen om skatterna, vilket fick moderaterna att bryta upp från regeringen.

Under regeringen Bildt i början av nittioalet gick det lite bättre, även om den som är intresserad av parlamentarismens teori och praktik onekligen måste höja ett ögonbryn inför det unika fall av parlamentarism som uppstod, när centerpartiet satt kvar i regeringen efter beslutet om Öresundsbron medan dess ledare i protest gick i opposition.

I dag skär gammalmoderaterna tänder, när de får höra den gamla visan igen att det är det minst dåliga att låta vänstern få som de vill trots att de saknar egen majoritet. Vad är det då som är värre? frågar de, redan glömska av den cirkus som rådde i höstas när ett extraval stod för dörren som ingen ville ha (utom Sverigedemokraterna) och som inte skulle ha löst den parlamentariska situationen, eftersom ingetdera blocket sannolikt skulle ha fått egen majoritet.

Problemet är att parlamentarism förutsätter att regeringen utgår ur riksdagens majoritet men om inget parti eller partikonstellation har majoritet, hur gör vi då? Den svenska parlamentarismens främste teoretiker professor Axel Brusewitz menade år 1929 att då måste vi omformulera den parlamentariska doktrinen och säga att regeringen måste "tolereras" av majoriteten. Den skillnad mellan "negativ" och "positiv" parlamentarism, som mångordiga amerikaner och engelsmän

skriver tjocka böcker om, fångades av den stilistiskt sparsmakade Brusewitz av detta enda ord: "tolereras". Statsministern behöver inte ha majoriteten med sig men han får inte ha majoriteten emot sig. Därmed ställs oppositionspartierna inför ett val. Ska man lägga ner sina röster och alltså "tolerera" regeringen eller ska man gå emot?

Sverige måste kunna regeras. Regeringen måste kunna få igenom sin budget. Det är syftet med Decemberöverenskommelsen, som säger att den mindre partikonstellationen ska lägga ner sina röster så att den större konstellationen får igenom sitt förslag.

Betyder det att opposition är meningslöst? Nej, inte alls. Om vi återgår till den parlamentariska doktrinen som den ursprungligen formulerades, är det oppositionens främsta uppgift att kritisera och utkräva ansvar av regeringen i syfte att själv vinna nästa val och bilda regering. Att påverka sakinnehåll och förverkliga sitt program är inte alls oppositionens uppgift, det är en artefakt av att ingen har majoritet och samarbete därför blivit nödvändigt. Men sakinflytande är faktiskt inte den rätta belöningen för nedlagda röster. Det är i stället en försäkran om att motsvarande tolerans kommer att visas, om oppositionen efter nästa val blivit störst.

Gammalmoderaterna bör visa tålamod, så att landet kan styras. Politik handlar inte bara om sakfrågor. Det gäller att också ha procedurer, som förhindrar kaos och vågspel. Den primitiva instinkten är att votera för sina omedelbara intressen. Parlamentarism däremot, som den numera gestaltar sig, är en konsten att styra enligt majoritetsregeln, i dag såväl som i morgon, trots att man befinner sig i minoritet.

Leif Lewin, professor emeritus i statskunskap, Uppsala universitet “

DN 6 maj 2015:

“ Ett omöjligt samarbete ”

Stödet för samarbete med Sverigedemokraterna kryper uppåt bland borgerliga väljare, enligt DN/Ipsos mätning i tisdagstidningen. När det gäller ”frågor där man har liknande uppfattningar” ter det sig säkert för många helt naturligt. Normaltillståndet har blivit att SD sitter i riksdagen och svenska folket kan sägas ha normaliserat partiet genom att med bred marginal rösta in det. Så varför inte prata, om man tycker ungefär samma sak?

Problemet uppstår när ordet samarbete ska preciseras. För problemet med SD, förutom dess bruna rötter, är att partiets hela essens är motståndet mot invandring.

Detta är ingen fråga bland många, utan den som motiverar SD:s existens. Alla övriga ställningstaganden är medel för att uppnå det allt överskuggande målet. Och det är ingen liten sak, utan en strypning av asyl- och anhöriginvandringen med 90 procent.

När S–MP-regeringens budget röstades ned i fjol förklarade den vikarierande partiledaren Mattias Karlsson: ”SD kommer att arbeta för att försöka fälla varje regering som ger stöd för ökad invandring.” Övriga frågor, från skatter till försvar eller skola, är alltså underordnade och kan ”samarbetas” kring endast om murarna börjar byggas vid Sveriges gräns. Socialdemokrater eller Allianspartier, spelar ingen roll.

Jämförelsen med Fremskrittspartiet (som sitter i regeringen i Norge) eller Sannfinländarna (som snart kan hamna i den finska) haltar därför.

De två är populistiska missnöjespartier där invandring är en punkt på dagordningen. För SD är det politikens mening.

Allianspartierna och SD tillfogar titt som tätt regeringen nederlag i riksdagen genom att rösta likadant. Detsamma hände under förra mandatperioden, till exempel när de rödgröna partierna och SD hjälptes åt att stjälpa den höjda brytpunkten i Alliansregeringens budget.

Är detta samarbete? Nej, vardag i riksdagen. SD sitter där och röstar vare sig man vill eller inte, ty demokratin fungerar så. Men är SD:arna isolerade, stigmatiserade och mobbade för att de andra partierna inte vill ”förhandla” med dem? Nej, för det finns goda skäl att inte samarbeta med dem om det enda område SD egentligen bryr sig om: invandringen. Förutsättningarna för att nå en gemensam syn är obefintliga.

Dessutom grundas SD:s ekonomiska politik på fantasin att minskad invandring skulle spara dussintals miljarder kronor åt statskassan. Pengarna antas gå till alla möjliga godsaker, men förblir fiktiva.

Medborgarnas bekymmer för bristerna i integrationspolitiken ska inte viftas bort. Men utgångspunkten kan inte vara ett invandringsstopp.

Resonemanget ovan måste beaktas även av de som dömer ut Decem-beröverenskommelsen som felaktig och odemokratisk.

S och MP bildar en svag minoritetsregering, stödd på Vänsterpartiet. Det finns en begriplig borgerlig frustration över att Alliansen låter

denna rödgröna röra få igenom sina budgetar. De kommer säkert att fortsätta kännetecknas av illa genomtänkta åtgärder och skattehöjningar på arbete och företagande.

Riksdagen har visserligen en icke-socialistisk majoritet, däremot ingen borgerlig sådan. SD har sin egen skala. Och även om vänstern inte vann valet, var Alliansen dess tydligaste förlorare.

Decemberöverenskommelsen är full av motsägelser. En minoritet slipper kompromissa om budgeten, oppositionen klagar men låter den ändå passera. Borgerligheten kräver dessutom att V ställer sig bakom för att godkänna de röd-gröna som den största konstellationen. Regeringen tvingas vrida sin politik åt vänster, helt i onödan. Därmed närmast utesluter uppgörelsen blocköverskridande ekonomisk-politiska trevare.

Att förklara klokskapen i detta är utan tvivel ett pedagogiskt problem för Alliansen.

För att skrota pakten krävs dock ett alternativ som fungerar bättre. Nyval är en möjlighet, men få tror att resultatet skulle bli mer lätthanterligt. Varken Folkpartiet eller Centern tjänar något på att bli knähundar hos Stefan Löfven. S och Moderaterna skulle fungera teoretiskt, eftersom de ofta står varandra nära, men i praktiken leda till interna konvulsioner hos båda. Risker med stora koalitioner är att de inte får mycket gjort och i stället göder populisterna.

Det är lätt att skriva önskelistor. Verkligheten blir inte självklart bättre av det.

DN 6/5 2015 “

DN 31 maj 2015:

”Kunskap måste gå före ideologi och populism”

“Gör politiken evidensbaserad. Politiska beslut måste fattas på basis av evidens, snarare än populism eller ideologiskt motiverat tyckande. För att öka trycket på politikerna och se till att så faktiskt sker startar vi nu det partipolitiskt oberoende Nätverket för evidensbaserad policy, skriver 18 forskare och aktivister.

Viktiga beslut måste fattas på goda grunder. Denna självklara princip finns inskriven till exempel i hälso- och sjukvårdslagen, där det står att hälso- och sjukvårdspersonal ska utföra sitt arbete ”i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet”. Underlåtelse att göra så kan nämligen ge upphov till felbeslut, något som i sin tur riskerar att leda till lidande och död.

Men trots att en enskild läkares eller sjuksköterskas felbeslut kan ha nog så skadliga konsekvenser, förbleknar de i jämförelse med konsekvenserna av politiska felbeslut, som kan drabba hundratusentals patienter. Det är därför av yttersta vikt att även politiska beslut om hälso- och sjukvården fattas på goda grunder.

Detsamma gäller naturligtvis alla andra politikområden. Med den term som blivit gängse internationellt måste alla politiska beslut vara evidensbaserade. Dessvärre är det knappast så i dag. Exempelvis har flera studier visat att samhällsekonomiskt lönsamma infrastrukturprojekt inte har större sannolikhet att genomföras än mindre lönsamma. Ett annat exempel är biståndet till internationella organisationer. Enligt Riksrevisionens senaste granskning är UD:s hanterande av detta

bistånd (om tolv miljarder) ”inte öppet och transparent” vilket gör att det inte går att bedöma om ”biståndspengarna går till organisationer som är effektiva och uppnår bra resultat”.

Likaså lär den omfattande bostadsbristen och den svenska skolans närmast osannolika fall i internationella rankingar åtminstone delvis vara ett resultat av att politiken på dessa områden inte varit evidensbaserad. Denna brist på evidensbaserad har alltså mycket konkreta effekter: barn lär sig inte läsa, unga står utan bostad, skattepengar används ineffektivt, etc. Det är därför synnerligen viktigt att vi arbetar systematiskt för att göra politiken mer evidensbaserad. Förvisso finns det redan i dag sådana försök – till exempel via olika myndigheter och expertråd – men de räcker uppenbarligen inte till.

Man kan spekulera om orsakerna härtill. En orsak kan vara att politikerna låter populism gå före experternas omdömen. En annan kan vara en styvmoderlig behandling av dessa myndigheter och expertråd. Till exempel menade många att Bosse Ringholms (S) nedläggning av Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi berodde på gruppens alltför regeringskritiska rapporter. Likaså hotade Anders Borg (M) att skära ner på Finanspolitiska rådets anslag efter att de kritiserat hans politik 2010.

En annan bakomliggande orsak lär vara att vi ser världen genom politiskt färgade glasögon, såsom psykologisk forskning visat. Detta gör att trots att de flesta av oss torde stödja idén att politiken bör vara evidensbaserad i princip, så vägrar vi inte sällan att erkänna när evidensen talar emot våra favoritpolicyer.

Oavsett orsakerna till att politiken inte är evidensbaserad, så behövs det två saker för att den ska bli det. För det första krävs det att den

kunskap vi redan har faktiskt används. Det får inte vara så att politiker av ideologiska eller populistiska skäl bortser från kunskap som forskare och myndigheter har inhämtat. Innan ett parti gör ett utspel, bör man ha försäkrat sig om att den samlade evidensen visar att förslaget ifråga är bättre än andra lösningar vad gäller måluppfyllelse och kostnadseffektivitet. Om man inte har gjort det, bör man pressas av kritiskt granskande journalister.

För det andra måste man undersöka vilka åtgärder som faktiskt fungerar på ett mer systematiskt sätt. Det finns många olika sätt att samla in kunskap på, men alla är inte lika bra. Bland grupper som arbetar med evidensbaserad policy, såsom brittiska What Works Network och amerikanska Coalition For Evidence-Based Policy, brukar man särskilt framhålla kraften i randomiserade kontrollstudier, som blivit standard inom den så kallade evidensbaserade medicinen.

I randomiserade kontrollstudier delar man slumpmässigt in en grupp människor eller geografiska områden i grupper som blir föremål för olika åtgärder. Genom randomiseringen ser man till att grupperna i övrigt är i allt väsentligt likadana. Sedan jämför man effekter mellan grupperna. Genom denna metod ökar man chanserna att eventuella skillnader mellan grupperna beror just på åtgärderna ifråga, och inte på någon annan faktor.

Inte minst i USA och Storbritannien har man på senare tid börjat använda randomiserade kontrollstudier allt mer för att se till att politiska beslut är välinformerade. Till exempel har brittiska Behavioural Insights Team ("Nudge Unit") använt sig av denna metod för att öka antalet organdonationer och minska skattesmitningen. Det finns alla skäl att använda fler randomiserade kontrollstudier även i svensk politik, även om det ska påpekas att det inte alltid är möjligt att genomföra

sådana studier. I sådana fall måste man använda sig av andra typer av evidens, såsom till exempel observationsstudier.

Vilka metoder ska man då använda för att se till så att politiken blir evidensbaserad? Det finns flera möjligheter. En lösning är den juridiska: att man stiftar lagar som kräver att politiska beslut fattas på basis av god evidens, precis som hälso- och sjukvårdslagen kräver att medicinska beslut fattas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Man kan även tänka sig mjukare former av påverkan, såsom en oberoende ranking av olika åtgärders grad av evidensbaserad liknande den brittiska Education Endowment Foundation skapat på utbildningsområdet. Vi håller flera möjliga lösningar öppna.

Inte minst för att vi tror att det ökar våra chanser att få gehör för kravet på att politiken måste bli evidensbaserad, så är nätverket ideologiskt oberoende. Vi uttalar oss inte om vilka mål politiken ska ha – hur till exempel frihet ska vägas mot jämlikhet, eller tillväxt mot miljöhänsyn – utan endast om vad evidensen säger angående vilka medel eller metoder man ska använda för att på ett effektivt och rimligt sätt uppnå dessa mål.

Det innebär dock inte att dessa mål- eller värderingsfrågor är oviktiga. Tvärtom är de mycket viktiga. Det finns emellertid många grupper som bedriver opinionsarbete i dessa frågor, medan jämförelsevis få arbetar systematiskt med frågan om hur vi kan göra politiken mer evidensbaserad och effektiv. Därför menar vi att det behövs en grupp som enbart sysslar med denna undanskymda men viktiga fråga.

Politiken måste bli evidensbaserad – det borde väljare och politiker från vänster till höger kunna skriva under på.

Adam Altmejd, doktorand i nationalekonomi, Handelshögskolan i Stockholm

Marie Björnstjerna, konsult vid Beteendelabbet, grundare The Swedish Nudging Network

Elias Dietrichson, lärarstudent, Stockholms universitet

Eskil Forsell, doktorand i nationalekonomi, Handelshögskolan i Stockholm

Karim Jebari, postdoc i filosofi, Institutet för Framtidsstudier

Magnus Johansson, beteendesigner och psykolog

Simon Klein, fil kand i kognitionsvetenskap, Göteborgs universitet

Ida Lemoine, konsult vid Beteendelabbet, grundare The Swedish Nudging Network

Linda Lindström, konsult vid Beteendelabbet, grundare The Swedish Nudging Network

Björn Lundgren, doktorand i filosofi, Kungliga Tekniska högskolan

Måns Magnusson, doktorand i statistik, Linköpings universitet

Tobias Malm, fil kand i filosofi, Stockholms universitet

Dan Munter, fil lic i filosofi, Kungliga Tekniska högskolan

Gustav Nilsson, med dr, forskare i kognitiv neurovetenskap, Karolinska institutet, Stockholms universitet

Jenny Maria Nilsson, journalist

Stefan Schubert, postdoc i filosofi, London School of Economics

Marcus Widengren, forskningsingenjör, Kungliga Tekniska högskolan

Robert Östling, forskare i nationalekonomi, Stockholms universitet
Fakta. Nätverket

Nätverket för evidensbaserad policy är ett nystartat nätverk av forskare och aktivister som arbetar för att göra politiska beslut mer evidensbaserade. “

Socialdemokraternas forskningar om partiet.

Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap och Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek har i september 2014 publicerat en rapport om forskningar rörande det socialdemokratiska partiet. Den har rubriken

“Folkhemmet tur och retur? Nya perspektiv på svensk social-demokrati “ och är årsbok för Arbetarnas kulturhistoriska sällskap.

“ÅRSBOK 2014 FÖR ARBETARNAS KULTURHISTORISKA SÄLLSKAP

Utgivningen har möjliggjorts genom bidrag från Elin och Charles Lindleystiftelsen

© Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek

Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap och författarna

Redaktörer: Kjersti Bosdotter, Lars Ekdahl, Anne-Marie Lindgren, Lars Olsson

Omslag och gransk form: Repro 8 AB i samarbete med Ateljé Hunting Flower AB

Förlag: ARAB och ÅKS, Elektronvägen 2, 141 49 Huddinge
forskarexpedition@arbark.se, info@arbetarkultur.se

Typsnitt: Helvetica Neue och ITC Garamond

Papper: Inlaga 120g Edixion offset, omslag 300g Invercote G

Repro och tryck: Repro 8 AB, Stockholm 2014

ISBN: 978-91-981749-1-5 “

Innehåll:

<i>Förord</i>	7
<i>Lars Ekdahl: Folkhemmet tur och retur?</i>	9
Nya perspektiv på svensk socialdemokrati - en introduktion	
<i>Per Dannefjord: Förändringen av ett parti</i>	37
<i>Tomas Jonsson: Wigforss formel och den svenska modellens</i>	53
uppgång och fall	
<i>Anna Friberg: Att definiera ett demokratiskt folkhem.</i>	71
Socialdemokraternas politiska språkbruk under 1920-talet	
<i>Gunnela Björk: Att förhandla sitt medborgarskap</i>	87
Arbetarkvinnor i Örebro organiserar sig 1900—1950	
<i>Bengt Schullerqvist: Från kosackval till kohandel</i>	107
— SAP blir ett regeringsdugligt parti	
<i>Örjan Appelqvist: När är reformism möjlig?</i>	129
Reflektioner utifrån "skördetidens" strider	
<i>Urban Lundberg: Socialdemokratin i det åldrande samhällets</i>	143
skugga	
<i>Petra Pauli: Ledarskiktet i socialdemokratin under 125 år</i>	161
<i>Sven E O Hort: Socialdemokratins metamorfos:</i>	179
klasspraktiker, organisationsformer och målförskjutningar	
- mellan nyliberalism och nykonservatism?	
<i>Kjell Östberg: Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv.</i>	199

Förord

I anslutning till Socialdemokratiska Arbetarepartiets 100-årsfirande 1989 utkom en vetenskaplig jubileumsskrift, *Socialdemokratins samhälle*, i vilken ett antal forskare analyserade olika aspekter av partiets historia. Det var en tematiskt upplagd antologi som behandlade allt från organisationsutveckling till utrikespolitik och som byggde på aktuell forskning.

Idag, 25 år senare, kan det konstateras att forskningen kring det socialdemokratiska partiet fortfarande är omfattande och i hög grad vitaliserad av nya perspektiv. Inte minst har det under de senaste 25 åren skrivits en rad akademiska avhandlingar inom olika ämnen som ur olika perspektiv belyser partiets historia och roll i samhället.

Detta är bakgrunden till att Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap, ÅKS, tillsammans med Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, som årsbok 2014 ger ut en antologi med nyare forskning om partiet. Det är inte en ny jubileumsskrift med bidrag kring olika i förhand bestämda teman. Den grundläggande ambitionen är istället att presentera nyare akademiska avhandlingar på området, dels för att ge en bild av denna forskning, dels för att föra ut dess perspektiv och resultat till en bredare publik. Vi hoppas att en sådan presentation kan bli ett bidrag till diskussionen om partiets historia och samtida samhällsroll.

Stockholm i september 2014

Kjersti Bosdotter
Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap

Nina Sjöberg
Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek

Kommentarer till socialdemokraternas forskningar.

Socialdemokratiska partiet bildades 1889. Det var i en tid som var helt annorlunda än idag.

Gustav Vasa hade i början av 1500-talet avskaffat den katolska kyrkan i Sverige och instiftat en statlig protestantisk kyrka. Gustav II Adolf grundade på 1600-talet gymnasier som hade till uppgift att i första hand utbilda tjänstemän för kyrkans och statens behov. Folkskola blev lag 1842 och dominerades av den kristna läran. Darwin kom snart därefter med sin bok om arternas uppkomst, som inkräktade på kyrkans auktoritet. Men det kyrkliga levde kvar i skolan till slutet av 1900-talet då statskyrkan avskaffades, kvar i skolan är ämnet Religionskunskap.

I början av 1800-talet förlorade Sverige Finland till Ryssland. Kungen avsattes och en greve fick uppdraget att i Europa hitta en ny kung. Han kom tillbaka med ett förslag, en fransk krigare Bernadotte, som sedan kom på den svenska tronen. En del tänkte sig att han skulle återerövra Finland, men han gick i union med Norge. Ståndsriksdagen med adel, präster, borgare och bönder blev kvar till 1866 då en tvåkammarriksdag infördes och gav möjlighet för arbetare att delta i inflytande över Sverige - om de hade de inkomster som krävdes för att rösta. Unionen upphörde i början av 1900-talet.

På 1910-talet protesterade riksdagen mot kungamakten. och införde den s k parlamentarismen där riksdagen har den yttersta makten och inte kungen. Formellt hade kungen kvar makten till slutet av 1900-talet då kungen frantogs makten och fick bara nuvarande representativa uppgifter.

När man i början av 1800-talet skulle förflytta sig långa sträckor kunde man då rida, åka häst och vagn eller ta båt. Så småningom byggdes järnvägar och ångbåtar. Sverige började industrialiseras. Jorbruksbefolkningen fick det svårt och många såg som möjlighet att överleva att emigrera till Amerika.

Sverige var när socialdemokratiska partiet bildades ett klassamhälle med mycket stora skillnader mellan överklass och underklass. Romaner från den tiden, som "Mannen av börd och kvinnan av folket" visar hur det gick till. I en emigrationsutredning skrev Gustav Sundbärg i början av 1900-talet "Det svenska folklynnet" (1911) som visar hur illa man tänkte på den tiden.

Partiets första mål var att ordna allmän rösträtt och lag om åtta timmars arbetsdag. Åttatimmarsdagen blev lag i slutet av 1910-talet och allmän rösträtt infördes 1921 då kvinnor fick rösträtt och kunde rösta första gången 1924. Sverige blev formellt en demokrati.

Första världskriget 1914-1918 medförde problem för Sverige bl a ont om livsmedel och ransoneringskort. Efter kriget började det moderna Sverige bryta fram. Det kom bilar och stumfilm. Ljufilmen kom 1929-1930. Radion startade 1925, först med kristallmottagare och hörlurar och sedan med rörapparater och högtalare. Albin Ahrenberg kom och visade upp ett litet flygplan. I mellankrigstiden kom Hitler, som ledde till andra världskriget 1939-1945.

I Sverige kunde socialdemokraterna bilda regeringar 1932-1976 under 44 år, partiets storhetstid med Per Albin Hansson, Tage Erlander och Olof Palme. Efter dem har partiet vartefter förlorat sin tidigare ställning och forskare som forskat om partiet och LO tycks nu sätta ett stort frågetecken för vad partiet är och bör vara.

Den första artikeln “Lars Ekdahl: Folkhemmet tur och retur? Nya perspektiv på svensk socialdemokrati - en introduktion ”

Här behandlas översiktligt partiets historia och politik och nämns något om forskningarna som redovisas i de därefter följande artiklarna. Artikeln är på 28 sidor och kan inte kommenteras närmare nu.

Vid hundraårsminnet beskrev partiet sin historia som en framgångshistoria, men i jubileumsboken fanns bidrag som visade på att den beskrivna framgångshistorien höll på att bli just historia.

På ett partistyrrelsemöte hösten 1991 reste partiordföranden Ingvar Carlsson frågan om rörelsen “haft sin politiska uppgift”. Krav restes vid flera tillfällen att partiet borde formulera en mer långsiktig vision om den framtida samhällsutvecklingen. Men svaret blev lika ofta att det var en tillräcklig vision att försvara den fulla sysselsättningen och så långt möjligt värna välfärden.

I slutet på introduktionen nämns att en förklaring till socialdemokratiens kris efter epokskiftet i slutet av 1980-talet och dess aktuella situation är frånvaron av en uttalad politisk strategi för samhällsutvecklingen - en sådan strategi måste ha sin självklara plats i en diskussion om socialdemokratiens “historiska uppgift.”

I de följande sex artiklarna behandlas huvudsakligen förhållanden före 1989.

Per Dannefjord: Förändringen av ett parti.

Tomas Jonsson: Wigforss formel och den svenska modellens uppgång och fall.

Anna Friberg: Att definiera ett demokratiskt folkhem.
Socialdemokraternas politiska språkbruk under 1920-talet.

Gunnela Björk: Att förhandla sitt medborgarskap. Arbetarkvinnor i Örebro organiserar sig 1900—1950.

Bengt Schullerqvist: Från kosackval till kohandel—SAP blir ett regeringsdugligt parti.

Örjan Appelqvist: När är reformism möjlig? Reflektioner utifrån “skördetidens” strider.

“Urban Lundberg: Socialdemokratin i det åldrande samhällets skugga.”

Här behandlas demokrati. Med utgångspunkt från den senaste pensionsreformen behandlas hur folkstyret i betydelsefulla frågor ersätts med ett politikerstyre, d v s att politikerna gör utredningar och fattar beslut utan att ha förankring hos folket. Det är naturligtvis inte bra, men bekvämt för politikerna.

“Petra Pauli: Ledarskiktet i socialdemokratin under 125 år”

Här behandlas hur socialdemokraterna haft som krav att de förtroendevalda ska leva som de lär. I början krävdes att de själva skulle ha upplevt de dåliga förhållanden som partiet ville undanröja, och att de inte skulle medverka i verksamheter som gick emot partiets politik. På senare tid har man frångått det och bli accepterat att avgångna förtroendevalda tar arbete i verksamheter som i partiet ifrågasätts.

”Sven E O Hort: Socialdemokratiens metamorfos: klasspraktiker, organisationsformer och målförskjutningar - mellan nyliberalism och nykonservatism?”

Här radas upp problem och aktörer under den pågående problematiska epoken. På slutet står det: “Den moderna forskningen om den samtida socialdemokratin - Partiet och “rörelsen” - lyser i stort sett med sin frånvaro - i Sverige såväl som utom landets gränser. “ “Att ta sig an denna uppgift, däri ligger den samhällsvetenskapliga och samtidshistoriska utmaningen idag för forskare av olika slag

“Kjell Östberg: Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv.”
Den sista artikeln, tar upp senare tider och framtidsfrågor.

Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv. Sista artikeln i “Folkhemmet tur och retur “

Kjell Östberg

Det är inte bara den svenska socialdemokratin som i år kan fira sitt 125-årsjubileum. 1889 bildades också på en kongress i Paris Andra internationalen, föregångaren till dagens Socialistiska international. Mycket tyder på att detta firande kommer att bli något avslaget. En anledning är att Socialistiska internationalen just nu står inför en djup intern kris, ja, kanske inför sin upplösning. Lagom till jubileet har de tyska socialdemokraterna — en gång Andra internationalens dominerande kraft — beslutat sig för att bygga upp en konkurrerande sammanslutning - Progressive Alliance med stor uppslutning från klassiska socialdemokratiska partier, bland dem det svenska.

En annan anledning till ett inställt firande är måhända att den internationella socialdemokratin under de senaste decennierna stått inför sin största politiska kris. Väljarstödet har sviktat och inte minst har den förlorat mycket av sin klassiska roll som radikal samhällsförändrande rörelse.

Jag ska i denna artikel diskutera den internationella, särskilt den europeiska socialdemokratin läge utifrån den aktuella forskningen. Fokus ligger på de senaste decenniernas utveckling. Frågor som återkommer i den vetenskapliga debatten är hur de ekonomiska kriserna, "globaliseringen" och det nyliberala genombrottet har påverkat partierna. Har den omtalade "tredje vägens" politik varit ett försök att utmana dessa företeelser, eller har den varit en anpassning till dem? I vilken utsträckning har EU kunnat vara ett alternativ till begränsat nationellt manöverutrymme? Hur förklarar man de senaste decenniernas kraftiga nedgång för de flesta

socialdemokratiska partier? Men också: vad har hänt med de socialdemokratiska *arbetarpartierna* när den klassiska industriarbetarklassen eroderat och politiken allt mer handlar om att vinna medelklassen?

Intressant nog har socialdemokratin försvagade ställning inte inneburit någon avmattning i de internationella studierna av det socialdemokratiska projektet. De är tvärt om livligare än någonsin, och ett av de mer vitala områdena i den politiska och samtidshistoriska forskningen. Men det är inte längre, som för några decennier sedan, en "*success story*" som skildras. Tvärt om är det de socialdemokratiska partiernas kris som står i fokus för forskarnas intresse.

Det är en allmän uppfattning att socialdemokratin var 1900-talets mest framgångsrika politiska kraft. Men, är en återkommande fråga, hur kommer det sig att den inte hade något självständigt bidrag att komma med efter den djupa ekonomiska och sociala krisen 2008 som man haft 1932 - eller som (nyliberalismen) haft för det sena 1900-talets kriser?

En annan skillnad som i vårt perspektiv kan vara intressant att notera är den förändrade roll det svenska partiet spelar för dagens forskare. Under 1900-talet intog SAP en självklar plats i forskningen. Partiet sågs som ledande företrädare för en radikal reformism och referenser till Ernst Wigforss, Gösta Rehn/Rudolf Meidner eller Olof Palme var självklara. Idag saknas så gott som helt hänvisningar till 2000-talets svenska socialdemokrater. Den intressanta frågan blir istället: hur mycket av 1900-talets välfärdsreformer har överlevt? Det svenska partiet har förlorat sin ställning som den internationella socialdemokratin primus motor.

Vad är socialdemokratien?

En första fråga att ställa i en artikel med detta fokus är i vilken utsträckning man kan tala om en sammanhållen internationell socialdemokrati. Vilka hör dit? Ett svar skulle kunna vara att helt enkelt titta på medlemsförteckningen i Socialistiska internationalen innan den senaste splittringen, men eftersom man åtminstone för ett par år sedan bland de över hundra organisationerna också kunde hitta namn som Egyptens Mubarak eller Tuniens Ben Ali är detta möjligtvis ett allt för grovt kriterium. Vi kommer här att utgå från de klassiska partierna som uppstod parallellt med industrialismens segertåg.

Forskningen har ibland använt sig av en "bred" och en "smal" definition. Den smala utgår från själva rörelsen och dess historia. Man utgår från partier med rötter i (industri)arbetarklassen och som vanligtvis är del av en vidare rörelse. Fackföreningarna har ofta varit en självklar del av denna, inte sällan också en rad andra folkliga organisationer. Detta har sedan tagit sig olika nationella uttryck. Traditionellt har man urskiljt några olika huvudtyper:

- 1) den tyska och nordiska arbetarrörelsen med en stark och bred rörelse och nära band mellan fackföreningsrörelse och parti
 - 2) den brittiska "labouristiska" modellen, byggd på starka fackföreningar och med en svagare partistruktur
 - 3) de sydeuropeiska socialistpartierna, med betydligt svagare band till fackföreningarna och en svagare proletär förankring över huvud taget.
- Till dessa riktningar kan man idag också lägga de nya östeuropeiska socialdemokratiska partierna, med en betydligt mer heterogen karaktär — vilket i än högre grad gäller för de många partier i tredje världen med

helt andra rötter än den traditionella europeiska arbetarrörelse som man vanligtvis förknippar med klassisk socialdemokrati.

Den breda definitionen används istället för att försöka fånga in några centrala drag i en gemensam reformistisk ideologi som man också försökt omsätta i politisk handling. Den skulle med några termer inspirerade av den engelske socialdemokraten Anthony Crosland kunna sammanfattas med parlamentarisk demokrati+blandekonomi+velfärdsstat+Keynes+jämlikhet. Till detta läggs vanligtvis några preciseringar. Å ena sidan *korporatism*, alltså det institutionaliserade samarbetet mellan arbete, kapital och stat. Å andra sidan *dekommodifiering*. Politiken ska kunna begränsa marknadens makt.

Denna definition har en förankring i tid. Den utgår från socialdemokratien under dess gyllene år, årtiondena efter andra världskriget. Det finns ett före och ett efter. Ett före som börjar med Andra internationalen, en international som innehöll såväl ortodoxa marxister, reformister som revolutionärer och som hade såväl Hjalmar Branting och Eduard Bernstein som Vladimir Lenin och Rosa Luxemburg som medlemmar. socialismen var det självklara målet, vägen dit varierade: klasskamp eller revolution genom institutionerna och långsiktigt politiskt arbete. Denna brokiga gemenskap slogs sönder för precis hundra år sedan av första världskriget. När tyska socialdemokrater slöt upp bakom kejsaren och brittiska bakom imperiet blev internationalismen skyttegravarnas första offer.

Efter kriget återuppstod den internationella socialdemokratien 1923 i Arbetar- och socialistinternationalen, men då hade revolutionärerna — och krigsmotståndarna - bildat en tredje International. Mellankrigstidens socialdemokrati var fortfarande vanligtvis antikapitalister, om än allt mer integrerade i de parlamentariska systemen - priset för att få vara med i den politiska gemenskapen. De ekonomiska kriserna och den politiska polariseringen gjorde utrymmet för sociala reformprogram begränsat.

De gyllene åren

Ett nytt krig upplöste på nytt den internationella sammanslutningen, 1951 bildades dagens Socialistiska international. Årtiondena efter andra världskriget förändrade i grunden socialdemokratin och dess förutsättningar.

Å ena sidan avradikaliserades den i centrala avseenden. En viktig bakgrund var det kalla kriget, där den internationella socialdemokratin var en självklar medspelare i de kapitalistiska demokratiernas antikommunism och i skapandet av en socialliberal konsensus. För de flesta stora socialdemokratiska partier var en anslutning till NATO en självklarhet. Antikapitalismen försvann, marknadsekonomin accepterades, kraven på förstatliganden klingade av. Inte minst sjöng man i kör tillsammans med det nationella kapitalet den eviga tillväxtens evangelium. Parlamentarismen var redan en självklarhet, nu kompletterades den med korporativa strukturer; ett organiserat samarbete med stat och kapital för att hitta institutionella former för att genomföra vad som ansågs vara ekonomiska nödvändigheter.

Två faktorer underlättade. För det första den osedvanligt långa ekonomiska högkonjunkturen som följde efter krigsslutet, de gyllene trettio åren. För det andra den breda samsyn som låg bakom uppbygget av efterkrigstidens välfärdssamhälle.

De katastrofer som följde ur mellankrigstidens misslyckade ekonomiska politik ledde fram till en helt ny konsensus. Nu accepterades att staten skulle kunna spela en betydligt mer aktiv roll. Den skulle kunna ta på sig en ökad roll för att skapa den infrastruktur som det moderna industri- och välfärdssamhället krävde: att bygga vägar för transporter och privatbilism och bostäder för de arbetare industrin behövde; att tillhandahålla sjukvård och omsorg och inte minst skola och utbildning för att tillgodose behovet av allt bättre utbildad arbetskraft. Staten tog också på

sig ett ökat ansvar för medborgarnas välfärd och trygghet, inte minst när denna hotades av de kraftiga strukturomvandlingar som efterkrigstidens rekordår förde med sig. Välfärdsstaten blev således under efterkrigstiden något som från en rad olika politiska ståndpunkter uppfattades som ett legitimt sätt för staten att aktivt ingripa i utvecklingen mot demokrati, social trygghet och effektiva marknader. Den sågs som lösningen på kapitalismens och industrisamhällets problem.

Men uppkomsten av efterkrigstidens välorganiserade välfärdsstat var inte något som bara kan förknippas med socialdemokratin. Också tyska kristdemokrater, engelska Tories och franska gaullister byggde välfärdssystem och accepterade, i olika utsträckning och med olika politiska motiv, ett ökat statligt ingripande i den ekonomiska politiken.

Men vad skilde då socialdemokratin över huvud taget från de liberala och andra borgerliga krafter?

Det är uppenbart att för de senare var ett ökat statligt ingripande ett pris de var villiga att betala för att få fart på produktionen och för att få en infrastruktur anpassad till nya produktionsförhållanden. För socialdemokratin blev den dessutom en möjlighet att formulera en strategi som gradvis skulle kunna leda till ökad frigörelse från marknadsberoendet. Keynes möjliggjorde förenandet av arbetarklassens intressen och den nationella tillväxten. Ekonomisk planering, full sysselsättning, expansion av välfärdsstaten, omfördelning av resurser för att kompensera för de ojämlikheter som skapas av marknaden, ökad jämlikhet, det rymdes också, åtminstone inledningsvis, inom ramen för det reformistiska projektet - särskilt med en så skicklig överbyggnad som Rehn-Meidnermodellen.

Under ett momentum kunde socialdemokratin ta den ideologiska ledningen. Den formulerade ett program som också attraherade löntagare inom medelklassen. Kapitalismen kunde inte avskaffas, men kanske ci-

viliseras. Socialdemokratin sågs plötsligt som moderniseringens främsta bärare.

Till detta bidrog också den starka organiseringen och den centrala roll partierna intog i det politiska landskapet. Fordismen var också industrisamhällets kulmen. Aldrig hade industriarbetarna varit så många, och aldrig hade de varit så välorganiserade som nu. I många länder - de skandinaviska, Västtyskland, Österrike, Nederländerna, Belgien och Storbritannien t ex saknade socialdemokratin utmaningar på vänsterkan- ten, den hade stor legitimitet, ibland hegemoni bland väljarna, i många fall i regeringsställning och den spelade en central roll i de korporativa systemen.

Det var strukturer organiserade för och av massorna. Men de leddes med nödvändighet av byråkratier. De var nödvändiga för att partierna skulle fungera som massorganisationer, för att knyta kontakter med mas- sorna - men också för att kunna fylla sina funktioner i parlamentariska och korporativa strukturer.

Forskningen är alltså överens om att detta var socialdemokratins gyl- lene år och länge fanns det klara drag av panegyrik också bland de professionella forskarna. Boken *Socialdemokratins samhälle* som kom till SAPs hundraårsjubileum 1989 och som innehåller bidrag från så- väl svenska som internationella forskare är ett bra exempel på det. De som är mer kritiska kunde istället syrligt notera: En klasskompromiss under högkonjunktur var det allt socialdemokratin kunde leverera? Samtidigt kan skillnaderna mellan olika länders socialdemokrati vara stora. Ofta är det de nordiska länderna som får representera de fram- gångsrika.

Slutet på guldåldern

Lika plötsligt - och oväntat - som socialdemokratin efter kriget klev in i sin guldålder, lika plötsligt - och oväntat, åtminstone bland många so- cialdemokrater - började nedgången.

Decennierna efter 1970-talet kom att präglas av stora förändringar i ekonomin. Den långa efterkrigsboomen ebbede ut och ersattes av upp- repade kriser. De fick stora konsekvenser för sysselsättning och levnads- standard, och ledde också till omfattande ideologiska förskjutningar, inte minst i synen på välfärdsstaten. Oljekriserna 1973-74 och 1979, resultat av politiska motsättningar i Mellanöstern, skapade inte men utlöste en ekonomisk lågkonjunktur av oväntade mått. De kom först att uppfattas som konjunkturkriser, utlösta av övergående yttre faktorer. Men i själva verket rörde det sig om strukturkriser som kan sättas i samband med stora förändringar i den globala kapitalismen.

Masstillverkningsindustriernas svårigheter under 1970-, 80- och 90-ta- len ledde till att man i hela Västeuropa började tala om avindustriali- sering. Välfärdsstaten tycktes ha nått sin kulmen och stå inför en lång rad finansieringsproblem. Den tillväxt som utgjort den sociala grunden för efterkrigstidens politiska kompromisser kring välfärdsstaten var snart ett minne blott, efterkrigstidens världsordning gick i graven. Den key- nesianska ekonomiska politiken fungerade inte längre. De länder som satsade på en expansiv politik, finansierad av internationell upplåning, riskerade att hamna i en utdragen skuldcris när konjunkturuppgångarna dröjde. Stagflation, en kombination av de värsta av två alternativ, infla- tion och ekonomisk stagnation, blev ett nytt fenomen.

Detta blev början till ett ekonomisk-politiskt regimskifte. Istället för växande offentlig sektor och en expansiv statlig politik skedde under andra hälften av 1970-talet en omprövning. I USA, Storbritannien och Chile sattes de nya ekonomiska idéer som formulerats av den ameri-

kanske chicagoekonomen Milton Friedman i verket. En grundläggande tanke i Friedmans monetaristiska teori var att statliga försök att stimulera ekonomin i det långa loppet var verkningslösa och bara drev på inflationen. Istället förespråkade han att ingreppen i marknadskrafterna skulle göras så små och förutsägbara som möjligt. Friedmans idéer kom snart att bli en hörnsten i den ideologiska pånyttfödelse som blivit känd som nyliberalismen. Som den svenske historikern Werner Schmidt formulerat det:

“Den grundläggande betingelsen för den nyliberala politikens genombrott utgjordes av produktionens och finansmarknadernas transnationalisering från och med mitten av 1970-talet. Men det var inte en *tillräcklig* betingelse. Med fordismens kris och statssocialismens implosion diskrediterades inte bara den ekonomiska planeringens statssocialistiska utan även dess keynesianska variant. De nyliberala krafterna inom vetenskap, politik och media lyckades med att förklara krisen som ett resultat av "överreglering" och framställde den som en allmän statlig styrningskris, som nödvändiggjorde en omfattande avreglering och en "slimmad" stat. Med det senare menades inte mindre stat i största allmänhet utan endast en nedmontering av statens välfärdsfunktioner. “

Vägen från Keynes

Vilket blev socialdemokratins svar? Det är uppenbart att krisen träffade socialdemokraterna mitt i veka livet. I fokus för den kritik som utvecklades stod just det som varit deras starkaste kort: Keynes och försöken att reglera marknaderna och en växande offentlig sektor som hävstång för att minska marknadernas makt.

Underlaget för alliansen med medelklassen utmanades också. Inflationen upplevdes som ett hot mot dess förmögenhet och levnadsstandard. Den fackliga rörelse som försvarade arbetarnas levnadsstandard angreps och skatterevolter bröt ut.

Krisen försvagade också direkt det som rörelsen byggt sin styrka på: industriarbetarklassen. Dels genom en kraftig minskning av antalet jobb. Dels genom att den kamperfarenhet som spelat en så stor roll under arbetarrörelsens uppbyggnadsfas i stor utsträckning hamnat i malpåse under de gyllene åren och ytterligare tunnades ut när fackföreningarna försvagades och utsattes för ökade attacker. Och framförallt: Tidigare kunde socialdemokraterna både sköta om kapitalismen och förespråka en politik i arbetarnas intressen - nu måste de välja.

Socialistiska internationalen hade under 1970-talet genomgått en kraftig upprustning och genom de tre triumvirena Willy Brandt, Olof Palme och Bruno Kreisky vunnit kraftigt ökad prestige, framför allt i tredje världen. Men samtidigt som dessa var i full färd med att exportera sin modell till de nya staterna i Afrika och Asien utmanades den alltså på hemmaplan. Något samlat svar på de nya utmaningarna gav emellertid inte den internationella socialdemokratin. Palme kunde mot slutet av 1970-talet med beklagande konstatera att det inte fanns "några innovationer, något nytänkande hos våra broderpartier i Europa som vi kan ta fasta på" och uttryckte fruktlösa förhoppningar om en ny Keynes. Det var inte förvånande svårt att ta till sig konsekvenserna av att den socialdemokratiska

politiken plötsligt destabiliserade den ekonomi man levde i symbios med. Förhoppningsvis var det bara fråga om en tillfällig svängning. Men uppvaknandet skulle bli smärtsamt. I land efter land tvingades - eller valde - socialdemokraterna att anpassa sig till de nya villkoren, vanligtvis som en direkt följd av akuta politiska och/eller ekonomiska kriser. Ett av de mest talande - och dramatiska - exemplen är det franska. Francois Mitterand valdes till president 1981 på ett avancerat reformistiskt program med syfte att bekämpa krisen: höjda minimilöner, 35-timmarsvecka, längre semester och höjd pensionsålder, ett program som fick kraftigt stöd i väljarkåren. En rad andra åtgärder introducerades samtidigt för att ingripa i marknadskrafterna: förstärkning av banker och centrala industrikoncerner, stärkt statlig industripolitik och en omfattande satsning på jobb i den offentliga sektorn, förbättringar av sjukförsäkringen och de arbetslösas ekonomiska situation.

Problemen med en sådan kraftfull keynesianskt inspirerad politik under det tidiga 1980-talet lät inte vänta på sig: inflation, kraftigt försämrad handelsbalans, budgetunderskott och försvagad valuta. Efter ett drygt år slog regeringen till bromsarna och genomförde en hårdhänt åtstramningspolitik med en monetaristiskt inspirerad deflationspolitik i centrum.

Erfarenheterna från det franska misslyckandet skakade ytterligare en redan skakad socialdemokrati. Det var uppenbarligen inte möjligt att återupprätta Keynes i ett land. Om det hade varit möjligt att genomföra en mer samlad socialdemokratisk offensiv för att utmana nyliberalismen vet vi inte - några sådana försök gjordes aldrig. Istället anpassade sig land efter land gradvis till de nya villkoren.

Inte så att man gav upp sina övergripande mål om låg arbetslöshet, en omfattande välfärdssektor eller minskade sociala skillnader. Men medan man tidigare kopplat realiserandet av dessa mål till en politik som kontrollerade eller inskränkte de fria marknadskrafternas makt gick nu

vägen mot dessa mål över ett accepterande, ja frigörande av dessa krafter. Först ut var kanske Västtyskland under Helmut Schmidt. Intressant nog var också Sverige ett av de länder som tidigt slog in på denna väg. Bakgrunden var den djupa kris den svenska ekonomin råkat in i i samband med att socialdemokraterna åter kunde vandra in i kanslihuset under Palmes ledning 1982. De flesta hade nog förutsett ett klassiskt socialdemokratiskt svar på krisen, i stil med det som Mitterand just då var i färd med att försöka sjösätta i Frankrike. Istället var det de nya tankegångar som utarbetats kring den tillträdande finansministern Kjell-Olof Feldt som kom att styra den ekonomiska politiken: det var marknaden, inte politiken som skulle ta landet ur krisen. En kraftig devalvering som gav industrin stora vinstökningar, avregleringar och åtstramningar inom den offentliga sektorn var recept som i stor utsträckning var hämtade ur den monetaristiska läroboken. Omsvängningen kulminerade när krisen på nytt blossade upp omkring 1990 och den socialdemokratiska regeringen fastslog att inflationsmålet skulle överordnas kampen mot arbetslösheten.

Nu innebar inte detta att de svenska socialdemokraterna över en natt övergav sina ambitioner på en solidarisk välfärdsstat eller låg arbetslöshet. Och den nya politiken var i högsta grad omstridd. "Rosornas krig" visade djupet i motsättningarna. Men också inom partiledningen var synen på omfattningen av svängen kontroversiell. För Palme var det en nödvändig avvikelse för att komma över de akuta problemen och skapa förutsättningar för en återgång till en traditionell socialdemokratisk politik. Men för Feldt rörde det sig om ett definitivt skifte. Förutsättningarna för någon annan ekonomisk politik än en anpassning till marknadens villkor fanns inte.

Denna splittring fanns i de flesta partier ända till en ung energisk partiledare för det anrika brittiska arbetarepartiet gav det som framstod som en rad illa samordnade reträtter ett nytt fräscht ansikte - New Labour - och ett nytt samlande valspråk: den tredje vägen.

Den tredje vägen

Isiället för att nostalgiskt blicka tillbaka på en politik för en annan tid ville New Labour ge sig in i dialogen om den nya tidens frågor som globalisering, informationsteknologi och individualisering. För att kunna delta i det samtalet var utgångspunkten att acceptera samtalets grundläggande villkor: monetarism, friare, avreglerad marknad, balanserad budget, låg inflation framför minskad arbetslöshet, minskad inkomstöverföring (alltså ökade klyftor) och privatiseringar. Att stärka landets - eller EUs - konkurrenskraft var en prioriterad uppgift.

Någon okritisk uppslutning kring alla nyliberalismens dogmer var det inte fråga om: välfärdssystemen och den offentliga sektorn skulle effektiviseras, slimmas, krympas men inte avskaffas. Kapitalismen skulle inte tyglas men effektiviseras. Framför allt: genom den tredje vägens politik skulle socialdemokratin åter bli moderniseringens främsta bärare. Den gamla socialdemokratin hade inget att säga om den nya tidens viktiga frågor.

"Politikens främsta uppgift skulle nu bli att frigöra individers inneboende möjligheter och skaparkraft", skriver Jenny Andersson. Bakom denna i grunden ekonomiska syn låg uppfattningen att det är kunskap, kreativitet och entreprenörskap som driver samhället framåt. "Tanken på kunskapssamhället lede till en förhoppning om en ny gyllene era av tillväxt och samhälleligt samförstånd. Förutsättningen var socialdemokratiens uppslutning bakom tillväxten, marknaden och det fria entreprenörskapet."

Den tredje vägen i denna tappning blev snabbt en internationell hit. Bill Clinton i USA, Gerhard Schröder i Tyskland och Göran Persson i Sverige slöt snabbt upp.

Ett socialt Europa?

Men frågan kvarstod: var socialdemokraterna tvungna att lägga alla sina förhoppningar att utmana marknaden på hyllan för historiska relikter eller fanns det en möjlighet att driva en mer klassisk socialdemokratisk politik i andra former? För allt fler socialdemokratiska partier kom EU att framstå som en möjlighet att förverkliga en del av det program som inte verkade vara möjligt att genomföra på nationell nivå. Parollen om ett socialt Europa växte gradvis fram som en lösning när man samtidigt tvingades till marknadslösningar på hemmaplan.

Socialdemokratiens inställning till den europeiska unionen var inledningsvis sval, det var i huvudsak borgerliga politiker som var pådrivande under EECs formativa period. I Sverige sågs EEC som ett katolskt dominerat projekt som kunde utgöra ett hot mot den nordiska välfärdsmodellen. Men gradvis skedde en förskjutning i attityden som direkt kan kopplas till det nyliberala skiftet. I Frankrike spelade EEC en underordnad roll i Mitterands program inför valet 1981, men svängen mot en mer marknadsanpassad politik 1983 kombinerades med en ökad tilltro till ett socialt Europa. Också brittiska Labour såg vid samma tid EEC som en möjlig väg ur partiets egna problem. För flera av de sydeuropeiska socialistpartierna framstod en EEC-anslutning som en genväg till en snabbare modernisering och ekonomisk utveckling. Också de svenska socialdemokraterna gav upp sitt motstånd i början av 1990-talet. Även här var ett viktigt motiv att det skulle kunna bidra till att lösa akuta ekonomiska problem. Däremot dröjde det ytterligare några år innan idén om ett socialt Europa hade satt sig här. Först inför folkomröstningen 1994 lyfte Ingvar Carlsson fram hur ett medlemskap skulle bidra till att stimulera tillväxt och lösa sociala frågor. På samma sätt försökte man framställa euron som en demokratisk motvikt mot växande globala marknadskrafter vid EMU-omröstningen.

Sitt verkliga genombrott fick parollen om ett socialt Europa just vid denna tid. För Tony Blairs Tredje väg passade det som hand i handske. Han såg ett starkt EU som en central hävstång för att skapa förutsättningar för ett effektivt Europa som framgångsrikt kunde hävda sina intressen på den globala marknaden. Det sociala Europa blev ett viktigt argument gentemot dem som uttryckte skepsis mot att lämna allt för stor makt till marknadslösningar.

Det var också vid denna tid som några av de mest konkreta försöken att formulera ett program för ett "socialt Europa" i socialdemokratisk tappning togs. Ett av de viktigaste var det förslag till gemensam arbetslöshetspolitik som utarbetats av Allan Larsson, som snart skulle bli generaldirektör i EU med ansvar för bland annat arbetsmarknadsfrågor. Ett huvudtema i Larsson-rapporten *Put Europe to Work* var samordnade europeiska insatser för att stimulera produktionen. Den bestod av två hörnstenar. En var förankrad i ett marknadsekonomiskt tänkande: Låga räntor, skattepolitik som underlättade investeringar, lån från Europeiska investeringsfonden. Den andra bestod i förslag om mer aktiva politiska ingripanden från EUs sida, framför allt omfattande investeringar i infrastruktur, också sociala villkor, som dagis, äldreomsorg och upprustning av bostadsområden, allt för att stimulera sysselsättning och produktivitet. Nu restes också frågan om minskad arbetstid liksom mer effektiva sociala trygghetssystem.

Förslaget kom att spela en viktig roll för de europeiska socialdemokraterna under resten av 1990-talet som ett exempel på hur unionen skulle kunna användas för en mer offensiv socialt inriktad politik med nya, socialdemokratiska förtecken.

Sammanfattningsvis menade man att traditionella socialdemokratiska åtgärder på nationell nivå inte längre var användbara, det var nödvändigt att flytta upp besluten på europeisk nivå. Men samtidigt slogs tydligt fast att vägen till mer aktiva åtgärder från EUs sida måste gå över en fortsatt effektivisering och liberalisering av marknaden.

Under de kommande åren togs ytterligare initiativ i samma riktning. Stora förhoppningar knöts till den ökade betydelse som tillskrevs den sociala dimensionen i Amsterdam- och så småningom Lissabonavtalen. Dessutom gavs de socialdemokratiska partierna i slutet av 1990-talet lite oväntat möjligheter att sätta tryck bakom orden. Under åren kring sekelskiftet kunde den europeiska socialdemokratin efter många år av tillbakagång plötsligt glädjas åt betydande valframgångar. Som mest hade 12 av dåvarande 15 medlemsländer socialdemokratiska statsministrar, bland dessa Tyskland, Frankrike och Storbritannien.

Men trots det, någon enighet för att gå fram efter Larssons bägge vägar gick aldrig att uppnå, ens inom den socialdemokratiska gruppen, än mindre i EU som helhet. Framför allt de tyska och brittiska partiledarna, Schröder och Blair, satte effektivt stopp för "eurokeynesianska avvikelser. Investeringar i "humankapital", förbättrad konkurrens och strukturella reformer var den väg de anvisade — inte utan framgång. Under få perioder av EUs historia har avregleringar och marknadsreformer genomförts med sådan frenesi som under det unika socialdemokratiska maktinnehavet mellan 1997 och 2002. Inte minst var det då som grunderna till EES- och Lissabonavtalen lades som i mer klara termer än tidigare kodifierade EUs nyliberala politik, må vara till en del klädd i termer som "kunskapssamhälle" och "sociala partners".

Forskningen har lyft fram flera orsaker till att ett socialdemokratiskt "socialt Europa" gett så lite resultat. En är att de stora olikheter i program, historia och social förankring som kännetecknade den europeiska socialdemokratin vid denna tid förstärktes. En annan är att den kris som skapades av sekelskiftets IT-bubbla gav mindre resurser för en offensiv politik.

EU som spärr för ett socialt Europa

Om man har som inriktning att föra en socialdemokratisk politik — i vilken form det vara må - på europeisk nivå måste man emellertid också reflektera över de problem som är förknippade med EU som politisk arena. Går det över huvud taget att bygga ett "socialt Europa" den vägen? Frågan har utförligt diskuterats och många forskare tenderar att svara nekande. EU kännetecknas av en långt gången institutionell spridning utan något klart maktcentrum: ministerrådet, kommissionen med en omfattande byråkrati, Europaparlamentet, centralbanken, EU-domstolen och de 28 medlemsländernas regeringar och parlament, alla har de inflytande över unionen. De organisationer som traditionellt byggt upp de nationella demokratierna, de politiska partierna, har ingen självklar central ställning i detta konglomerat av institutioner. Visst finns de direkt eller indirekt representerade i många av organen, men inte på ett samordnat sätt. Det är ett system utan partierna som koordinator.

EU är dessutom ett konsensusorienterat konserverande system. Genom att det är så svårmanövrerat bygger det på fortgående kompromisser. Beslut är, när de väl är fattade, svåra att ändra. Om nu trots allt man genom samtidiga politiska majoriteter i ministerråd, kommission och parlament skulle kunna skapa en majoritet för en mer expansiv ekonomisk politik skulle den då kunna realiseras, frågar Stefano Bartolini, framstående statsvetare vid Europauniversitet i Florens, och svarar nekande: "En sådan förändrad politik skulle hindras av den europeiska centralbankens självständighet, av EG-rätten och EG-domstolen, av veton i ministerrådet".

Samtidigt är det klart att EU-politiken och ideologin bakom det europeiska projektet i sin tur spiller över på den nationella politiken genom tusen och ett beslut som också påverkar de socialdemokratiska partierna och deras nationella manöverutrymme ytterligare. Det kanske allra tydligaste exemplet på detta är de konvergenskrav som EU ställer på nya

medlemmar. Dessa är i dominerande utsträckning formulerade efter den nyliberala kodexen och innebär att även socialdemokratiska regeringar måste acceptera en monetär ekonomisk politik och långtgående marknadsreformer för att över huvud taget få ansluta sig till unionen, krav som är betydligt mer omfattande än de starkt kritiserade som IMF eller WTO ställer. De länder som anslöt sig till EMU var dessutom tvungna att gå ännu längre i denna riktning.

EU undergräver tre klassiska socialdemokratiska fundamentala särdrag, sammanfattar den grekiske statsvetaren Gerassimos Moschonas: Tilltron till staten, tilltron till politikens primat och en välfärdspolitik anknuten till arbetarklassen. Samtidigt vore det inte korrekt att lägga hela förklaringen till socialdemokratins allt mer marknadsorienterade politik hos EU. Den föregick som vi sett i stor utsträckning Maastricht och skedde också i Australien och Nya Zeeland, länder som inte påverkades av EU.

Orsaken till socialdemokratins (tillfälliga uppgång och) fall

Den europeiska socialdemokratin lyckades alltså i slutet av 1990-talet göra en, som det visade sig tillfällig, comeback som ledande politisk Kraft i Europa symboliserat av Tony Blairs Storbritannien, Gerhard Schröders Tyskland, Lionel Jospins Frankrike och för den delen också Göran Perssons Sverige. De kunde rida på ett ökat missnöje med en allt för doktrinär nyliberalism i Thatchers Storbritannien eller USA och de kom till makten samtidigt under 1990-talets IT-eufori. Men efter sekelskiftet gick det bara utför för de flesta socialdemokratiska partier. Många av dem fick uppleva de lägsta röstetalen sedan det demokratiska genombrottet och få ha lyckats vända trenden. Varför? Finns det något samband med socialdemokratins oförmåga att utnyttja de möjligheter som deras starka ställning i EU erbjöd? Eller var det den slutliga bekräftelsen på att man förlorat sin särart?

Inledningsvis skisserade vi två sätt att beskriva socialdemokratin i generella termer. Den breda definitionen var ett försök att fånga några centrala drag i en gemensam reformistisk ideologi: att utifrån förutsättningen att socialdemokratin och kapitalet hade gemensamma intressen av att skapa bästa förutsättningar för en ekonomisk tillväxt, vilket inkluderade såväl viss statlig styrning som en välfärdsstat, hitta former där politiken skulle kunna begränsa kapitalets makt. Det är uppenbart att förutsättningarna för denna plattform underminerats: kapitalets intresse av att bygga gemensamma projekt med arbetarrörelsen var vid denna tid, lindrigt uttryckt, svagt och socialdemokratins program för att tygla marknaden, med samma undersattnement, inte särskilt konkret.

Men läget för socialdemokratin definierat enligt den smala beskrivningen, "rörelsen", är knappast mindre problematiskt. Utvecklingen är på ett plan en konsekvens av förändringarna i de grundläggande produktionsförhållanden och de "globaliseringstendenser" som också varit en grund för de förändrade politiska förskjutningar vi skisserat ovan. På en samhällelig nivå återspeglar detta en övergång från efterkrigsti-

dens fordistiska produktionsförhållanden till postfordism. Det betyder med andra ord slutet för den gamla industriproduktionen, organiserad kring masstillverkning och löpandebandsprincipen, och början på en ny, mer individualiserad, global och datoriserad produktionsordning och en samtidig överföring av arbetskraft från industrisektorn, där den kunde frigöras på grund av rationaliseringar i och med datoriseringen, till en växande tjänstesektor. Den sociala kraft som länge utgjorde basen i de socialdemokratiska masspartierna, industriarbetarklassen, har genomgått en kraftig decimering. I Sverige utgjorde den över 30 procent av alla förvärvsarbetande under 1960-talet. Under de omfattande industrinedläggningarna och omstruktureringarna i kölvattnen av 1970- och 90-talskriserna mer än halverades andelen till 15 procent. Antalet har ytterligare sjunkit efter finanskrisen 2008. Att de traditionella industrijobben i betydande utsträckning istället överförts till tredje världen skulle naturligtvis kunna utgöra ett incitament för den internationella socialdemokratin att satsa resurser på att stödja deras fackliga organisationssträvanden. Av detta har vi emellertid sett föga.

Men utvecklingen i Europa var alltså inte bara kvantitativ. Industriarbetarnas samhälleliga roll och ställning inom arbetarklassen försköts också på andra sätt. Visst är fortfarande tunga och slitsamma jobb legio inom industrin, men det har också skett en utveckling mot processtyrda arbetsuppgifter där metallarbetares jobb utförs framför manöverpaneler snarare än vid löpande band. Många av de tunga och fysiskt och psykiskt slitsamma jobben finns idag istället inom vården och andra kvinnodominerade arbetsplatser. 1990 hade tjänstesektorn vuxit till sextio procent och alltså blivit den största i ekonomin.

Forskningen visar hur effekterna tydligt är avläsbara i partiernas medlemssiffror. De framförallt nordeuropeiska partier vars majoritet traditionellt bestått av industriarbetare har ofta tappat hälften eller mer av sina medlemmar. De nya medlemmar som anslutit sig har istället i regel kommit från andra sociala skikt som inte har den traditionella arbetarrörelsens erfarenheter, och inte heller känner sig bundna av dess traditioner.

Deras fackliga erfarenheter kommer till exempel i allt större utsträckning från tjänstemannafackföreningar, där de kollektiva kampformerna traditionellt spelat en underordnad roll.

Samtidigt har de mer arbetardominerade fackföreningarna, bland annat på grund av de gyllene årens korporativa ideal, i betydande utsträckning vant sig av med den självständiga mobiliseringen. Följden har blivit en uttunning av arbetarrörelsens traditionella arbetsformer. Konsekvenserna har blivit särskilt märkbara inom de ledande strukturerna som i allt mindre utsträckning består av företrädare för arbetarklassen (I Palmes rörsta regering 1969 hade hälften en bakgrund inom LO-sektorn, i Göran Perssons 2006 endast 2 av 22).

Dessa tendenser har förstärkts av de ändrade villkor för politiskt arbete i riktning mot professionalisering, medialisering och individualisering som kännetecknat de senaste decennierna. Utvecklingen från masspartier till elitstyrda partier är en generell trend som inte bara gäller socialdemokraterna, men som naturligtvis blir särskilt märkbar för partier av folkrörelsekaraktär. Det är inte längre föreningsvana som efterfrågas bland ledarna utan erfarenhet av media, opinionsarbete och kommunikationsstrategier. Tony Blairs spinndoktor Lord Peter Mandelson har blivit symbolen för en helt ny typ av politisk aktör.

Ett tydligt uttryck för den förändrade sociala strukturen i de socialdemokratiska ledningarna är att det idag anses självklart att Schröder, Blair eller Dominique Strauss-Kahn efter fullgjorda uppdrag i sina partier tar uppdrag som rådgivare åt det internationella storkapitalet (eller Feldt, Persson och Nuder åt det svenska). Partiledningarnas försvagade kontakter med traditionella såväl som nya sociala rörelser skapar naturligtvis också svårigheter att avläsa förändringar i de djupa leden, något som flitiga opinionsundersökningar bara delvis kan kompensera för. Samma utveckling är mätbar i partiernas väljarbaser, där arbetarklassen i traditionell mening numera utgör en mindre del av väljarkåren. Detta kan naturligtvis till en del förklaras av arbetarklassens minskning

i absoluta tal. Men det kan också ses som ett misstroende mot partiernas förändrade politik och inte minst ansträngningarna att vinna medelklassväljarna. För det är klart att partiernas ökade beroende av mellanskikt påverkat den politiska profilen. Samtidigt verkar den ha lönat sig dåligt.

För några decennier sedan röstade bortåt 80 procent av LO-förbundens medlemmar på socialdemokraterna, i 2010 års val bara 50. Samtidigt har förlusten inte kunnat kompenseras av motsvarande framgångar bland medelklassen. Längre röstade 40 procent av TCO-förbundens medlemmar på socialdemokraterna, 2010 var det 26 procent.

Samma ras, bland bägge grupper, kan de tyska och brittiska partierna avläsa. Situationen är än mer utpräglad i de sydeuropeiska socialistpartierna. Och i Frankrike har sedan länge Front National varit det största arbetarepartiet i röster räknat. Det innebär att den speciella kulturen, med rötter i den traditionella arbetarrörelsen gradvis har upplösts och inte ersatts av något annat socialt kitt. På det sättet har socialdemokratin i allt större utsträckning blivit ett parti som andra.

Vi har nu nått vår egen tid. Det betyder att forskningens svar blir allt mer tentativa. Och kanske allt mer färgade av forskarnas egna utgångspunkter. För några har socialdemokratin rätt och slätt blivit en banal kraft utan eget program. Andra ser fortfarande en egen distinkt ideologi som värnar om politikens primat i samklang med stödet till en dynamisk men anständig kapitalism.

Bildandet av Progressive Alliance och övergivandet av den gamla socialistiska internationalen symboliserar väl en klassisk socialdemokrati vid vägs ände - bara begreppet socialism är ju en anakronism för dessa krafter. Syftet är naturligtvis inte att återupprätta någon organisering på klassbas. Tvärt om, det rör sig om en center-vänsterrörelse, öppen för såväl tredje vägens socialdemokrater som progressiva borgerliga krafter. Men är det verkligen i mitten framtiden finns?

Kommentarer till artikeln “ Socialdemokratin i ett internationellt perspektiv”.

När socialdemokraterna i början av 1930-talet fick regeringsmakten i Sverige såg världen ut på ett helt annat sätt än idag 2015. Kommunikationerna med omvärlden var inte så utvecklade som idag. Skulle man till USA fick man åka atlantångare en vecka. Till andra världsdelar tog det minst lika lång tid. Flyget hade inte kommit igång. Telefoner o d var det som kunde ge snabbare kontakter.

Nyhetsförmedling inom Sverige skedde huvudsakligen med tidningar. Svensk radio började 1925, men mottagningsapparaterna var dyra och alla hade inte råd med dem. Stumfilmen blev ljudfilm omkring 1930 och som förspel på bio kom journalfilmer som visade litet av världen.

På 1930-talet blev sedan radion viktig. På 30-talet var det krig mellan Kina och Japan, men det var så långt bort att man knappast brydde sig. Så kom Mussolini och Hitler och de kändes som mer oroande. I Sverige bedrev man inrikespolitik och utöver det importerade och exporterade man men hade inte mycket åsikter om Sveriges förhållande till omvärlden.

När andra världskriget kom gällde det för Sverige att hålla sig utanför. Att ingripa i världen och försöka förbättra den var det knappast tal om. Kriget tog slut och då skulle allt bli bättre. Kvar var tanken att Sverige skulle bedriva sin inrikespolitik. Det var inte förrän på 1970-talet makthavarna började förstå, att man måste fundera på hur man bättre skulle förhålla sig till omvärlden.

Nu har världen blivit en annan. De tidigare utvecklade länderna har utvecklats och närmar sig västvärldens förhållanden.

När sovjetunionen upphörde 1991 fick världen en ny struktur och var inne i en ny epok med ett par hundra stater med skiftande författningar som nu huvudsakligen bygger på mer eller mindre utvecklad demokrati.

När de svenska socialdemokraterna började var det i en tid som dominerades av överklassen och partiet blev ett intresseparti för arbetarklassen. Partiet var inte alltid ett parti för de lägsta klasserna under arbetarklassen, och inte ett parti för medelklassen eller överklassen.

Nu har det utvecklats så, att arbetarklassen blivit mindre och en del socialdemokrater kommit upp i klasser däröver. Socialdemokraterna behöver överge principen att vara ett intresseparti för en klass och bli ett parti för hela folket.

Den grundläggande principen bör vara den som formulerades av Per Albin Hansson i hans folkhemstal 1928 med b l a : “det goda hemmet känner icke till några privilegierade eller tillbakasatta. inga kelgrisar och inga styvbarn”. Problemet blir att fördela gott och ont så att man uppnår något slags jämlikhet.

Det är människornas konsumtionsverksamheter och produktionsverksamheter som åstadkommer utvecklingen, de styrs av individernas viljor, av organisationer och företag och av politiska system, i bästa fall demokratiskt tillsatta. Den som vill förändra världen måste sätta sig in i hur verksamheterna styrs och sedan styra på lämpligt och möjligt sätt. Detta gäller för all världens folk.

Socialdemokraterna bör, för att överleva, detaljera sin politik enligt listan med de 22 politikområdena. De övensstämmer huvudsakligen med de ministerområden som den nuvarande regeringen bygger sin politik på. Det viktigaste politikområdet, det om hushållsverksamheterna har dock regeringen ingen minister för, vilket visar på en stor brist i politiken.

Partiet har på sin hemsida på internet inte en tillfredsställande beskrivning av sin politik, vilket försvårar för allmänheten att förstå vartåt partiet syftar.

Socialdemokraterna visar inget intresse för utbildningen i skolan. Det behövs bättre utbildning isynnerhet för rollerna A1 och A, men också för rollerna B1 og B2.

I listan med politikområden finns ett område för utrikes- och världspolitik, globaliseringen. Som världen nu ser ut är beroendena mellan Sverige och omvärlden så stora, att socialdemokraterna bör lägga stor vikt vid att utforma en världspolitik, för svenska behov. En sådan politik behöver bli detaljerad och kan bygga på de 22 politikområdena. Det är nödvändigt att socialdemokraterna lär sig förstå problemen i världen. lär sig forma en världspolitik efter det och lär sig beskriva det för allmänheten/väljarna.

Vad de borgerliga partierna syftar till framgår, om än otydligt ibland, av deras politik. De gynnar överklassen och socialdemokraterna måste ha en politik för hela folket, med bra fördelningar av ont och gott.

Sverigedemokraternas politik är mer svårfångad. Socialdemokraterna bör försöka komma underfund med vad den bygger på och hur den kan styras till något bättre.

Problemomåden för världen kan grovt räknat vara:

Världen

USA

Europa

Ryssland

Kina

Indien

Pakistan

Japan

Övriga Asien utom Mellanöstern

Mellanöstern och Nordafrika

Övriga Afrika

Övriga Amerika

Australien

Oceanien

Polarområdena

Världshaven

Rymden

DN 7 juni 2015:

“ Klok vägvisare till Europa. Anna-Lena Lodenius skildrar högerpopulismens olika ansikten.

Sannfinländarna, Dansk Folkeparti, Jobbik, Lega Nord, Sverigedemokraterna – överallt och på bara några decennier har en ny sorts partier växt som svampar ur den urlakade europeiska jorden, och inga bekämpningsåtgärder tycks kunna hejda spridningen.

Oroade politiker, meningsmotståndare och forskare träter om problemformuleringar och benämningar. Ska de ses som populisterna, högerextremister eller rent av fascister? Hur lika är de, och hur olika? Och vad är det som gör att de lyckas tränga allt längre in i politikens nyss så välansade trädgårdar?

Svaren på frågorna tenderar att bli ungefär lika många och varierande som antalet deltagare i debatten. I en ny bok om fenomenet, ”Vi säger vad du tänker”, påpekar journalisten och författaren Anna-Lena Lodenius också att få ämnen är så genomtröskade som detta. Osannolika mängder forskning har producerats, och antalet titlar bara växer.

Så varför ännu en ny bok? Hennes svar är dels att det trots allt inte finns så mycket litteratur för en bredare publik, dels att landskapet förändras så snabbt att kunskapen om det snabbt föråldras – men också att forskarnas och mediernas bild av frågan går isär.

I det har hon helt rätt, och hon är själv en av de bästa vägledare i den här djungeln man gärna kan få. Hon har rört sig länge i den, är väl påläst och har nu rest mellan Finland och England, Norge och Italien för att undersöka lokal ekologi och växtkraft och få syn på likheter och särdrag. Främst har hon tittat på partier som uppnått en viss position och respektabilitet i sina länder, som Front National i Frankrike, Dansk Folkeparti, norska Fremskrittspartiet och brittiska Ukip.

Vi får möta dem i närbild och på plats, samtala med väljare, partiföreträdare och forskare. Det är oavbrutet intressant och mycket lärorikt alltihop. Allra mest förstår man att artrikedomen i den här politiska floran är närmast bedövande.

Ett parti kan ha en lång och djup efterkrigshistoria – som Front National. Ett annat är nytt och hänger mest på en färgstark person – som Nigel Farage Ukip. Sverigedemokraterna har utpräglat nazistiska rötter medan Dansk Folkeparti från början mest bestod av skattegnällare.

För Ukip står EU i fokus, för Lega Nord regional självständighet. Aktion für Deutschland stör sig på Greklands skulder, Front National på USA:s dominans. De flesta klagar visserligen på invandringen, men är samtidigt oense om vilken sorts invandrare det egentligen är fel på.

Det är som om varje lands besvikna väljare är besvikna på sitt eget sätt. Ändå finns ju en del återkommande drag, och Anna-Lena Lodenius pekar på några. Dit hör kärnan i populismen: kritiken mot ”eliten” som består av alla de politiker och byråkrater, journalister och intellektuella som upprätthåller systemet och förklarar för vanligt folk vad de ska tycka och säga. Dit hör idén om den egna, genuina platsen i världen, ett ”hjärtland” som är ”vårt” och som ska försvaras mot uti-

från kommande påhitt och förändringar. Dit hör en högljudd veklagan om bristande demokrati – samtidigt som den egna rörelsen styrs med auktoritär järnhand.

Men dit hör också den intressanta förmågan att vid behov blixtnabbt skifta både retorik och budskap. På en gång en möjlighet och ett hot: ett parti kan därmed lika lätt fogas in i det traditionella politiska landskapet som plötsligt mutera till farligare, öppet fascistiska former; generna finns ju oftast där.

Men vad den europeiska högerpopulismens samlade framgångar egentligen bottnar i, och hur de skulle kunna hejdas, ger inte heller Anna-Lena Lodenius något riktigt klart svar på. Något har det säkert med själva reportageformen att göra, den gör visserligen boken både lättläst och levande, men underlättar knappast överblicken över det europeiska missnöjets gemensamma grunder.

Men de står nog inte heller att finna bara i vad partierna själva och deras väljare säger och gör, utan måste sökas djupare i den underliggande politiska och historiska jordmånen.

I själva verket, tror jag, hämtar de här rörelserna sin viktigaste näring ur EU:s makt och vanmakt. Unionens lockelser har ju falnat rätt avsevärt. Finanskrisen har brutalt visat att den inte alls, som en gång utlovades, förmår skydda sina mer utsatta medborgare mot globaliseringens råa krafter, samtidigt som dess regler och byråkrati får den nationella politiken att framstå som kringskuren och tandlös.

Europas ekonomi och arbetsmarknad har gått i stå, välfärden krymper och de rika blir bara rikare. Den nyss trygga hembygden förändras

ohjälpligt och i allt snabbare takt; landsbygden avfolkas, städerna stressas, förorterna däremellan försumpas. Medan flyktingströmmarna ökar.

Vem bestämde det här? Inte vi. Dom. Någon.

Och inte ens vänstern tycks kunna peka ut en väg mot en annan och gladare europeisk framtid.

Det är en ganska perfekt mylla för en nationalistisk motreaktion, och i grunden tror jag det är en sådan vi nu ser växa fram ur de missnöjda marginalerna i EU:s hybridimperium, ungefär som i Österrike-Ungern för ett sekel sedan. Olika från land till land, förstås, men den tar sig uttryck just i dessa gapiga typer som säger vad du tänker, att allt är åt helvete – men om bara de får bestämma är vi snart herrar i eget hus igen, och världen blir begriplig på nytt.

Det är starka krafter i rörelse, och deras samlade tillväxt kan nog knappast hejdas med mindre än att Europa lyckas uppfinna en ny, trovärdig och betydligt bättre framtid åt sig. Och det brådskar: sannfinländaren Timo Soini blev just utrikesminister i Helsingfors, och snart kan Frankrikes president heta Marine Le Pen.

Lars Linder “

“Litteratur: Anna-Lena Lodenius: ”Vi säger vad du tänker. Högerpopulismen i Europa” Atlas “

Sveriges regeringar under 100 år

Nedan finner du en förteckning över de ca 40 olika regeringar som har styrt Sverige under de senaste 100-talets början.

Årtal Statsminister Typ av regering

1900-09-12

1902-07-0 Fredrik von Otter Borgerlig

1902-07-05

1905-04-13 Erik Gustaf Boström Borgerlig

1905-04-13

1905-08-02 Johan Ramstedt Expeditionsministär

1905-08-02

1905-11-07 Christian Lundeberg Borgerlig samlingsregering

1905-11-07

1906-05-29 Karl Staaff Liberal

1906-05-29

1911-10-07 Arvid Lindman Höger

1911-10-07

1914-02-17 Karl Staaff Liberal

1914-02-17

1917-03-30 Hjalmar Hammarskjöld Höger

1917-03-30

1917-10-19 Carl Swartz Höger

1917-10-19

1920-03-10 Nils Edén Koalition: Liberal, Socialdemokratisk

1920-03-10

1920-10-27 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1920-10-27

1921-02-23 Louis De Geer (dy) Ämbetsmannaministär

1921-02-23

1921-10-13 Oscar von Sydow Ämbetsmannaministär

1921-10-13

1923-04-19 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1923-04-19

1924-10-18 Ernst Trygger Höger

1924-10-18

1925-01-24 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1925-01-24

1926-06-07 Rickard Sandler Socialdemokratisk

1926-06-07

1928-10-02 Carl Gustaf Ekman Koalition: Frisinnad, Liberal

1928-10-02

1930-06-07 Arvid Lindman Höger

1930-06-07

1932-08-06 Carl Gustaf Ekman Frisinnad

1932-08-06

1932-09-24 Felix Hamrin Frisinnad

1932-09-24

1936-06-19 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1936-06-19

1936-09-28 Axel Pehrsson (i Bramstorp) Bondeförbundet

1936-09-28

1939-12-13 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet

1939-12-13

1945-07-31 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet, Folkpartiet och Högern

1945-07-31

1946-10-06 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1946-10-11

1951-10-01 Tage Erlander Socialdemokratisk

1951-10-01

1957-10-31 Tage Erlander Koalition: Socialdemokratiskt, Bondeförbundet

1957-10-31

1969-10-14 Tage Erlander Socialdemokratisk

1969-10-14

1976-10-08 Olof Palme Socialdemokratisk

1976-10-08

1978-10-18 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1978-10-18

1979-10-12 Ola Ullsten Folkpartiet

1979-10-12

1981-05-19 Thorbjörn Fälldin

Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1981-05-19

1982-10-08 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Folkpartiet

1982-10-08

1986-02-28 Olof Palme Socialdemokratisk

1986-03-01

1990-02-26 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1990-02-26

1991-10-04 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1991-10-04

1994-10-07 Carl Bildt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokratiska samhällspartiet

1994-10-07

1996-03-22 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1996-03-22

2006-10-06 Göran Persson Socialdemokratisk

2006-10-06 Fredrik Reinfeldt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet

I september 2014 förlorade de borgerliga valet och en regering Stefan Löfven med socialdemokrater och miljöpartister trädde till.

Utbildning. Se sid 74-109 i
<http://Wimnell.com/omr36-39zzz.pdf>

- 74 Innehållsförteckning.
75 **Om utbildning i skolan.**
76 Läroplan för grundskolan, förskoleklassen, fritidshemmet 2011
80 Ämneslärare saknar utbildning för att undervisa.
83 Många obehöriga lärare i skolan.
84 **Religion och levnadskunskap.**
86 **Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan.**
87 Tema SO.
87 Hur viktiga är SO-ämnena ur ett samhälleligt perspektiv?
88 Hur ser SO-undervisningen ut i praktiken?
90 Hur viktigt är det att lärarna har ämnesdidaktiska kunskaper?
91 Kursplaner.
91 Något för kulturministern och demokratiministern.
92 Något för arbetsmarknadsministern och näringsministern.
93 Planering och styrning. En svensk världsplanering behövs.
94 En inledning om planering.
96 Det första steget om folkets kunskaper och värderingar.
97 Svenska väljare okunniga.
98 Innehållet i : Sven Wimnell 31 januari 2014:
Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund.
Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper.
PISA. Civilsamhället. Kultursamhället.
101 **Innehållet i: Sven Wimnell 4 september 2014:**
Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem.
107 "Förbättra resultaten i skolan genom att
kasta ut datorerna från lektionerna.
109 Kunskapsklyftan riskerar bli en av de stora klassfrågorna.

Om utbildning i skolan. (Sid 75 i zzz)

Vilka möjligheter har svenska folket att förstå partiers beskrivningar av sin politik?

Man får då återgå till det svenska utbildningsväsendet. Det finns inga andra krav om att svenskarna ska följa med utvecklingen än att man ska gå igenom grundskolan. Om man har lärt sig det som står i grundskolans läroplaner är man redo att rösta - så får man uppfatta det. Äldre personer som gått i äldre skolor med äldre läroplaner får rösta, men kan naturligtvis inte tillräckligt för att göra det.

Före skolåldern finns inga krav om utbildning, man räknar med att föräldrarna uppfostrar barnen. För dagis och förskola finns vissa krav. Krav om barn finns i FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och i Barnkonventionen.

Regeringen ska utreda om barnkonventionen bör bli svensk lag. Regeringen vill ta reda på hur tillämpningen av lagar och andra föreskrifter överensstämmer med barnkonventionen och tillsätter därför en utredare, Anita Wickström. Den särskilda utredaren ska även analysera för- och nackdelar med att inkorporera barnkonventionen, det vill säga om den ska gälla som svensk lag. - Barnets rättigheter behöver stärkas i vårt land. Även om vi tycker att vi gör mycket rätt enligt barnkonventionen så finns det anledning att förstärka barnets rättigheter på flera områden, säger Maria Larsson.

Grundskolan regleras med läroplanerna. I den läser alla om religion, men något ämne om filosofi och psykologi finns inte, ämnen som gäller tänkandets och kunskapens historia och ämnen som gäller hur människor fungerar psykologiskt sett. Grundskolan ska vara allmän-

bildande och innehålla allt man behöver, men gör det inte.

Före andra världskriget gick cirka 5 % av årskullarna på gymnasiet som då var allmänbildande, men inte hade filosofi och psykologi som obligatoriskt. Uppskattningsvis kanske 20 % av dem på gymnasiet läste detta, dvs cirka 1 % av årskullen läste filosofi.

Nu är gymnasiet huvudsakligen till för yrkesutbildning, men kanske fortfarande 1 % av årskullarna läser filosofi och psykologi.

På högskolor och universitet läses de ämnena bara då det behövs i yrkena. Om man räknar med att 1 % läser det kommer man till att 99 % av dem på universitet och högskolor blir fackidioter.

I de 22 politikområdena finns anledning att kommentera hur grundskolan tillgodoser kunskapsbehoven i områdena.

Som tur är följer många svenskar, trots dålig skolgång, med i det som händer och sker.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

Religion och levnadskunskap. (sid 84 i zzz)

Tanken med att bygga ut religionsämnet är att religionsämnet är litet och skulle tåla en komplettering. Litet är kanske ämnet i Sverige, men det är stort i världen, stort i Mellanöstern, Nordafrika och andra länder med Islam, stort i USA med bl a högerextrema religiösa fundamentalister som hotar ruinera USA, stort i Sydamerika och stort i de flesta länder utom Norden och kommunistiska länder som Ryssland och Kina. I Sverige förekommer religiösa problem bland invandrare. I Ryssland har religion trätt fram efter Sovjetunionens fall. Påvedömet är kvar.

Religioner har i Sverige på senare tid blivit mer problematiska än tidigare. Religioner behöver en motvikt bestående av filosofi och psykologi o d som föreslås som komplettering i ämnet Religionskunskap i grundskolan. Även på gymnasiet behövs samma kompletteringar.

Gymnasiegemensamma ämnen: Engelska, Historia, Idrott och hälsa, Matematik, Naturkunskap, Religionskunskap, Samhällskunskap, Svenska/svenska som andraspråk.

Förr fanns högre allmänna läroverk. Cirka 5 % av årgångarna barn gick där och resten i folkskolan. På gymnasiet kunde finnas en lektor som var präst och hade hand om religionsundervisningen (kristendom var ämnet då). Han skötte också undervisningen i filosofi, som bestod av tre ämnen: filosofi, logik och psykologi.

Filosofiämnet var inte obligatoriskt, i en klass på reallinjen med 25 elever kunde det vara bara två som läste filosofi. Filosofiämnet är fortfarande inte obligatoriskt på gymnasiet och hela efterkrigstiden har en stor del av dem som gått där och efteråt på högskolor och universitet inte fått någon utbildning i filosofi och psykologi. Många av dem har blivit chefer och män i staten - utan utbildning i filosofi och psykologi,

men väl i religion. Det är inte bra. Det gamla filosofiämnet är nu uppdelat på filosofi och psykologi.

De första gymnasierna kom till i början på 1600-talet och hade då uppgiften att förbereda för prästutbildning och utbildning av tjänstemän i staten. Religion hade en stark ställning. Den allmänna folkskolan kom till 1842 och sköttes till en början i stor utsträckning av präster och andra kyrkans män. Barn skulle bli religiösa med kristlig tro. Gymnasierna utvecklades vartefter med nya ämnen, reallinjer tillkom, och flickor fick börja gå på gymnasierna på 1920-talet. Biskoparna var högsta chefer för läroverken. Med tiden togs biskoparnas ledarskap bort.

Folkskolan växte vartefter och de nuvarande grundskolorna och gymnasierna kom till i slutet på 1900-talet. Statskyrkan har avskaffats och kristendomskunskapen har ändrats till religionskunskap. Man får nu inte undervisa i religion så att barnen blir religiösa utan bara om religion.

Man bör komma ihåg att religioner med gudars styrningar tillkom under forntiden och att deras betydelse har minskat och nu mer och mer ersätts av demokrati där människorna är ansvariga för styrning och utveckling. Religionerna är visserligen ännu av stor betydelse, men de är i dagens situation ändå av marginell betydelse.

Att i Sverige ha ett obligatoriskt ämne som bara handlar om religion är att tillmäta religionerna för stor betydelse. Viktigare är världsliga problem och kunskaperna om dem förtjänar större uppmärksamhet. Att komplettera religionsämnet med mer aktuella saker är lämpligt. Det gör att ämnets beteckning Religionskunskap inte passar utan bör ersättas av något mer rättvisande.

Man kan inte bara ändra till "Livsåskådning", "Filosofi" eller "Psykologi", det blir för snävt och missvisande.

Ämnet Samhällskunskap har sina lärare utbildade på Statsvetenskapliga institutioner, Det som behöver tillkomma ligger närmare religionerna och därför kan det vara bra att lägga det tillkommande tillsammans med religion, i ett ämne Religion och levnadskunskap.

Om religionsämnet ombildas till ett ämne med filosofi och psykologi kommer det ämnet att innehålla många universitetsämnen. Av ämnena kan man anse att religionen var först och om man lägger ämnena i en kronologisk och logisk ordning kan man börja med religion:

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

Skatter och bidrag. Se sid 117-257 i

<http://Wimnell.com/omr36-39zzz.pdf>

- 119 Något om skatte- och bidragshistoria.
- 122 Mer om skatter och bidrag.
- 127 Tillägg om skatter.
- 129 Matmomsen.
- 130 Problem med lån.
- 132 Deklarationsdags. Bostadsförsäljningar.
- 133 Var glad för att du slipper djävulsblanketten.
- 134 10 tips som hjälper dig med din deklaration.

- 137 Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
- 137 Årskostnader år 2014, pensionärer.
- 138 2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
- 138 2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
- 139 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna.
- 139 2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
- 140 Beräkningar av barnkostnader.
- 141 Villaägarna: Mer rättvist rikta kravet mot banken.

- 143 **Förslag till riksdagsbeslut.**
- 144 Kompletteringar/revideringar till förslagen om riksdagsbeslut.

- 147 **TV-avgiften avskaffas för privathushåll.**
- 149 Branschen har fått styra för mycket i digitalradiofrågan.
- 151 Experter delade om ökat surfande.
- 154 Använder internet dagligen.
- 154 Tillgång till surfplatta i hemmet.

- 155 **Systemet för pensionärernas bostadstillägg.**
- 156 Pensionärerna med låga pensioner.

- 156 Förbättringar för pensionärer med låga inkomster.
- 157 Bostadstillägg för pensionärer.
- 158 I samband med småhus finns två sätt att bo.
- 159 Viktiga händelser i bostadstilläggens historia.
- 167 Ingen i regeringen eller riksdagen har visat tillräckligt intresse för de lägsta inkomsterna.
- 167 Januari 2013: Förslagen för bostadstilläggen på sid 95 i <http://wimnell.com/omr36-39zq.pdf> bör bli att man helt slopar reglerna som föreskriver att kapital/förmögenheter och fastigheter ska påverka bostadstilläggen.
- 170 Så beräknar vi dina inkomster.
- 171 Så beräknar vi din bostadskostnad.
- 173 Så mycket kan du få i bostadstillägg.
- 174 Så beräknar vi ditt bostadstillägg.
- 176 Avtrappningsregler.
- 178 Från pensionsmyndigheten 22 april 2015.
- 178 Bostadstillägg till pensionärer.
- 178 Om bostadstillägg.
- 179 Innan du ansöker om bostadstillägg.
- 179 Ansökan om bostadstillägg.
- 180 Så mycket kan du få i bostadstillägg.
- 181 Efter du har ansökt.
- 182 För dig som har bostadstillägg.
- 182 Socialförsäkringsbalken (2015)

- 186 **Bostadsbidrag bör införas för barnlösa ickepensionärer.**
- 187 Bostadsbidrag bör införas för barnlösa ickepensionärer som inte kan få ungdomsbostadsbidragen.
- 188 Från försäkringskassan 18 april 2015.
- 189 Bostadsbidrag till unga utan barn 2015.

193	Bostadsbidrag – information om bostadskostnad och inkomst. 2015.	221	Med kommunala skatter 33% 2015.
197	Svenska folket och dess boende.	221	Avtrappning av bostadsbidrag 2015. Barnfamiljer.
198	De föreslagna nya lägenhetstyperna.	223	Förr fanns tabeller över bostadsbidrag för olika barnantal och olika inkomster. De går inte att finna nu.
199	B1.Målsättningar och definitioner kring trångboddhet.	224	Jobbskatteavdraget.
200	Ritning 2rok och 3rok.	226	Marginaleffekter av skatt och bidrag. 2015.
201	Ritning studentbostäder.	227	Jobbskatteavdraget år 2015 diagram.
202	Ritning 2rok med större sovrum	228	Marginalskatt år 2015, diagram.
203	Två studentbostäder med gemensamma utrymmen för entré, badrum, kök och balkong.	229	Tabeller för grundavdrag och preliminärskatt inkomståret 2015.
204	Bostad 2 r o k med större sovrum.	230	Grundavdrag 2015.
205	Förslag till lägenhetstyper i ny bostadsbebyggelse.	235	Skattetabeller för beräkning av preliminär A-skatt 2015.
207	Årshyra per lägenhet.	236	Skatteavdrag för månadslön 2015
209	Genomsnittlig yta per lägenhet.		
210	Kommentarer till försäkringskassans regler om bostadsbidrag för unga 18-28 år.	243	Från Ekonomifakta 11 april 2015. Skatter.
214	Traineejobb.	243	Skattetrycket.
215	Bostadsbidrag för barnfamiljer.	244	Skattetryck - internationellt.
216	Skatteverkets belopp och procentsatser för inkomstår 2015. Försäkringskassans aktuella belopp 2015. Prisbasbelopp. Grundavdrag inkomståret 2015. Avtrappning av bostadsbidrag 2015. Jobbskatteavdraget. Marginalskatter/marginaleffekter.	245	Skattetrycket per typ av skatt.
217	SKATTEVERKET Belopp och procentsatser för inkomstår 2015.	246	Skatteintäkter per skatt.
219	Försäkringskassan. Aktuella belopp 2015.	247	Skattestrukturen 2014.
220	Prisbasbelopp inkomstår 2015: 44500.	248	Arbetsgivaravgift.
220	Grundavdrag enligt Wikipedia.	249	Sociala avgifter.
221	Grundavdrag enligt Swedbank. 2015.	250	Sociala avgifter över tid.
		251	Marginalskatt år 2015.
		252	Genomsnittsskatt.
		253	Jobbskatteavdraget.
		255	Kommunalskatter.
		256	Skatt på arbete - internationellt.
		257	Skatt på arbete för en genomsnittlig löntagare.
		257	Andra skattefrågor.

I det närmast följande sidorna 119-131.

Något om skatte- och bidragshistoria.

Sid 27-29 i 36-39zz.pdf (20 maj 2013) Kompletterad 3 april 2015.

“Jag har noga följt riksdagens fördelningspolitik sedan 1964 och nästan varje år lämnat kommentarer och förslag. De nuvarande statsråden var 1964 i genomsnitt 13 år gamla.

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte- och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag en ny serie som då började med sidan 1. Mina utredningar har vanligen gått till statsråd, i första hand statsministrar, finans- och skatte-, social-, och bostadsministrar, till ledarna för alla eller de största partierna inom eller utom regeringen, samt ibland till riksdagsutskott. Sedan jag börjat lägga in skatteutredningarna på min hemsida, <http://wimnell.com>, har den gamla sidnumreringen upphört. Sista sidnumret var 3557 den 8 april 2004.

Under mellankrigstiden och tiden närmast efter andra världskriget var en väsentlig del i hushållsstrukturen att av makar var den ene, vanligen mannen, förvärvsarbetande med inkomster till hushållet, och den andre, vanligen frun - hemmafrun, var hemma och skötte hemmet. Skattesystemet byggde på det och innehöll sambeskattnings av makarna. Kvinnorna skulle bli gifta och försörjda. Ogifta kvinnor fick försörja sig själva. Sedan började fruarna ta arbete och systemet med sambeskattnings började te sig alltför ålderdomligt.

Bl a med uppgiften att avskaffa sambeskattnings arbetade Allmänna Skatteberedningen i början av 60-talet. Utredningens förslag var dåliga, det enda som kom ut av utredningen var momsens. Finansminister Gunnar Sträng (s) tillsatte Familjeskatteberedningen, som lämnade förslag som kan betecknas som svagsinta.

Gunnar Sträng utfomade på egen hand, med sina närmaste medhjälpare, 1970 års skattereform. I reformen avskaffades, huvudsakligen, sambeskattnings, men Sträng lyckades inte göra en reform som tillgodosåg kravet på skatt efter förmåga vilket hade varit möjligt. Ett led i reformen var en hemmameskatte-reduktion (april 2015: som jag föreslog Sträng), som till en del fyllde några krav om skatt efter förmåga. Denna skattereduktion smälte sedan bort med inflationen och togs så småningom bort helt. När den togs bort hade hushållsstrukturen förändrats så att det inte fanns många hemmafruar kvar.

Det har hela efterkrigstiden funnits sådana som klagat över höga marginalsatser. I skattepropositionen 1970 tog Sträng bort allt om marginalsatser, han menade, att det viktiga var skatterna och inte marginalsatserna. Efter reformen var visserligen skatteskalen vid höga inkomster böjd uppåt, men det fanns en komponent som gjorde, att kurvan blev nästan rak. De gamla marginalsatsekverulanterna fortsatte dock att tala om att marginalsatserna ökade med stigande inkomst, trots att så inte var fallet.

Under 50- och 60-talen var bostadsbristen ett stort politiskt kapitel. (april 2015: Jag påpekade det för Erlander och han har sedan sagt att han ångrat den tidens bostadspolitik) Det s k miljonprogrammet under 60-talet och början av 70-talet gav en miljon nya bostäder, en fantastisk satsning. Efteråt har många klankat på bostäderna från programmet, men lägenheterna håller god standard. Brådskan att bygga bort bostadsbristen gjorde att det blev många stora flerbostadshus, som sedan ogillades av somliga. De som fick bostäder fick ändå någonstans att bo, vilket är en fördel. På senare tid har kommit propåer om att stadslandskapen är för litet stadsliga och att det behövs mer tät bebyggelse. När miljonprogrammet var utfört gick musten ur och det har sedan knappast funnits någon bostadspolitik med prisvärt engagemang. Efter miljonprogrammet följde småhusbyggande. Ingvar Carlsson var den förste bostadsministern (som inrättades på 70-talet. (april 2015: som sedan togs bort, men finns nu igen) och avskaffade paritetslånen som betalades av de boende och ersatte dem med

räntebidrag som betalades av staten. Senare har gjorts försök att förbättra bostadsfinansieringssystemet.

I 1970 års skatterform fanns kvar den kapitalinkomstbeskattning som gjorde att det gick att tjäna stora pengar på ränteavdrag, eftersom skattelättnad av ränteavdrag följde förvärvsinkomstens marginals-katt. (april 2015: jag gav förslag om att ge kapitalinkomsskatten skattesats oberoenda av inkomstens storlek). 1982 års skatterform ändrades dessa avdragseffekter något. I 1990 års skattereform skildes kapitalinkomstskatten från skatt på andra inkomster, varigenom effekterna av ränteavdragen fick en bättre form.

Det har hänt mycket i skattesystemet sedan 1970. En tid minskades inkomstskatterna och i stället ökades arbetsgivaravgifterna. Senare har det gått i andra riktningen: arbetsgivaravgifter har minskats och istället har införts egenavgifter på inkomstsidan, och nu håller man på och reducerar egenavgifterna genom avdragsrätter.

Bostadsbidragen har ändrats många gånger sedan 1970 och sällan med goda resultat. Många av dem som i regeringarna sysslat med bostadsbidrag har blivit landshövdingar. Långa tider levde riksdagsmännen i tron att barnen i Sverige bara bestod av tvillingar, man bundade ihop barnen två och två och gav bostadsbidrag per par. För avtrappning av bostadsbidrag fanns länge två procentsatser, den högsta 23 %, nu är det en på 20%. I mitten på 70-talet förlorade socialdemokraterna regeringsmakten till de borgerliga, som införde flerbarnstillägg. 1982 återtog socialdemokraterna makten.

I skattesystemet fanns mellan 1970 och 1990 mycket höga marginals-katter vid höga inkomster. Bostadsbidrag kunde utgå vid mycket höga inkomster i fall med många barn, och vid höga inkomster kunde summan av avtrappning och marginals-katt ligga nära 100 %. Hans Gustafsson var den bäste bostadsministern och på mitt förslag överförde han en del av bostadsbidragen till ej avtrappade flerbarnstillägg, vilket i några fall minskade de annars otrevliga höga summamarginal-

effekterna.

Hans Gustafsson införde också, efter påpekanden från mig, bostadsbidrag för barnlösa med låga inkomster, dels ett s k ungdomsbostadsbidrag, dels ett bidrag för äldre icke-pensionärer med låga inkomster. Det senare bidraget har i ovist nit tagits bort i samband med nedragningarna under 90-talet, men bör återinföras enligt mina förslag.

I 1990 års skattereform sänktes marginals-katten mycket avsevärt för de högsta inkomsterna, reformatörerna räknade med "dynamiska effekter" som skulle göra så att staten ändå skulle få in tillräckligt med pengar för den förlust staten gjorde med de sänkta marginals-katterna. De dynamiska effekterna som verkligen uppstod skulle redovisas när de hade uppstått. Redovisningar har förekommit, men har smygits undan, det har nog inte uppstått så mycket dynamiska effekter man hoppats på, men det är inte heller lätt att räkna ut. Nu är det glömt att marginals-katterna sänktes rejält för höga inkomster och höginkomsttagare fortsätter med att kräva sänkta marginals-katter.

I samband med 1990 års skattereform ändrades bostadsbidragen för barnfamiljerna. Ändringarna av skatterna medförde behov av ändrade bostadsbidrag, och barnfamiljerna kompenserades i bostadsbidragen, noga räknat kompenserades två gånger, men det var det nog inte många som förstod. En förändring var att tidigare fem kategorier barnantal minskades till tre: ett, två och tre+. Det finns numera inte många familjer med fyra eller fler barn.

En epokgörande och storartad förändring har inträtt med det nya systemet med maxtaxa på dagis. Det minskar marginaleffekten för berörda med ca 5%enheter. Märkligt är, att partier som vanligen brukar kräva sänkta marginals-katter, ogillat maxtaxan.

I 1970 års skattereform var skatteskalen inte indexreglerad och folktopartiledaren Bertil Ohlin, som vid den tiden var oppositionsledare,

krävde många år enträget en indexreglering. Utan indexreglering och med inflation och högre löner fick staten in mer och mer i skatter, vilket Gunnar Sträng gillade. I ett TV-program kommenterade Ohlin detta och sa, att om han varit finansminister skulle han nog också gillat en skatteskala utan indexreglering. Nu är skalan indexreglerad genom koppling till basbelopp.

I de sista skälvande minuterna innan 1990 års skattereformproposition lades fast krävde LO och fick en förändring av grundavdraget på så sätt, att grundavdraget vid en viss låg inkomst ökades på med 25% (2004 20%) av ökande inkomst och sedan vid en viss inkomst litet över 100 000 sedan minskas med 10% av ökande inkomst. Detta gör, att en skatt längst ned på 32% minskades till 24% (2004 25,6%) i ett intervall och därefter ökas till 35,2% för att vid vissa höga inkomster gå ned till 32%, och över den s k brytpunkten öka till 52% och längst upp till 57%. Detta lär vara föga känt av den stora allmänheten. I de hjälpredor de skattskyldiga får från myndigheterna inför deklarationen finns inte detta nämnt, däremot finns tabeller med grundavdrag för olika inkomster, men det lär inte vara många som med ledning av tabellerna räknar ut vilka marginalskatterna är i olika inkomstlägen.

Jag har aldrig vågat föreslå politikerna att studera systemet med höjningar och sänkningar av grundavdraget, därför att jag fruktar att om de okunniga politikerna ger sig på det, och börjar ändra, blir det bara sämre.

Skatteskalen före 1970 och i 1970 års skattereform bestod av många skikt med allt högre skattesatser. Det stora antalet skattesatser gjorde skattesystemet onödigt otrevligt och komplicerat. Många år föreslog jag förenklingar av skalan till tre skikt. Mina förslag har burit frukt. I 1990 års skattereform var det i princip två skikt (bortsett från det buckliga grundavdraget), som åstadkoms av den procentuella kommunalskatten och av den kommunala plus den statliga procentuella skatten över den s k brytpunkten, ett begrepp jag införde för länge sedan. I slutet på 90-talet har det blivit ett skikt till allra överst där den

statliga skatten ökar till 25%. Den gamla skalan med många skikt är nu bortglömd.

Ett stort fel med det nuvarande skattesystemet är att det inte fördelar efter bärkraft. Enligt min mening har man ingen kraft att betala skatt förrän man har inkomster över det som behövs för att leva med en rimlig lägsta levnadsstandard. År 2004 var de lägsta rimliga levnads-kostnaderna för vuxna icke-pensionärer avrundat 108 000 kr per år för ensam och 162 000 kr per år för två makar/sambor. (2006 120 000 respektive 180 000) Makar/ sambor 150% av ensam. (2009 130/195) (2010 134/201) (2011 134/201) (2012 142/216) (2013 145/220)

Levnadsstandard beror av många förhållanden, men en viktig komponent är tillgången till pengar för det nödvändigaste. Det är dessa pengar som är av intresse när man ska konstruera ett skattesystem som fördelar efter bärkraft. Det ska redan nu sägas, att det idag, på grund av politiskt motstånd, torde vara nästan omöjligt att konstruera ett system som fördelar efter bärkraft, men man kan göra förbättringar i den riktningen.

Jag har mycket ägnat mig åt dem med låga inkomster eftersom politikerna intresserar sig så litet för dem. När det gäller icke-pensionärerna är barnlösa med låga inkomster missgynnade, för dem bör införas bostadsbidrag enligt mina förslag, som jag lämnat under många år.

Bostadsbidragen för barnfamiljerna har jag lämnat förslag om. TV-licensen är en dryg post för dem med låga inkomster, den är orättvis och missgynnar ensamstående. Licensen (avgiften) bör för hushållen ersättas med en kollektivlicens betald av staten. Jag har lämnat förslag om finansiering. “

Mer om skatter och bidrag.

Politikerna har under årens lopp då och då talat om att skatt ska utgå efter bärkraft och skattekraft och bidrag ska utgå efter behov. Men varken regeringen, riksdagen eller partierna har någonsin under de senaste femtio åren visat upp hushållsbudgetar som visar behov eller visat hur bärkraft hänger ihop med hushållsbudgetar.

Jag har nästan varje år under denna tid redovisat hushållsbudgetar och påpekat att inkomsterna vid låga inkomster inte räcker till hushållsbudgetarna och att skatter och bidrag bör bestämmas med hänsyn till det. Tyvärr har politikerna inte rättat sig efter det, och fortfarande måste många med låga inkomster betala skatter trots att inkomsterna inte räcker till rimliga levnadskostnader.

Skattefördelningen bör ske efter bärkraft. Den bör ske med hänsyn till inkomst och med hänsyn till hushållsutgifter för rimliga behov.

Skattefördelningen har två dimensioner: Vertikal och horisontell fördelning.

Den vertikala fördelningen gäller fördelningen på personer med samma rimliga utgifter men med olika höga inkomster. Den horisontella fördelningen gäller fördelning på personer med olika rimliga utgifter men samma inkomster.

I den allmänna skattedebatten talas nästan bara om den vertikala fördelningen av skatterna - med hänsyn till inkomstens storlek.

Den vanligaste komplikationen i den horisontella fördelningen är förekomsten av barn. Oberoende av inkomstens storlek medför barnkostnader som det finns skäl att ta hänsyn till vid fördelningen av

skatter och bidrag.

Eftersom vi har ett progressivt skattesystem som innebär att man procentuellt tar ut mer skatt vid högre inkomster än vid låga är det olämpligt att utforma hänsynen till barnkostnader som ett avdrag på inkomsten, det innebär att skattelättnad för barn blir större vid höga inkomster än vid låga. Därför sker hänsynen till barn genom barnbidrag som är lika stora oberoende av inkomstens storlek. Barnbidragen kan ses som en negativ skatt.

Före skattereformen 1970 sambeskattades makar. Det ville man komma ifrån och i reformen infördes särbeskattning, dvs makara beskattades var för sig efter sina inkomster. På den tiden var det vanligt att makar fördelade sina insatser så att mannen hade heltidsarbete med penninginkomster medan frun var hemma med barnen och stod vid spisen och tvättbaljan, utan penninginkomster, var hemmafru.

Vid övergång till särbeskattning uppstod problem för hemmafruarna. Mannen behövde kompensation för att han försörjde en hemmafru. Hemmafrun kunde inte spara in på hushållsutgifterna till de kostnader hon förorsakade mannen. Man införde då ett hemmakeavdrag som var en horisontell fördelningsfaktor och lika stor vid alla inkomster. Hade man utformat det som ett avdrag på skatten skulle män med höga inkomster och större marginalskatter få större skattelättnader än de med låga inkomster.

När åren gick blev det färre hemmafruar och hemmakeavdraget smälte i någon takt med det bort med inflationen. Till slut togs hemmakeavdraget bort när hemmakearna (hemmafruarna) var nära utrotade.

I början efter skattereformen 1970 hade man kvar bl a sättet att dra av för räntekostnader, avdrag gjordes med samma maginaleffekt som för inkomsten, dvs ju högre inkomst man hade och ju högre marginalskatt man hade desto mer tjänade man på ränteavdragen,

Direktören med hög lön och hög marginalskatt kunde få större skattelättnader av skuldränteavdragen än den lägst betalda i firman om man hade samma sorts hus att bo i och samma skuldräntor. Det var inte bra.

I skatterformen 1982 rättades detta till något, men i reformen 1990 blev det klart att ränteavdragen blev samma vid olika inkomster. Man stannade då för 30% skatt på ränteinkomster och 30% skatteavdrag för skuldräntor. Hänsynen till räntorna hör till den horisontella fördelningen, räntorna har inget med inkomsterna att göra. Nu får direktören och springpojken vid inkomstbeskattningen samma hänsyn.

Bostadsbidragen hör till de horisontella fördelningshänsynen, men är också dimensionerade efter inkomstens storlek. För barnfamiljerna trappas de av med 20% av ökande inkomst.

Det borgerliga blocket vann valet 2006 med löften om skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och åtgärder som skulle ge jobb åt arbetslösa och minska "utanförskapet". Det blev stora skattesänkningar för dem med höga inkomster och nedskärningar som mest drabbar dem med låga inkomster. Arbetslösheten är stor. De borgerliga har ställt i utsikt att de ska försätta på samma sätt.

En central fråga, som alltid, är skatterna. Vem ska betala dem och vad ska de användas till. De som ska betala är individer, hushåll och företag och skatterna ska gå till saker som är till nytta för de kategorierna. Skatterna tas ut på skattebaser: skatter på arbetsinkomster, inkomster av företag, vinster och kapital, skatt på varor mm.

En högerfilosofi är att de som har höga arbetsinkomster inte arbetar om de inte får lägre skatter och högre bidrag och att de med låga inkomster inte arbetar om de får lägre skatter och högre bidrag.

Den borgerliga alliansen hatar bidrag och har satt ett annat namn på jobbskatteavdragen, nämligen avdrag, som är detsamma som bidrag. Jobbskatteavdragsbidragen är vid höga inkomster mycket stora.

Folkpartiet framför krav om att den skatteininkomsten ska tas bort, annars vill ingen utbilda sig, och utbildat folk är nödvändigt i den globala konkurrensen. Kravet är nonsens. De som inte vill utbilda sig på grund av värnskatten har fel inställning till utbildning och om de avstår utbildning är det bara bra. Samhället bör undvika att släppa fram giriga personer till välbetalda platser där de bara tänker på att skaffa sig själva förmåner.

De som nu ihärdigt propagerar för lägre skatter för höginkomster borde istället intressera sig för dem med låga och de lägsta inkomsterna och kräva förbättringar för dem. Skattesänkningarna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Levnadskostnaderna för en ensam förvärvsarbetande icke-pensionär är 2013 145 000 kr per år. Den som tjänar 15 000 kr per månad har efter skatt så att det går ungefär jämnt upp, dvs inget överskott i budgeten. Ensam som tjänar 60 000 kr per månad har sedan dessa levnadskostnader betalats ett överskott i hushållsbudgeten på 324 000 kr, som kan användas till bilar, resor, dyrare bostad, lyxartiklar mm.

Motsvarande kostnader för makar/sambor är 2013 220 000 kr Om makarna har lika stora inkomster behöver de bara tjäna cirka 11 000 kr var per månad för att få ihop till kostnaderna. Tjänar de 60 000 kr var per månad har de 717 000 kr överskott sedan hushållskostnaderna betalats.

Ensam som tjänar 12 000 kr per månad skulle kunna betala levnadskostnaderna, men måste betala skatt så att det blir ett underskott i hushållsbudgeten på cirka 24 000 kr, och borde begära socialbidrag till skatten, vilket naturligtvis inte går för sig. Han eller hon tjänar

alltså till sin försörjning men måste sänka sin levnadsstandard cirka 17 % på grund av skatten.

Krav om att avskaffa värns-katten visar på synnerligen olämplig oförmåga. Ingen i riksdagen har de senaste 40 åren visat intresse för att på lämpligt sätt avväga skatterna efter levnadskostnaderna.

Skattereformen 1970 föregicks av många skatteutredningar. I en utredning stod att det inte gick att hitta ett belopp för levnadskostnader som kunde ligga till grund för skattefördelningar. Det var mycket dumt skrivet. Redan då fanns socialbidragsbelopp att utgå från. Nu är dessa belopp tydligare och grundar sig på bantade belopp i konsumentverkets budgetar.

Bostadskostnader är inte med i de beloppen utan bedöms från fall till fall. Emellertid finns statistik om svenska folkets bostadsstandard och statistik om bostadskostnader. En lägsta rimlig levnadskostnad kan beräknas från konsumentverkets budgetar och från statistik om hyror i hyreslägenheter i riket eftersom sådana lägenheter är de enda som är aktuella vid de lägsta inkomsterna. Det är tillräckligt många hyresboende för att det ska duga som grund. Statistiken för andra boendeformer ger skäl för att det är lämpligt. När det gäller bostadsstandard ger statistik och utrymmesnormer från Boverket skäl räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar/sambor.

Enligt detta blir de lägsta rimliga levnadskostnaderna 2013 för förvärvsarbetsande icke-pensionärer: ensam 145 000 kr och för makar/sambor 220 000. Makarnas belopp blir nära precis 150% av beloppet för ensam, och så har det varit sedan 1970. För pensionärer blir det något annorlunda.

Ett problem när man ska avväga inkomstskatterna vid de lägsta inkomsterna är att det per person är dyrare levnadskostnader för en ensam än för makar/sambor. Sambeskattningen togs bort i skattereformen 1970 och man kan inte få en lämplig skattefördelning genom att

höja grundavdraget, eftersom det bör vara lika per person. Om man sätter grundavdraget så att ensamma får lämplig skatt får makar för låg skatt och sätter man grundavdraget så att makar får lämplig skatt får ensamma för hög skatt. Det är därför lämpligt att lösa det problemet med bostadsbidrag som kan formas så att man får en bättre fördelning vid låga inkomster. Det är här fråga om horisontell fördelning där rimliga hushållskostnader är olika för ensamma och makar.

Som komplement till inkomstskattesystemet finns nu barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag för barnfamiljer som avses korrigera skattesystemets skevheter. För barnlösa ungdomar finns också bostadsbidrag och för barnlösa äldre låginkomster har funnits bostadsbidrag, som dock tagits bort. Det är skäl att återinföra bostadsbidrag för barnlösa äldre icke-pensionärer.

Det är möjligt beräkna levnadskostnader för barnfamiljer, men det är mer komplicerat än för kategorierna vuxna ensamma och vuxna makar och man måste då också ta med barntillsynskostnader. Det är regeringens och riksdagens uppgift att följa barnkostnaderna och vartefter justera belopp för barnbidrag o d.

Tillsynskostnaderna är relativt stora för småbarn, men kostnaderna för mat och kläder mm är då relativt låga. För mellanbarn är tillsynskostnaderna lägre och för de största barnen inga alls, men ju äldre barnen blir desto högre blir kostnaderna för mat och kläder etc.

Beräkningar av barnkostnader har gjorts i

[Sven Wimmell 10+12 maj 2011+ 7 feb 2013: Barnfattigdom och annan fattigdom. http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf](http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf)

Det är tidsödande att göra sådana beräkningar, de måste göras för olika barnatal, olika åldrar på barnen, olika inkomstnivåer och för ensamma och makar. Genomsnittskostnaden var 2011 inklusive bostadskostnader omkring 38 000 kr per barn och år. Partierna borde redovisa sådant men tycks sakna både förmåga och intresse för det.

I detta sammanhang är det lämpligt påpeka TV-avgiftens inverkan. Den är orättvis och missgynnar ensamma. Den bör avskaffas för hushållen och ersättas med en kollektivavgift för hushållen som betalas av riksdagen och som kan bindas till folkmängdens utveckling om riksdagen inte förmår fortsätta att avgöra hur mycket som ska läggas på TV. Avgiften är nu drygt 2000 kr per år och är en stor belastning vid låga inkomster. TV har haft en löjlig patrull som åkt omkring och sjungit för sådana som betalar avgiften samtidigt som man påstår att SVT är fri television. Avskaffa snarast TV-avgiften som är att se som en skatt. De pengar som behövs för det kan tas från Jobbskatteavdragen enligt förslag.

Pensionärer med låga inkomster: Det nya systemet med garantipensioner ger det omöjligt att kontrollera om pensionerna som utbetalas är riktiga. Reglerna för bostadstilläggen är orimliga och bör ändras på flera punkter. Det gäller bland annat reglerna för hur kapitalförekomst ska påverka.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.

Kd-ledaren Göran Hägglund gjorde en stor insats för att förbättra fastighetsbeskattningen. En stor del av befolkningen äger småhus och för dem har fastighetsskatten många år varit en pina. Skatten har byggt på fastighetstaxeringarna, som bygger på uppmätta marknadspriser för fastigheter i omvärlden. Skatterna har byggt på fiktiva inkomster på husen, inkomster som i verkligheten inte funnits. Husägarna har inte haft inkomster av husen som kunnat användas till fastighetsskatten.

Det gamla systemet har fått en bättre efterföljare. För reavinstskatten finns förmånliga regler om uppskov som kostar mycket pengar för staten, regler som kanske är alltför förmånliga.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållskostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster

kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Erik Åsbrink föreslår “ kraftigt höja grundavdrag så att även låginkomsttagarna skulle få en skattesänkning.” Det är ett okunnigt förslag. Höjer man grundavdragen sänker man visserligen skatten för låginkomster, men också för dem med höga inkomster, och då försämrar man skattefördelningen. Om man höjer grundavdragen för att låginkomster ska få lägre skatt måste man höja marginalsatten för låginkomster så att de högre inkomsterna inte får sänkt skatt.

Problemet med låginkomsterna löses bäst med bostadsbidrag.

Erik Åsbrink skriver också: “ Enligt en samstämmig uppfattning bland ekonomer är fastighetsskatten en av de bästa (eller minst skadliga) skatterna. “ Ja, enligt ekonomerna kanske, men ekonomerna har vanligen dåliga uppfattningar, eller inga alls, om fördelningsproblem.

Hela världens finanssystem är förstörda av ekonomerna....

I den nyss nämnda utredningen om barnfattigdomen har diskuterats förändringar av jobbskatteavdragen, men något förslag har inte lämnats. Att förvärvsarbetande har extrakostnader kan man gå med på, men inte så stora som motiverar nuvarande jobbskatteavdrag och framför allt inte avdrag som stiger med inkomsten.

Det lär knappast finnas någon som direkt kan förstå jobbskatteavdragens konsekvenser vid läsandet av skatteverkets beskrivningar

Konsekvenserna kan man enklast få uppfattningar om genom att se på skatteverkets tabeller för preliminärskatter, där skatteverket säkert räknat rätt. De tabellerna har använts för att beräkna hushållens över- och underskott i hushållsbudgetarna.

Över- och underskott finns redovisade för 2006 och för flera av de senaste åren. Jämför man år 2006 och 2013 finner man att låginkomster fått mycket betydande försämringar och höginkomster mycket betydande förbättringar, något som borde få socialdemokraterna upprörda.

Förbättringar för låginkomster har föreslagits genom införande av bostadsbidrag för barnlösa i förvärvsarbetande åldrar och genom att slopa den nuvarande TV-avgiften och istället minska jobbsskatteavdragen med 100 kr per månad utom för låga inkomster och pensionärer.

Se mer om detta på sidorna 312-369 i [Sven Wimmell 1 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett klassifikations-system för verksamheter som förändrar världen.](http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf) <http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf>

Tillägg om skatter.

Alliansregeringspartiernas rötter finns i den dominerande överklassen före första världskriget 1914-1918, del i den överklass nere i Europa som skapade kriget och skickade ut miljontals unga män att dö meningslöst när de ville ha en annan framtid.

Vad jag förstått byggdes det socialdemokratiska partiet först upp mest av arbetare som hade arbetsinkomster. Bland dem fanns ett hat mot sådana som inte kunde försörja sig - "inte göra rätt för sig". I sina berömda tal om solidaritet vände sig Per-Albin Hansson mest mot överklassen, men också mot sina egna.

Solidariteten mot de sämst ställda växte till sig. Andra världskrigets konekvenser för Sverige hjälpte nog till med det. Efter det kriget kom bl a barnbidrag, studiestöd, allmän sjukförsäkring m m.

Ekonomiska skribenter som vill se världen i stort menar nu ofta att 1980 var en vändpunkt. Då började girigheten gripa kring sig och alla skulle tänka på sig själva och klara sig själva. Världen skulle bygga på konkurrens och marknadsprinciper, allt skulle privatiseras.

Folkpartiledaren menar nu att de som har låga inkomster är ansvarslösa. De som inte har arbetsinkomster men sjukersättningar ska hjälpas att få inkomster genom att man tar bort sjukersättningarna. Arbetslösa ska hjälpas till arbete genom att man tar bort arbetslöshetsersättningar. Den här synen bör brytas

De förslag till riksdagsbeslut som lämnats i det föregående behöver inte utredas i långa utredningar, de kan sättas igång direkt. Det som satsas på låginkomster går troligen direkt till konsumtion som leder till

arbete för arbetslösa, som i sin tur konsumerar och betalar skatt så att pengarna kommer tillbaka till de offentliga kassorna.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30 %

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållskostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske

för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Nyligen har det tagit fart i det gamla förslaget om skatt på finansiella transaktioner. Det finns troligen ingen som kan konstruera och administrera en sådan skatt. De stora finansiärerna kommer att motarbeta och gå runt en sådan skatt och ta betalt för att hantera den så att det till slut blir konsumenterna som får betala skatten, hela administrationen och domstolarna som ska döma i brotten mot skatten.

Det finns många förslag om skatter på kapital av olika slag. Det bästa torde vara att helt avstå från alla skatter på kapital och inrikta sig på att ta skatt på avkastningarna, att avskaffa de regler som gör det möjligt att hitta kryphål som kan minska kapitalinkomstskatterna.

En skatt på kapital kommer bara att till sist drabba de små kapitalisterna som vill spara för oförutsedda utgifter, eventuell sjukdom och eventuell ålderdom. och som kanske drömmer om att få ihop kapital till en egen verksamhet.

Låt de stora kapitalisterna hålla på med sitt kapital, som de ibland använder för nyttiga saker. Men bolagsskatterna, som är ett slags kapitalinkomstskatt, tycks ha blivit för låga.

I det man bör göra ingår intresse och förbättringar för de lägsta inkomsterna och minskning av gapet mellan fövärvsarbete och andra.

Vi har offentliga verksamheter och privata verksamheter för hushållen och för näringsverksamheter.

Socialdemokraternas fiender är inte näringsverksamheterna utan de andra partierna. Därför bör socialdemokraterna inte beskatta näringslivets kapital utan beskatta näringslivets kapitalinkomster. Till kapitalinkomster hör vinster.

Alla verksamheter bör omges av lämpliga restriktioner som hindrar skador och leverans av onyttigheter. Näringslivet ska hålla god arbetsmiljö, goda löner och trygghet i anställning. Vinster bör beskattas, men att beskatta kapitalet lär inte ha mycket gott med sig, bara leda till onödigt krångel. När kapital säljs kan finnas skäl att ta ut skatt, men då är ju kapitalet en vara.

Detta synsätt kan ge konflikter med v och kanske också mp, som kan tänkas vilja bekämpa ägandet. Kapitalisterna tenderar att missbruka sin makt, men det bör man komma till rätta med ge-

nom restriktioner på verksamheterna och det som levereras. Om företagen slipper skatt på kapital kan de tåla restriktioner.

De svenska nationalekonomerna har varit och är föga intresserade av välfärdsfördelningen. Det de mest diskuterar är hur staten ska få in inkomster, och det är lätt att hitta på det om man inte tar hänsyn till välfärdproblem och välfärdsfördelning.

Det har nu på många håll gjorts förslag till ändring av systemet för inkomstskatterna, och det påstås ofta, att alla tycker att inkomstskattesystemet behöver ändras. Men de stora dragen i systemet är bra, det behövs ingen stor omläggning av systemet, det som kan behövas är justeringar av detaljer.

Det som främst är dåligt är jobbskatteavdraget, men vid alla justeringar måste man ta hänsyn till att man inte bör ändra för mycket och inte för snabbt därför att ändringar kan slå hårt på välfärdsfördelningen, isynnerhet vid låga inkomster. De som har höga inkomster och stora överskott i hushållsbudgetarna har stora marginaler som gör att de kan tåla ändringar.

När man sänkte momsen på mat var det ett misstag. Att nu höja den momsen är inte lätt, man måste då införa kompensationer som är svåra att beräkna.

Att införa nya amorteringskrav på lån till bostad drabbar sådana med låga inkomster, med följd att de inte kan ha en egen bostad. De med höga inkomster klarar sådant utan bekymmer.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar rörligheten och förändrar finansmarknaden med oöverskådliga problem med svåra konsekvenser för isynnerhet låga inkomster.

Matmomsen

Våren 2015 har från flera håll kommit förslag om höjning av momsen på mat från 9% till 20% (från 12 till 25%)

Det var olämpligt att sänka matmomsen, men det är nu som det är. Höjer man matmomsen med 11 procentenheter måste man kompensera de lägsta inkomsttagarna.

Lismedelskostnaderna för vuxna är enligt utredningen för 2014 för ensam man 2260 kr per månad, kvinna 1730 kr, i genomsnitt 1995 kr och per år cirka 24 000 kr. De med låga inkomster kan beräknas göra av med 12000 kr.

En ökning av matmomsen till 20% innebär ökade kostnader med cirka 1300 kr per år för dem som äter för 12000 kr per år och cirka 2600 kr för dem som äter för 24 000 kr.

Billigätarna med låga inkomster måste kompenseras med 1300 kr per år. Man kan ändra grundavdraget så att skatten blir 1300 kr lägre, men då får höginkomsterna också denna skattelättnad eller mer, och lättnaderna blir större vid höga inkomster med högre marginalsatt, inte bra. Man måste diskutera höjningar av marginalsatten för låga inkomster för att högre inkomster inte ska få för mycket. Man kan göra lättnaden som ett avdrag på skatten, vilket blir ett nytt krångel. Det blir en enorm diskussion om allt detta och om hur stor kompensationen maximalt bör vara. Antalet som behöver kompensation är oklart. Hur man ska räkna för barnen likaså.

Den ökade matmomsen för 8 miljoner vuxna kan med 2600 kr per person bli cirka 20 miljarder kr utan kompensationer för låginkomster som är svåra att konstruera och beräkna. I LOs skatteförslag nämns att 25 % moms på allt kan ge 60 miljarder i inkomst till staten. Men där nämns inte något om kompensationer.

Problem med lån.

I 1990 års skattereform infördes en ny typ av kapitalinkomstbeskattning: Kapitalinkomster beskattas med 30% och kapitalutgifter ger avdragsrätt 30%, en procentsats som skruvas ner vid vissa höga kapitalutgifter. Systemet bör behållas och procentsatsen 30% behållas för både kapitalinkomster och kapitalutgifter. Vad man kan göra är att studera minskningen av avdragsrätten vid höga kapitalutgifter, procentsatser och storleksgränser, och eventuellt minska avdragsrätten genom att ändra procentsatser och storleksgränser vid höga inkomster.

Inflationen är nu låg och riksbanken vill att den ska öka till 2%. Riksbanken har rätt att självständigt styra den s k reporäntan. Riksbanken gjorde den negativ i början av 2015, vilket bl a innebär att bankerna får betalt för att låna pengar av riksbanken. Ett syfte lär vara att företagare ska kunna låna pengar så att de kan investera i anläggningar och anställa arbetslösa och att företagare ska kunna höja sina priser så att inflationen stiger. Löntagarnas organisationer vill ha 2% inflation så att de kan kräva höjda löner.

Man kan tycka att bankerna som får betalt för att låna i sin tur skulle betala till hushållen när de lånar av bankerna, men det vill de inte. Riksbankschefen menar att hushållen lånar för mycket pengar, men har inga förslag om hur man ska få hushållen att låna mindre, det är inte hans bord.

I det läget har det från olika håll kommit förslag om att minska hushållens ränteavdrag och att införa amorteringskrav för dem. Finansinspektionen har haft förslag till krav om amorteringar på nya lån från och med 1 augusti 2015, men har den 23 april 2015 dragit tillbaka förslagen då finansinspektionen troligen inte har rätt att utfärda sådana

krav. Då menar somliga att det är nödvändigt att försämbra ränteavdragen. Statsminister Stefan Löfven och finansminister Magdalena Andersson är med rätta emot detta då det på olämpligt sätt rubbar hushållens hushållsbudgetar, hushållen måste ha en rimligt bra stabilitet i reglerna som styr hushållens budgetar.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar hushållens möjligheter att köpa saker och ting, det minskar konsumtionen, och bidrar till att inflationen inte ökar så som riksbankschefen vill. Företagen kan inte höja priserna och inte investera så att arbetslösheten sjunker. Både amorteringskrav och försämbtrade ränteavdrag motverkar riksbankschefen önskemål om högre inflation.

Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag bör föreslås av regeringen.

Somliga menar att hushåll som lånar pengar till bostäder riskerar att gå i konkurs och tvingas sälja sina hus. För att förhindra det vill de försämbra för låntagarna så att de går omkull och tvingas sälja sina hus. Förstå logiken i det den som kan.

Amorteringskrav och försämring av ränteavdragets 30% drabbar alla med hus, bl a alla de som varit tvungna köpa bostad för att få någonstans att bo. Isynnerhet yngre personer. De yngre nu kan ofta låna till bostad med hjälp av föräldrarnas medverkan och med hjälp av annat som gör att deras hushållsbudgetar är mycket känsliga för amorteringskrav och försämringer av ränteavdrag. De förslag om försämringer som förekommer drabbar bl a dem med låga inkomster. (Reavinstskatten och uppskovsreglerna för reavinstskatten kan kanke ändras så att staten får in mer pengar. Somliga menar tvärtom. Nöt att knäcka)

Det finns en annan logik ifråga om försämringar.

Istället för att försämlra för alla husägare kan man försämlra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag, vanligen ägare med höga inkomster.

Enligt "Dags att deklarerar" får man för underskott av kapital skatterduktion med 30% om underskottet är högst 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr är skattereduktionen 30% av 100 000 plus 21% av den del av underskott som överstiger 100 000 kr (gäller inte ivesteringsavdrag).

Boräntorna var den 23 april 2015 enligt SN i ett dussintal banker od :
Femårslån 2,15-2,30 %
Tioårslån 3,15-3,20 %

För den som inte har några kapitalinkomster:
100 000 kr i underskott motsvarar med ränta 2,20%:
om fastigheterna är belonade till 100% av fastighetsvärdet:
Fastighetsvärde 4,55 miljoner kr.
Om räntan är 3,20%: fastighetsvärde 3,13 miljoner kr

Om lånen är 85% av fastighetsvärdena:
vid ränta 2,2%: fastighetsvärde 5,35 miljoner kr,
Vid ränta 3,2%: fastighetsvärde 3,68 miljoner kr,

Om man sänker underskottsgränsen 100 000 kr till 50 000 kr:
skatterduktionen vid underskott 100 000 kr blir 15 000 kr för delen under 50 000 kr och 21 % för delen däröver, 10 500 kr, tillsammans reduktion 25 500 kr, dvs reduktionen minskar med 4 500 kr. Relativ litet. **Skattereduktionen för underskott 100 000 kr blir 25, 5% av underskottet.**

Om man dessutom sänker procentsatsen 21% till 11 % blir skattereduktionen för delen mellan 50 000 och 100 000 11% av 50 000= 5500 kr och skatterduktionerna tillsammans 15 000 + 5500= 20 500 kr. **Skatterduktionen för underskott 100 000 blir 20,5% av underskottet. Kännbart.**

Vid underskott över 100 000 kr blir skattereduktionen för delen över 100 00 kr: 11%.

Med det höga tryck som nu finns för försämringar för hushållens lån kan kanske dessa förändringar införas. Innan man gör det måste man ha någorlunda klarhet om konsekvenserna, det behövs statistik, här kan inte göra sådana konsekvensundersökningar.

Förändring av detta slag lär inte innebära försämringar för dem med låga inkomster. För att få dessa försämringar måste man ha hus med höga värden, som de med låga inkomster vanligen inte kan ha och inte har. Det är sådana med höga inkomster och stora överskott i hushållsbudgetarna som drabbas och som kan bära försämringarna.

Försämringarna ökar statens skatteinkomster så att det går att förbättra välfärdsfördelningen.

Situationen nu liknar situationen i Sverige efter andra världskriget då regeringen styrde investeringarna till industrier o d och förhindrade byggandet av bostäder, något som Tage Erlander tog tag i på 1960-talet och åstadkom det s k miljonprogrammet, byggandet av en miljon bostäder under tio år.

Det som behövs nu är mycket byggande av bostäder med hyresrätt som gör att folket slipper köpa bostäder och få dyra lån.

Från zzzd sid 182-185

Förslag till riksdagsbeslut. Från omr36-39zs.pdf

TV-avgiften avskaffas för privathushåll.

Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobbskatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under 150 000 kr per år = 12 500 kr per månad.

Systemet för pensionärernas bostadstillägg.

Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadstilläggen avskaffas

Mycket angeläget, helst redan i budgeten för 2013, men annars 2014. Regeln 15% innebär en förmögenhetsskatt som tillsammans med vanlig skatt på räntan år 2013 är över 500% av bankavkastningar. För fastigheter innebär regeln en extra förmögenhetsskatt på 7,75% av taxeringsvärdet utöver den avgift för fastigheter som betalas på skattsedeln. Se sidan 352 i <http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf>

Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer, första försaget

Bostadsbidrag för ensam:

Bidrag 75% av bostadskostnad mellan 500 och 5100 kr per månad. Max bidrag 3 450 kr per mån = 41 400 kr per år. Avtrappning 25% av inkomst över 58 500. Avtrappningssträcka 165 600. Slutavtrappat vid inkomst 58500+165 600 = 224 100 per år = 18 675 kr per månad.

Makar: Bidrag 75% av bostadskostnad mellan 500 och 6100 kr per månad. Max bidrag 4 200 kr per mån = 50 400 kr per år. = per make 25 200. Avtrappning 25% av inkomst över 58 500. Avtrappningssträcka 100 800. Vid lika inkomst slutavtrappat vid inkomst 58500+100 800 = 159 300 per år = 13 275 kr per månad.

De med studiemedel och 18-28 år: (anpassat till befintligt system): 75% av bostadskostnad mellan 1800 och 3600 kr per månad. Avtrappning 33% från inkomst 41000 för ensam och 58000 för makar som i befintligt system, eller 25% från inkomster avpassade efter det.

Bostadsbidrag för barnfamiljer.

Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

Det är dock inte lika angeläget som för pensionärerna. Marginal-effekterna av regeln är för barnfamiljerna bara en tredjedel av pensionärernas högsta marginaleffekt av samma regel.

Men när förmögenhetsskatt nu tagits bort så att ickepensionärerna inte betalar förmögenhetsskatt kan det verka ologiskt att för de barnfamiljer som är beroende av bidrag ha kvar den förmögenhetsskatt som 15%-regeln innebär: på marginalen 20% av 15% = 3% där pensionären har 9,3% (62% av 15% = 9,3%) och icke-pensionärerna 0%.

Hur noga var man med att beräkna statens kostnader när förmögenhetsskatten togs bort? När det gjordes borde man på samma gång ha tagit bort regeln 15% i bostadsbidragssystemen.

Enligt DN 3 feb 2013 var sparräntorna då cirka 1% (se sida 352): Om barnfamiljen har 200 000 på banken är räntan såg 1% = 2000 kr. Skatten på räntan är 30% = 600 kr.

Bostadsbidraget minskar med 20% av räntan 2000 kr = 400 kr

Förmögenhetstillägget är 15 % av 100 000 = 15000 och det minskar bostadsbidraget med 20% av det = 3000 kr.

Skatt och bidragsminskning blir : 600+400+3000 = 4000 kr.

Den verkliga inkomsten av 200 000 kr på banken är räntan 2000 kr och det ger en förlust på 4000-2000 = 2000 kr = 100% av räntan 2000 kr. En förståndig barnfamilj bör ta ut pengarna från banken och lägga dem i madrassen och tjäna 2000 kr per år, på 10 år 20 000 kr.

Om riksdagen anser att de nuvarande regeln om 15% är lämplig och förenlig med de jämlikhetsideal man förespråkar, kan regeln behållas, men om så inte är fallet bör regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

Kompletteringar/revideringar till förslagen om riksdagsbeslut

Förslagen behandlas i det följande i fyra särskilda avsnitt.

TV-avgiften avskaffas för privathushåll.

Svensk radio kom till 1925. Radiopratare var främst Sven Jerring. För att lyssna behövde man mottagare. Det var kristallmottagare med en nål som skulle styras mot en kristall. En del lyssnare, isynnerhet ungdomar, byggde själva sina apparater. De gav dåligt ljud och man behövde hörlurar.

Sedan kom apparater att köpa, med rör och högtalare. Men de var dyra, många hade inte råd att köpa. I mitten på 1930-talet kunde man köpa en femrörs Luxor för 300 kr på avbetalning, i dagens penningvärde motsvarar det ungefär vad en stor TV-apparat nu kostar.

Det blev vanlig att lyssna på utländsk radio, man kunde ta in hundratal namngivna stationer som man ställde in med rattar.

För att få lyssna krävdes att man till Radiotjänst hade betalat radio-licens för 10 kr om året.

Många köpte nog radio till olympiska spelen 1936, på vintern i Garmisch-Partenkirchen och på sommaren i Berlin, där Hitler gjorde propaganda för sin politik. Man kunde höra hans stora tal i radion. Och höra reportage om Jesse Owen.

Svensk radio började om dagarna med klockorna i stadshuset klockan tolv och dagens dikt. Sedan följde ofta levande musik av kapell som då var vanliga. Halv ett kom Dagsnyheter från TT, väderleksrapport och börsnoteringar. I början av kvällen kom en timmes grammofonmusik. Senare Dagsnyheter från TT igen och diverse program, bl a underhållningsprogram som blev en stor del av svenska folkets underhållning.

För sin information om världen och vad som hände i den hade man främst tidningar, radio och bio med förspel som innehöll diverse saker, bl a varje vecka journaler som SF-journalen och tyska UFA-journalen som visade bl a Hitler och tysk propaganda.

De stora morgontidningarna var Stockholmstidningen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Ute i landet hade de flesta inte råd med stocksolmstidningarna utan lär mest ha nöjt sig med att prenumerera på en lokaltidning som kunde komma som varannansdagstidning med tidning tre dar i veckan.

Bio kom till som stumfilm som blev ljudfilm 1929-1930. Ljudet ordnades till en början med grammofonskivor som filmskötaren skulle passa in till bilderna, sedan fördes koder för ljudet in i kanten av filmremsan så att ljudet passade precis till bilderna. Al Jolsson med Sonny Boy hörde till de första på ljudfilmen.

På söndgarna var det på eftermiddagen mattinéer för barn, biljetter 55 öre, och bl a rafflande cowboyfilmer utlöste glädjetjut hos barnen.

När kriget var slut kom såsmåningom svartvit TV, tjocka apparater, TV-licenser, kanal 2, färgTV och på de allra senaste åren platta TV-apparater.

Internet kom till i början av 1990-talet, hade liten omfattning i början, men är nu jättestort och outhärligt.

Sedan TV kommit till har biogåendet minskat. Internet har tagit annonser från tidningarna som nu är på fallrepet.

Mobiltelefonerna har kommit i rasande fart och har utvecklats till att ta hand om bilder, man fotograferar med telefonerna, tar in från internet, läser tidningar etc.

Användningen av internet har utvecklats. Alla som vill synas och höras måste finnas på internet. Det sägs att man kan få veta allt på internet, men det myckna som finns där gör det svårt att vaska fram det man vill ha tag i.

Den nuvarande TV-avgiften är orättvis därför att den kräver samma avgift för ensamma som för hela familjer som bara behöver en licens för flera personer.

SVT har nu en stor verksamhet på Internet, man kan bli se TV-program där utan att ha betalt TV-avgift. För att yssna på radio behövs nu ingen avgift.

Radio och SVT sysslar med publicservice som gäller information som alla behöver och som alla enligt en följd av demokratins princip måste ha. Det enda rimliga är att TV-avgiften avskaffas för hushållens del och kostnaden för publicserviceverksamheterna betalas av staten till dem som utför verksamheterna som en kollektivavgift från hushållen, samtidigt som hushållens jobbskatteavdrag minskas i motsvarande mån och då på sätt som tar bort orättvisor.

TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Lagstiftningsmässigt är det enkelt att genomföra omläggningen. Alla regler om hur publicservice-verksamheterna ska bedrivas blir kvar och riksdagen får som nu göra de lagförändringar om ändringar i det som den vill ha. Riksdagen bestämmer nu vilken omfattning verksamheterna ska ha och vad de får kosta. Det är något som ligger vid sidan om frågan om fördelning av kostnaderna på individerna i svenska folket.

Jobbskatteavdragen är olämpliga och måste reformeras så att välfärdsfördelning blir bättre, mer pengar till låga inkomster som måste tas från de högre inkomsterna. Den föreslagna omläggningen av TV-avgifterna är ett led i detta. Andra led är att förbättra sjuk- och arbetslöshetsersättningar o d och samtidigt minska jobbskatteavdrag vid höga inkomster.

* TV-avgiften bör ersättas med en kollektivavgift för hushållen, betald av staten, samtidigt som jobbskatteavdragen minskas med 100 kr per månad utom för de lägsta inkomsterna. Det kan ske genom en enkel ändring av en brytpunkt i skalan för jobbskatteavdragen. Inflationsuppräkningen av jobbskatteavdragen bör tas bort och avdragen frysas till de avdrag som gäller för inkomståret 2015.

Det är lämpligt att göra en enkel justering av brytpunkten som nu ligger vid inkomst 2,94 prisbasbelopp = 130536 kr per år = 10878 kr/månad. I skiktet nedanför denna gräns är margineffekten 4,28% och ovanför gränsen 6,495%. Genom att höja gränsen kommer avdraget att minska över gränsen. Vid inkomst 3,04 prisbasbelopp har avdraget minskat 100 kr per månad så när som på 4 kr. Brytpunkten bör därför sättas vid 3,04%.

Systemet för pensionärernas bostadstillägg.

* För alla bostadsbidrag bör tas bort hänsynen till kapital. Hänsyn till kapitalinkomster bör tas på samma sätt som för alla andra inkomster.

Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer

* Politikerna är tröga. För att få något gjort snabbt: istället för det angivna förslaget föreslås att bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och därmed avtrappning 20% vid stigande inkomst.

För alla bostadsbidrag bör tas bort hänsynen till kapital. Hänsyn till kapitalinkomster bör tas på samma sätt som för alla andra inkomster.

Bostadsbidrag för barnfamiljer.

* För alla bostadsbidrag bör tas bort hänsynen till kapital. Hänsyn till kapitalinkomster bör tas på samma sätt som för alla andra inkomster.

**Alliansens dumheter bör inte övertas av socialdemokraterna.
Socialdemokraternas egna dumheter bör överges.
Se långa utredningar. <http://Wimnell.com/omr36-39zzz.pdf>**

Bostadspolitik.

Se innehållet i zzy, zzz, zzza, zzzb och zzzd som redvisades i början. Mycket av som framförts i dess gller bostadspolitik.

Här ska bara påpekas att följande innehåller ett antal bra förslag till bostäder:

Sven Wimnell 11 maj 2015:

De föreslagna nya lägenhetstyperna.

<http://wimnell.com/omr36-39zzzb.pdf>

Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd. Sid 228-229 i zzzd

Trångboddheten m m har behandlats i kapitel 6. Här slutet av resonemangen där.

<u>Trångboddhet enligt Norm 3</u>	Antal personer per hushåll		Antalt hushåll	Behov
samtliga hushåll	1 338 000	pers. 2,3		
ensamstående u barn	760 000	1,0	760 000	760 000 2rok
ensamstående m barn	121 000	2,53	121 000	121 000 3,85 rok
sammanboende u barn	92 000	2,0	46 000	46 000 3 rok
sammanboende m barn	380 000	3,85	190 000	190 000 3,85 rok
Hshåll utan o med barn	1353 000			
Summa behov analet lägenheter p g a trångboddhet	<u>1 117 000</u>			
Summa	<u>1 417 000</u>			

Regeringen talar om nybyggnad av 250 000 lägenheter på 5 år. Behovet är 5 gånger större. Bara 17,6% av behoven kan byggas.

17,6% av behoven:

Uppgift saknas	53 000	små	3)
ensamstående u barn	134 000	2 rok	1)
ensamstående m barn	21 000	3,85 rok	2)
sammanboende u barn	8 000	3 rok	
sammanboende m barn	34 000	3,85 rok	2)

1) om man bygger 134 000 2rok frigörs 134 000 små lägenher som behövs för dem som behöver små lägenheter

2) om man bygger 63 000 lägenheter 3rok kan frigöras 55 000 lägenheter som kan användas av barnfamiljer. Det vill säga att tvåpersonershushåll byter ner sig från gammal 3,5 rok till ny lägenhet 3rok. En del par utan barn har troligen 2rok och inkräktar på det ensamma utan barn bör ha. Paren kan byta upp sig till 3rok.

3) dessutom bör byggas 53 000 smålägenheter för studenter o d

Man bör alltså bygga 134 000 bra lägenheter 2rok och cirka 63 000 bra lägenheter 3rok, då minskas trångboddheten för ensamma och par utan barn och ungdomar o d får lägenheter att bo i och barnfamiljer kan flytta till lägenheter som är bättre än de de har. Dessutom bör byggas 53 000 lägenheter för studenter o d.

Per år i fem år:			
Uppgift saknas	53 000	små	10 600 21,2%
ensamstående u barn	134 000	2 rok	26 800 53,6 %
ensamstående m barn	21 000	3,85 rok	4 200 8,4% 1)
sammanboende u barn	8 000	3 rok	1 600 3,2%
sammanboende m barn	34 000	3,85 rok	6 800 13,6% 1)

1) Tillgodoses genom småhusbygget.

Detta ger 250 000 lägenheter på fem år om man bygger 50 000 per år. 2014 byggdes cirka 27 000 lägenheter, dvs ungefär hälften av det som ambitionen 250 000 lägenheter kräver.

Bostadsministern vill ge stöd så att 15 000 hyreslägenheter kan komma till per år. Om det betyder att produktionen per år stiger till 42 000 lägenheter är oklart.

Bara 15/50 av årsbehovet 50 000 kan tillgodoses av 15000 lägenheter.

SCB: Färdigställda lägenheter i nybyggda hus efter region och

hustyp. 2014 Året

0010 Stor-Stockholm

Flerbostadshus 6206

Småhus 2304

0020 Stor-Göteborg

Flerbostadshus 2703

Småhus 939

0030 Stor-Malmö

Flerbostadshus 2134

Småhus 490

0060 Riket exkl storstadsområden

Flerbostadshus 7854

Småhus 4433

Summa

Flerbostadshus 18 897

Småhus 8 166

Byggmästarna bör öka ut sin produktionsapparat.

Lägenheter för barnfamiljer, småhus, tycks komma till utan stöd.

Isynnerhet om lägenheter 3rok för par utan barn byggs.

Stora problemen finns i "Uppgift saknas" och "ensam u barn.

Det synes lämpligt att 15000 lägenheter fördelas på lägenheter för studenter od och ensamma och sammanboende utan barn.

Förslag till stöd per år, bostadsministrarnas 15 000 lägenheter:

Små lägenheter och 2rok 13 000 86,7%

3rok 1 500 10,0%

4rok 500 3,3%

Lägenheterna kan byggas i hus med 8 trappuppgångar och i 5-10 våningar. Exempel på ett sådant hus visas härintill.

Men 15 000 lägenheter är för litet när det finns 1 117 000 trångbodda hushåll och nästan 300 000 unga står utanför bostadsmarknaden.

Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar.

Med Sven Wimmells lägenhetstyper. Det behövs 357 våningar för dessa 15 000 lägenheter. Varje våning:

ENA LÅNGSIDAN

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

1st 3rok + 1st 2rok

1 st 3rok + 1 st 2rok

1 st 4rok + 1 st 2rok

Trappuppgång 1

Trappuppgång 2

Trappuppgång 3

Trappuppgång 4

Trappuppgång 5

Trappuppgång 6

Trappuppgång 7

Trappuppgång 8

ANDRA LÅNGSIDAN

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

1 st 3 rok + 1 st 2rok

1 st 3rok + 1 st 2rok

1 st 4rok + 1 st 2rok

Summa 42 lägenheter (studenter 35 kvm, 2rok 65 kvm, 3 rok 84 kvm, 4rok 103 kvm):

20 Studenter, lägenheter för studenter o d cirka 47 % av 42

16 lägenheter 2rok för ensamma utan barn cirka 38 %

4 st lägenheter 3 rok för par utan barn cirka 10 %

2 st lägenheter 4 rok enligt regeringens begäran cirka 5 %

Bygger på SCBs statistik över trångbodda och "uppgift saknas", men lägenheter för ensamma trångbodda har minskats och lägenheter för studenter har i motsvarande mån ökats. Från 24/60 till 47/38% för studenter/ensamma. Kan justeras: 2 st studentlägenheter på 35 kvm vardera kan användas som 1 st 2rok med stort sovrum, 70 kvm.

Stefan Löfven: Tal i Almedalen, den 29 juni 2015

Observera att det talade ordet gäller

Vänner,

är det något som värmer mitt hjärta, så är det när människor utvecklar sig själva, och på så sätt utvecklar sitt samhälle.

Jag ser det varje dag. Som Johan Wendt, som är här i publiken ikväll, som hjälpte grannflickan inför matematikprovet. Hon kom tillbaka med ett VG, och sa med tårar i ögonen att hon hade trott att det betyget inte ”var för sådana som henne”.

Idag finns det Mattecentrum som Johan grundade i 28 städer, där alla får fri mattehjälp – och får känna i hjärtat att höga betyg är något för dem!

* * *

Som Julia Mjörnstedt, som fick beskedet om tjocktarmscancer när hon var 21, och det kändes som om hon var den enda unga i världen som drabbats.

Idag har Julia och hennes vän Hanna Wekell startat organisationen Ung Cancer, för att alla unga och deras närstående som får samma besked ska veta: Ni är inte ensamma!

* * *

Som John Franco, som flydde med sin mor från Colombia som barn, och växte upp med en rädsla för polisen.

Idag har han slitit hårt för att med stolthet kunna ta på sig polisuniformen, och går på passet i Botkyrka, för att vara en förebild för sådana barn som han en gång var.

* * *

Och över hela Sverige har vi hundratusentals människor, som tillsammans kliver på Torslandas morgonskift, som tar gemensamt ansvar på förskolans lunchsamling, som assisterar varandra i labbet på kvällen, och finns där på akuten under småtimmarna.

Därför vill jag hylla alla samhällsbyggare som John, Julia och Johan, och all strävan för ett bättre liv – och ett bättre land!

* * *

Kanske är jag partisk. För det var ju precis det här jag förstått från min barndom.

När jag kom som fosterbarn var jag tio månader gammal, och hade inget. Men genom mina nya föräldrars slit, och ett samarbetande samhälle, fick jag allt. Det är de som gjort att jag står här idag, och det glömmer jag aldrig.

* * *

Och jag vet att den här viljan till utveckling är vår främsta styrka i den globala ekonomin.

Idag kan en innovation födas i januari, finnas på samtliga kontinenter i maj, och vara lastgammal i december. Det kräver mer än arbetsmoral.

Det kräver modet att göra sin idé till verklighet. Starta företag, läsa vidare på universitet, gå en kvällskurs, jobba utomlands, byta yrke – och den risk och uppoffring det innebär.

Vi kan kalla det utvecklingsmoral. Och jag vill att Sverige ska ta del av den stora möjlighet som globaliseringen är. Därför måste varje människa utvecklingsmoral tas till vara.

Sverige ska gå framåt – då kan inte en enda människa lämnas bakom.

* * *

Det är grunden i den stora vändning som regeringen nu genomför.

Från ett läge där det satsades 19 gånger mer på skattesänkningar än på skolan, investerar vi så att alla unga ska kunna lämna skolan som bildade och fria individer.

Från ett läge där sjuka utförsäkrades och arbetslösa placerades i Fas 3, satsar vi på rehabilitering och utbildning så att alla kan arbeta och göra rätt för sig.

Från ett läge där budgeternas största vinnare i regel var manliga miljonärer, skapar vi en ekonomi där alla vinner, inte minst Sveriges fattigaste kvinnor.

För vänner, Sverige ska inte kväva en enda människas kraft och längtan efter ett bättre liv. Vi ska bli främst i den globala ekonomin. Därför måste du kunna bli det bästa du kan bli.

* * *

Det här är också kärnan i Sveriges nya jobbagenda.

Genom:

1. Framtidsinvesteringar
2. Aktiv näringspolitik för fler och växande företag
3. Satsningar på kompetens och matchning

ska vi ta till vara på Sveriges utvecklingsmoral, så att vi på fem år når lägst arbetslöshet i EU.

Det är ett stort mål. Men vänner, Sverige brukar inte ha små!

* * *

Se bara till den första delen, framtidsinvesteringar. Jag såg att det var en moderat i Stockholm som frågade varför regeringen skulle bygga infrastruktur i Norrland – där fanns ju bara träd.

Och jag är ju uppväxt i Ångermanland. Och nog för att moderaterna kallar mig tråskalle ibland, men någon måtta får det väl vara!

Jag tycker att det här tänkandet i vi och dom, stad och landsbygd, är väldigt skadligt.

Det är för hela Sverige vi bygger nya stambanor för höghastighetståg, påbörjar Norrbottenbanan, renoverar järnvägspår och växlar, och lagar tjälskott i vägar, så att du kommer till jobbet – och fler jobb kommer till Sverige.

Det är för hela Sverige som vi skapar en ny byggoffensiv med enklare regler, snabbare processer och 6 miljarder årligen, så att fler kan känna den där fantastiska känslan av att sätta nyckeln i dörren till en ny bostad.

Det är för hela Sverige vi gör det möjligt att anställa tusentals nya undersköterskor och sjuksköterskor för att ta hand om våra gamla och sjuka.

Det är för hela Sverige vi kommer investera 2 miljarder per år i klimat-innovationer och ett hållbart samhälle som vi stolt kan lämna över till våra barn.

Det skapar jobb. Det skapar ett land som håller ihop. Och det skapar ett Sverige där varje människas utvecklingsmoral tas tillvara!

* * *

Samma sak gäller för del 2 i jobbagendan – en aktiv näringspolitik för fler och växande företag.

Vad tänker ni på när jag säger Uppsala? Universitetet, slottet, Fyrishov? Tänker ni på ett utav Sveriges mest moderna stålverk, som 3D-printar hypermoderna stålkomponenter för framtidens industri? Tänker ni på Upsalite, ett material som skapades genom en slump, men som har sådan uppsugningsförmåga att det kan suga upp oljeföroreningar eller styra luftfuktigheten i ishockeyhallar?

Nej, Sveriges näringsliv är längre in i framtiden än vad många tror. Vill du se framtiden – strunta i bio, besök ett svenskt spetsföretag!

* * *

Där finns just viljan att ständigt förnya, förbättra, förändra – att våga misslyckas, och lyckas. Detta ska Sverige bejaka.

Vi behöver både lyfta entreprenörer som bryter ny mark, och intraprenörer – alla anställda som utvecklar företag från insidan, i de platta organisationer som är en stolthet för Sverige.

Och vi ska stärka småföretagares villkor. Öka tillgången på riskkapital och företagsnära forskning. Och skapa större samverkan mellan företag, fackliga organisationer, forskning och politiskt förtroendevalda, så att fler idéer kan bli till tjänster och varor på globala marknader.

Folk kommer inte i arbete av att bli fattiga, utan av att fler företag säljer mer.

Det är poängen med vår näringspolitik: Arbetslösa ska inte tömma sina plånböcker, företag ska fylla sina orderböcker!

* * *

Och till alla svenska företagare: Ni ska bara veta hur mycket man talar om er utomlands!

Oavsett om jag möter ledare från Colombia, Indien, Kina eller Kenya så frågar de så ofta om nya svenska innovationer och samarbetsmöjligheter. Därför satsar vi på större export för små och medelstora företag, och ökar Sveriges representation i utlandet.

Så var med och visa på svensk utvecklingsmoral! Var med och visa att svenska företag kan slå världen med häpnad!

* * *

Vänner,

den tredje delen av vår jobbagenda är satsningar på kompetens och matchning. Att 400 000 människor är arbetslösa, trots att det idag finns fler lediga jobb än någonsin tidigare i Sverige, är inget annat än en skandal.

Och orsaken är brister i det svenska utbildningssystemet. Därför behöver det reformeras, från förskolan till forskarutbildningen.

Ja, under många år har svensk skolstatistik varit som världens sorgligaste gungbräda: Kunskapsresultaten har åkt ned, samtidigt som ojämlikheten har skjutit i höjden.

Så för att citera tillkännagivandet av Nobels litteraturpris: Äntligen! Äntligen följer vi upp de stora orden om svensk skola med stora satsningar!

* * *

På mindre barngrupper i förskolan och mindre klasser i lågstadiet, så att barnen får mer tid med sin lärare.

På tidiga insatser, så att alla barn lär sig läsa, räkna och skriva så tidigt som möjligt.

På ett ökat statligt ansvar för att skapa en jämlik skola, så att oavsett vilken skola ditt barn går på ska du veta att den är bra.

Och självklart ska vi se till att alla dessa nya resurser gå till just skolan, inte till skatteparadis.

Vänner, våra små ska kunna drömma stort. Därför satsar vi så mycket på svensk skola.

* * *

Och när Magnus Härenstam gick bort samlades Sverige i sorg. Det vi talade om allra mest, det var vad Magnus tillsammans med Brasse och Eva gett till oss alla i form av den där lekande lätta bildningsglädjen. Jag märker själv hur barnbarnen kommer hem till oss och ropar: "...

myror!"

Ja, Magnus, Brasse och Eva, "här är där ni inte är" – men minnet av er lever kvar i generationer!

* * *

Och så minns vi nog alla en riktigt bra lärare, som kunde väcka kunskapshungern i våra unga hjärtan, som kunde få en klass att lyssna av intresse, nyfikenhet och respekt. Därför är det dags att höja läraryrkets attraktivitet.

Vänner, det måste löna sig att lära våra barn för livet.

Därför lanserar vi idag ett lärarlönelyft med en satsning på 3 miljarder per år, för att ge möjlighet att höja lönen för Sveriges skickligaste lärare. Vi ska stå upp för utvecklingsmoralen, vi ska stå upp för bildningen, därför står vi upp för Sveriges folkbildare!

* * *

Och vänner, jag såg att ett flak med studenter från en yrkesutbildning hade texten: "Om Löfven blev statsminister efter svetsutbildning – då finns det hopp för oss!"

Javisst finns det hopp för er! Inte minst är ni ganska roliga! Men ni möter större krav än min generation. Därför behöver ni också större möjligheter.

Detta – höga krav och stora möjligheter – är kärnan i vår 90-dagarsgaranti. Den ska ge dig som ung och arbetslös möjlighet till trainee-jobb, YA-jobb, praktik eller studier inom 90 dagar. Samtidigt ställer vi kravet att du ska göra ditt, och ta den möjlighet du får.

Nu har Ylva Johansson åkt land och rike runt, för att skriva samarbetsavtal med kommuner och arbetsförmedlingar, för att finna alla unga utanför, och se till att de får stöd.

Hon har fått ett rungande gensvar. I fredags skrevs det 271: samarbetsavtalet.

Vänner, nu samlar vi Sverige för att ingen ung ska vara utan jobb!

* * *

Och den som inte tror en så stor reform är möjlig: Följ med mig ut! Följ med mig och träffa de unga i brukssamhällena, i förorterna, över hela Sverige, som kokar av otålighet – och vilja att visa vad de går för. Nu ska de få chansen.

Och till de som tvivlar på Sveriges ungas styrka, svarar jag med Brasse Brännströms klassiska ord: Fel fel fel fel fel!

* * *

Men behovet av ny utbildning gäller inte bara unga. Ser du ditt yrke försvinna, märker du att din kompetens blivit föråldrad, då måste var och en av oss vara redo att ställa om och lära nytt.

Det är din skyldighet, inte minst mot dig själv. Och samhället ska stå vid din sida. Jag minns själv hur min mor läste engelska på kvällarna för att vara redo för den nya tiden.

Det är jobbigt i stunden – men ovärderligt för framtiden.

Och det är för dig, oavsett vem du är, oavsett vilken kompetens du behöver för att jobba, som vi nu genomför ett nytt kunskapslyft med tiotusentals nya utbildningsmöjligheter i hela landet.

Du får rätt till utbildning – gör din plikt och tänj din kunskaps gränser!

* * *

Och för att göra det möjligt, ska vi också riva de strukturella murarna på svensk arbetsmarknad.

Murarna som gör att CV:n med utländska namn hamnar i papperskorgen. Som gör att kvinnor mår sämre, sliter hårdare, och får lägre lön. Som gör att människor med funktionsnedsättning stängs ute, och får se månader och år passera utan att få visa vad de går för.

Är detta det samhälle vi vill ha?

Ett Sverige som sätter en stenhård norm kring vem som ska jobba och bli befordrad, och sedan systematiskt rensar bort alla andra?

Nej! Vi är en feministisk regering som genomför en bred jämställdhetsagenda. Vi tar också striden mot diskriminering, homofobi och rasism.

Men du måste vara med. På din arbetsplats. På din skola. På ditt torg. Vägra tolerera fördomarna mot dig och dina medmänniskor, som hindrar folk från att jobba, från att göra sin röst hörd, från att leva fria och jämlika liv.

Ingen annan kommer att göra det åt oss. Om du älskar Sverige – stå upp för allas frihet!

* * *

Och när man möter någon som precis flytt så väcks lätt frågan: Tänk om det var jag?

Om det var jag och min familj, som vaknade upp och såg vårt samhälle skövlas. Om det var dina och mina vänner, som avrättades, som torterades, som såldes som slavar. Om det var du som visste att du inte längre skulle få hålla någon du älskade i dina armar.

Vänner, Sverige ska ha en reglerad invandring, med tydliga krav på vad som beviljar asyl. Och de som flyr skövlade samhällen och beviljas asyl, ska så snabbt som möjligt komma i arbete.

Genom snabbspår för validering av deras yrkeskompetens, och utbildning till ny; i yrken där vi har brist på arbetskraft. Genom tidig utbildning i svenska, helst i kombination med arbete eller praktik. Genom att alla Sveriges kommuner delar på ansvaret, och på så sätt gör varje enskild kommuns arbete enklare.

Och samtidigt driver vi på, tillsammans med Angela Merkel i Tyskland och Matteo Renzi i Italien, för ett mer jämnt fördelat flyktingmottagande i EU.

Detta är en stor, och svår, uppgift. Men vi gör som vi skulle vilja att andra gjorde mot oss, och låter dig som får asyl arbeta dig till ett bättre liv!

* * *

Och vänner,
jag ska vara rak med er. Den största utmaningen för vår jobbagenda, är den ekonomiska och säkerhetspolitiska oro vi ser i vår omvärld.

Förra veckan kommer minnas som en mörk passage i världens historia. Vi såg terroristattacker i Frankrike, Tunisien och Kuwait.

Samtidigt försökte ISIL återigen inta staden Kobane, med upp emot 200 dödade civila som följd. Detta vidriga slaktande av oskyldiga människor är fegt. Barbariskt. Ynkligt.

Och vi ska bemöta det. Regeringen skapar nu en nationell strategi mot terrorism, för att använda hela Sveriges styrka för att förebygga och bekämpa terrorism. Samtidigt ger vi ett stort humanitärt stöd för att möta den akuta nöden i områden som drabbats av ISIL.

Sverige deltar också med en väpnad styrka för rådgivning och utbildning av irakiska försvarsstyrkor, den kurdiska peshmergan, i de norra delarna av landet. Det kan handla om sjukvård, vapenträning och detektering av sprängladdningar.

Vänner, ISIL kan, och ska, bekämpas. För människovärdet. För demokratin. För att det berör oss, vår värld, och vår frihet.

* * *

Samtidigt står Europa inför stora utmaningar. Rysslands aggression mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim är det största hotet mot Europas säkerhet sedan kalla krigets slut.

I EU:s nya globala strategi behöver vi svara upp mot dagens säkerhetsläge, och visa enighet, till stöd för Ukraina, och alla nationers rätt till självbestämmande.

Europas framtid ska avgöras i fri och demokratisk debatt, aldrig genom tvång eller vapenmakt!

* * *

Och idag var bankerna i Grekland stängda. Krisen fördjupas. De grekiska medborgarna står nu inför en mycket bekymmersam situation, med risk för ännu högre arbetslöshet och ekonomisk oreda.

Sverige är beroende av stabiliteten på den europeiska marknaden, och vi kommer att göra allt i vår makt för att oron drabbar svensk ekonomi så lite som möjligt.

Samtidigt vill jag slå fast detta: Grekland är en viktig medlem i den europeiska unionen. Och oavsett hur deras medlemskap i den monetära unionen utvecklas, så ska de vara en stark del av EU.

Det europeiska samarbetet behövs, för goda tider, och för svåra. Vi har en gemensam historia – och en gemensam framtid. Därför står Sverige upp för ett EU som hålls samman.

* * *

Och parallellt med att EU hanterar den akuta krisen; så behövs blicken lyftas, och reformer komma på plats för att skapa mer av ett medborgarnas EU.

Som fokuserar på det mervärde det kan ge sina medborgare, i form av fler och tryggare jobb, ökad säkerhet och bättre klimat.

Det var därför jag och mina kollegor från Benelux-länderna arrangerade ett toppmöte i torsdags för att intensifiera arbetet för rättvisa arbetsvillkor på den inre marknaden.

Det är därför EU behöver driva på för ambitiösa utvecklingsmål post 2015, som bekämpar fattigdom, utbildningsbrister och ohälsa.

Det är därför vi behöver ta på oss ledartröjan för ett klimatavtal i Paris som håller jordens uppvärmning under 2 grader.

Vänner, det är dags att möta populismen och kortsiktigheten, och forma ett medborgarnas EU, som skapar en bättre vardag för dig - och en tryggare värld för oss alla

* * *

Och aldrig tidigare har vi sett fattigdomen i Europa på så nära håll, som i ögonen hos de människor som tigger utanför våra matbutiker, som sover under broar och i parker.

Därför samarbetar vi inom EU, och sluter samarbetsavtal med Rumänien och Bulgarien, för att använda de stora resurser som finns i EU:s strukturfonder, till att skapa ett bättre liv i hemländerna.

Vi ska upprätthålla lag och ordning, och stoppar såväl olovliga bosättningar som exploateringen av människor, och vi jobbar tillsammans med civilsamhället så att de får bättre livsalternativ.

Vi ska göra det som krävs för att ingen ska tvingas tigga på Sveriges gator. När vi ser fattigdom på nära håll så gömmer vi den inte, vi slår undan dess grogrund!

* * *

Vänner,

detta för mig tillbaka till där jag började: samarbetets styrka. Sverige är i ett allvarligt läge. Nu behöver alla ansvarsfulla politiker hitta det som förenar, istället för det som drar isär.

Svenska folket förväntar sig det, och förtjänar det.

När vi såg oron i vår omvärld, gick vi samman och skapade en bred uppgörelse om försvaret.

När vi hörde lärarnas krav på långsiktighet, skapade vi en överenskommelse om betygen.

Nu ser vi, nu hör vi, nu känner vi arbetslöshetens gissel ända in mörket.

Så nu riktar jag mig till er alla: Politiker nationellt och lokalt, företrädare för fackföreningar och näringsliv, ledare i hela vårt fantastiska civilsamhälle.

Var med och ta plats i historien, bland de som samarbetade för att nå EU:s lägsta arbetslöshet.

På kort sikt kommer det förändra liv.

En ung kvinna som kan ringa sin pappa och säga: ”Jag fick det! Jag börjar på måndag!”

En förälder som kan lägga ned besticken på familjemiddagen, och säga: ”Jo, vi kanske har råd med utlandssemester ändå!”

Men på lång sikt förändrar det samhället i sin helhet.

För att säkra äldres pensioner – måste unga komma i jobb.

För att utrota fattigdomen för varje barn – måste varje förälder kunna jobba.

För att sluta samhällsklyftorna – så är och förblir alla vuxnas arbete och alla barns goda skolgång våra två främsta verktyg.

Det finns inga andra magiska lösningar. Ett jämlikt samhälle arbetar vi fram i vårt anletes svett.

Låt jobbet börja!

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Stefan Löfven'. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'S' and 'L'.

Stefan Löfven

Stefan Löfvens sommartal, den 16 augusti 2015.

Observera att det talade ordet gäller.

Vänner,
sommaren 2015 kommer vi att minnas som orons sommar. Sverige har präglats av en rad fruktansvärda våldsdåd. Tidningarna har dominerats av mord, i Blomberg, Upplands Väsby, Uddevalla och på IKEA i Västerås.

Och trots att den Nationella trygghetsundersökningen visar på att tryggheten i samhället har ökat och brott mot enskild person har minskat under den senaste tioårsperioden – så ser vi en organiserad brottslighet som skapar skräck hos familjer som vaknar av smällar i natten. Och vi ser hur mäns våld mot kvinnor fortsätter att skapa nya tragedier.

Vi kan också följa hur ISIL försöker rekrytera människor här i Sverige för att bidra till sina fruktansvärda brott. Samtidigt möter vi dem som flyr undan förstörelsen i krigens och terrorismens spår.

Vi ser en ökad polarisering i vår offentliga debatt, där människor visar oförståelse, ovilja, och allt oftare hat mot varandra. Och vi ser avskyvärda attacker mot tiggare och asylboenden.

Det här fyller mig med en oro. Jag vet att ni känner den också. Men jag fylls också av en övertygelse, starkare än någonsin förr, att vi ska samla Sverige för att vända utvecklingen.

Nu mer än någonsin krävs beslutsamhet, det krävs samarbete, det krävs en benhård vilja från var och en av oss att ta makten över vårt samhälles framtid. Det är det jag ska tala om idag. Om oron, hur vi bemöter den, och hur vi tillsammans skapar ett Sverige att vara stolta över.

* * *

Jag ska börja med brottsligheten.

"Barnen vaknar och börjar gråta. Jag öppnar köksfönstret och känner att det luktar bränt. Då ber jag min fru ringa polisen."

Det här vittnesmålet kommer från en gata i Malmö där en handgranat exploderade förra söndagen, den sjunde handgranatsattacken på en månad. Och detta är inte isolerat till Malmö, Göteborg eller Stockholm. Polisen bekämpar just nu den organiserade brottsligheten i hela landet.

Och jag vill säga detta till dig som bor i de drabbade områdena: Det här ska inte tolereras i vårt Sverige. Samhället ska vara tryggt, för dig och din familj. Vi viker inte en tum.

* * *

Det är dags att slå hårt mot den organiserade brottsligheten. Polisen gör nu riktade insatser i samtliga drabbade områden. Polisledningen sänder hundratals poliser i förstärkning till de utsatta områdena, och står redo med nya resurser i form av spaningsverktyg, bombtekniker och helikoptrar.

Regeringen har gett tullen i uppgift att prioritera bekämpandet av vapensmuggling, och vi kommer att kriminalisera försök, förberedelse

och anstiftan till grovt vapenbrott, och se över straffen för olovlig hantering av explosiva varor som handgranater. Det är ett stort, svårt och tidskrävande arbete, men det måste göras. Vapnen ska bort från Sveriges gator!

* * *

Vi behöver också göra ett stort långsiktigt arbete. Regeringen ger nu kvinnojourerna ökat stöd, och motverkar mäns våld mot kvinnor som en del av vårt större jämställdhetsarbete.

Samtidigt ska vi slå undan benen på de kriminella organisationerna, genom att öka möjligheterna att beslagta deras resurser. Vi behöver också undersöka hur vi kan skapa ett nationellt brottsförebyggande arbete, och stärka avhopparverksamheten så vi får ut medlemmar ur gängen.

Och vi tar krafttag för att finna varje ung utanför, så att de kommer in i utbildning och arbete och inte kan rekryteras av de kriminella ligorna.

Och målet kan aldrig vara att bara få dessa gäng att hålla fred med varandra. Målet måste vara att dessa gäng upplöses. Jag har därför gett justitieministern och inrikesministern i uppdrag att ta fram ytterligare insatser, för att öka polisens förmåga att bekämpa organiserad brottslighet, skärpa synen på våldsbrott, och för att förhindra återfall i brott.

Det är principen i regeringens kriminalpolitik. Hårda mot brottsligheten. Hårda mot brottens grogrund.

* * *

Men allas insats behövs. Den organiserade brottsligheten är ett

samhällsgissel, som det krävs ett helt samhälle för att besegra.

Som chefen för Folkets Park i Malmö, Mårthen Gunnarsson, uttryckte: "Att köpa en öl av någon på en gräsmatta, köpa billig alkohol ur en baklucka, röka en joint med polarna en fredagkväll eller köpa smuggelcigg i en kiosk på Möllan är också att stötta de grupper som just nu gör upp och skjuter varandra på öppen gata."

Mårthen har rätt. Var en av oss har en plikt att vägra göda brottsligheten. Att gripa in när vi kan. Att vittna om det vi ser. Det är vårt ansvar. Tryggheten skapar vi tillsammans.

* * *

På samma sätt krävs att alla goda krafter samlas för att bemöta den internationella terroristorganisationen ISIL. Därför ser jag behov av att stärka samhällets möjligheter att förebygga och bekämpa terrorism, och vi kommer kriminalisera resandet för att delta i träning med terroristgrupper.

Sverige bidrar också med ett stort humanitärt stöd till ISIL:s offer, och vi har anslutit oss till den internationell koalition som ska stoppa deras framfart, genom en militär rådgivnings- och utbildningsinsats i norra Irak. ISIL är ett hot mot all mänsklig värdighet. Men de kan, ska och kommer att bekämpas.

* * *

Och i den här kampen är Turkiet en nyckelaktör. Men den positiva utvecklingen med kurdernas rättigheter måste återupptas, så att stabiliteten ökar i en redan katastrofalt instabil region. Sverige uppmanar därför Turkiet och PKK att värna vapenvilan och att snarast återgå till fredssamtalen. En avstannad fredsprocess i Turkiet har inga vinnare,

bara förlorare.

Nu krävs också stora insatser för att ge de syriska flyktingarna en framtid. Idag är Palmecentret här och samlar in pengar till lärare i syriska flyktingläger. Var med och bidra, för att åter börja bygga dessa barns liv.

* * *

Och de senaste mötena i EU har handlat om just hur vi ska lösa situationen för de flyktingar som söker sig till Europa. Sverige har inget att skämmas för i detta sammanhang. Tvärtom. Tillsammans med Tyskland, Italien och några få andra drar vi ett stort lass. Men vi klarar det inte ensamma. Andra länder måste göra mer.

Redan i februari träffade jag Angela Merkel för att driva på i den här frågan. EU:s maskineri är inte snabbt, men äntligen lyftes frågan om ett gemensamt ansvarstagande för flyktingar på ett toppmöte med Europeiska rådet i juni. Jag är stolt över att vi har fått fart på processen; men jag är långt ifrån nöjd.

Nu krävs fler ambitiösa beslut. Nya ramverk. Handling. Sverige ska inte fly sitt medmänskliga ansvar – men vi måste få andra länder att ta sitt.

* * *

Samma sak gäller här hemma. Vi ska ha en reglerad invandring, där rätten till asyl provas och respekteras. Där de som får avslag får återvända, men de som beviljas asyl får ett värdigt mottagande.

Det är på kort sikt en stor ansträngning för Sverige. Vi ska inte låtsas

som något annat. Men det är en ansträngning vi gör, eftersom vi vill hjälpa människor undan krig och förtryck.

Därför måste alla kommuner vara med och dela på ansvaret, och regeringen förbereder en lagstiftning för att så ska ske. Det måste vara slut på att Sveriges rikaste kommuner flyr sitt ansvar, samtidigt som fattigare kommuner gör sitt yttersta. Det är dags för ett rättvist mottagande.

* * *

Och de resurser som kommunerna får till bostäder, utbildning och etablering i samhället, måste gå till just det, och inte går till ockerhyror eller enorma vinster hos oseriösa aktörer.

Vi behöver också slå ned mot dem som profiterar på människor på flykt, som säljer pass eller jobberbjudanden, och lurar hit människor under falska premisser.

Det måste råda ordning och reda i det svenska flyktingmottagandet. Det ska präglas av ansvarstagande, anständighet och raka vägar in i arbete.

* * *

Och det är just jobb, som är så oerhört viktigt nu. Även om ekonomin tar fart nu – så är risken att det bara leder till arbetskraftsbrist och flaskhalsar. Inte fler i arbete. Så alla som kan måste i jobb för att ekonomin ska kunna växa. Och det gäller inte minst människor som flytt.

Farmaceutbristen gör att apotek på mindre orter riskerar att stänga. Därför samarbetar vi med arbetsmarknadens parter för att de

apoteksutbildade som flytt hit ska få snabbspår in på arbetsmarknaden. Det är brist på personal inom sjukvården. Så samma sak där: snabbspår för de hundratal utbildade läkare och annan sjukhuspersonal som kommit. Vi gör samma sak med kockarna, fordonsförarna, bilmekanikerna, alla de yrken där det råder brist.

Det är del av det etableringspaket vi nu rullar ut, som också ger extra stöd till nyanlända barns skolgång, som ger möjlighet att plugga svenska redan under asyltiden, och som har ett stenhårt fokus på att så många som möjligt, så fort som möjligt, ska kunna jobba.

Det tar tid. Det tar kraft. Men det är värt det. Det motverkar bristen på kompetens, och det är den främsta vägen in i det svenska samhället. Vi sliter för jobben, för jobb ger gemenskap, försörjning och framtidstro.

Och då kan vi alla bygga Sverige tillsammans.

* * *

Varaktig sysselställning är också den långsiktiga lösningen mot tiggeriet. Jag anser att det enda rimliga målet för Sverige är ett samhälle där absolut ingen tigger på våra gator. Vi kan inte ha något annat mål. Det kräver kraftfullt agerande här och nu.

För det första: Upprätthålla lag och ordning. Vi tillåter inte olovliga bosättningar på allmän eller privat mark. För det andra: Aldrig tolerera hatbrott. Polisen stärker därför sina insatser. Men. Den enda långsiktiga lösningen är det tredje. Att se till att de människor som tigger kommer in i utbildning och sociala system i sina hemländer. Och framför allt: Att de där också kan få börja jobba.

Därför har den här regeringen har nu drivit fram ett avtal med Rumänien, och för nu samtal med Bulgarien för att göra det samma. Det är ingen liten uppgift. Det innebär att bryta decennier av fattigdom och fördomar. Men det är hemländernas ansvar, och till deras hjälp finns stora EU-resurser.

Denna regering vägrar acceptera tiggeriet och utsattheten. Vi riktar inte vreden mot tiggarna, utan den nöd som skapar tiggeriet. Socialdemokratin har alltid stått upp för att allmosor aldrig är vägen ur armod. Så var det förr. Så ska det vara framöver.

* * *

Och jobb är och förblir svaret på så många av Sveriges stora samhällsproblem. Så enkelt är det. Så svårt är det. Det är därför vi lägger så mycket kraft på att genomföra vår jobbagenda för Sverige.

Den första delen är framtidsinvesteringar. Tiden där staten öser ut lånade pengar för att stimulera kortsiktig konsumtion är över. Nu satsar vi långsiktigt. 1,2 nya miljarder för att reparera den räls, och 6 miljarder för att skapa de bostäder som Sverige skriker efter. Det är ett val jag står för. Vi sänker inte skatten för att vinna lätta politiska poänger i nuet. Vi investerar så Sverige vinner större segrar i framtiden.

* * *

Lika viktig är den andra delen, en aktiv näringspolitik för fler och växande företag. Trots oron i den globala ekonomin, så visar de senaste BNP-prognoserna att svenska företagare fortfarande vågar och växer. Det ska vi bejaka.

Genom att satsa på nyindustrialiseringen av Sverige. Stödja små och

medelstora företag att exportera och växa på nya marknader. Stärka samverkan, inte minst för att ta fram de klimatlösningar som världen efterfrågar, och som kommer leda vägen i Paris i december, när vi måste enas om en färdplan för att hålla jordens uppvärmning så långt som möjligt under 2 grader.

Vänner, detta är principen för Sveriges nya näringspolitik: Jobb skapas inte genom att tömma arbetslösas plånböcker, utan genom att fylla företagens orderböcker.

* * *

Den tredje delen, är investeringar i kunskap och matchning. När det finns fler lediga jobb än någonsin, när vi har långa listor på bristyrken, när företagen skriker efter kvalificerad personal: Då finns det bara en sak att göra. Erkänna att Sverige under lång tid underinvesterat i utbildning. Att matchningen på arbetsmarknaden är usel. Och sen börja investera och reformera, stort.

Det är därför vi skapar ett kunskapslyft för att alla som kan ska kunna utbilda sig till de jobb som finns. Och det är därför vi genomför 90-dagarsgarantin ute i kommunerna, så att varje ung får rätt till utbildning, arbete eller praktik inom 90 dagar. Unga ska aldrig lämnas i långtidsarbetslöshet. De ska plugga, jobba, och kunna se med förväntan mot framtiden.

* * *

Höstbudgeten kommer också fokusera på nya reformer i jobbagen, och idag kan vi presentera en av dem: En ny och utbyggd yrkeshögskola i hela Sverige.

Vi presenterar idag en utökning av yrkeshögskolan med 20 procent,

6 000 platser, så att arbetslösa snabbt kan utbilda sig till bristyrken och komma i arbete. Samtidigt ökar vi långsiktigheten, så att utbildningar kan ges under längre tid. Och vi gör det möjligt att läsa fristående kurser, så att du kan skaffa dig precis den kompetens du behöver för att få ett jobb eller ta dig vidare i din karriär.

Och det är målet med hela vårt stora kunskapslyft för Sverige. Ingen människa ska stå rädlös när den globala ekonomin höjer kunskapskraven. Sverige ska ta till vara på varje människas utvecklingsmoral, och vilja till ett bättre liv.

* * *

Och jag hör nu nya högerförslag, som låter som ett sorgset eko av det senaste decenniet. Det ska bli lättare att sparka unga. Lättare att sparka gamla. Stora skattesänkningar på 20 miljarder som ger mest till de som tjänar mest, som leder till lika massiva nedskärningar, som ger färre i utbildning, färre i välfärdsjobben, mindre investeringar i infrastruktur och bostäder.

Kom igen! Det är ju inte lösningen. Det är ju problemet! Sverige behöver inte en ny nedskärningsagenda. Vi behöver en jobbagenda. Och den står regeringen för, med målet att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU. Vänner, det är dags att sluta riva, och börja bygga Sverige.

* * *

Men – och det kanske är ovant att höra mig säga detta – arbete är inte allt. Det är inte arbetslöshet, som får en fullvuxen man att häva ur sig hat mot en ung kvinna på nätet. Som får en förälder att skriva att tiggare borde skjutas. Som får en vänsterextremist att hota någon för

att den har högeråsikter. Det är något annat. Det är en ovilja att förstå varandra. En oförmåga att se de allvarliga konsekvenserna av sina egna ord. Och en avsaknad av allmän, mänsklig anständighet.

Det finns en judisk författare som heter Elie Wiesel, som överlevde Auschwitz, Buna och Buchenwald. När han vann Nobels fredspris 1986, kallade kommittén honom för "en budbärare till mänskligheten". Och han har sammanfattat sitt budskap i en enkel mening, inspirerat av tredje mosebok: "Thou shalt not stand idly by" – "Du skall inte stå stillatigande"

Vänner,
vi ska försvara anständigheten, och stå emot den polarisering som drar isär Sverige. Vi ska vara aktörer, inte åskådare. Om det så är en fördom vid fikaborden. En hatisk kommentar på Facebook. En medmänniska som blir attackerad mitt ibland oss. Stå inte stillatigande. Stå upp för det Sverige du tror på!

* * *

Och jag kommer att ta mitt ansvar, för att möta hela den oro, för jobben, tryggheten och framtiden som jag ser i Sverige.

Jag lovar er inga mirakel. Vi ärvt ett stort budgetunderskott. Vi möter stora samhällsutmaningar, och ett svårt parlamentariskt läge. Men vi är också redo att göra ett stort arbete, och steg för steg vända utvecklingen i vårt samhälle.

Se bara till sjukvården. Den kommer kräva stora reformer de kommande åren, för att ta hand om vår åldrande befolkning. Men nu tar vi de första stegen, och ser till att Sverige slutar utförsäkra cancersjuka, och låter dem fokusera på att nå friskhet, inte fattigdom. Det är bara en

början. Men det är början på vändningen.

* * *

Se till pensionärernas situation. Jag har så många äldre som skriver till mig, som visar på orättvisorna och fattigdomen, och jag bär med mig era ord, även när breven är besvarade.

Nu tar vi de första stegen, och riktar en miljard till att anställa mer utbildad personal i äldreomsorgen.

Vi höjer bostadstillägget, och börjar sluta klyftan så att lön och pension ska beskattas lika. Det är bara en början. Men det är början på vändningen.

* * *

Och här i Vasaparken tänker jag alltid på en annan författare, Astrid Lindgren. Jag läste hennes krigsdböcker i somras, och alldeles nyligen kom jag över en dikt hon skrivit:

"O mäktiga feer, ge mitt barn i faddergåva, inte bara hälsa, skönhet, rikedom och allt det där ni brukar komma stickande med – ge mitt barn läshunger, det ber jag om med brinnande hjärta!"

Och jag tror många föräldrar ber samma bön nu, samtidigt som de oroar sig över tillståndet i skolan. Och problemen är stora och komplexa. Men nu börjar vi investeringarna. I mindre klasser och barngrupper. I fler och bättre betalda lärare och specialpedagoger. I upprustade skollokalerna och läxhjälp för alla. Vänner, det är bara en början. Men det är början på vändningen.

* * *

Jag tror att vi kan möta oron i samhället. Jag vet att vi kan skapa ett Sverige att vara stolt över. Visst har vi många stora stoltheter idag. I vår vilja att analysera och attackera samhällsproblemen så glömmer man lätt allt det som gör Sverige till ett land värt att älska. Men det är dags att ta diskussionen om vad Sverige ska symbolisera. Vad som den blågula flaggan ska representera. Vad vi vill kunna berätta om när vi pratar om vårt land utomlands.

Jag tror det ska vara ett samhälle, där varje vuxen ska kunna säga de magiska orden: Idag går jag till jobbet. Där varje barn, oavsett hur lätt eller svårt det är i skolkänken, ska känna: Ja, jag blir sedd. Jag blir hörd. Jag blir förstådd. Det kommer vara ett Sverige att vara stolt över.

Där varje människa ska veta: Om jag blir sjuk, om jag blir gammal, om jag på min väg i livet faller, så finns en gemenskap där som ser till att jag kan fortsätta framåt. Där vi kan visa mot världen, att vi är de modernaste, de mest innovativa, de mest utvecklade, inte trots vår vilja till jämlikhet och solidaritet, utan på grund av den. Det kommer vara ett Sverige att vara stolt över.

Vi är inte där än. Men om vi ser våra plikter, mot oss själva och mot varandra, och arbetar tillsammans – kan vi börja en resa från dagens oro och splittring. Sakta men säkert ska vi gå mot ett samhälle där var och en av oss kan säga: Ja, jag lever i ett land att vara stolt över.

Ett land, som få andra i världen.
Tack.

Miljöpartiets språkrör Gustav Fridolin.

Tal i Amedalen, Publicerat 2 juli 2015.

Utkastet till talet - det talade ordet gäller dock, talet förändrades ganska mycket "live"

Sverige är inte landet lagom.

Vi är landet där vi värderar individens frihet och rätt att vara sig själv högst av alla. Och vi är landet som amerikanska politiker använder när de vill skrämmas med skatter eller gemensamt finansierad vård.

Vi är landet med en av de mest effektiva statsförvaltningarna. Och vi är landet som håller trefikat som helig.

Vi är landet där man gratis får prova ett instrument i den kommunala musik- och kulturskolan. Och vi är landet med en musikexport värd miljarder.

Vi är landet där 650 000 ställer upp som ideella idrottsledare. Och vi är landet som tagit över 600 OS-medaljer.

Vi är landet med en högre andel förvärvsarbetande kvinnor än någon annanstans. Och vi är landet med den längsta betalda föräldraledigheten i världen.

Vi är Sverige. Och vi trivs med att vara långt ifrån lagom. Det tog oss nämligen en stund att ta oss hit.

Jag har bestämt mig för att tala om det jag verkligen tycker är viktigt. Jag ska tala om bildningen, och om miljön.

Men låt oss börja från början. Eller rättare sagt 1814. Då var Visby enda stiftet i landet med skola i varje socken, i hälften av dem lärde man sig inget annat än innantilläsning ur katekesen. I Stockholm gick ännu bara var femte pojke i skolan, ännu färre av flickorna. Sverige var kallt och klassamhället hårt. Man blev vid sin läst, och för de allra flesta var det en tillvaro där man slogs mot kylan och hungern och allt annat som hör fattigdomen till.

Med missväxten och ångbåten kom emigrationen. Gotlands befolkning krympte. På en ö med knappt 50000 invånare lämnade under några årtionden 11000 för att söka framtiden på andra sidan Atlanten. Vid förra sekelskiftet räknades snart var femte svensk in som bosatt i USA.

I den statliga emigrationsutredningen som tillsatts 1907 fördes förslag fram om hårdare utlänningslagar, stopp för utvandrarerna vid gränsen. Men liberalerna ville något annat. De argumenterade för sociala och ekonomiska reformer, för rösträtt och demokrati, trygghetssystem oberoende av familj eller samfund, rätt och möjlighet att välja arbete och väg i livet, steg som skulle – och jag citerar nu - ”förmå vår ungdom att i sitt eget land se ’framtidlandet’”.

Den liberala hållningen segrade.

En brokig allians av liberaler, arbetarrörelse, kvinnokämpar, frikyrkor, småbondesammanslutningar och nykterhetsivrare började forma framtidlandet, och i efterhand framstår en beståndsdel som viktigare än allt annat: en god skola för varje barn. Bildning i var människas ägo skulle säkerställa ”klass- och kastskillnadsprincipens utdrifvande ur

vårt samhällslif” som liberalen Ernst Backman uttryckte det.

1919 infördes så den första läroplanen, småskolan och folkskolan slogs samman i en allmän och obligatorisk sexårig skola, en statlig skolöverstyrelse tog form, en fyraårig folkskolläroverstyrelse inrättades. Riktiga skolbyggnader började uppföras långt ut i bondbyarna. I ett Sverige där kvinnors rösträtt fortfarande var stridsfråga lämnade nyutexaminerade ogifta lärarinnor hemmet för att bosätta sig själva i dessa nya skolor där de fick ansvaret för att ge varje barn utbildning.

Med decennierna blev skolan längre och mer krävande. -37 gjordes fortsättningsskolan obligatorisk, folkskolan blev sjuårig. -41 infördes engelska som första främmande språk. Efter förslag från 1946 års skolkommission påbörjades försök med enhetsskola. Femton år senare blev den grundskola. Barnträdgårdarna och barnstugorna växte till förskola och fritidshem, -75 stiftas förskolelagen med avgiftsfri förskola för sexåringar och tio år senare fattar riksdagen beslut om pedagogisk förskola för alla barn från föräldraledighetens slut till skolåldern.

Svensk skola blir ett internationellt föredöme. Oavsett vem du är, vilket hem du växer upp i, hur många böcker som finns i bokhyllan därhemma – ska du här få en bra utbildning, makt över ditt eget liv.

På ett par generationer förvandlas Sverige från ett land där man föddes till den man var, till ett där man gör sig till den man vill vara.

Det här är en utveckling lätt att måla i ideologiskt skimmer. Men den starka skolan växte inte fram som svaret på önskedrömmar. Den var en ekonomisk nödvändighet för ett litet land i en hård värld.

Klassamhällets råa uteslutningsprinciper gjorde att vi gick miste om innovatörer och ingenjörer, konstnärer och kreatörer, forskare och företagare. Vi hade inte råd med ett sådant slöseri. Därför satsade vi på skolan.

Och inte bara en skola för inlantilläsning, utan en skola där alla fick växa, utmana sina egna begränsningar, nå över sina egna drömmar. Det är bildning. Och det är det allt handlar om, fortfarande. Senast jag stod här i Almedalen uttryckte jag en förhoppning om att den stora skolpolitiska valfrågan skulle bli bildningen.

Många möter en riktigt bra skola i Sverige. Kunniga och engagerade lärare ger våra barn chanser, visar vägar till kunskap och självförtroende. Elever anstränger sig, finner tekniker för att lösa problem, får känna lust för lärandet. De allra flesta kommer minnas sin skolgång som en tid då man la grunden för ett vuxenliv med egenmakt, självtillit och arbete.

Det är bara det, ”de allra flesta” är inte tillräckligt. Inte om vi håller bildningen högt, om vi menar allvar med att vara en kunskapsnation. Inte om ojämlikheten samtidigt gör allt större revor i skolsystemet och sorterar barnen i elever som kommer till skolan med mycket hemifrån – och kommer lyckas – och dem som inte kan räkna med samma stöd hemma – och löper allt större risk att aldrig få lyckas. Skillnaden i gymnasiebehörighet mellan barn till föräldrar som själva har gymnasieexamen och barn till föräldrar som inte har det har fördubblats sedan 2006.

Det är skillnader som skär rätt genom skolor, och skillnader som ökar mellan skolor. Det sägs att vi har skolval i Sverige, men egentligen har vi valda och bortvalda skolor. Och jag måste fråga: Vari ligger

valfriheten i att vissa får plats på skolorna där alla vill gå, medan andra lämnas i skolorna som valts bort?

Det är inte valfrihet. Det är lotteri.

Skolan ska inte innehålla några nitlotter. Alla skolor ska vara bra skolor. Därför måste valfriheten kombineras med starka system för likvärdighet. Resurser ska inte smetas ut lika till alla, utan gå till de elever och skolor som har de tuffaste förutsättningarna. Vi ska kunna lita på att de som får förtroende att driva skola fattar beslut utifrån vad som ger mesta möjliga lärande, inte vad som ger mesta möjliga vinst.

Vi har skolor i Sverige som vänt till fullständig måluppfyllelse, där man slutat bortförklara elevernas resultat och med rätt insatser gett alla en ärlig chans. Och vi har skolor i Sverige där eleverna år efter år lämnar utan de kunskaper och verktyg man behöver i vuxenlivet. Då kan inte staten bara stå och titta på. Då finns ingen tid för stat och kommun att skylla på varandra. Därför har regeringen gett Skolverket mandat att sluta utvecklingsavtal med huvudmän om skolutveckling på enskilda skolor. Det kallas ”Samverkan för bästa skola” och är den största förändringen i statens relation till huvudmännen sedan kommunaliseringen och grundandet av Skolinspektionen. Så tar vi vårt gemensamma ansvar. Alla skolor ska vara bra skolor.

Alla elever ska få möta höga förväntningar. Lärögonblicket definieras av att vi lyckas med något som vi tidigare trodde var omöjligt. Innan vi lärt oss läsa är en sida text bara oläsliga krumelurer. För att vi ska tro på vår förmåga att förvandla det till bokstäver, måste vi först möta någon som visar att det går. Därför krävs det ofta av läraren att tro mer om sina elever, än vad de klarar att göra själva.

Och jag upprepar det: Så många i svensk skola gör så mycket, det sker så mycket skolutveckling och så mycket lärande. När skolsystemet brister, står lärarkåren upp. Vi klarar så mycket, trots sprickorna i systemet. Tänk då vad vi kan klara när systemet bär.

Lärarkåren ska igen värderas som ett av våra viktigaste yrken. Därför investerar regeringen i höjda lärarlöner. Därför anställer vi fler i svensk skola så lärarna kan få mer tid för sitt arbete. Därför visar vi lärarkåren tillit, minskar de nationella proven och den administrativa bördan, ökar lärares makt över när extra stöd sätts in och stärker lärares möjlighet att lära av varandra.

Ska resultaten höjas kan vi inte bara fokusera på prestationerna, vi måste också se de som ska prestera. Höga krav blir bara nedbrytande om man aldrig fått verktygen att leva upp till dem. Elever måste känna tilltro till sin egen förmåga och då måste man få det stöd man behöver i tid. Trots att lärare tidigt identifierar elever som behöver extra stöd ger vi mest särskilt stöd först i nionde klass. Då är det ofta svårt för eleverna att hinna i fatt. Klarar man inte att hänga med på lektionerna bryts självförtroende och ansvarskänsla snabbt ner. Oron för den egna framtiden blir till oro i klassrummet, hela klassen drabbas.

I de bästa skolsystemen i världen ges mest stöd tidigt. Därför investerar regeringen i fler speciallärare, mer specialpedagogisk kompetens hos varje lärare och en läsa-skriva-räkna-garanti i de allra tidigaste åren.

Alla elever ska ha en trygg arbetsplats. En del, oftast tjejer, möter idag så många krav på hur man ska vara, se ut och lyckas att bördan blir oändligt tung. Andra, ofta killar, saknar framtidsbild och idé om vad

utbildningen ska leda till. Ytterligare andra upplever en skolgång av mobbning och utanförskap. Investeringar i elevhälsa, studie- och yrkesvägledning, trygghet, jämställdhet är avgörande för attityderna till skolan. Ingen ska lämnas efter, ingen ska lämnas ensam.

Att återuppbygga ett utbildningsideal är ett projekt som än en gång måste engagera hela landet Sverige. Bara ett land där föräldrarna frågar sina barn: ”vad har du lärt dig idag?” kommer förtjäna en position högt på PISA:s rankingar.

Märk väl, ”vad har du lärt dig idag?” är en annan fråga än ”vad får du för betyg?” I sin djupgranskning av svensk skola beskriver OECD:s forskare hur många svenska elever och föräldrar alltmer kommit att uppfatta sig som konsument i förhållande till skolan. Men skolan är inget tjänsteföretag, läraruppdraget inget serviceyrke.

Att lära sig tar tid. Det är en process. Det går inte att beställa ett visst resultat, man kan bara åstadkomma det genom ansträngning. Vi är inte kunder i förhållande till skolan. En kund har alltid rätt, men skolan måste kunna kräva av en elev eller förälder att göra mer.

Tänk så här: Det krävs ett ordförråd på ungefär 40 000 ord för att kunna läsa och förstå en dagstidning. Som barn behöver vi lära oss uppemot 3000 ord om året för att utveckla en bra läsförståelse. Det är omöjligt att hitta de orden bara i läroböcker, man behöver hämta dem på idrottsträningen, fritidsgården, i samtal med vuxna, när pappa läser högt ur en bok.

Vi är medborgare. I det ingår också ett ansvar för varandra. Skolan är för alla, och allra viktigast för den som kommer dit utan att ha allt gratis hemifrån. Vilka föräldrar du har ska aldrig begränsa vilken

kunskap du kan få. Då kräver det av alla oss som kan, att vi engagerar oss i våra barns lärande.

”Vad har du lärt dig idag?”

Det händer att jag får frågan: Kommer vi lyckas? Kan Sverige bygga ett jämlikt skolsystem för alla barn igen? Och jag får erkänna att jag inte riktigt förstår frågan. Finns det något alternativ?

Vi har visat förr att vi kan. Med så mycket sämre förutsättningar än vad vi har idag lyckades vi bygga ett starkt skolsystem. Det är klart vi kan klara det igen.

Men det kräver att vi prioriterar skolan, och prioriterar rätt saker i skolan. Och för första gången på mycket länge upplever jag att det finns ett samförstånd om detta. De ideologiska strider som härjat skoldebatten har snabbt ersatts av ett sundare tonläge där vi politiker börjat lära oss att överlåta de pedagogiska vägvalen till professionen. Så sent som i början av det här året hade fortfarande många lärare och elever anledning att vara oroliga för att ytterligare en sänkning av betygsåldern skulle drivas igenom, helt utan stöd i forskningen. Men vi lyckades sy ihop en överenskommelse om att betygsåldern ligger fast. Det ska vara slut på förändringar som drivs igenom uppifrån mot lärarnas vilja och forskningens rekommendationer. Därför vill jag uttrycka min och regeringens uppskattning över oppositionens ansvarstagande.

Det lägger grunden för ett fokus på det som på riktigt kan göra skillnad för dem som arbetar i skolan. Jag ser nu en stark politisk uppslutning bakom det vi gör för fler anställda, mindre barngrupper i förskolan, Samverkan för bästa skola och läsa-skriva-räkna-garantin. Jag hoppas

denna breda prioritering av skolan är här för att stanna. Det går inte att lagstifta fram ett bildningsideal. Vi kan aldrig i riksdagen besluta vad föräldrar ska fråga sina barn till kvällsmaten. Men politiken kan sätta exempel. Och om vi förväntar oss att andra ska prioritera utbildning, måste vi klara att göra det själva. Därför ska skolan alltid gå före skattesänkningar.

Här i Almedalen diskuteras värdet av decemberöverenskommelsen, och jag skulle vilja säga att dess värde helt avgörs av hur den används. Om den lägger grunden för ett nytt och bättre politiskt samtalsklimat gör den svensk politik gott. Om den istället används för att klamra sig fast vid blockpolitiken finns anledning att tveka.

Sveriges väg från fattigland till kunskapsnation skedde inte genom revolution. Den var möjlig därför att många människor tillsammans tog ansvar för landets utveckling. Det har lett till en politisk kultur där de starkaste förväntningarna på oss som bär ett politiskt förtroende är att vi alltid klarar att ta landet framåt, ta tag i svåra frågor, komma överens när det behövs. Att stå för sina värderingar har här aldrig uppfattas som liktydigt med att vägra pragmatism.

Jag hoppas det är ett politiskt klimat vi kan ta tillbaka. För det finns ingen tid för pyttiga politiska konflikter. När världen står inför stora utmaningar behövs länder som Sverige.

När man mäter vad människor i Sverige oroar sig för finns inget som oroar mer än miljöförstörelsen. Det är nog, tyvärr, en rimlig prioritering. Vi ser redan idag hur torka och naturkatastrofer blir alltmer intensiva. Vi ser hur det skakar fundamenten i redan instabila samhällen. När inbördeskriget bröt ut i Syrien hade landet redan i fem år härjats av torka, en och en halv miljon människor hade tvingats ge upp jordar

som blivit obrukbara och det var bland dessa som sökt sig till städerna utan försörjning eller framtidsutsikter som oroligheterna började sprida sig. Miljöförstöringen är inte bara överst på listan över vår oro, miljöproblemen fyller listan därunder med nya saker att oroa sig för: epidemier, krig, flyktingkatastrofer, ekonomisk instabilitet, växande klyftor – klimatförändringarna är i färd med att i grunden ändra livsbetingelserna på vår jord. Och det är nu det avgörs om vi klarar att samla mänskligheten för att möta klimathotet eller om vi tvingas att lämna efter en i grunden förödd jord till våra barn.

Sverige kan vara det land som visar en möjlig väg framåt. Det kräver givetvis förändringar. Inte på samma sätt som ö-nationerna som redan köpt mark för att kunna evakuera sin befolkning när vattenmassorna sväljer ens land. Inte som i de länder där jordbruksmarken redan förvandlas till öken. Vår förändring är en annan. Vi måste visa att det är möjligt att ställa om en högt utvecklad ekonomi till att fungera inom de ramar ekosystemet sätter.

Miljöpartiet har ett särskilt ansvar här. I förra årets valrörelse fick miljöpolitiken inte den tyngd den förtjänar. Det är vårt misslyckande. Vi kan inte skylla på någon annan. Miljöpolitiken har kommit att uppfattas som något som avgörs långt borta, i internationella förhandlingar och globala regelverk. I valet till EU-parlamentet var också svenskarnas förtroende för Miljöpartiet stort. Men de globala förhandlingarna kommer aldrig att lyckas om det inte runt bordet sitter länder, industrialiserade ekonomier, som visar i praktisk handling att omställningen både är möjlig och välkommen. Världen behöver länder som går före.

Men miljöpolitiken här hemma har under alldeles för lång tid uppfattats som svår, dyr, en inskränkning i friheten, ett problem för

landsbygden. I regering måste vi nu klara att nystarta miljöpolitiken, och göra det på ett sådant sätt att den har förutsättningar att få människor med sig i förändringen. Annars kommer vi aldrig lyckas.

Jag tror att en sådan modern miljöpolitik tar sin utgångspunkt i tre saker: utvecklingsoptimism, sammanhållning och kreativitet.

Sverige har gjort mycket, men det mesta av de stora miljöreformer vi berömmar oss för – fjärrvärme, koldioxidskatt, återvinning – har redan årtionden på nacken. I de senaste landvinningarna – solceller, snabbtåg, grön stadsplanering – har vi inte legat i framkant, snarare har vi kommit att stå och titta på när andra tagit täten.

Och nu händer saker snabbt. Sådant som var tekniker i den absoluta frontlinjen av utvecklingen igår växer idag till självklarheter i industrialiserade länder och länder som strävar dit. Det är de smarta förnybara energisystemen som byggs ut världen över. När nya stadsdelar byggs är det med hus med extremt låg energiförbrukning och hela städer byggs om för att göra mer plats åt cyklister och kollektivtrafikanter. Nya produkter växer fram med intelligenta återvinningslösningar där metallerna kommer från gamla produkter istället för att nytt hela tiden ska brytas ur jordskorpan. Och den nya tjänstesektorn handlar om reperation, återbruk och delande av resurser.

Runt detta växer också jobb och företag fram. Från webbplatsen för att låna och låna ut lägenheter när vi åker på semester till att Ericsson ändrar sina affärsmodeller för att snarare underhålla än sälja nya basstationer. Från vintagebutiken till Bolidens smältverk för återvunnet elektronikskrot. Från det högteknologiska start-up green tech forskningsföretaget i förnybar energi till Volvos el-bussar.

Vi tar nu igen förlorade år. Vi investerar i klimatsmarta hyresrätter, i tåg och stadsmiljöavtal för ny kollektivtrafik. När kärnkraftsparentesen äntligen är slut stödjer vi det förnybara. Vi höjer kostnaden på utsläpp, och låter den gröna tjänstesektorn ta vid.

En modern miljöpolitik måste vara utvecklingsoptimistisk. Den utgår från att vi kan möta klimathotet, det avkräver oss förändring, men vi räds den inte. Vi längtar efter den.

Sverige är idag en levande klimatrörelse. Varje dag tar människor cykeln, hoppas på tåget, väljer den miljömärkta varan även när den är dyrare. Man vill göra sin del, lämna efter sig något bra.

Politikens uppgift är att gödsla den rörelsen, göra den till allas. Det miljövänliga valet ska vara det enklaste, billigaste och roligaste valet även för den ensamstående mamman med mycket månad kvar i slutet av pengarna.

Det är konstigt att det ens behöver sägas: Man kan vara miljöhjälte även där bilen behövs. Var ska vi få den närproducerade maten ifrån om markerna ligger i träda? Vår enda möjlighet att bygga ett resurs-snålt kretsloppssamhälle är att människor jobbar i kretsloppet.

En stark klimatpolitik ger jobb just i de delar av landet som liksom glömdes bort när alla problem skulle lösas med skattesänkningar. Det är förortens miljonprogramsområden som behöver rustas, det är här nya gröna stadsdelar kan byggas.

Det är på landsbygden som den lokala maten och den förnybara energin produceras, här finns byggmaterialet till våra nya bostäder, här tillverkas biogasen till våra bilar. En modern miljöpolitik bygger på

kreativitet. Entreprenörskap, lokala lösningar och kultur.

Karl Martin Sandberg är en av alla dem som beskrivit hur den kommunala musikskolan gav honom möjlighet att odla sin passion. Han fick låna instrument, lära sig skriva musik, skapa. Det visade sig att det var en billig samhällsinvestering med stor avkastning. Idag har Sandberg, eller Max Martin, producerat 19 billboard-ettor och hans musikproduktion är en svensk exportsuccé.

De kreativa näringarna ger idag jobb till 100000 människor. Musik och dataspel, appar och nordic noir bygger en ny exportindustri. Och koldioxidavtrycket är i stort sett noll.

Om second hand-möbler, blocketboxar med avlagda barnkläder och bloggar med vintagemode var första tecknet på att ”slit och släng” snart inte är mer än en svängig sextiotalsdänga, så kommer nu nästa: makerkulturen.

Snart är det bara vi som minns vad en moviebox var som spelar på mobilen, ungarna programmerar den. Hackerspace, flipped classrooms, poetry slam och El Sistema – i skolans korridorer spelar det äntligen större roll vad man kan skapa än vilka märken det är på kläderna man bär.

För oss i moviebox-generationerna heter det sådant som urban odling, egen el, Kirschsteiger-kokad sylt och Timell-timrad uteplats – och kanske låter det inte lika coolt som hos kidsen men kärnan är detsamma: Att det vi själva gjort, byggt eller komponerat fyller oss med mer tillfredsställelse än något vi kan köpa.

Redan John Stuart Mill reflekterade över att människans behov är oändliga, och oändliga behov kan bara mättas på det kulturella planet – aldrig det materiella. Det vi ser nu är den gröna liberalismens seger över konsumismen. Du är vad du gör, inte vad du har.

Att be människor om förändring är att be om det allra svåraste. Vi måste gå ut på oprövad is. Vi kan inte helt föreställa oss det samhälle som kommer, men det spelar ingen roll, vi måste ändå väga ta stegen, för vi vet att där vi står smälter isen under våra fötter.

Människans förmåga att förändras växer ur hennes kreativitet. När vi får utrymme för våra drömmar, när vi får göra förändringen till vår – inte något någon annan tvingar oss till – kan vi ta oss hur långt som helst. Men för att det ska bli möjligt måste vi utmanas, tanken måste tänjas, vi måste själva föreställa oss en bättre värld att längta efter.

För den är möjlig. Vi har sett förr hur engagemang, smarta styrmedel och tydliga politiska regelverk lyckats. Inte så sällan betydligt snabbare än vad vi först trodde. När konsumentkrav drev fram förbud mot klorblekning av papper hette det att det aldrig skulle gå. Men två år senare hade utsläppen av klorföreningar minskat med 50 procent, och tio år senare var minskningen 99 procent.

I USA beräknar man idag att Montrealprotokollet för att förhindra ozonnedbrytande ämnen förebygger miljoner hudcancerfall.

När Miljöpartiet 2004 drev igenom skatteväxling med högre skatt på villaolja och stöd till bland annat bergvärme fylldes tidningarna med krigsrubriker, men bara några år senare hade oljepannorna flyttat till museum och Sverige överträffade sitt uppsatta klimatmål med det dubbla.

Vi har aldrig haft så goda förutsättningar att undvika en fullskalig katastrof som nu. Det kräver en hel del av oss som samhälle, det kräver att vi omfamnar förändringen, att vi gör den till allas och att vi släpper lös all mänsklig kreativitet som finns, men vi kan. För vi är inte landet lagom.

Kulturhistoria

Under Socialdemokraternas första starka år, 1930 - 1970, hade svensk film en stark ställning hos svenska folket, åtminstone före TV-åldern som började på 1950-talet. Bio var det stora mediet som gav underhållning genom långfilmer och information om läget i Sverige och ute i världen genom nyhetsjournaler som gick som förspel och i någon mån var den tidens Rapport och Aktuellt.

Sveriges radio startade 1925 och gav underhållning och information i ljudformat. Bilder fick man på bio. Tidningarna innehöll mest text.

Man kan räkna med att en stor del av svenska folket gick på bio varje vecka och såg utländska filmer och mest populärt svenska filmer.

Man brukar räkna med att svensk film hade en storhetstid på stumfilmens tid, före 1929-1930. Bio tog bl a över underhållning som kunde komma ut i landet genom resande teatersällskap.

I Svenska Dagbladet har den 10 september 2015 Jan Lumholdt publicerat en del av den svenska filmhistorien, med anledning av att Hasse Ekmans minne snart ska firas. De svenska och utländska filmerna och regissörer och skådespelare under hans tid ger en bakgrund till den svenska politiken.

SVD 10 sept 2015:[Jan Lumholdt](#):

“Han gav svensk film ett stråk av Hollywood

Med hjälp av skärpa, lekfullhet och ett stänk sursöt cynism kom Hasse Ekman att lyfta den svenska efterkrigstida filmen till en internationell nivå. Men först nu, i samband med firandet av hans 100-årsdag, börjar omvärlden få upp ögonen för hans filmkonst.

I den stolta svenska filmhistorien har 1930--talet ofta nominerats som det skamligaste årtiondet. Victor Sjöström har slutat regissera, Mauritz Stiller är död. På dagordningen står godmodiga lustspel med nyanser från käckt till burdust, någon gång kompletterat med överkokt melodram. Dominerande drag är grund psykologi, sedesam underkroppslöshet, okomplicerad intrig (om än det springs en del i dörrar) och lyckligt slut. Alltid.

Framför allt är det nationellt, förkrossande så.

När i denna ankdam sticker en rar fågelunge försiktigt sin fossing. I London har han som tonåring förförts av sofistikerade Noël Coward-komedier, lite senare har han i Hollywood tillbringat ett halvår som ackrediterad pressman med tillgång till de inre rummen. Han har sett och hört Ernst Lubitsch och Frank Capra regissera, druckit öl med Helan och Halvan, festat med Ginger Rogers och Cary Cooper och sett massor av film – ibland fyra föreställningar på en dag. Bäst tycker han kanske ändå om fransmännen, särskilt Marcel Carné och Jean Renoir.

Likt ett läskapper har han sugit åt sig periodens bästa tendenser på film.

Med dessa unika meriter samt en stamtavla som både förpliktigar och öppnar dörrar landar Hasse Ekman i den svenska smeten. 1936 får han spela son till sin biologiske far, den grandiose Gösta, i melodramen "Intermezzo", en för tiden sällsynt ambitiös satsning i regi av den städade Gustaf Molander. Till skillnad från den gamle Ekman får den unge beröm för sin naturlighet i spelet. Kort därpå assisterar han samme Molander vid inspelningen av "Filmen om Emelie Höggvist" och spelar en av fyra "Kadettkamrater" hos pilsnerleverantören Weyler Hildebrand, den mest utskällda av 30-talsregissörer.

Han ombeds även hjälpa till med en skolkomedi av -Schamyl Bauman med jazzsjungande nykomlingen Alice Babs. Hans synopsis bär rubriken "Swing it, magistern". Sådant internationellt syre gör bolagsbossarna lätt yra – "swing" kan folk eventuellt köpa men "it" – vad är det? Man ger sig till slut. Filmen blir en hit (och även låten med samma namn och text av Ekman). Manusförfattaren-skådespelaren-låtskrivaren och snart även regissören Hasse Ekman har fått sina vingar och är redo att och flyga ut i 40-talet.

24 år gammal regidebuterar han så långt ifrån pilsner det bara går. "Med dig i mina armar" är modellerad efter amerikansk screwball-komedi med Edvin Adolphsson och Karin Ekelund i roller som Melvyn Douglas och Irene Dunne hade haft "over there". Thor Modéen gör en nedtonad prestation. Filmen blir en hit (och låten). 30-talet är över.

Filmsverige rasslar till. Anders Henriksons kriminaldrama "Ett brott" slutar olyckligt utan att nationen går i kras. Regissörer som Per Lindberg och Alf Sjöberg, som båda i stort sett "suttit av" 30-talet, får äntligen jobb, den städade Molander får allt matigare uppgifter. Där är även nykomlingarna Hampe Faustman, Nils Poppe, Arne Mattsson och Ingmar Bergman, liksom experimenteraren Gösta Werner och dokumentaristen Arne Sucksdorff. De vill alla något mera än det käcka och det godmodiga. Det ska bli ett dynamiskt decennium, inte minst för Hasse Ekmans del.

Med sig har han ofta vännen i anden Lorens Marmstedt, producent med vision. Deras plan är att efter varje "kommersiell" film göra en "ambitiös". Den kommersiella får gärna även den vara lite ambitiös och vice versa. En stimulerande plan, som bland annat ger från sig herre-i-damkläder-komedin "Fram för lilla Märta" och nagelbitar-thrillern "Möte i natten". Genrespännvidden är stor; krig, komedi, musikal, till och med noir – Hasse Ekman kommer under ett kvartsekel och i 41 filmer att göra alltihop.

Den ambitiösa biten – med titlar som "Lågor i dunklet", "Ombyte av tåg", "Medan porten var stängd", "Banketten", "Flickan från tredje raden" och "Flicka och hyacinter" – kultiverar alla samtidens bästa strömningar. Utöver manusinsatser från författare som Dagmar Edqvist, Sven Stolpe och Walter Ljungquist, ensemblespel från ett -kärleksfullt urval av landets finaste – ofta med Eva Henning i en allt viktigare roll – finns här atmosfär från franskt 30-tal, en amerikansk elegans, ett stänk tysk expressionism i bildspråket. Allt detta, filtrerat genom Hasse Ekmans öga, blir till en vision som får samtidens kritiker att emellanåt utbrista "av internationell klass".

Under decenniets senare halva synliggörs svensk kvalitetsfilm alltmer via filmfestivalerna, vilket särskilt innebär en triumf för Alf Sjöberg. Även Ingmar Bergman, Gösta Werner och Arne Sucksdorff får uppmärksamhet (den sistnämnde även en Oscar 1949). När 40-talet övergår i 50-tal får Sjöbergs ”Fröken Julie” förstapriset i Cannes 1951, och året därpå, på den nyss instiftade Berlinfestivalen, koras Arne Mattssons ”Hon dansade en sommar” till bästa film.

”Flicka och hyacinter”, den enligt de flesta samt honom själv bästa Hasse Ekman-filmen, får nationell premiär i mars 1950. Det året hålls ingen Cannes-festival. Berlin ska starta först 1951. I Venedig visas filmen i ett skandinaviskt retrospektiv 1964. Samma år, händelsevis, drar sig Hasse Ekman tillbaka från filmen.

Alla de tongivande generationskollegorna hade minst en stund på festivalarenan; Nils Poppes ”Pengar” fick pris i Venedig 1947, Hampe Faustmans ”Främmande hamn” tävlade i Cannes 1949, Per Lindbergs ”Gläd dig i din ungdom” tävlade i Venedig 1939 och Anders Henriks ”Ett brott” 1941. Även Gustaf Molander, vars ”En stilla flirt” fick diplom 1934, och Schamyl Bauman var i Venedig, sistnämnde med ”Swing it magistern!”.

Internationellt sett får Hasse Ekman under sina verksamma år primärt exponering via sin medverkan som skådespelare i ”Intermezzo” och senare i Bergmans ”Gycklarnas afton” – bägge gångerna i skuggan av annan storhet. Regissören Hasse Ekman, emellertid, som kanske bäst under det svenska 40-talet lyckats kombinera kvalitet och bredd, förblir en välbevarad svensk hemlighet. Ett trevande samtal med David O Selznick äger tyvärr rum i samma veva som Hollywood-producenten som ”hämtat över” både Alfred Hitchcock och Ingrid Bergman (via just ”Intermezzo”) bestämt sig för att stänga ner sitt

bolag. Viss framgång tycks ”Fram för lilla Märta” ha haft i Spanien, under titeln ”¡Adelante, Marta!”. Annars ekar det rätt tomt därute.

Under 50-talet inverkar ett antal händelser på svenskt filmliv i allmänhet och Hasse Ekman i synnerhet. Filmstoppet 1950–51, branschens proteststrejk gentemot nöjesskatterna, innebär en ofrivillig abstinens i en formtopp. Solide producentvännen Lorens Marmstedt gör digra förluster på digra projekt som fransk-engelska samproduktionen ”Singoalla” och balettfärgfilmen ”Eldfågeln” (i Ekmans regi) och man tvingas gå varsin väg. Ännu en brytning äger rum då Eva Henning, som utöver hustru var hans nog finaste uttolkare, väljer att skiljas. Bägge dessa viktiga personer i Ekmans kreativa familj kommer att visa sig oersättliga.

Slutligen ser den ekonomiskt pressade svenska filmindustrin inte längre lika rundhänt på artistisk vision. Sjöberg, Mattsson, Faustman, Poppe & Co tvingas alla att bli mer kommersiella eller avstå. Bara Bergman håller stängen. 40-talet är över.

Den rutinerade Hasse Ekman tillbringar resten av sin regikarriär med företrädesvis komedi av lätt men varm art, något han behärskar som få. Ihop med Povel Ramels Knäppupp-gäng och i egenskap av fast leverantör av Sickan Carlsson-komedier håller han ribban så högt han kan i en era med sin beskärda del av burdust ”nationella” produktioner. (En flock Åsa-Nisse kommer osökt upp på näthinnan. Nästan som 30-tal på nytt.)

I de nya vågornas 60-tal borde Hasse Ekman kanske ha fått klä skott, i egenskap av representant för vissa tendenser inom ”litterär” efterkrigsanda som en ung generation vände ryggen. I 1962 års -”Visionen i

svensk film”, Bo Widerbergs räfst med allehanda konventioner inom mediet den gången, får den pratiga hanteringen av stoffet i ”Kärlekens decimaler” en reprimand. I övrigt har Widerberg fullt upp med att förarga sig över Bergman. Ekman framstår i sammanhanget som lätt oförarglig.

1964 bestämmer sig Hasse Ekman för att han och svensk film inte längre behöver varandra. En lägenhet i Fuengirola i Spanien blir hans stillsamma bas fram till hans död 2004. Hos Povel, Kar de Mumma, Hasseåtag med vänner efterfrågas ännu hans temperament och talang och man gör saker ihop för tv och scen. 1981 syns för sista gången hans regisignatur på Ramel-föreställningen ”Minspiration”. När Göteborg filmfestival 1993 tillägnar honom ett retrospektiv är han ett allt annat än känt namn hos de yngre generationerna. Ungefär sedan dess, emellertid, har han kommit att värderas allt högre. Det särskilda Ekmansällskapet är tillägnat främst Hasse och den äldre Gösta och en dvd-utgivning av i dagsläget 19 titlar har gjort lycka. 2013 lade filmforskaren Fredrik Gustafsson fram avhandlingen ”Hasse Ekman: A question of authorship in a national context”.

Via Gustafssons insats äger just nu ett Hasse Ekman-retrospektiv rum på Museum of Modern Art i New York. Programmets rubrik har blivit ”The other Swede in the room”, självklart en syftning på Ingmar Bergman.

På sin 100-årsdag kommer därmed Hasse Ekman att firas internationellt. Vad reaktionen blir återstår att se. Kanske hittar man detta *it* som är Hasse Ekmans eget, en humanistisk underhållning för vuxna människor med smak för skärpa, värme och lekfullhet, gärna med ett stänk sursöt cynism. Feelgood på allvar kan det kanske kallas. En ljus, be-

jakande ton som aldrig helt blivit svensk filmtradition, vilket bland mycket annat bevisas av just Bergman, vars sublimering av Luther och mörker utgör en hörnsten i hans succé. Nu avslöjas omsider en välbevarad svensk hemlighet om något annat.

Jan Lumholdt är filmkritiker i SvD.”

Behovet av klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter.

I början i det föregående behandlades klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter. Det innebär en samhällsbeskrivning som innehåller allt om människor och miljöer i Sverige och världen och som man måste kunna i moderna samhällen som menar sig vara demokratier.

De flesta länderna i världen menar sig vara demokratier och de flesta i världen vill ha demokrati överallt. Nordkorea är exempel på ett land som kanske tror sig vara demokratiskt men som övriga världen inte kan se som en demokrati. Klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter kan användas för beskrivningen av Nordkorea, men beskrivningen av underområdena blir därefter.

Bland FNs viktigaste värderingar finns värderingar om mänskliga rättigheter som bygger på att samhällena ska vara demokratiska, att alla ska kunna styra sina liv med hjälp av demokratiskt odlade beslut. Det betyder att alla ska kunna förstå hur samhällena fungerar och hur beslut påverkar alla direkt och indirekt.

I Sverige ska alla gå i grundskolan nio år och lära sig det som behövs för livet, men läroplanerna är inte utformade efter det, barnen får inte lära sig det de ska. Därför är det viktigt att religionsämnet utökas till ett ämne om religion och levnadskunskap.

Politikerna och de förtroendevalda, isynnerhet statsråden, bör kunna samhällets uppbyggnad, dvs kunna klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter, förstå vad folk behöver och förstå vilka politiska

beslut som borde fattas.

I alla statliga och kommunala verksamheter bör tjänsemännen känna till samhällets uppbyggnad och kunna sköta sina verksamheter väl. De politiska partierna bör kunna samhällets uppbyggnad och komma med lämpliga förslag till förbättringar.

Arbetsförmedlingens generaldirektör och personal bör kunna samhällets verksamheter och se till att människornas resurser tas tillvara.

Flyktingar som kommer bör få utbildning i hur Sverige är uppbyggt så att de kan komma att fungera väl.

Kriminalitet beror ofta på att de kriminella har för dåliga kunskaper om samhället och om hur de bli fungerande delar. Kriminalitet är slöseri med mänskliga resurser.

Generaldirektören för kriminalvården har en dbattartikel i DN den 9 september 2015 som bifogas på nästa sida och som har ingressen:

“ Kriminalvården satsar. Unga fängelsedömda begår nya brott i alarmerande hög grad. Nu ska kraftfulla insatser göras redan från första dagen. Kriminalvården öppnar nya ungdomsavdelningar, ökar personaltätheten, erbjuder mer kvalificerat stöd och ställer tydligare krav på de unga själva, skriver generaldirektör Nils Öberg. “

Kriminalvårdens utbildning av de intagna bör bygga på en samhällsbeskrivning enligt klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter.

DN 9 sept 2015

”Snabb insats och tydliga krav ska bryta ungas kriminalitet”

“Kriminalvården satsar. Unga fängelsedömda begår nya brott i alarmerande hög grad. Nu ska kraftfulla insatser göras redan från första dagen. Kriminalvården öppnar nya ungdomsavdelningar, ökar personaltätheten, erbjuder mer kvalificerat stöd och ställer tydligare krav på de unga själva, skriver generaldirektör Nils Öberg.

Skottlossningar på öppen gata, handgranater mitt i bostadsområden. Den våldsupptrappning som drabbat bland annat Malmö och Göteborg hårt måste brytas. I många fall är alla inblandade, offer och förövare, unga.

Att minska ungdomsbrottsligheten är en av vår tids mest angelägna frågor.

Kriminalvården har här en viktig roll. Visserligen kommer våra insatser när det på sätt och vis redan är för sent. När vi kartlägger våra unga klienters livssituation ser vi många och allvarliga problem: drogmissbruk, kunskapsbrist, psykisk ohälsa, utanförskap och trasiga familjereationer för att nämna några. Det är tragiskt att tvingas konstatera att de i stor ensamhet har brottats med allt detta under större delen av sina unga liv.

Värdet av att en ung människa lyckas bryta med sin kriminalitet går därför knappast att överskatta. Framförallt för hen själv, men också för

samhället i stort. Därför har Kriminalvårdens återfallsförebyggande arbete för unga högsta prioritet.

Tyvärr är oddsen för att vi ska lyckas inte särskilt goda. Mer än hälften av unga fängelsedömda begår nya brott inom tre år efter avtjänat straff. Så har siffrorna sett ut i många år och så ser det också ut i flera andra jämförbara länder. På detta område är Sverige varken bättre eller sämre än någon annan.

Det tänker vi försöka ändra på. Kriminalvården gör nu en stor satsning riktad mot unga intagna i häkte och anstalt. Förändringen kommer att märkas på minst tre sätt:

1 Tidigare insatser. Unga döms ofta till frivårds-påföljd eller korta fängelsestraff och tiden vi har att påverka dem är kort. Därför måste varenda dag i Kriminalvården användas – från första dagen på häktet till sista dagen av övervakningsåret.

Tidigare har veckor och ibland månader gått innan vi aktivt börjat arbeta med ungdomarna. Vår nya strategi går ut på att insatser, till exempel motiverande samtal och psykologstöd, sätts in direkt under häktningstiden. Hänsynen till att den unge då ännu inte är dömd får komma i andra hand.

Att inte en dag får gå till spillo ska i lika hög grad gälla övervakningsåret under den villkorliga frigivningen. Det innebär att möjligheterna att besluta om till exempel behandling och drogkontroll behöver användas fullt ut. Så sker inte i dag.

Vi vill arbeta närmare landets övervakningsnämnder för att öka samstämmigheten mellan Kriminalvårdens bedömningar och övervakningsnämndens beslut. Det gäller inte minst synen på misskötsamhet.

Det måste bli kristallklart vad som händer om man inte respekterar vad som gäller under villkorlig frigivning.

2 Tätare klientarbete. Vi ökar intensiteten i ungas tillvaro under tiden i fängelse väsentligt. Vår personal kommer från och med nu att finnas mycket tätare inpå de unga. Tidigare har unga klienter visserligen erbjudits både sysselsättning och struktur i fängelset, men resurserna har varit begränsade. I praktiken har det inneburit bra insatser, men på deltid. Nu ökar vi personaltätheten kraftigt, målet är full fokus på de ungas återanpassning veckans alla sju dagar.

Unga intagna kommer inte längre att slussas runt mellan produktionsledare, lärare, psykologer och terapeuter under sin fängelsevistelse. Det blir i stället vår mest erfarna och välutbildade personal som samlar sig i expertteam runt den unge för att skapa struktur och en stödjande miljö i små grupper. Vi kommer att arbeta med livets alla områden, till exempel utbildning, relationer och ekonomi. Också personalen kommer att få handledning för att möta de särskilda krav som arbetet med unga kräver.

Vi är fast beslutna att nå alla unga som döms till fängelse. Därför öppnar vi nu fler ungdomsavdelningar där vi kan möta unga med särskilda insatser. Utöver de ungdomsanpassade avdelningarna på anstalterna i Kristianstad, Borås, Hällby, Täby och Luleå startar vi särskilda ungdomsavdelningar även på anstalterna Saltvik och Haparanda. Därmed finns nu totalt 92 ungdomsplatser i svenska fängelser, från Kristianstad i söder till Haparanda i norr.

3 Tydligare villkor. En fängelsedom är ett hårt straff men innebär också möjlighet till förändring. Den som utnyttjar detta får kunskap, nya värderingar och vinner kanske ett självförtroende som tidigare aldrig funnits. Vår erfarenhet är att för att bryta ett destruktivt livsmönster måste stöd och hjälp alltid kombineras med tydliga krav

och knivskar-pa regler. Misskötsamhet är aldrig acceptabelt och ska få omedelbara konsekvenser. Våra ungdomar är i det avseendet särskilt krävande, de utmanar och testar gränser. De ska få stora möjligheter till behandling, utbildning och stöd. Men vi kommer också att ställa tydligare krav på eget ansvar och på en ovillkorlig respekt för våra regler och rutiner. Framöver kommer det att märkas tydligare om man som ung i anstalt eller häkte tar tillvara sina möjligheter till utveckling eller inte.

Kriminalvården jobbar evidensbaserat, till exempel vet vi att unga är mer mottagliga för behandling i mindre grupper. Vi följer kontinuerligt och metodiskt upp våra insatser – lokalt, regionalt och nationellt – för att se vad som fungerar och vad som inte gör det. Detta arbetssätt intensifieras nu även på individnivå när det gäller unga. I detta ligger att på ett rakt och respektfullt sätt återkoppla till den unge de positiva framsteg vi ser och de vi saknar.

Det är också viktigt för oss att ta reda på vad de unga själva tycker. Kriminalvården har därför bett Brottsförebyggande rådet, Brå, att bistå med en enkätundersökning riktad till unga intagna i häkte för att vi ska kunna utvärdera och förbättra våra insatser för den specifika gruppen. Enkätens resultat redovisas senare i höst.

Det är svårt men helt nödvändigt att förmå unga brottsdömda att ta ansvar för sina handlingar. Kunskapen och erfarenheten om hur det kan göras finns redan i Kriminalvården. Engagemanget och tilltron till ungas människors förmåga att förändra och förändras likaså.

Kriminalvården tar nu ett helhetsgrepp och mobiliserar för att minska risken för att unga dömda återfaller i brott.

Nils Öberg, generaldirektör Kriminalvården. “